

LITURGIA:

SEU

LIBER

PRECUM COMMUNIIUM,

ADMINISTRATIO

CŒNÆ DOMINICÆ,

ET

CATECHISMUS;

IN

ECCLESIA ANGLICANA

RECEPTUS:

ITEMQUE

PSALMI DAVIDIS,

ET

ARTICULI RELIGIONIS.

Hanc Editionem recensuit, et a mendis compluribus repurgavit,

EDVARDUS HARWOOD, S. T. P.

LONDINI:

Impensis GULIELMI BENT, Pater-noster-row.

MDCCLXXXV.

PRODIT hæc Editio Liturgiæ Anglicanæ, commode
Juventutis Britannicæ egregiè inserviens, ut Latinus sermo
cum facillimè doceretur, tum in memoriâ diutius re-
tineretur. Calendarium, quædam formulæ precum, per-
raro usurpatæ, &c. prout in superioribus quibusdam Editio-
nibus, omittuntur. Hoc autem efficitur, ut typis nitidis
splendesceret, ac ufui publico formæ ejus accommodatior fieret.
Meus igitur amicus summus, **GULIELMUS BENT**, cum
eruditioni tum moribus nostræ Juventutis optimè consuluit,
qui hunc libellum, Orationis publicæ exemplar præstantissi-
mum, quod humanum ingenium usquam excogitavit, re-
cudendum et expoliendum libenter suscepit.

E. HARWOOD, S. T. P.

Psalmi Proprii, quibusdam Diebus.

	Matut.	Vespert.
	Pfal. 19	Pfal. 89
Die Natalis Christi	45	110
	85	132
Die Cinerum	6	102
	32	130
	38	143
Die Passionis Domini	22	69
	40	88
	54	
Die Paschatis	2	113
	57	114
	111	118
Die Ascensionis Domini	8	24
	15	47
	21	108
Die Pentecostes	48	104
	68	145

ORDO

O R D O

IN

MATUTINIS PRECIBUS

Singulo totius Anni Die observandus.

Presbyter.

CUM impius, omisâ quam exercuit impietate, jus æquumque facit, is vitam suam conservat. *Ezek. 18. 27.*

Nam meam noxam agnosco, meumque peccatum mihi semper obversatur. *Psal. 51. 3.*

Abde faciem tuam a meis peccatis, et omnia vitia mea dele. *Psal. 51. 9.*

Divina sacrificia sunt fractus spiritus: fractam afflictamque mentem Tu, Deus, non despicias. *Psal. 51. 17.*

Vestra corda lacerando, et non vestes, redite ad Dominum Deum vestrum; nam is est exorabilis et misericors, ad iram tardus, multæque clementiæ, qui

se ab inferendo malo continet. *Joel 2. 13.*

Domini Dei nostri est lenitas et placabilitas, in quem nos rebellavimus, neque Domini Dei nostri dicto audientes fuimus, ut ex ejus legibus viveremus, quas nobis servorum suorum vatum operâ proposuerat. *Dan. 9. 9, 10.*

Castiga me, Domine, sed ratione; non irate, ne me diminuas. *Jer. 10. 24. Psal. 6. 1.*

Corrigite vos: instat enim cœleste regnum. *D. Mat. 3. 2.*

Recipiam me ad meum Patrem, eique dicam: Pater, et in cœlum et adversum te peccavi; ita ut jam non sim dignus qui dicar tuus filius. *D. Luc. 15. 18, 19.*

B

Ne

MATUTINÆ PRECES.

Ne in jus mecum, qui tuus sum, venito : nam coram Te nemo mortalium absolvetur. *Psal.* 143. 2.

Si nos peccati expertes esse dicimus, fallimus nos ipsos, nec est in nobis veritas. Si confitemur peccata nostra, ille ita fidelis et justus est, ut nobis peccatorum veniam det, nosque ab omni culpâ expiet. 1. D. *Joh.* 1. 8, 9.

Charissimi fratres, literæ sacræ nos passim hortantur, ut tot tantaque scelera et peccata nostra tum agnoscamus tum confiteamur, et ne ullum prætextum aut dissimulationem, coram Deo Omnipotente, Patre nostro cœlesti, iis obtendamus ; verum, quocunque ex genere sint, ea animo humili, demisso, pœnitente et sincero confiteamur, quo veniam ab summâ ipsius clementiâ, misericordiâque consequamur. Quanquam autem peccata nostra in conspectu Dei summissemper denudare oportet, id tamen maxime decet fieri nobis eodem congressu ; cum primum nos summas gratias agere convenit, pro magnis quibus nos affecit beneficiis ; deinde laudes ejus meritissimæ predicandæ sunt, et sacrosancto ipsius

verbo attendendum est ; ea denique petenda sunt, quæ tum corporis tum animi status exigat. Vos itaque quotquot adestis, oro atque obtestor, ut me, verba præeuntem, et sincero animo supplicique voce ad cœlestis gratiæ solum sequamini, dicentes :

Summaria Confessio.

OMnipotens et clementissime Pater, tanquam oves perditæ a tuis viis palantes aberravimus : consiliis concupiscentiisque animorum nostrorum nimium sumus obsecuti : sacrosanctas leges tuas violavimus : quæ a nobis præstanda fuerant omisissis ; admissisque iis, quæ non præstanda : et in nobis nihil est sanum. Tu autem, Domine, propitiare nobis miseris peccatoribus : parce, Deus, peccata sua confitentibus : ad frugem redeuntes in integrum restitue : pro tuis promissionibus humano generi in Christo Jesu Domino nostro patefactis. Amplius etiam propter Ipsum concede, ô Pater clementissime, ut dehinc pie, juste, et frugaliter vitam instituamus, in sancti tui nominis gloriam. *Amen.*

Formula

MATUTINÆ PRECES.

Formula Absolvendi.

OMnipotens Deus, Pater Domini nostri Jesu Christi, cui impium iuxta non placet, sed recedere eum a viâ suâ et vivere; quique Ministris suis una cum mandato potestatem dedit declarandi, et annuncianti populo suo, si ad frugem redeat, tum veniam, tum gratiam peccatorum: ipse a te singulis, qui ex animo resipiscant, sacrosancto ejus Evangelio sincere credentes, remittit, eosque absolvit. Rogemus itaque, ut Ipse vere nos vitam corrigere præstet, Sanctoque Spiritu nos impertiat; ut quæ impræsentiarum agimus, ea adversus Ipsum grata sint; et reliqua dehinc vita adeo pura et sancta agatur in hoc seculo, ut in futuro in æternam ejus voluptatem ingrediamur, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Pater noster, qui es in cœlis, sancte colatur nomen tuum. Veniat regnum tuum. Fiat voluntas tua, ut in cœlo, sic et in terrâ. Victum nostrum alimentarium da nobis hodie: Et remitte nobis debita nostra, ut et nos remittimus debitoribus nos-

tris: Neve nos in tentationem inducito, sed a malo tuere: Quoniam tuum est regnum, et potestas, et gloria, in sempiternum. *Amen.*

Presbyter.

Domine, nostra labia aperire;

Responsio.

Et os nostrum laudem tuam prædicabit.

P. Domine, ad succurrendam nobis festina;

R. Deus, nobis suppetias veni.

Hic stantibus omnibus

Presbyter dicit,

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto;

R. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in perpetua secula. *Amen.*

P. Collaudate Dominum:

R. Nomen Domini collaudetur.

Psal. xcvi.

Adeste, cantemus Dominum; resonemus nomen salutare nobis.

Veniamus in ejus conspectum, celebrando, et cantionibus resonando.

Etenim Deus magnus est Dominus, et rex omnium maximus Deorum.

MATUTINÆ PRECES.

Ejus in manu terræ penetralia, ejus sunt montium altitudines.

Ejus est mare quod ipse fecit, siccumque suis is manibus formavit.

Agite, veneremur supplices, flexis ante Dominum creatorem nostrum genibus.

Is enim Deus noster est, et nos ejus gubernationis populus, ejusque procuratoris oves.

Ejus vocem si hodie audieritis, nolite indurare corda vestra, ut in illo iurgio, ut in die tentationis in solitudine :

Cum me tentavere majores vestri, cum me probavere, quamvis meum vidissent opus.

Quorum generis ego quadraginta pertæsus annos, dixi, Homines esse focordes, meæque ignaros viæ.

Iratus itaque juravi, non esse in meam requiem perventuros.

Gloria Patri, &c.

Sicut erat, &c.

Psalmi.

Lectio prior.

Hymnus.

TE Deum laudamus :
Te Dominum confitemur.

Te æternum Patrem omnis terra veneratur.

Tibi omnes Angeli :
Tibi cœli et universæ potestates ;

Cherubim et Seraphim, sine ullâ intermissione dicunt,

Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth.

Pleni sunt cœli et terra tuæ excelsitatis majestate.

Te gloriosus Apostolorum chorus ;

Te Prophetarum laudabilis numerus ;

Te Martyrum candidatus laudat exercitus.

Te per orbem terrarum sancta confitetur Ecclesia,

Patrem immensæ majestatis ;

Venerandum tuum, verum, et Unicum Filium ;

Sanctum quoque Paracletum Spiritum.

Tu rex gloriæ, Christe :

Tu Patris sempiternus es Filius :

Tu ad liberandum suscepturus hominem, non horruisti virginis uterum :

Tu, devicto mortis aculeo, aperuisti credentibus regna cœlorum :

Tu ad dexteram Dei sedes in gloriâ Patris :

Judex crederis esse venturus.

Te ergo quæsumus famulis tuis subveni, quos pretioso

MATUTINÆ PRECES.

pretioso sanguine redemisti.

Æternâ fac eos cum sanctis tuis in gloriâ numerari.

Serva tuos, Domine, tuæque hæreditati fave :

Et rege eos, et extolle illos, usque in æternum.

Per singulos dies benedicimus Tibi :

Et laudamus nomen tuum in seculum, et in seculum seculi.

Dignare, Domine, die isto a peccato nos tueri.

Miserere nostri, Domine, miserere nostri.

Fiat misericordia tua, Domine, super nos, quemadmodum speravimus in Te.

In Te, Domine, speravi; non confundar in æternum.

Lectio posterior.

Psal. c.

Jubilate Deo, totus orbis: servite Domino cum lætitiâ: venite in ejus conspectum cum modulis.

Cognoscite Dominum Deum esse: ab ipso, non a nobis ipsis facti sumus, ejus populus, ejusque pascui ovæ.

Ingedimini ejus portas cum commendatione, atria cum laudibus: eum celebrantes, ejus nomen colaudantes,

Nam bonus est Dominus, perpetuæ clementiæ, et sempiternæ fidei.

Gloria Patri, &c.

Sicut erat, &c.

Symbolum Apostolorum.

Credo in Deum Patrem Omnipotentem, creatorem cœli et terræ: et in Jesum Christum Filium ejus unicum Dominum nostrum, qui conceptus est de Spiritu Sancto, natus ex Mariâ Virgine, passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus et sepultus; descendit ad inferos; tertio die resurrexit a mortuis; ascendit ad cœlos, sedet ad dexteram Dei Patris Omnipotentis; inde venturus est judicare vivos et mortuos. Credo in Spiritum Sanctum, sanctam ecclesiam catholicam, sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, et vitam æternam. *Amen.*

P. Dominus vobiscum:

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

P. Miserere nostri, Domine.

R. Miserere nostri, Christe.

P. Miserere nostri, Domine.

B. 3.

Pater

MATUTINÆ PRECES.

Pater noster, qui es in cœlis, sancte colatur nomen tuum. Veniat regnum tuum. Fiat voluntas tua, ut in cœlo, sic et in terrâ. Victum nostrum alimentarium da nobis hodie: Et remitte nobis debita nostra, ut et nos remittimus debitoribus nostris: Neve nos in tentationem inducito, sed a malo tuere. *Amen.*

P. Exhibe nobis tuam, Domine, clementiam;

R. Tuamque nobis defensionem præsta.

P. Defende Regem, Domine;

R. Et pro tuâ clementiâ nostram invocantium vocem exaudi.

P. Tui sacerdotes iustitiâ vestiantur;

R. Tuique pii ovent.

P. Serva tuos, Domine;

R. Tuæque hæreditati fave.

P. Pacem præbe nobis nostri ævo, Domine;

R. Quia tu, Domine, solus pro nobis pugnas, et præterea nullus.

P. Cor mundum crea nobis, Deus;

R. Neve Spiritum tuum Sanctum nobis auferas.

Collecta in Diem.

Collecta secunda pro Pace:

Deus, auctor pacis, et concordiae amans, quem nôsse est vita æterna, et cui servire est vera libertas; nos supplices tuos contra omnem impetum hostilem protegas, ut qui prorsus in tuo auxilio confidimus, nullius hostis arma timeamus, per potentiam Jesu Christi Domini nostri. *Amen.*

Collecta tertia pro Gratiâ petendâ.

O Domine, pater noster cœlestis, omnipotens et sempiternus Deus, tuis nos hodie præstantissimis viribus protege, quos ad initium hujus diei incolumes duxisti; da etiam, ut per totum hunc diem in nullum peccatum incidamus, neque ullo versemur in periculo; sed ut singulæ nostræ actiones tuo ductu ita dirigantur, ut, quod in oculis tuis iustum est, perpetuo agamus per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Supplicatio pro Regiâ Majestate.

O Domine, pater noster cœlestis, qui maximus potentissimusque es Rex regum, et Dominus dominantium, principum omnium solus et unicus moderater,

MATUTINÆ PRÆCES.

moderator, quique de sacrâ sede tuâ omnes orbis incolas intueris; ex animo te suppliciter quæsumus, clementissimum Principem et supremum Dominum nostrum regem GEORGIUM benigno vultu respicias; et ita eum repleas Sancti tui Spiritûs gratia, ut semper ad tui voluntatem se conformet, et in tuis viis gradiatur: accumules ei dona cœlestia, permittasque vitâ longævâ et prosperâ uti, eique adeo opituleris, ut hostes suos omnes fundatque et superet; et, exacto demum hujus vitæ stadio, felicitate æternâ et gaudio perfruat, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Supplicatio pro Stirpe Regiâ.

OMnipotens Deus, omnis boni fons, magnâ cum animi demissione quæsumus, benignissimæ Reginæ *Charlotte*, Celsitudini regis *Georgio Walliarum* Principi, et universæ stirpi regis favere digneris; Sancto tuo Spiritu eos imperti, cœlestique tuâ gratiâ locupleta; iisque fausta omnia et prospera largitus, in æternum tuum regnum admittas, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Supplicatio pro Clero et Populo.

OMnipotens et sempiternus Deus, qui solus es miraculorum effector, Spiritu salutari gratiæ tuæ afflato Episcopos Curatosque nostros et quotquot greges eorum fidei committuntur; et quo tibi revera placeant, eos perpetuo favoris tui rore irrigato. His annue, Domine, in honorem Advocati et Mediatoris nostri Jesu Christi. *Amen.*

Supplicatio Divi Chrysostomi.

OMnipotens Deus, qui nobis gratiam imperitus es, per quam uno ore unoque animo publicas hæc supplicationes apud Te effundimus; quique polliceris, ubi sunt duo tresve tuo nomine congregati, Te eorum postulata exauditorum: nos tuos, Domine, votorum et petitionum redde compotes, prout tibi maxime nobis expedire videbitur; concessâ nobis in hoc seculo veritatis tuæ cognitione, et vitâ æternâ in futuro. *Amen.*

2 Cor. xiii. 14.

DOMINI Jesu Christi gratia, et Dei amor, et Sancti Spiritûs communio nobis adsit omnibus, in perpetua secula. *Amen.*

ORDO.

VEPERTINÆ PRECES.

O R D O

IN

VEPERTINIS PRECIBUS

Singulo totius Anni Die observandus.

Presbyter.

CUM impius, omisâ
quam exercuit impie-
tate, jus æquumque facit,
is vitam suam conservat.
Ezek. 18. 27.

Nam meam noxam ag-
nosco, meumque peccatum
mihi semper obvertatur.
Psal. 51. 3.

Abde faciem tuam a
meis peccatis, et omnia
vitia mea dele. *Psal. 51.*
9.

Divina sacrificia sunt
fractus spiritus: fractam
afflictamque mentem Tu,
Deus, non despicias. *Psal.*
51. 17.

Vestra corda lacerando,
et non vestes, redite ad
Dominum Deum vestrum;
nam is est exorabilis et
misericors, ad iram tardus,
multæque clementiæ, qui

se ab inferendo malo con-
tineat. *Joel 2. 13.*

Domini Dei nostri est
lenitas et placabilitas, in
quem nos rebellavimus,
neque Domini Dei nostri
dicto audientes fuimus, ut
ex ejus legibus viveremus,
quas nobis fervorum suo-
rum vatum operâ propo-
suerat. *Dan. 9. 9, 10.*

Castiga me, Domine,
sed ratione; non irate, ne
me diminuas. *Jer. 10. 24.*
Psal. 6. 1.

Corrigite vos: instat e-
nim cœlestē regnum. *D.*
Mat. 3. 2.

Recipiam me ad meum
Patrem, eique dicam: Pa-
ter, et in cœlum et adver-
sum te peccavi; ita ut jam
non sim dignus qui dicar
tuus filius. *D. Luc. 15.*
18, 19,

Ne

VESPERTINÆ PRECES.

Ne in jus mecum, qui tuus sum, venito : nam coram te nemo mortalium absolvetur. *Psal.* 143. 2.

Si nos peccari expertes esse dicimus, fallimus nos ipsos, nec est in nobis veritas. Si confitemur peccata nostra, ille ita fidelis et justus est, ut nobis peccatorum veniam det, nosque ab omni culpâ expiet. *1 D. Joh.* 1. 8, 9.

CHarissimi fratres, literæ sacræ nos passim hortantur, ut tot tantaque scelera et peccata nostra tum agnoscamus tum confiteamur, et ne ullum prætextum aut dissimulationem, coram Deo Omnipotente, Patre nostro cœlesti, iis obtendamus; verum, quocunque ex genere sint, ea animo humili, demisso, poenitente et sincero confiteamur, quo veniam ab summâ ipsius clementiâ misericordiâque consequamur. Quanquam autem peccata nostra in conspectu Dei summissemper denudare oportet, id tamen maxime decet fieri nobis eodem congressis; cum primum nos summas gratias agere convenit, pro magnis quibus nos affecit beneficiis; deinde laudes ejus meritissimæ prædicandæ sunt, et sacrosancto

ipsius verbo attendendum est; ea denique petenda sunt quæ tum corporis tum animi status exigat. Vos itaque quotquot adestis, oro atque obtestor, ut me, verba præeuntem, et sincero animo supplicique voce ad cœlestis gratiæ solum sequamini, dicentes :

Summaria Confessio.

OMnipotens et clementissime Pater, tanquam oves perditæ, a tuis viis palantes aberravimus: consiliis concupiscentiisque animorum nostrorum nimium sumus obsecuti; sacrosanctas leges tuas violavimus: quæ a nobis præstanda fuerant omisissæ; admissisquæ iis quæ non præstanda: et in nobis nihil est sanum. Tu autem, Domine, propitiare nobis miseris peccatoribus: parce, Deus, peccata sua confidentibus: ad frugem redeuntes in integrum restitue; pro tuis promissionibus humano generi in Christo Jesu Domino nostro patefactis. Amplius etiam propter ipsum concede, ô Pater clementissime, ut dehinc pie, juste, et frugaliter vitam instituamus, in sancti tui nominis gloriam. *Amen.*

Formula

VESPERTINÆ PRECES.

Formula Absolvendi.

OMnipotens Deus, Pater Domini nostri Jesu Christi, cui impium mori non placet, sed recedere eum a viâ suâ et vivere; quique Ministris suis una cum mandato potestatem dedit declarandi, et annunciandi populo suo, si ad fugem redeat, tui veniam, tui gratiam peccatorum: ipse adeo singulis, qui ita ex animo redeant, sacrosancto ejus Evangelio sincere credentes, remittit, eosque absolvit. Rogemus itaque, ut Ipse vere nos vitam corrigere præstet, Sanctoque Spiritu nos impertiatur; ut quæ impræsentiarum agimus, ea adversus Ipsum grata sint; et reliqua dehinc vita adeo pura et sancta agatur in hoc seculo, ut in futuro in æternam ejus voluptatem ingrediamur, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Pater noster, qui es in cœlis, sancte colatur nomen tuum. Veniat regnum tuum. Fiat voluntas tua, ut in cœlo, sic et in terrâ. Victum nostrum alimentarium da nobis hodie: Et remitte nobis debita nostra, ut et nos remittimus debitoribus

nostris: Neve nos in tentationem inducito, sed a malo tuere: Quoniam tuum est regnum, et potentia, et gloria, in sempiternum. *Amen.*

Presbyter.

Domine, nostra labia aperi;

Responsio.

Et os nostrum laudem tuam prædicabit.

P. Domine, ad succurrendum nobis festina;

R. Deus, nobis suppetias veni.

*Hic stantibus omnibus
Presbyter dicet,*

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto;

R. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in perpetua secula. *Amen.*

P. Collaudate Dominum;

R. Nomen Domini collaudetur.

Psalmi.

Lectio prior.

D. Luc. i. 46.

Magnificat animus meus Dominum, exultatque mea mens de Deo servatore meo:

Qui spectaverit humilitatem ancillæ suæ, unde me
in

VEPERTINÆ PRECES.

in posterum beatam prædicationem sunt omnia secula;

Quoniam mihi magna fecit præpotens ille, cujus et nomen sanctum est,

Et clementia perennis erga reverentes eum:

Qui fortia patrat suo brachio, profligat eos qui animi fastu insolescunt.

Deturbat potentes de solis, et humiles extollit.

Esurientes bonis explet, et divites inanes dimittit.

Subvenit Israelitis suis, clementiæ memor;

Quemadmodum majoribus promiserat nostris, Abrahamo, et ejus futuræ posteritati.

Gloria Patri, &c.

Sicut erat, &c.

Lectio posterior.

D. Luc. ii. 29.

NUNC dimittis tuum me, Domine, secundum promissionem tuam, placide.

Quandoquidem vidi meis oculis salutem tuam,

Quam omnibus expositam populis parasti;

Lumen gentibus patefaciendum, et tuorum Israelitarum gloriam.

Gloria Patri, &c.

Sicut erat, &c.

Symbolum Apostolorum.

Credo in Deum Patrem Omnipotentem, creatorem cœli et terræ: et in Jesum Christum Filium ejus unicum Dominum nostrum, qui conceptus est de Spiritu Sancto, natus ex Mariâ Virgine, passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus et sepultus; descendit ad inferos, tertio die resurrexit a mortuis; ascendit ad cœlos, sedet ad dexteram Dei Patris Omnipotentis; inde venturus est judicare vivos et mortuos.

Credo in Spiritum Sanctum, sanctam ecclesiam catholicam, Sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, et vitam æternam. *Amen.*

P. Dominus vobiscum.

R. Et cum Spiritu tuo.

Oremus.

P. Miserere nostri, Domine.

R. Miserere nostri, Christe.

P. Miserere nostri, Domine.

Pater noster, qui es in cœlis, sancte colatur nomen tuum. Veniat regnum tuum. Fiat voluntas tua, ut in cœlo, sic et in terrâ.

VESPERTINÆ PRECES.

terrâ. Viſtum noſtrum alimentarium da nobis hodie: Et remitte nobis debita noſtra, ut et nos remittimus debitoribus noſtris: Neve nos in tentationem inducito, ſed a malo tuere. *Amen.*

P. Exhibe nobis tuam, Domine, clementiam;

R. Tuamque nobis deſenſionem præſta.

P. Defende Regem, Domine;

R. Et pro tuâ clementiâ noſtram invocantium vocem exaudi.

P. Tui ſacerdotes juſtitiâ veſtiantur;

R. Tuique pii ovent.

P. Serva tuos, Domine;

R. Tuæque hæreditati fave.

P. Pacem præbe nobis noſtri ævo, Domine;

R. Quia tu, Domine, ſolus pro nobis pugnas, et præterea nemo.

P. Cor mundum crea nobis, Deus:

R. Neque Spiritum tuum Sanctum nobis auferas.

Collecta in Diem.

Collecta ſecunda in Vespertinis Precibus.

DEUS, a quo omnia ſanta deſideria, omnia recta conſilia, omniaque

juſta opera dimanant; da tuis pacem, quam mundus dare nequit; ut, tum animis ad tua præcepta attentis, tum etiam ſublato hoſtium terrore, facilis et tranquillus noſtri temporis decurſus ſit, ob merita Jeſu Chriſti Servatoris noſtri. *Amen.*

Collecta tertia pro Auxilio adverſus omnia Pericula.

QUæſumus, Domine, diſcutias tuo lumine tenebras noſtras; et, pro ſingulari tuâ clementia, contra omnia hujusce noctis pericula et diſcrimina nos protege, ob amorem Filii Tui unici Jeſu Chriſti Servatoris noſtri. *Amen.*

Supplicatio pro Regiâ Majeſtate.

O Domine, pater noſter cœleſtis, qui maximus potentiffimusque es Rex regum, et Dominus dominantium, principum omnium ſolus et unicuſ moderator, quique de ſacrâ ſede tuâ omnes orbis incolâs intueris; ex animo te ſuppliciter quæſumus, clementiffimum Principem et ſupremum Dominum noſtrum Regem **GEORGIUM** benigno vultu reſpicias; et
ita

VESPERTINÆ PRECES.

ita eum repleas Sancti tui Spiritus gratiâ, ut semper ad tui voluntatem se conformet, et in tuis viis gradiatur: accumules ei dona cœlestia, permittasque vitâ longævâ et prosperâ uti, eique adeo opituleris, ut hostes suos omnes fundatque et superet; et, exacto demum hujus vitæ stadio, voluptate æternâ et gaudio perfruatur, per Jesum Christum Dominum nostrum.
Amen.

Supplicatio pro Stirpe Regiæ.

OMnipotens Deus, omnis boni fons, magnâ cum animi demissione quæsumus benignissimæ Regiæ *Charlottæ*, Celsitudini regiæ *Georgio Walliarum* Principi, et universæ stirpi regiæ favere digneris; Sancto tuo Spiritu eos imperti, cœlestique tuâ gratiâ locupleta; iisque fausta omnia et prospera largitus, in cœleste tuum regnum admittas, per Jesum Christum Dominum nostrum.
Amen.

Supplicatio pro Clero et Populo.

OMnipotens et sempiternus Deus, qui solus es miraculorum effector,

Spiritu salutari gratiæ tuæ afflato Episcopos Curatosque nostros, et quotquot greges eorum fidei committuntur; et quo tibi revera placeant, eos perpetuo favoris tui rore irrigato. His annue, Domine, in honorem Advocati et Mediatoris nostri Jesu Christi.
Amen.

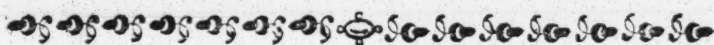
Supplicatio Divi Chrysostomi.

OMnipotens Deus, qui nobis gratiam impertitus es, per quam uno ore unoque animo publicas hasce supplicationes apud Te effundimus; quique polliceris, ubi sunt duo tresve tuo nomine congregati, Te eorum postulata exauditurum: nos tuos, Domine, votorum et petitionum redde compotes, prout tibi maxime illis expèdire videbitur; concessâ nobis in hoc seculo veritatis tuæ cognitione, et vitâ æternâ in futuro. *Amen.*

2 Cor. xiii. 14.

Domini Jesu Christi gratia, et Dei amor, et Sancti Spiritus communio nobis adsit omnibus, in perpetua secula. *Amen.*

SYMBOLUM ATHANASII.

Hiscæ Festis Diebus, scilicet Natalis Christi, Epiphaniæ, Divi Matthiæ, Paschatis, Ascensionis, Pentecostes, Divi Johannis Baptistæ, Divi Jacobi, Divi Bartholomæi, Divi Matthæi, Divorum Simonis et Judæ, Divi Andree, ut et in Festo Trinitatis, in Matutinis Precibus, loco Symboli Apostolorum, hæc Christianæ nostræ Fidei Confessio, Divi Athanasii Symbolum vulgo dicta, cantabitur aut recitabitur a Ministro ac universo cœtu stantibus.

Quicumque vult salvus esse, ante omnia opus est ut teneat Catholicam Fidem;

Quam nisi quisque integram inviolatamque servaverit, absque dubio in æternum peribit.

Fides autem Catholica hæc est, ut unum Deum in Trinitate, et Trinitatem in Unitate veneremur.

Neque confundentes Personas, neque Substantiam separantes.

Alia est enim Persona Patris, alia Filii, alia Spiritus Sancti.

Sed Patris, et Filii, et Spiritus Sancti una est Divinitas, æqualis Gloria, co-æterna Majestas.

Qualis Pater, talis Filius, talis Spiritus Sanctus.

Increatus Pater, Increatus Filius, Increatus Spiritus Sanctus.

Immensus Pater, Immensus Filius, Immensus Spiritus Sanctus.

Æternus Pater, Æternus Filius, Æternus Spiritus Sanctus.

Et tamen non tres Æterni, sed unus Æternus.

Sicut non tres Increati, nec tres Immensi; sed unus Increatus, et unus Imensus.

Similiter Omnipotens Pater, Omnipotens Filius, Omnipotens Spiritus Sanctus.

Et tamen non tres Omnipotentes, sed unus Omnipotens.

Ita Deus Pater, Deus Filius, Deus Spiritus Sanctus.

Et tamen non tres Dii, sed unus est Deus.

Ita Dominus Pater, Dominus Filius, Dominus Spiritus Sanctus.

Et tamen non tres Domini, sed unus est Dominus.

Quia

SYMBOLUM ATHANASII.

Quia sicut sigillatim unamquamque Personam Deum ac Dominum confiteri Christianâ veritate compellimur, ita tres Deos aut Dominos dicere Catholicâ Religione prohibemur.

Pater a nullo est factus, nec creatus, nec genitus.

Filius a Patre solo est, non factus, nec creatus, sed genitus.

Spiritus Sanctus a Patre et Filio, non factus, non creatus, nec genitus, sed procedens.

Unus ergo Pater, non tres Patres; unus Filius, non tres Filii; unus Spiritus Sanctus, non tres Spiritus Sancti.

Et in hac Trinitate nihil prius aut posterius, nihil majus aut minus; sed totæ tres Personæ co-æternæ sibi sunt et co-æquales.

Ita ut per omnia, sicut jam supra dictum est, et Unitas in Trinitate, et Trinitas in Unitate veneranda sit.

Qui vult ergo salvus esse, ita de Trinitate sentiat.

Sed necessarium est ad æternam salutem, ut incarnationem quoque Domini nostri Jesu Christi fideliter credat.

Est ergo fides recta, ut credamus, et confiteamur, quia Dominus noster Jesus

Christus, Dei Filius, Deus et Homo est.

Deus est ex substantiâ Patris ante secula genitus, et Homo est ex substantiâ matris in seculo natus.

Perfectus Deus, perfectus Homo, ex animâ rationali et humanâ carne subsistens.

Æqualis Patri secundum Divinitatem, minor Patre secundum Humanitatem.

Qui, licet Deus sit et Homo, non duo tamen, sed unus est Christus.

Unus autem, non conversione Divinitatis in carnem, sed assumptione Humanitatis in Deum.

Unus omnino, non confusione Substantiæ, sed unitate Personæ.

Nam sicut anima rationalis et caro unus est Homo, ita Deus et Homo unus est Christus.

Qui passus est pro salute nostrâ, descendit ad inferos, tertiâ die resurrexit a mortuis.

Ascendit ad cœlos, sedet ad dexteram Dei Patris Omnipotentis, inde venturus est judicare vivos et mortuos.

Ad cujus adventum omnes homines resurgere debent cum corporibus suis, et reddituri sunt de factis propriis rationem.

Et qui bona egerunt, ibunt

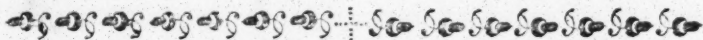
L I T A N I A.

ibunt in vitam æternam ;
qui vero mala, in ignem æ-
ternum.

Hæc est fides Catholica,
quam nisi quisque fideliter

firmiterque crediderit, fal-
vus esse non poterit.

Gloria Patri, &c.
Sicut erat, &c.

L I T A N I A.

Pater de Cœlis Deus,
misericordiam exhibe
nobis miseris peccatoribus.

*Pater de Cœlis Deus, mi-
sericordiam exhibe nobis mi-
seris peccatoribus.*

Fili Redemptor mundi
Deus, misericordiam ex-
hibe nobis miseris pecca-
toribus.

*Fili Redemptor mundi
Deus, misericordiam exhibe
nobis miseris peccatoribus.*

Spiritus Sancte Deus, a
Patre et Filio proficiscens,
misericordiam exhibe nobis
miseris peccatoribus.

*Spiritus Sancte Deus, a
Patre et Filio proficiscens,
misericordiam exhibe nobis
miseris peccatoribus.*

Sancta, beata, et gloriosa
Trinitas, tres Personæ, unus
Deus, misericordiam exhi-
be nobis miseris peccato-
ribus.

*Sancta, beata, et gloriosa
Trinitas, tres Personæ, unus
Deus, misericordiam exhibe
nobis miseris peccatoribus.*

Noli, Domine, memi-
nisse iniquitatum nostrarum

vel parentum nostrorum,
neque vindictam sumas de
peccatis nostris : parce,
Domine, parce populo tuo,
quem redemisti pretiosissi-
mo sanguine tuo, et ne in
perpetuum irascaris nobis.

Parce nobis, Domine.

Ab omni malo et infor-
tunio, a peccato, ab infi-
diis et aggressionibus Dia-
boli, ab irâ tuâ et æternâ
damnatione,

Libera nos, Domine.

Ab omni cæcitate cordis,
a superbiâ, vanâ gloriâ et
hypocrisi ; ab invidiâ, odio
et malitiâ, et ab omni af-
fectu charitate vacuo,

Libera nos, Domine.

A fornicatione et alio
omni peccato mortali, et
ab omnibus fallaciis car-
nis, mundi, et diaboli,

Libera nos, Domine.

A fulgure et tempestate,
a plagâ, pestilentia et fame,
a bello et cæde, a subitaneâ
et improvisâ morte,

Libera nos, Domine.

Ab omni seditione, oc-
cultâ conspiratione et re-
bellione ;

LITANIA.

bellione; ab omni falso dogmate, hæresi et schismate; a duritiâ cordis, et contemptu verbi et mandati tui,

Libera nos, Domine.

Per mysterium sanctæ Incarnationis tuæ; per sanctam Nativitatem et Circumcisionem tuam; per Baptismum, Jejunium et Tentationem tuam,

Libera nos, Domine.

Per Agoniam et sanguinem Sudorem; per Crucem et Passionem; per pretiosam Mortem et Sepulturam; per gloriosam Resurrectionem et Ascensionem tuam in cœlos, et per Adventum Spiritûs Sancti,

Libera nos, Domine.

In omni tempore tribulationis, omni tempore prosperitatis nostræ, horâ mortis, et in die iudicii,

Libera nos, Domine.

Te rogamus, ô Deus, nos peccatores exaudias, et Ecclesiam Tuam sanctam Catholicam in viis tuis regere et gubernare digneris;

Te quæsumus, exaudi nos, Domine.

Ut famulum tuum **GEORGIIUM** Regem et Gubernatorem nostrum clementissimum, in vero Tui cultu, in iustitiâ, et sanctitate vitæ custodire et confirmare digneris;

Te quæsumus, exaudi nos, Domine.

Ut cor illius in Tuâ fide, in Tuo timore et amore dirigere digneris; et ut Tibi semper confidat, et in omnibus quærat honorem et gloriam tuam;

Te quæsumus, exaudi nos, Domine.

Ut eum servare et defendere, et ei victoriam contra omnes hostes suos concedere digneris;

Te quæsumus, exaudi nos, Domine.

Ut benignissimæ Reginæ *Charlotte*, Celsitudini regniæ *Georgio Walliarum* Principi, et universæ stirpi regni benedicere, eosque servare digneris;

Te quæsumus, exaudi nos, Domine.

Ut Episcopos, Presbyteros, et Diaconos, verâ cognitione et recto intellectu verbi Tui illuminare digneris; et ut tam doctrinâ, quam moribus, illud pro viribus patefaciant ac promoveant;

Te quæsumus, exaudi nos, Domine.

Ut consiliarios Regios et cunctam Nobilitatem regni, gratiâ, sapientiâ et intellectu donare digneris;

Te quæsumus, exaudi nos, Domine.

Ut Magistratui nostro favere, eum protegere, eique gratiam.

LITANIA.

Exurge, Domine, succurre nobis, nosque libera, Tuæ gloriæ causâ.

*Gloria Patri, &c.
Sicut erat, &c.*

Defende nos a nostris hostibus, Christe.

Respice clemens miseras nostras.

Animorum nostrorum angores exorabilis aspice.

Tui populi peccatis clemens ignosce.

Benignus et clemens nostras ausculta orationes.

Miserere nosiri, Davide.

Et nunc et semper nos invocantes exaudi, Christe.

Clemens exaudi nos, Christe, clemens exaudi nos, ô Domine Christe.

Utere tuâ erga nos, Domine, clementiâ.

Uti nos tibi confidimus.

Oremus.

QUæsumus, Pater, nostras infirmitates benigno vultu respicias, et, Nominis Tui gloriæ causâ, mala ea omnia, quæ iustissime sumus promeriti, nobis avertas: et da, ut angustiis affecti omnem spem nobis et fiduciam in Tuâ clementiâ collocemus,

et te in perpetuum prorsus pie sancteque colamus, ad honorem et gloriam Tuam, per Mediatorem nostrum et Advocatum unicum, Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Supplicatio Divi Chrysostomi.

OMnipotens Deus, qui nobis gratiam impertitus es, per quam uno ore unoque animo publicas hasce supplicationes apud Te effundimus; quique polliceris, ubi sunt duo tresve tuo nomine congregati, Te eorum postulata exauditurum: nos tuos, Domine, votorum et petitionum redde compotes, prout tibi maxime nobis expedire videbitur; concessâ nobis in hoc seculo veritatis tuæ cognitione, et vitâ æternâ in futuro. *Amen.*

2 Cor. xiii. 14.

Domini Jesu Christi gratia, et Dei amor, et Sancti Spiritûs communio nobis adsit omnibus, in perpetua secula. *Amen.*

Suppli-

SUPPLICATIONES.

Supplicationes ac Gratiarum Actiones pro variis quæ se offerunt occasionibus, quæ recitabuntur ante duas dimissorias supplicationes Litaniam, aut Matutinarum et Vespertinarum Precum.

SUPPLICATIONES.

Pro Pluviâ.

DEus, Pater cœlestis, qui ex ore Filii Tui Jesu Christi, singulis quærentibus regnum Tuum justitiamque ejus, quæcunque ad corpus sustentandum conducunt, pollicitus es; demitte, quæsumus, premente nos hâc necessitate, pluviam et imbres adeo tempestivos, ut fructus terræ ad solamen nostrum et tui honorem percipiamus, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Pro Cælo Sereno.

OMnipotens Domine Deus, qui propter mortalium perditissimos mores universum mundum, octo hominibus solum exceptis, olim submerfisti; et postea singulari tuâ misericordiâ commotus, pollicitus es, te nunquam illum ad eundem modum submersurum: supplices quæsumus, qui ob peccata nostra pluvias et aquarum diluvium com-

meriti sumus, digneris tamen nobis vere a peccatis desciscitentibus talem cœli ferenitatem dare, ut fructus terræ suo tempore percipiamus; tuoque hoc supplicio admoniti, tum ad vitam corrigendum, tum clementiam tuam laudibus effarendum, animos adjungamus, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Tempore Caritatis & Famis.

DEus, Pater cœlestis, cujus beneficio delabitur pluvia, terra manat ubertate, animantia fecundificant, et pisces replent aquas; benigne, quæsumus, nos respice, qui angustiis urgemur, et præsta, ut hæc penuriæ annonæque difficultas (quas ob peccata nostra meritissimo jam patimur), pro benignitate tuâ et misericordiâ, copiâ et vilitate commutentur, propter amorem Jesu Christi Domini nostri, cui tecum et Spiritui Sancto

SUPPLICATIONES.

to sit omnimodus honor et gloria, et nunc et in perpetua secula. *Amen.*

Tempore Belli et Tumultuum.

OMnipotens Deus, Rex regum, omniumque rerum moderator, cui resisti non potest, cujus justitiæ congruum est nocentes punire, eorum vero, qui sincerâ afficiuntur pœnitentiâ, misereri; supplices, quæsumus, tuearis nos, maneque hostili nos eripias: superbiam eorum cohibe, malevolos affectus compesce, et consilia perime; ut Te nobis præsidio freti ex omnibus periculis securi evadamus, Tuique gloriam illustremus, qui solus es victoriæ arbiter, propter merita unici Filii Tui Jesu Christi Domini nostri. *Amen.*

Tempore grassantis Pestsive Morbi.

OMnipotens Deus, qui irâ commotus populum tuum in solitudine, contra Moysen Aaronemque pervicaciter conjurantem, peste immisâ castigaveris, quique etiam, Davide regnante, septuaginta millia hominum grassante peste letho dederis, et tuæ tamen

misericiordiæ memor cæteros servasti; utere tuâ erga nos clementiâ, qui miseri sumus peccatores, morbis gravissimis pesteque jam laborantes; ut quemadmodum tunc temporis, expiatione a Te acceptâ, vastatori Angelo imperasti ut manum suam cohiberet, ita nunc quoque hanc pestem et gravem morbum a nobis avertere digneris, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Supplicatio pro Supremâ Senatûs Curîæ Conventum agente dicenda.

Clementissime Deus, supplici prece postulamus, ut universo huic regno, præcipue autem supremæ Senatûs curiæ, sub piensissimo clementissimoque Rege nostro jam conventum agenti, faveas; ut tuo ductu consilia omnia eorum eventus prosperos fortiantur, unde adaugeatur gloria tua, commodum percipiat Ecclesia, et salus, decus, felicitas Regi nostro populisque ei subditis oboriatur: ut omnia ipsorum conatibus ita constituta, optimis firmissimisque fundamentis suffulciantur, ut Pax et Felicitas, Veritas et Justitia, Religio et Pietas, per omnia secula in tuto.

SUPPLICATIONES.

tuto apud nos collocentur. Hæc et quæcunque alia, illorum, nostra et universæ Ecclesiæ tuæ necessitas postulat, summissè rogamus in nomine et per mediationem beatissimi Domini et Servatoris nostri Jesu Christi. *Amen.*

Collecta seu supplicatio pro cujuscunque ordinis hominibus iis temporibus usurpanda, quibus Litania non recitatur juxta constitutum ordinem.

DEus, qui universum humanum genus e nihilo condidisti, et adhuc conservare pergis, pro omnibus hominibus cujuscunque ordinis aut conditionis, te supplices obtestamur, ut apud eos tua ratio, apud omnes gentes tua cognoscatur tutela. Prece autem magis importunâ statum Ecclesiæ Catholicæ prosperum expetimus, ut bono tuo Spiritu ita ducente et dirigente, omnes Christi nomen præ se ferentes sibi que vindicantes in viam veritatis deducantur, fidemque in unitate Spiritûs, pacis vinculo viæque justitiâ, tueri studeant. Postremo autem paterno

tuo favori omnes habemus commendatos, quos mala aut animi, aut corporis, aut rerum domesticarum affligunt [* *præcipue autem eos, qui nos pro se supplicare expetunt*]: ut eam consolationem et auxilium iis ferre velis, quæ variæ eorum necessitates postulant; et efficere item, ut æquo animo afflictiones ferant, feliciterque ex omnibus malis emergant. Quæ omnia rogamus gratiâ Jesu Christi. *Amen.*

Supplicatio, quæ post quamlibet præcedentium supplicationum recitari possit.

DEus, cujus natura et proprium est misericordiam veniamque peccatorum usque exhibere, humiles nostras supplicationes propitius exaudi; et licet nos arcto nexu impeditos teneant peccatorum vincula, singularis tamen tua clementia nos expediat, in honorem Jesu Christi Domini nostri. *Amen.*

GRATIARUM

GRATIARUM ACTIONES.

GRATIARUM ACTIONES.

Gratiarum Actio Generalis.

OMnipotens Deus, clementissime Pater, nos indigni famuli tui ex animo tibi gratias habemus singulares, pro omnibus bonis de favore tuo in nos

totumque genus

* *Hoc dicendum, quum aliquis Ecclesiae precibus Deo pridem commendatus gratias referre cupit.*

humanum collocatis [* *praesertim in hos, qui nuper tuis beneficiis affecti, tibi laudibus et gratiis agendis sacrificare gestiunt*]. Gratâ commemorati-
one prædicamus creationem

nostram, conservationem, omniaque hujus vitæ bona; præ omnibus autem inæstimabile illud amoris tui exemplum, redemptionem mundi per Dominum nostrum Jesum Christum; gratiæ media, et spem gloriæ. Et a Te supplices postulamus, nos adeo grato sensu beneficiorum tuorum affici, ut sincere ex animo gratias habeamus, laudescque tuas non minus facili quam dictis celebremus, cultui tuo prorsus intenti, et sancte pieque per omnem

ætatem nostram in conspectu tuo gressus nostros dirigentes, per Jesum Christum Dominum nostrum; Cui, Tibi, et Spiritui Sancto sit omnimodus honor et gloria in perpetua secula. *Amen.*

Propter Pluviam terris immissam.

DEus, Pater cœlestis, qui benigne rebus naturæ providens, pluviâ tum primore, tum serotinâ terram irrigas, quo fructus in humanos usus edat; Tibi summisse gratias agimus, qui, dum summa nos necessitas urgeret, tandem pluviâ magnifice tuum conspersisti patrimonium, aridumque recreasti, ad magnum nostrum, qui indigni sumus qui tui famuli habeamur, solamen, sanctique tui nominis gloriam, propter beneficia tua in Jesu Christo Domino nostro. *Amen.*

Propter Cælum Serenum.

Domine Deus, qui nos merito ad humilem animi statum demissâ undante pluviâ aquisque revocasti; misericordiâ tamen
motus

GRATIARUM ACTIONES.

motus levamen solatiumque animis nostris tempestivâ hac commodâque cœli immutatione præstitisti : laudes et gloriam tuo Nomini ob hoc beneficium tribuimus, et tuam clementiam in perpetua secula prædicabimus, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Propter Annonæ Copiam.

Clementissime Pater, qui pro summâ tuâ clementiâ piis tuæ Ecclesiæ precibus aurem præbuiisti, et penuriam caritatemque annonæ vilitate copiâque commutasti; insigne hoc tuum beneficium grato summissoque animo recolimus, petentes ut tuum hunc erga nos favorem perpetuum esse velis, quo terra suum proventum edat in Tui gloriam nostrumque solatium, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Propter Pacem et ab Hostibus Liberationem.

OMnipotens Deus, qui loco turris validæ famulos tuos adversus ipsorum inimicos protegis; Te laudibus gratiarumque actionibus celebramus, qui nos ab ingentibus istis im-

pendentibusque periculis, quibus undique premebamur, eripere dignatus sis. Clementiæ tuæ acceptum ferimus, qui nos non passus sis illis in prædam cedere, rogantes ut hæc beneficia perpetua nobis esse velis, sciantque mortales omnes Te nostrum esse servatorem potentemque vindicem, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

*Propter restitutam Domi
Pacem Publicam.*

ÆTerne Deus, Pater noster cœlestis, qui solus efficis eandem domum in concordia esse, et tumultus rabidi effrænisque populi compescis; sanctum tuum nomen laudibus efferrimus, qui tumultus seditionisque intestinas nuperime concitatas comprimere dignatus sis; tuæque gratiæ auxilium summâ cum animi demissione imploramus, quo deinceps per omnia tuis præceptis obediamus, et per totum vitæ nostræ curriculum, et tranquillam quietamque vitam agentes cum omni pietate et gravitate, continenter laudibus et gratiis agendis tibi sacrificemus, ob hæc in nos collata beneficia, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

D

Propter

DOMINICA PRIMA ADVENTUS.

*Propter Liberationem a Pe-
ste, aut alio quolibet Mor-
bo epidemico.*

Domine Deus, qui prop-
ter peccata vitiaque
nostra vulnera nobis inflix-
isti, et nupero tuo gravi et
terribili supplicio peremisti
nos; nunc vero in iudicii
medio, clementiæ memor,
ex ipsis mortis faucibus

animas nostras vindicasti;
nosmetipsos, animas et cor-
pora, quorum salutem pa-
ternæ tuæ benignitati ac-
ceptam referimus, tibi hos-
tias viventes præstamus,
semper collaudantes gra-
tæque mente omnia tua be-
neficia commemorantes in
Ecclesiâ tuâ, per Jesum
Christum Dominum no-
strum. *Amen.*

Collectæ, Epistolæ, ac Evangelia,

Per totum Annum usurpanda.

Dominica Prima Adventus.

Collecta.

Omnipotens Deus, quæ-
sumus, impertias nobis
gratiam, per quam depona-
mus opera tenebrarum, et
arma lucis induamus; dum
vitam hanc mortalem agi-
mus (in quâ Filius tuus
Jesús Christus, sese adeo
dejiciens, ut nos viserer,
advenit) ut in postremo
die, quum iterum adveni-
et cum gloriâ Majestatis
sue vivos mortuosque ju-
dicatum, ad vitam æter-
nam resurgamus, per eum,
qui vivit et regnat tecum

et cum Spiritu Sancto
nunc et in perpetua secula.
Amen.

*Hæc Collecta in singulos
dies repetenda est, una
cum reliquis Collectis Ad-
ventus, usque ad Vigi-
liam Nativitatis Christi.*

Epistola Rom. xiii. 8.

Nihil cuiquam debete,
nisi ut ametis vos in-
ter vos. Nam qui alios
amat, is lege perfunctus
est. Etenim, Ne adultera-
to, Ne occidito, Ne furator,
Ne falsum testator, Ne
concupiscito, et si quod ali-
ud

DOMINICA PRIMA ADVENTUS.

ad præceptum est, id in hoc dicto summam comprehenditur; Alterum ut te ipsum amato. Charitas alteri non malefacit. Itaque legis perfectio charitas est: Præsertim cum sciamus, venisse tempus et horam quâ jam sit nobis a somno expergiscendum. Nunc enim propius nos est salus quam tum cum credidimus. Discessit nox, dies adest. Quare deponamus opera tenebrarum, et induamus arma lucis. Honeſte nos, ut in die, geramus; non comestationibus et ebrietatibus, non concubitibus et libidini- bus, non jurgiis et æmulatione: Sed induite Dominum Jesum Christum; neve carnis curam gerite, cupiditatibus indulgendo.

Evangelium D. Matth.
xxi. 1.

Postquam autem Hierosolymis propinquarunt, et Bethphage ad Olivarum montem venerunt, misit Jesus duos discipulos, dicens eis: Ite in vicum qui contra vos est, et protinus invenietis asinam ligatam, et pullum cum eâ: Solvite, et mihi adducite. Quod si quis vobis aliquid dixerit, dicetis, Dominum eis egere, et statim dimit-

tet eos. Hoc autem totum factum est, ut id accideret quod a vate dictum fuerat his verbis: Dicite, puellæ Sioni: Ecce rex tuus tibi venit mansuetas insidens asinæ, et aſello jumenti pullo. Igitur profecti discipuli fecerunt sicut mandaverat eis Jesus, asinamque et pullum adduxerunt, et eis vestimenta sua imposuerunt, et eum super ea collocaverunt. Maxima autem hominum multitudo suis vestimentis viam consternere: Alii abscissos ex arboribus ramos per viam sternere. Vulgus autem partim præcedens, partim subsequens, sic acclamare: Hosanna Davidide, bene sit ei qui venit in nomine Domini. Hosanna in supremis. Eo autem ingressò Hierosolymam, commota est tota civitas, dicens: Quis est hic? Vulgus autem dicebat: Hic est Jesus vates, a Nazareth Galilææ. Et Jesus in Dei templum ingressus, ejecit omnes in templo vendentes et ementes, et nummulariorum mensas sellasque vendentium columbas evertit. Scriptum est, inquit eis: Domus mea domus supplicationis vocabitur: At vos ex eâ fecistis speculancam latronum.

DOMINICA SECUNDA ADVENTUS.

Dominica Secunda Adventus.

Collecta.

Domine beneficentissime, qui fecisti ut omnia scripta sacra ad nostram doctrinam scripta essent; concede ut ea ita audiamus, legamus, observemus, discamus, et animis meditemur, ut per patientiam et sacrarum literarum consolationem amplectamur, et nunquam felicem spem æternæ vitæ dimittamus, nobis a Te exhibitam per Servatorem nostrum Jesum Christum. *Amen.*

Epistola Rom. xv. 4.

Quæcunque enim ante scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt, ut per patientiam, et literarum consolationem spem habeamus. Faxit autem Deus, et patientiæ et consolationis auctor, ut idem inter vos sentiat, sicuti Christo Jesu dignum est, ut uno animo unoque ore concelebrete Deum et Patrem Domini nostri Jesu Christi. Quocirca opitulamini mutuo, ut et Christus nobis ad Dei gloriam opitulatus est. Dico au-

tem, Jesum Christum ministrum fuisse circumcisionis propter Dei veritatem, ad ea confirmanda quæ majoribus fuerant promissa: utque cæteræ gentes Deum ob ejus misericordiam celebrarent, quemadmodum scriptum extat: Quare te celebrabo apud gentes, tuumque nomen cantabo. Item: Lætamini, gentes, inquit, cum ejus populo. Item: Laudate Dominum, gentes omnes, eumque collaudate, omnes populi. Itemque Esaias: Erit Isæa radix, existeretque qui gentibus imperet, in quo gentes spem habebunt. Cæterum Deus spei omni vos latitiâ atque pace compleat, fidentes, ut spe abundetis, vi Spiritus Sancti.

Evangelium D. Luc. xxi. 25.

ET erunt signa in sole et lunâ et sideribus, et in terris tantus gentium angor trepidantium, mari undisque resonantibus, ut homines, eorum metu et expectatione quæ orbi immineant, exanimentur: Nam cœlestes potestates concutientur. Actum aspicietur Filius hominis veniens in nube, cum ingenti potestate atque gloriâ. His autem fieri incipientibus suspicite, et capita attollite, quoniam vestra instabit

DOMINICA TERTIA ADVENTUS.

stabit liberatio. Tum eis similitudinem dixit: Cernite ficum et omnes arbores: Cum jam frondeſcunt, id vos per voſipſos cernentes, cognoscitis jam prope eſſe æſtatem. Similiter et vos, cum hæc fieri videbitis, ſcitate prope eſſe divinum regnum. Hoc vobis confirmo, non prius eſſe præterituram ætatem hanc quam fiant omnia: Etiamſi cœlum et terra pereant, mea dicta non peribunt.

Dominica Tertia Adventus.

Collecta.

O Domine Jeſu Chriſte, qui primo tuo adventu tibi tuum præmiſiſti nuncium, qui tibi viam præpararet; præſta, quaſumus, ut Miniſtri tuorumque arcanorum diſpenſatores tibi itidem viam præparent rectamque faciant, contumacibus ad juſtorum prudentiam perductis, ut cum iterum advenis judicatum mundum, accepti ſimus in oculis tuis, qui vivis et regnas cum Patre et Spiritu Sancto ſemper unus Deus in perpetua ſecula. *Amen.*

Epistola 1 Cor. iv. 1.

SIC de nobis exiſtiment homines, ut de Chriſti miniſtris et divinorum arcanorum diſpenſatoribus. Cæterum quod in diſpenſatoribus requiritur, ut fidelis quis comperiatur: Ego vero minimi facio de me vel a vobis vel omnino humano judicio, quin neque ipſe de me ſententiam ſero. Quamvis enim nihil mihi conſciam, non tamen idcirco ſum abſolvendus. Verum qui de me judicium facturum ſit, Dominus eſt. Quamobrem ne quid ante tempus judicate, donec veniat Dominus, qui et tenebrarum occulta proferat in lucem, et animorum conſilia pateſciat, ac tum demum laudem quiſque conſequatur a Deo.

Evangelium D. Matth. xi. 2.

Johannes autem, quum audiviſſet in vinculis opera Chriſti, miſit ſuorum diſcipulorum duos, qui ei ita dicerent: Tunc is es qui venturus eſt? an alius nobis eſt expectandus? Quibus reſpondit Jeſus in hunc modum: Ite renunciatum Johanni quæ auditis et videtis. Cæci vident, et claudi ambulant: Le-

DOMINICA QUARTA ADVENTUS.

profi purgantur, et surdi audiunt; mortui resurgunt, et pauperes Evangelium docentur: et felix est qui in me non offenderit. Eis autem abeuntibus coepit Jesus hominum turbæ sic de Johanne dicere: Ad quid spectandum egressi estis in solitudinem? arundinem vento agitatam? Veruntamen, ad quid videndum exiistis? hominem mollibus indutum vestibus? At qui molles gestant sunt in Regum domibus. Sed ad quem tandem videndum exiistis? vatem? etiam (inquam vobis) et plusquam vatem. Hic est enim de quo scriptum est: Ego tibi meum nuncium præmissurus sum, qui tibi viam præparet.

Dominica Quarta Adventus.

Collecta.

EXcita, quæsumus, Domine, fortitudinem tuam, et præstantissimis tuis viribus suppetias nobis veni, adeo ut quanquam peccata, vitiaque, nostra gravi sint oneri et impedimento, quo minus propositum nobis certamen decurramus, benigna tua gratia et misericordia operato nobis auxilium ferat, et

nos liberet per satisfactionem Filii Tui Domini nostri, Cui Tecum et Spiritui Sancto sit honor et gloria in perpetua secula. Amen.

Epistola Philip. iv. 4.

GAudete in Domino semper: iterum dico, gaudete. Moderatio vestra cunctis nota sit hominibus. Dominus prope adest. Nihil este solliciti, sed omni in re efficite precibus et supplicationibus cum gratiarum actione, ut vestra postulata Deo declarentur: et divina pax omnem mentem exuperans, vestros animos ac cogitationes in Christo Jesu custodiet.

Evangelium D. Johan. i. 19.

HOC est Johannis testimonium, tum cum miserunt Judæi Hierosolymâ Sacerdotes et Levitas, qui ex eo quærerent, quis esset? Atque ille confessus est, neque negavit: Confessus est se non esse Christum. Quid Ergo? inquirunt illi interrogantes: E ias es tu? Non sum, inquit. Vates es tu? Non, inquit ille respondens. Et illi: Quis es? inquirunt ei, ut responsum demus eis qui
nos

NATIVITAS DOMINI NOSTRI

nos miserunt: Quid de te ipso dicis? Ego sum, inquit, vox in solitudine clamentis, Corrigit Domini viam, quemadmodum dixit Esaias vates. Tum qui erant missi (erant autem ex Phariseis) sic eum interrogarunt: Quid ergo baptizas, si tu neque Christus es, nec Elias, nec vates? Ego aqua baptizo, inquit eis respondens Johannes: Sed inter vos adest, quem vos non nostis: Is est, qui et post me venit, et ante me fuit, cujus ego non sum dignus qui calcei corrigiam solvam. Hæc Bethabarae facta sunt, trans Jordanem, ubi baptizabat Johannes.

Nativitas Domini nostri, seu Dies Natalis **CHRISTI.**

Collecta.

OMnipotens Deus, qui Filium tuum unicum nobis dedisti, ut assumeret hominem, immaculatæque Virginis quasi hoc ipso tempore partus esset; concede ut nos denuo nati, inque filiorum tuorum numerum adoptione et gratiâ relati, tuo Sancto Spiritu indies renovemur, per eundem

Dominum nostrum Jesum Christum, qui Tecum et cum eodem Spiritu Sancto vivit et regnat unus Deus in omnem perpetuitatem.
Amen.

Epistola Heb. i. 1.

Multifariam et multipliciter olim Deus nostros majores alloquutus per vates, postremis hisce temporibus alloquutus est nos per Filium, quem omnium statuit hæredem, per quem etiam mundum fecit. Qui cum sit ejus gloriæ splendor et forma expressa substantiæ, feratque cuncta suo potenti sermone, faciã per semetipsum expiatione peccatorum nostrorum, confedit ad dexteram maiestatis, in sublimi, tanto angelis factus præstantior, quanto excellenlius quam illi nomen obtinuit. Cui enim dixit unquam angelorum? Filius meus es tu, ego hodie genui te. Et rursum: Ego ei Pater, et ipse mihi Filius erit. Item cum in orbem inducit Primogenitum, dicit: Eun-que adorent omnes divini angeli. Et de angelis quidem sic dicit: Qui angelis utitur spiritibus, et ministris igniâ flammâ. Sed de Filio: Solium tuum, ô Dive, in omnem permanet æter-

DIES DIVI STEPHANI.

æternitatem : Sceptrum æquitatis sceptrum regni tui est. Iustitiam amas, perofus improbitatem : Propterea Deus, tuus Deus, oleo te lætifico potius inunxit, quam tuos socios. Et : Tu principio Domine, terram fundasti, et opera manuum tuarum sunt cœli. Et illi quidem peribunt, te permanente, omnesque tanquam indumentum inveterascent ; et, Te tanquam amictum eos involvente, obsolescent. At tu is es, qui annorum sis infinito- rum.

factus fuit, et munduseum non cognovit. In sua venit, et sui eum non acceperunt. Quicunque autem eum acceperunt, iis eam potestatem dedit, ut Dei filii fierent, fidem habentibus ejus nomini : Qui non ex sanguine, nec ex voluntate carnis, nec ex voluntate viri, sed ex Deo geniti sunt. Et sermo caro factus est, et apud nos gratiæ veritatisque plenus habitavit : Ejusdem splendorem, ut unigenæ a patre splendorem, aspeximus.

Evangelium D. Johan. i. 1.

IN Principio erat sermo, et sermo erat apud Deum ; et Deus erat is sermo. Is erat in principio apud Deum. Omnia per eum facta sunt, et absque eo factum est nihil, quod factum sit. In eo vita erat, et vita erat lux hominum ; et lux in tenebris lucet, nec eam comprehenderunt tenebræ. Fuit homo missus a Deo, nomine Johannes. Is venit ob testimonium, ut de luce testaretur, ut omnes per eum crederent. Non erat ille ipsa lux, sed qui de luce testaretur. Erat ipsa vera lux, quæ collustrat omnem hominem venientem in mundum. In mundo erat, et mundus per eum

Dies Divi Stephani.

Collecta.

Effice, Domine, ut inter omnia ea, quæ hic in terris patienda sunt propter tuæ veritatis testimonium, intentis in cœlum oculis contueamur, et gloriam quæ sumus afficiendi per fidem conspiciamus, Sanctoque Spiritu pleni bene precemur insectantibus nos, ad exemplum Protomartyris tui Divi Stephani ; qui necis auctores precibus Tibi commendavit, ô Jesu beatissime, qui Deo ad dexteram aditas, quo omnibus opem feras, qui pro Te unico nostro Mediatore et Advocato infestati sunt.

Amen.

Tum

DIES DIVI JOHANNIS.

Tum sequetur Collecta Nativitatis, quæ nunquam intermittitur usque ad Vigiliam Circumcisionis.

Pro Epistola Act. vii. 55.

STEPHANUS autem Sancto Spiritu plenus in cœlum intuitus, et Dei splendorem, Jesumque Deo ad dexteram astantem conspicatus, dixit: En video cœlos apertos, et Filium hominis Deo astantem ad dexteram. At illi, sublato ingenti clamore, aures suas obturare, et universi, facto in eum impetu, ejectionem ex urbe lapidare. Et testes, depositis ad pedes adolescentis, nomine Sauli, vestimentis, Stephanum lapidare, invocantem et dicentem: Domine Jesu, accipe spiritum meum. Deinde positus genibus, ingenti voce exclamavit: Domine, noli in eos hoc vindicare peccatum. Hoc locutus, obdormivit.

*Evangelium D. Mat.
xxiii. 34.*

ITAQUE ego ad vos missus sum vates, et sapientes, et literatos, quos partim interficietis, ac in crucem tolletis, partim verberabitis in vestris collegiis, ac ex alia in aliam ur-

bem persequemini, ut super vos veniat omnis innocens sanguis in terris effusus, ab Abelis iusti sanguine, usque ad Zachariæ sanguinem, Barachiæ filii, quem vos inter ædem et aram necastis. Itaque certo scitote horum omnium poenas datum esse nationem hanc. Hierosolyma, Hierosolyma, quæ vates occidis, et ad te missos lapidas, quoties volui congregare tuos natos, sicut gallina suos pullos sub alas congregat, et noluit? Scitote vestram domum vobis desertam relictum iri. Sic enim habetote, vos non esse me visuros deinceps, donec dicatis, Bene sit venienti in nomine Domini.

Dies D. Johannis Evangelizæ.

Collecta.

QUÆSUMUS, Domine misericors, clavis tui luminis radiis Ecclesiam tuam illustra, ut doctrinâ beati Apostoli tui et Evangelizæ Divi Johannis illuminata, in veritatis lumine ita versetur, ut tandem vitæ æternæ lumen habeat, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola

DIES DIVI JOHANNIS.

Epistola I D. Johan. i. 1.

QUOD fuit a principio, quod audivimus, quod vidimus oculis nostris, quod et spectavimus, et nostris ipsi manibus tetigimus, de sermone vitæ; (quæ vita patefacta est, quam vidimus, et testamur, et vobis vitam nunciamus æternam, quæ apud Patrem erat, et nobis perlata est) quod et vidimus et audivimus, id vobis annunciamus, ut et vos nobiscum communiatem habeatis. Est autem nobis communitas cum Patre, cumque ejus Filio Jesu Christo. Atque hæc vobis scribimus, ut plenâ afficiamini lætitiâ. Est autem hoc nuncium, quod et ab illo audivimus, et vobis nunciamus, Deum esse lumen, nec ullas in eo tenebras esse. Si nobis cum Deo communionem esse dicimus, et tamen in tenebris degimus, mentimur, nec verum facimus. Si in luce versamur, ut ipse in luce est, nobis est inter nos communitas: Nosque Jesu Christi sanguis, ejus Filii, expurgat ab omni peccato. Si nos peccati expertes esse dicimus, fallimus nos ipsos, nec est in nobis veritas. Si confitemur peccata nostra,

ille ita fidelis et justus est, ut nobis peccatorum veniam det, nosque ab omni culpâ expiet. Si nos peccasse negamus, mendacem facimus eum, nec est in nobis ejus sermo.

Evangelium D. Joh. xxi.

19.

JESUS Petro dixit, Sequere me: et Petrus conversus aspicit sequentem discipulum, quem amabat Jesus, eum, qui in cœna ejus pectori incumbens dixerat: Domine, quis est qui Te est proditurus? Hunc intus Petrus, dicit Jesu: Domine, hic vero quid? Cui Jesus, Si eum volo manere donec veniam, quid ad te? Tu sequere me. Itaque dissipatus est hic sermo inter fratres, discipulum illum non esse moriturum; tamen non dixerat illi Jesus non esse moriturum; sed, si eum volo manere donec veniam, quid ad te? Hic est ille discipulus, qui hæc testatur, et hæc scripsit, cujus nos testimonium verum esse scimus. Sunt autem et alia multa, quæ fecit Jesus: quæ si singula scribantur, ne ipsum quidem mundum scribendos hac de re libros capere posse arbitror.

Dies

DIES INNOCENTIIUM.

Dies Innocentium.

Collecta.

OMnipotens Deus, qui per Infantium et lactentium os potentiam fudisti, gloriamque Tibi ex morte Infantium comparasti, omnia in nobis vitia morti dede et perime, et nos per tuam gratiam adeo corrobora, ut vitarum nostrarum innocentia, constantique ipsam ad mortem fide, Tui nominis gloriam illustremus, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Pro Epistola Apocal. xiv. 1.

DEinde animadverti Agnum stantem in Sione monte, et cum eo centum quadraginta quatuor millia Patris ejus nomen in suis frontibus scriptum habentes: Audivique de cœlo sonitum, qualis multarum aquarum, ingentisque tonitruï sonitus est: Itemque vocem audiavi citharædorum, citharis suis canentium, qui veluti novum carmen canebant ante solium, et ante quatuor animalia ac senatores: quod carmen nullus discere poterat, nisi illi centum quadraginta quatuor millia, redempti a terra. Hi sunt

qui cum fœminis non sunt polluti: Sunt enim virgines. Hi sunt qui Agnum, quocunque vadat, sequuntur. Hi ex hominibus redempti sunt, primitiæ Deo et Agno; quorum in ore nulla reperta fraus est: Sunt enim inculpati coram Dei solio.

Evangelium D. Matth. ii. 13.

Domini angelus Josepho in somnis apparet. Surge, inquit, et assumpto puero, ejusque matre, fuge in Ægyptum, et illic esto donec ego te moneam. Quæsiturus est enim puerum Herodes ad necem. Igitur ille surgit, et una cum puero, ejusque matre, noctu concessit in Ægyptum, ibique fuit usque ad Herodis obitum: Ut conficeret quod fuerat a Domino dictum per vatem ita dicentem: Ex Ægypto evocavi Filium meum. Tunc Herodes, videns se a Magis illusum esse, adeo iratus est, ut miserit interfectum pueros, quotquot Bethlehemiæ et in toto ejus territorio erant, a bimatu, et infra, pro tempore quod a Magis perquisierat. Tunc accidit id, quod a Jeremia vate ita dictum fuerat: Auditur apud Ramam vox, lamen.

DOMINICA PROXIMA A NATIVITATE.

lamentatio, comploratioque, et multus questus. Rachel lugebat suos natos, deplorans insolabiliter, quia perierunt.

Dominica Proxima a Nativitate.

Collecta.

OMnipotens Deus, qui Filium Tuum unicum nobis dedisti, ut assumeret hominem, immaculatæque Virginis, quasi hoc ipso tempore, partus esset; annue, ut nos denuo nati, inque filiorum tuorum numerum adoptione et gratiâ asciti, tuo Sancto Spiritu indies renovemur, per eundem Dominum nostrum Jesum Christum, qui Tecum et cum eodem Spiritu Sancto vivit et regnat unus Deus in omnem perpetuitatem. *Amen.*

Epistola Gal. iv. 1.

SIC autem dico: Quando hæres puer est, nihil differt a servo, et tamen est omnium Dominus; sed sub tutoribus et dispensatoribus est, usque ad præfinitum a patre tempus. Similiter et nos, cum pueri essemus, sub mundanis rudimentis eramus emanci-

pati. Sed postquam plenum tempus advenit, misit Deus Filium suum, ex muliere natum, qui sub lege fuit, ut legi subditos redimeret, quo adoptionem filiorum adipisceremur. Et quoniam filii estis, misit Deus Filii sui Spiritum in vestros animos, qui clamet, Abba, Pater. Itaque non jam servus es, sed filius: Quod si filius, etiam hæres Dei per Christum.

Evangelium D. Matth. i.
18.

Jesu Christi autem nati-
vitas sic se habet: Cum
esset desponsa mater ejus
Maria Josepho (priusquam
convenissent) comperta est
uterum ferre ex Spiritu
Sancto. Josephus vero vir
ejus, qui iustus esset, nec in
eam vellet exemplum edere,
statuit eam clam repudiare.
Hæc cum haberet in ani-
mo, ecce Domini angelus
in somnis apparuit ei, et
ita locutus est: Joseph
 Davide procreate, ne metue
asciscere Mariam uxorem
tuam: nam quod in ea ge-
nitum est, ex Sancto Spi-
ritu est. Pariet autem fi-
lium, quem Jesum nomine
vocabis: is enim suos ab
ipsorum peccatis vindica-
bit. (Hoc autem totum
factum est, ut confieret
quod

CIRCUMCISIO CHRISTI.

quod a Domino dictum fuerat per vatem ita dicentem : Virgo ventrem latura est, et editura filium, qui nominabitur Emanuel : quod perinde est ac si dicas, Nobiscum Deus.) Igitur experrectus a somno Josephus fecit ut ei præceperat Dominus angelus, ascivitque suam conjugem : Nec eam cognovit, donec ea peperit filium suum primogenitum, quem Jesum nomine vocavit.

Circumcisio Christi.

Collecta.

OMnipotens Deus, qui pro humano genere Filium tuum unicum circumcidi, et legis instituta conservare, fecisti ; da nobis veram eam circumcisionem Spiritus, ut tum corda, tum omnia membra nostra, simul cum mundanis carnisque cupiditatibus enecantes, sanctæ tuæ voluntati in omnibus pareamus, per eundem Jesum Christum Filium tuum. *Amen.*

Epistola Rom. iv. 8.

BEatus homo, cui non imputat Deus peccatum. Hæc igitur beatitu-

do in circumcisionemne cadit, an potius in præputium? Dicimus enim, fidem in Abrahamo habitam esse pro justitiâ. Quomodo igitur habitam? cum in circumcisione esset, an cum in præputio? Non in circumcisione, sed in præputio. Ac circumcisionis notam accepit, quæ sigillum esset justitiæ fidei, quæ fides ipsi fuit in præputio, ut pater esset omnium fidentium, sive præputiatorum (ut eis quoque justitia duceretur) sive circumcisorum : Pater esset, inquam, non iis solum, qui essent a circumcisione, verum etiam gradientibus per fidei vestigia, quam parens noster Abrahamus habuit in præputio. Non enim per legem promissum est Abrahamo, aut ejus posteritati, orbis hæredem fore, sed per fidei justitiam. Nam si, qui a lege sunt, hæredes sunt, vana fides est, et irrita promissio.

Evangelium D. Luc. ii. 15.

DEinde, ubi ab eis discesserunt in coelum angeli, pastores illi cohortati sunt invicem, ut Bethlehemi petere, et viscerent quid rei accidisset, quod Dominus sibi ipsis declarâset. Itaque cele-

E
riter

EPIPHANIA.

riter profecti, invenerunt Mariam et Josephum, et jacentem in præsepi infantem: Quo viso, prædicârunt quid sibi de puero illo dictum fuisset. Ac quotquot audiêrunt, ea mirati sunt quæ eis a pastoribus dicta sunt. Maria vero eas res omnes observabat, animo suo perpendens. Redierunt autem pastores Deum celebrantes atque collaudantes, propter ea omnia quæ et audiverant, et, quemadmodum eis prædictum fuerat, viderant. Postquam dies octo ad circumcidendum puerum completi sunt, nuncupatum ejus est nomen JESUS: Quod nuncupatum fuerat ab angelo, priusquam in utero conciperetur.

Collecta eadem, eadem Epistola, et idem Evangelium, prælegentur exinde usque ad Epiphaniam.

Epiphania, seu Christi Gentibus Patefactio.

Collecta.

DEus, qui stellâ duce Filium tuum unicum alienigenis patefecisti; clementer annue, ut nos, quibus nunc per fidem datur tui cognitio, exacto demum

hujus vitæ curriculo, Numine tuo glorioso fruamur, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola Ephes. iii. 1.

HUjus gratiâ, ego Paulus, Jesu Christi vinc-tus propter vos alienigenas: Si modo audivistis Dei beneficii dispensationem, quod mihi ad vos collatum est: Quandoquidem ille mihi divinitus mysterium declaravit (quemadmodum ante breviter scripsi, unde potestis legentes animadvertere meam in Christi mysterio intelligentiam) quod nullis aliis seculis declaratum est hominum generi, ut nunc patefactum est sanctis ejus Apostolis ac Vatribus, divinâ inspiratione: Videlicet, alienigenas esse cohæredes, et ejusdem corporis, et participes divini promissi in Christo, per Evangelium, cujus ego factus sum minister, dono divini beneficii, quod beneficium mihi divinæ potentiæ vi collatum est. Mihi omnium sanctorum minimo id beneficium collatum est, ut apud exterarum gentium infinitam Christi opulentiam publicem; et omnibus perspicuum faciam, quæ sit mysterii communio, quod ab omni æternitate

DOMINICA PRIMA AB EPIPHANIA.

ternitate apud Deum (qui omnia per Jesum Christum condidit) fuit celatum; ut nunc declaretur principatibus et potestatibus in cœlestibus, per Ecclesiam, tam varia Dei sapientia, quemadmodum et ab omni ævo decreverat, et in Christo Jesu Domino nostro præstitit, in quo habemus audaciam atque aditum, consilione, quæ est in fide ei habenda.

Evangelium D. Matth. ii. 1.

JESU autem Bethlehemæ in Judæa nato, tempore regis Herodis, venerunt ab Oriente Magi Hierosolymam, et ubinam esset Judæorum natus rex quæserunt. Sese enim ejus vidisse stellam in Oriente, itaque eum adoratum venisse. Quibus auditis, turbatus est una cum tota Hierosolyma rex, qui convocatis omnibus pontificibus, et scribis populi, sciscitatus est ab eis, ubinam Christus nasciturus esset? Cui illi responderunt: Bethlehemæ Judææ: Sic enim a Vate scriptum esse: Et tu, Bethlehema in Judææ terrâ, nequaquam minima es præfecturarum Judææ: Ex te enim mihi prodibit dux, qui meum reget Israëliticum populum. Tunc He-

rodes, clam vocatis Magis, perquisivit ab eis tempus quò stella apparuisset. Eosque Bethlehemam dimisit, ita dicens: Ite, et de puero diligenter inquirete: Ac cum inveneritis, certiore me facitote, ut ego quoque ad eum adorandum profisciscar. Igitur illi, audito Rege, profecti sunt: Ac tum stella, quam in Oriente viderant, eos antecessit, donec venit stetitque supra locum ubi puer erat. Illi, visâ stellâ, maximo gaudio lætati sunt: Et domum ingressi, puerumque cum ejus matre Maria nacti, prociderunt eumque adorârunt: Et, apertis suis capsis, obtulerunt ei munera, aurum, thus et myrrham. Deinde divinitus moniti in somnis, ne ad Herodem reverterentur, per aliam viam se receperunt in patriam.

Dominica Prima ab Epiphaniâ.

Collecta.

QUÆSUMUS, Domine, pro tuâ clementiâ populi Te invocantis preces admittas; et concede, ut quæ iis facienda sunt, et percipiant et cognoscant, gratiamque et vires, quibus ea

DOMINICA PRIMA AB EPIPHANIA.

fideliter exequantur, imperti, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola Rom. xii. 1.

QUare cohortor vos, fratres, per Dei misericordiam, ut præstetis corpora vestra hostiam viventem, sanctam, acceptam Deo, qui vester sit cultus rationalis. Neve similes vos huic seculo præstare; sed vestrae mentis renovatione transfiguramini, ut, quod velit Deus, quod bonum, acceptum, perfectumque sit, id approbetis. Edico enim, per beneficium quod mihi collatum est, vestrum cuiusvis, ne sibi plus arroget, quam arrogare debeat: Sed tantum arroget, ut sobrie arroget, pro fidei modo, quem cuique Deus impertivit. Ut enim uno in corpore multa membra habemus, quæ membra non omnia idem opus habeant: Sic multi sumus unum corpus in Christo, et invicem alii aliorum membra.

Evangelium D. Luc. ii. 41.

PROfisciebantur autem ejus parentes quotannis Hierosolimam festis Paschatis. Igitur dum jam

erat annorum duodecim, cum illi Hierosolimam ex more festorum ascendissent, diesque peregissent, eis revertentibus, remansit puer Jesus Hierosolymæ. Id quod ignorantes ejus parentes, eum in comitatu esse rati, postquam iter unius diei fecerunt, cœperunt eum inter cognatos et familiares conquirere: Eoque non invento, reverterunt Hierosolimam, eum quæsitum. Accidit autem ut post triduum eum in fanō invenerint, inter magistros sedentem, eosque audientem ac interrogantem. Stupabant autem omnes eum audientes, ejus acumen, ac responsiones. Atque, eo viso, attoniti sunt illi, eumque sic est allocuta mater: Nate, cur nobis ita fecisti? en, pater tuus et ego te dolentes quærebat. At ille: Quorsum me quærebatis? inquit eis. An nesciebatis, mihi agenda esse mei Patris negotia? At illi, quid ille sibi dixisset, non intellexerunt. Et ille cum eis descendit, venitque Nazaretham, et eis erat morigerus. Ejus autem mater eas res omnes animo observabat. Et Jesus sapientiā, et staturā, et gratiā tum apud Deum proficiebat, tum apud homines.

Domi-

DOMINICA SECUNDA AB EPIPHANIA.

Dominica Secunda ab Epiphaniâ.

Collecta.

OMnipotens et sempiternus Deus, cujus imperio omnia tam cœlestia quam terrestria parent; supplicanti populo tuo propitius aurem præbeas, et da ut pax tua per totum vitæ nostræ curriculum nobis adsit, per Jesum Christum Dominum nostrum.
Amen.

Epistola Rom. xii. 6.

SED cum dotes pro collato in nos beneficio varias habeamus: Ut divinationem, *ad divinandum nosmet accingamus* pro fidei portione: Ut ministerium, ad ministrandum: Sive quis doceat, ad docendum: Sive cohortetur, ad cohortandum: Sive sit distributor, ut sincere: Sive præsit, ut sedulo: Sive largiatur, ut hilare faciat. Charitas sit simulationis expers. Estote vitii osores, virtutis tenaces: Ad fratrum mutuūque amorem proclives, honore prævenientes alius alium; studio impigri; ferventes animo; Domino servientes; spe gaudentes; in adversis

patientes; in precibus assidui; sanctorum egestatibus opitulantes; hospitalitatem exercentes. Bene precamini vos insectantibus; bene precamini, et ne imprecamini. Gaudete cum gaudentibus, et cum plorantibus plorate. Eodem modo invicem animati: Non vos animo efferentes, sed humilibus accommodantes.

Evangelium D. Johan. ii. 1.

TERTIO autem die nuptiæ factæ sunt Canæ in Galilæa, ubi et Jesu mater erat: Et Jesus ejusque discipuli ad nuptias vocati sunt. Cumque defecisset vinum, Jesum mater sic alloquitur: Vinum non habent. Cui Jesus: Quid tum postea? mulier, nondum venit hora mea. Mater ministros monuit, ut quod ille eis jussisset, facerent. Erant illic posita sex lapidea folia, ut ferebat Judæorum purificatio, singula binarum ternarumve metretarum capacia. Ea folia ut aquâ replerent, jussit eis Jesus. Cumque ad summum usque replevisset, jussit ut nunc haurirent, et convivii magistro ferrent. Atque illi tulerunt. Ut vero gustavit convivii magister factum

DOMINICA TERTIA AB EPIPHANIA.

ex aquâ vinum, ignarus unde esset (ministri tamen sciebant, qui aquam hauerant), sponsum accersit, et sic alloquitur: Cum omnes homines primum bonum vinum apponant, deinde, potis convivis, deterius, tu bonum vinum hucusque servasti. Hoc præbuit miraculorum initium Jesus Canæ in Galilæa, suamque gloriam ostendit, et ei fidem habuerunt ejus discipuli.

sed supplicio locum dantes. Extat enim scriptum: Mea est ultio, ego remunerabor, inquit Dominus. Si itaque esurit inimicus tuus, da ei comedere: Si sitit, da bibere. Id enim faciens, candentes carbones in ejus caput congeres. Noli maleficio vinci, sed beneficio vince maleficio.

Evangelium D. Matth.
viii. 1.

Dominica Tertia ab Epiph.

Collecta.

OMnipotens et sempiternus Deus, infirmitatibus nostris propitius succurre, et in omnibus nostris periculis, in quibus versamur, et rebus adversis, porrectâ dexterâ tuâ nos adjuva, et protege, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola Rom. xii. 16.

NE vobis placete, nemini malum pro malo reddite, date operam ut vos apud omnes homines honeste geratis. Si fieri potest (quantum in vobis est) pacem cum omnibus exercete, non vos ipsos ulciscentes, ô mihi charissimi,

DEgressum autem eum de monte secuta est ingens hominum turba. Tum venit leprosus, qui eum veneratus dixit: Domine, si vis, potes me mundare. Et Jesus illum porrectâ manu tetigit, dicens: Volo, mundus esto. Ac statim mundata est illius lepra. Et Jesus, Vide, inquit, ne cui dicas: Sed i ostensum te sacerdoti, et munus offer, quod præcepit Moses, ut esset eis testimonio. Ingressum autem Jesum Capharnaum convenit Centurio quidam, et hujusmodi verbis oravit: Domine, puer meus jacet domi sideratus, graviterque cruciatur. Cui Jesus: Ego eum sanatum ibo, inquit. At Centurio respondens: Domine, non sum dignus, inquit, cujus tu tectum subeas: Sed tantum

DOMINICA QUARTA AB EPIPHANIA.

tantum jube verbo, et sanabitur puer meus. Nam ego quoque qui sub alterius sum potestate, si quem eorum quibus præsum militum ire jubeo, it : Si alium venire, venit : Si servum meum aliquid facere, facit. Hoc audito, miratus Jesus, ita dixit sequentibus : Hoc vobis confirmo, me ne in Israëlitis quidem tantam invenisse fidem. Et sane sic habetote, multos ab oriente et occidente venturos, qui cum Abrahamo, Isaaco, et Jacobo accumbant in regno cœlesti : Cum interea filii regni in exteriores ejicientur tenebras, ubi fletus, stridorque dentium futurus est. Tum Centurionem alloquens Jesus : Abi, inquit, et ut confidisti, sic tibi accadat. Itaque sanatus est illius puer eadem illâ horâ.

Dominica Quarta ab Epiph.

Collecta.

O Deus, qui scis tot tantaque pericula nos circumstare, adeo ut propter imbecillitatem humanam non possimus semper erecti consistere, largire nobis tantum robur et auxilium, ut in omnibus periculis

sustentemur, securique omnes tentationes evadamus, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola Rom. xiii. 1.

OMnes mortales superioribus potestatibus pareant. Nulla est enim potestas, nisi a Deo : Ac quæ sunt potestates, eæ a Deo sunt institutæ. Itaque qui potestati repugnat, Dei institutioni resistit ; quique resistit, poenas dabunt. Non enim recte factis metuendi sunt magistratus, sed prave factis. Vis potestatem non timere ? benefacito, et ab ea laudem consequeris. Nam Dei minister est, tibi quod sit bono : Verum si male feceris, formida. Nec enim sine causâ gladium gestat : Quippe cum sit Dei minister, ad irrogandas poenas iis qui male faciunt. Quapropter parere necesse est, non solum supplicii metu, sed etiam quia officii est. Siquidem hanc ob causam tributa penditis : Sunt enim publici Dei ministri, in hoc ipso assidui. Quocirca solvite quod cuique debetis : Cui tributum, tributum : Cui vectigal, vectigal : Cui metum, metum : Cui honorem, honorem.

Evan-

DOMINICA QUINTA AB EPIPHANIA.

Evangelium D. Matth.
viii. 23.

INgressum autem eum in navem secuti sunt ejus discipuli: Et ecce tanta tempestas extitit in lacu, ut fluctibus obrueretur navis. Ipse autem dormiebat. Igitur eum aggressi ejus discipuli excitant. Domine, inquit, serva nos, perimus. At ille: Cur timidi estis? inquit eis, ô parum fidentes. Deinde surrexit, et ventos ac lacum increpuit: unde tanta tranquillitas extitit, ut admirati homines ita dicerent: Qualis est hic vir, ut ei venti et lacus obediant? Deinde ubi in Gergesenum agrum trajecit, occurrerunt ei duo furiosi ex monumentis prodeuntes, adeo feri, ut illac transire nemo posset. Atque ii sic tum clamârunt, Quid tibi nobiscum rei est, Jesu Dei Fili? Huccine venisti ante tempus vexatum nos? Cum esset autem procul ab eis numerosus porcorum grex pascentium, dæmones eum ita rogant: Si nos ejicis, permitte nobis in porcorum gregem immigrare. Quibus ille: Ite, inquit. Atque illi egressi in porcorum gregem immigrârunt: Et ecce ruit universus porcorum grex per præceptum in

lacum, suntque in aquâ mortui. Pastores autem fugerunt: Et oppidum profecti, tum alia omnia, tum de furiosis nunciârunt. Tum tota civitas exiit obviam Jesu, eoque viso, rogârunt ut a suis finibus discederet.

Dominica Quinta ab Epiph.

Collecta.

QUæsumus, Domine, Ecclesiam et familiam tuam in vera tua Religione continue serves, ut qui solum spe cœlestis tuæ gratiæ freti sunt, præstantissimis tuis viribus in perpetuum prorsus protegantur, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola Coloss. iii. 12.

Induite igitur, ut Dei electi, sancti, amatique, affectum misericordiæ, benignitatem, modestiam, mansuetudinem, patientiam, alius alium ferentes, et invicem condonantes, si quis habet quod de aliquo expostulet: Quemadmodum Christus vobis condonavit, sic vos quoque facite. Sed super hæc omnia charitatem, quæ perfectionis vinculum est: Vigetateque

DOMINICA SEXTA AB EPIPHANIA.

geatque divina pax in vestris animis, ad quam estis in uno corpore vocati; et este grati. Christi sermo large in vobis habitet, summâ cum sapientiâ. Docete et commonefacite alius alium carminibus, Deique laudationibus et divinis cantionibus, Dominum animis grate canentes: Ac quicquid vel verbis, vel re facitis, id in Domini Jesu nomine facitote, Deo Patrique per eum gratias agentes.

Evangelium D. Matth.
xiii. 24.

Similiter accidit in cœlesti regno, ut in homine qui bonum semen sevit in fundo suo; sed dormientibus hominibus, ivit ejus inimicus satum malas herbas inter frumentum, ac discessit. Deinde ubi germinavit herba, edidi que fructum, tunc apparuerunt etiam malæ herbæ. Igitur servi patrem familias sic convenerunt: Here, nonne bonum semen in fundo tuo seminasti? Unde igitur habet malas herbas? Quibus ille: Inimicus homo id fecit, inquit. Et servi: Vis igitur ut eas lectum eamus? Non, inquit ille, ne forte legentes malas herbas, frumentum

una cum eis eradicetis. Sinite ambo crescere usque ad messem. Messis tempore mandabo messoribus, ut primum malas herbas legant, et in manipulos colligant comburendas: frumentum autem in meum comportent horreum.

Dominica Sexta ab Epiph.

Collecta.

O Deus, cujus benedictus Filius ideo patefactus est, ut diaboli opera aboleret, unde nos filii Dei hæredesque æternæ salutis scriberemur; da, quæsumus, ut spem hanc habentes, nosmetipsos expurgemus, quemadmodum ille purus est; ut, cum iterum venerit cum multâ potentiâ atque gloriâ, nos ejus similes in æterno et illustri illius imperio simus, ubi Tecum, ô Pater, et Tecum, ô Sancte Spiritus, Ipse vivit et regnat unus Deus in perpetua sæcula. *Amen.*

Epistola 1 D. Joh. iii. 1.

Videte quanto nos prosecutus sit amore Pater, ut Dei filii vocemur. Ideo nos mundus non cognoscit, quod eum non cognoscit. Charissimi, nos
nunc

DOMINICA SEPTUAGESIMA.

nunc Dei filii sumus, tamen si nondum patet quid simus futuri : Scimus autem, cum id patefactum fuerit, nos ejus fore similes : Utpote quem cerneamus, ut est. Ac quisquis hanc in eo spem habet, is seipsum expurgat, quemadmodum ille purus est. Quisquis peccatum committit, is noxam committit, et peccatum noxa est : Et scitis illum ideo advenisse, ut peccata nostra auferret, nec ullum in eo esse peccatum. Quisquis in eo manet, non peccat : Quisquis peccat, cum non vidit, neque novit. Filioli, nemo vos decipiat. Qui iusta facit iustus est, quemadmodum ille iustus est. Qui peccatum committit, ex diabolo est : Siquidem a principio diabolus peccat. Ideo patefactus est Dei Filius, ut diaboli opera aboleret.

Evangelium D. Matth.
xxiv. 23.

Tunc si quis vobis dixerit : Ecce hic Christus, aut hic, ne creditote; existent enim falsi Christi, falsique vates, qui tantam portentosa ac prodigia edent, ut decipiantur (si fieri posset) etiam electi. En prædixi vobis. Si igitur vobis

dicetur in sylvis adesse, ne exitote : Si in penetralibus, ne creditote. Ut enim fulgur ab Oriente profectum apparet ad Occidentem, sic erit adventus Filii hominis. Nam ubicunque erit cadaver, eo congregabuntur aquilæ. Protinus autem post illius temporis calamitatem, sol obscurabitur, neque luna suum splendorem emittet, et stellæ de cœlo cadent, cœlique potestates concutientur; ac tum apparebit in cœlo signum Filii hominis. Tum vero plangent omnes terrarum nationes, videbuntque Filium hominis venientem in cœlestibus nubibus, cum multâ potentiâ atque gloriâ, qui suos nuncios mittet cum vocalissima tuba, qui ejus electos a quatuor ventis, ab extremo cœli ad alterum extremum, congregabunt.

Dominica quæ Septuagesima dicitur, seu Dominica Tertia ante Quadragesimam.

Collecta.

Quæsumus, Domine, supplicationes populi tui propitius admitte, ut, nos, qui iustas delictorum nostrorum pœnas damus, pro tuâ

DOMINICA SEPTUAGESIMA.

tuâ clementiâ liberemur, in Nominis tui honorem, per Jesum Christum Servatorem nostrum, qui vivit et regnat, una Tecum et cum Spiritu Sancto, semper unus Deus, in perpetua secula. *Amen.*

Epistola 1 Cor. ix. 24.

AN nescitis, ut qui currunt in curriculo, omnes quidem currant, sed unus certaminis premium obtineat? Sic currite, ut assequamini. Enimvero omnes qui certant, omnia perferunt; illi quidem ut interituram assequantur coronam; at nos, immortalem. Equidem sic curro ut non incerto: Sic luctor, ut qui non aërem verberem: Quin contundo subigoque meum corpus, ne forte cum alios docuerim, ipse sim rejectaneus.

Evangelium D. Matth.
xx. 1.

PErinde enim accidit in cœlesti regno, ac in homine patrefamilias, qui exiit primo mane ad conducendos operarios in vineam suam, pactusque operariis singulos denarios in diem, dimissit eos in vineam suam. Deinde circa tertiam horam egressus,

vidit alios in foro stantes ociosos: Et, Ite (inquit eis) vos quoque in vineam meam: Et quod æquum erit dabo vobis. Atque illi iverunt. Item circa septimam et nonam horam egressus, fecit similiter. Circa undecimam autem horam egressus offendit alios stantes ociosos: Et quid hic statis, inquit eis, totum diem ociosi? Cui illi: Quia nemo nos conduxit, inquiunt. Et ille: Ite et vos, inquit, in vineam meam, et quod erit æquum, accipietis. Sub vesperam autem jubet vineæ dominus procuratori suo, ut vocet operarios, eisque, ab ultimis exorsus ad primos, mercedem solvat. Ita cum venissent qui circa undecimam horam venerant, acceperunt singulos denarios. Item primi cum venissent, arbitrati se plus accepturos, acceperunt et ipsi singulos denarios: Quibus acceptis, fremebant contra patremfamilias, dicentes: Hi postremi unam horam operati sunt, et tu eos nobis pares fecisti, qui diei onus ardoremque pertulimus. At ille respondens dixit eorum uni: Amice, non facio tibi injuriam. Nonne mecum denario convenisti? Aufer tuum, et abi. Volo autem huic

DOMINICA SEXAGESIMA.

huic ultimo tantum dare, quantum tibi. An mihi non licet meis uti meo arbitrato? An tuus oculus malus est, quoniam ego bonus sum? Ita erunt et ultimi primi, et primi ultimi. Multi enim sunt vocati, sed pauci electi.

Dominica quæ Sexagesima dicitur, seu Dominica Secunda ante Quadragesimam.

Collecta.

Domine Deus, qui vides nos in nullo, quod agimus, spem habere; da clemens, ut potentiâ tuâ ab adversis omnibus defendamur, per Jesum Christum Dominum nostrum.
Amen.

Epistola 2 Cor. xi. 19.

Quoniam vos libenter dementes fertis, ipsi prudentes. Fertis enim, si quis vobis serviliter abutitur, si quis vos exest, si quis dona accipit, si quis sese effert, si quis vos in os cædit. Indecore dicam: Quasi vero nos nequeamus. Quin si quid est, in quo quisquam audeat (insipienter dicam) ausim et ego.

Hebræi sunt? et ego: Israëlita sunt? et ego: Abrahami progenies sunt? et ego: Christi ministri sunt? (despiens dicam) ego magis: in laboribus amplius, in plagis plus; in custodiis amplius; in mortibus sæpe numero. A Judæis quinquies undequadragenis plagis affectus sum. Ter verberatus, semel lapidatus. Ter naufragium feci: Noctem et diem in profundo egi: Sæpe versutus in itineribus, in periculis fluminum, periculis latronum, periculis a meis civibus, periculis ab extraneis, periculis in urbe, periculis in solitudine, periculis in mari, periculis in falsis fratribus; in labore et fatione, in vigiliis sæpe numero, in fame et siti, in jejuniis frequenter, in frigore et nuditate: Præter cætera quæ me quotidiana distinent extrinsecus, videlicet omnium Ecclesiarum cura. Quis æger est, quin ego sim æger? Quis offenditur, quin ego urar; Si gloriandum est, de imbecillitate mea gloriabor. Scit Deus, et Pater Domini nostri Jesu Christi, qui est collaudandus in sempiternum, me non mentiri.

Evan-

DOMINICA QUINQUAGESIMA.

Evangelium D. Luc. viii. 4.

Confluente autem ingenti multitudine, et hominibus passim ex oppidis eum adeuntibus, sic per similitudinem locutus est: Ivit sator quidam satum suum semen: Quo serente, aliud cecidit apud viam, idque conculcatum est, et ab aëris volucribus comesum. Aliud in petram cecidit, idque exortum aruit, quod humorem non haberet. Item aliud cecidit inter spinas, idque enatæ simul spinæ suffocârunt. Aliud cecidit in bonam terram, et enatum edidit fructum cum centesimo. Hæc dicens clamabat: Qui aures habet, quibus audire possit, audiat. Interrogârunt autem eum sui discipuli, quænam esset ea similitudo? Quibus ille: Vobis datum est, inquit, divini regni arcana cognoscere: Cum cæteris vero per similitudines agitur, ut videntes non videant, et audientes non intelligant. Est autem hæc similitudo. Semen est divinus sermo. Qui apud viam, ii sunt qui audiunt, deinde venit diabolus, qui sermonem ex eorum animis aufert, ne credant, atque ita salvi fiant. Qui vero in petra, ii sunt, qui

dum audiunt, cum lætitia accipiunt illi quidem sermonem, sed radicem non habent: Itaque credunt ad tempus, et periculorum tempore desciscunt. Quod vero in spinas cecidit, ii sunt qui ubi audiverunt, eo veniunt ut curis et divitiis, vitæque voluptatibus suffocentur, neque fructum perferant. Quod vero in bonâ terrâ, ii sunt, qui probo et bono animo auditum verbum retinent, et fructum cum patientiâ ferunt.

Dominica quæ Quinquagesima dicitur, seu Dominica ante Quadragesimam proxima.

Collecta.

Domine, qui docuisti nos opera omnia nostra, modo charitate non sumus præditi, nihil esse, mitte Spiritum Sanctum tuum, et eximium illud charitatis donum animis nostris infunde, quo vinculo pax, omnesque virtutes constringuntur, sine quo omnis vivens coram Te est mortuus. His annue, gratiâ Filii tui unici Jesu Christi. *Amen.*

DOMINICA QUINQUAGESIMA.

Epistola 1 Cor. xiii. 1.

SI et hominum loquar et angelorum linguis, neque charitate sim præditus, sum æs resonans, aut cymbalum tinniens. Et si tantum divinationis habeam, ut omnia arcana, scientiamque omnem teneam, et si adeo omni sim fide præditus, ut vel montes transmoveam, et tamen charitate non sim præditus, nihil sum. Et si omnes meas facultates in liberalitatem erogem, et si vel meum corpus comburendum tradam, et tamen charitate non sim præditus, nihil proficio. Charitas patiens est, benigna est: Charitas non æmulari, non est temeraria, non timet, non se gerit turpiter: Non sibi ipsi studet, non est irritabilis, non male cogitat, non gaudet in iustitiâ, sed veritate lætatur: Omnia tolerat, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet. Charitas nunquam intercidit. Et vaticinationes abolebuntur, et linguæ cessabunt, et scientia delebitur. Nam aliquatenus scimus, et aliquatenus vaticinamur. Sed cum venerit perfectio, tum quod aliquatenus fit, delebitur. Dum puer eram, ut puer loquebar, ut puer sentiebam, ut puer cogitabam:

Sed vir factus puerilia delevi. Nunc enim per speculum cernimus, per ambages: At tunc præsentem coram. Nunc aliquatenus cognosco: At tunc recognoscam, quemadmodum recognitus sum. Nunc quidem manet fides, spes, charitas: Sed harum trium maxima est charitas.

Evangelium D. Luc. xviii.

31.

Assumptis autem duodecim, Jesus dixit eis: En ascendimus Hierosolyma, et Filio Hominis accident plane omnia quæ sunt a vaticiniis scripta. Tradetur enim extraneis, et illudetur, et contumeliis afficietur, et conspuetur, et verberatus interficietur, et tertio die resurget. At illi nihil horum intellexerunt, adeoque recta eis erat ea oratio, ut quæ dicerentur, ignorarent. Eo autem Hierichunti propinquante, sedebat apud viam quidam cæcus mendicans. Is prætereuntem hominum turbam audiens sciscitatus est quid illud esset; cumque ei indicatum esset Jesum Nazarenum prætereire, clamavit his verbis: Jesu Davidide, miserere mei. Et quamvis præ-

FERIA QUARTA A QUINQUAGESIMA.

præcedentes increpârunt eum ut taceret, ille multo magis clamabat: Davidade, miserere mei. Tum Jesus restitit, et eum ad se duci imperavit: Ac ubi ille accessit, sic eum interrogavit; Quid tibi vis faciam? Et ille: Domine, inquit, ut videam. Et Jesus: Cerne, inquit ei: Tua te fides servavit. Atque ille continuo vidit, eumque secutus est, Deum collaudans: Quo viso, populus omnis Deo tribuit laudem.

Feria Quarta a Quinquagesima, vulgo Dies Cinerum.

Collecta.

OMnipotens et sempiternus Deus, qui nil a te conditum odio prosequeris, omnibusque pœnitentibus remittis peccata, nobis crea et facito novas mentes et contritas; ut nos peccata nostra pro eo ac decet deplorantes et miseriam nostram agnoscen-tes, a Te summæ clementiæ Deo plenam remissionem et gratiam delictorum consequamur, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Hæc Collecta recitanda est quoties per totam Quadragesimam, post Collectam Dei.

Pro Epistola Joel ii. 12.

ET tamen, inquit Dominus, redite ad me toto pectore, cum jejuniis, ploratu, ac plangore; et vestra corda lacerando, non veses, redite ad Dominum Deum vestrum: Nam is est exorabilis et misericors, ad iram tardus, multæque clementiæ, qui se ab inferendo malo contineat. Quis scit, an reconciliatus se cohibeat, relinquatque post illum ubertatem, fertum, vinique libamen Domini Dei vestri? Clangite tubâ in Sione, indicite jejunium, proclamate ferias, convocate populum, indicite conventum, senatores congregate, convocate parvulos ac subrimos: Prodeat et sponsus ex suo penetrali, et sponsa ex thalamo. Inter vestibulum et aram plorent sacerdotes Domini ministri, dicantque: Habe, ô Domine, tuorum rationem, neve tuam hæreditatem probro addixeris, ita ut eis imperent extranei, ne quærat apud cæteras nationes, ubinam sit eorum Deus.

DOMINICA PRIMA QUADRAGESIMÆ.

Evangelium D. Matth.
vi. 16.

CUM autem jejunatis, ne esse tetrici, quales simulatores, qui vultus suos deformant, ut aliis appareat eos jejunare. Hoc vobis confirmo, eos suum abutuisse premium. At tu jejunans, ungito tibi caput, et vultum lavato, ne perspicuum sit aliis hominibus jejunare te, sed Patri tuo qui occultus est; et Pater tuus, qui occulta cernit, tibi palam reddet. Ne congerite vobis opes in terris, ubi et corrumpit tinea ærugoque, et fures perfodiunt ac furantur. Sed vobis opes in cælo congerite, ubi nec ærugo aut tinea corrumpit, nec fures perfodiunt aut furantur. Nam ubi vestræ erunt opes, ibidem erit et vester animus.

Dominica Prima Quadragesima.

Collecta.

Domine, qui nostra de causa quadraginta dies totidēque noctes jejunasti, da nobis gratiam eā uti abstinentiā, ut, carne nostri Spiritui subditi, divinis tuis impulsibus semper

obsequamur, pie sancteque vitas instituendo, ad honorem et gloriam tuam, qui una cum Patre et Spiritu Sancto, vivis et regnas unus Deus in perpetua secula. *Amen.*

Epistola 2 Cor. vi. 1.

NOS vero ad hanc rem adjuutores hortamur vos, ut deis operam, ne Dei beneficium incassum acceperitis. Dicit enim: Te accepto tempore exaudivi, tibi die salutis subveni. Adest nunc tempus acceptum, adest nunc dies salutis. Nos nullam ullam offensionem afferimus, ne taxetur ministerium: Sed omnibus in rebus nos ipsos ut Dei ministri commendamus. in multā patientiā, in calamitatibus, in rebus adversis, in angustiis, in plagis, in custodiis, in agitationibus, in laboribus, in vigiliis, in jejuniis, in castitate, in scientiā, in clementiā, in benignitate, in Spiritu Sancto, in charitate genuinā, in veritatis oratione, in Dei potentiā, armis justitiæ dextris et sinistris, per gloriam et dedecus, per maledicta et benedicta, quasi fallaces, et tamen veraces: Quasi ignoti, et tamen noti: Quasi morientes, cum tamen

DOMINICA SECUNDA QUADRAGESIMÆ.

tamen vivamus : Quasi qui castigemur, et non mortificati : Quasi dolentes et tamen semper gaudentes : Quasi pauperes, cum multos locupletemus : Quasi nihil habentes, et tamen omnia tenentes.

Evangelium D. Matth.

iv. 1.

TUM Jesus a Spiritu subductus est in solitudinem, ut tentaretur a diabolo. Cumque quadraginta dies et totidem noctes jejunasset, tandem esuriit. Igitur aggreditur eum tentator : Si Dei Filius es, inquit, jube ut hi lapides panes fiant. Cui ita respondit ille : Scriptum est, non solo panē vivit homo, sed omni verbo per os Dei prodeunte. Tunc adducit eum diabolus in sanctam urbem, et in templi pinnis collocatum sic alloquitur ; Si Dei Filius es, jace te deorsum : Scriptum est enim : Angelis suis de te mandabit, ut te manibus tollant, ne pedem ad lapides offendas. At Jesus : Rursum scriptum est, inquit illi, ne tentato Dominum Deum tuum. Rursum adducit eum diabolus in præaltum montem, eique omnia regna mundi, et eorum gloriam ostendit : Et

Hæc omnia tibi dabo, inquit, si procubueris, et me adoraveris. Hic Jesus : Abi e conspectu meo, Satana, inquit ei, Scriptum est enim : Dominum Deum tuum adorato, eumque solum colito. Tunc omittit eum diabolus : et ecce advenerunt angeli, qui ei ministrarent.

Dominica Secunda Quadragesimæ.

Collecta.

OMnipotens Deus, qui vides quod nos ipsi non idonei sumus ad nos ipsos adjuvandum, externâ salute corpora nostra, internâ animos protegas, ut ab omnibus adversis, quæ corporibus forte evenient, defendamur, omnibusque malis cogitationibus, quæ animam impetentes corrumpant, per Jesum Christum Dominum nostrum. Amen.

Epistola I Thess. iv. 1.

QUOD superest igitur, fratres, oramus ac hortamur vos per Dominum Jesum, ut quemadmodum a nobis didicistis, quomodo vos gerere, Deoque placere debeatis, in eo præcellatis.

DOMINICA TERTIA QUADRAGESIMÆ.

cellatis. Scitis enim, quæ mandata vobis per Dominum Jesum tradiderimus. Hoc enim, et Dei voluntatis est, ut ab impudiciâ vos abstinere, sciatque quisque vestrum suum vas cum sanctimoniâ ac honestate, non (ut alienigenæ Deum ignorantes) cum cupiditatis libidine, possidere; ne quis suum fratrem in negotiis circumveniat, aut circumscribat. Siquidem horum omnium ultor est Dominus, ut etiam antea vobis diximus testatique sumus. Non enim vocavit nos Deus ad obscœnitatem, sed ad sanctimonium. Itaque qui repudiat, non hominem repudiat, sed Deum, qui nos suo Sancto Spiritu donat.

Evangelium D. Matt. xv.
21.

INDE profectus Jesus, contulit se in Tyrios Sidoniosque tractus. Et ecce mulier Chananæa, ab illis profecta finibus, clamabat ad eum his verbis: Misere mei, Domine Davidide: Filia mea male furiata est. Sed cum ille nihil ei respondisset, aggressi eum ejus discipuli sic rogare: Absolve eam, clamabat enim pone nos. At

ille respondens: Non sum missus, inquit, nisi ad oves perditas Israëliticæ domûs. Cumque illa venisset, et ei præbens honorem diceret: Domine, succurre mihi: Ille sic respondit: Non convenit sumere liberorum panem, et obijcere catellis. Et illa: Ita est, Domine, et tamen catelli quoque comedunt de micis, quæ decidunt de mensâ dominorum suorum. Tum Jesus respondens: O mulier, inquit ei, magna est tua fiducia: Obtineto quod vis. Ita sanata est ejus filia eâdem illâ horâ.

Dominica Tertia Quadragesimæ.

Collecta.

OMnipotens Deus, respice vota quæ humiles famuli tui ex animo apud te effundunt, et porrectâ Majestatis tuæ dextrâ, adversus omnes inimicos nos protegas, per Jesum Christum Dominum nostrum. Amen.

Epistola Eph. v. 1.

QUapropter este imitatores Dei, ut chari filii: Et cum charitate vitam agite,

DOMINICA TERTIA QUADRAGESIMÆ.

gite, quemadmodum Christus adamavit nos, et seipsum pro nobis dedit, fertum, hostiamque Deo ad suavem odorem. Scrupuli vero, aut ulla obscenitas, aut avaritia, ne quidem nominetur apud vos, ut sanctos decet: Aut turpitudine, aut stulta oratio, aut facetia, quæ dedecent; sed potius gratiarum actio. Hoc enim scitote, nullum scortatorem, aut impurum, aut avarum (qui est deastricola) habiturum esse hereditatem in Christi Dei que regno. Nemo vos decipiat vanis verbis: Nam propter has res invadit ira Dei contumaces homines. Quare nolite eorum esse socii. Cum enim essetis aliquando tenebricosi, nunc lucidi estis in Domino: Ut lucis homines vos gerite, (est autem spiritus fructus in omni bonitate ac iustitiâ et veritate) approbantes quæ sunt accepta Deo: Tantumque absit ut infructuosa tenebrarum opera participetis, ut ea potius arguatis; nam quæ ab illis occulte fiant, vel dicere turpe est. Omnia autem quæ arguuntur, luce patefunt. Quicquid enim patefit, lucidum est. Propterea, Expergiscere qui dormis, inquit, et surge ex mortuis, et tibi Christus affulgebit.

Evangelium D. Luc. xi. 14.

EJiciebat autem aliquando dæmonium, quod erat mutum: Quo dæmonio egresso, locutus est mutus, id quod vulgo mirati sunt. At eorum quidam dicebant, eum per Beelzebulem dæmoniorum principem ejicere dæmonia. Alii tentandi gratiâ signum ab eo petebant de cælo. Quorum ipse cogitationes intelligens, dixit eis: Omne regnum a seipso dissidens vastatur, et domus super domum cadit. Quod si Satan a seipso dissideret, quo pacto staret ejus regnum? ut vos me dicatis per Beelzebulem ejicere dæmonia. Quod si ego per Beelzebulem ejicio dæmonia, vestri generis homines per quem ejiciunt? Itaque erunt ipsi vestri judices. Sin ego divino digito ejicio dæmonia, ergo venit ad vos divinum regnum. Cum quis fortis armatus suum atrium custodit, salvæ sunt ejus facultates. Sed si quis eo fortior eum adertus vicerit, ejus et arma, quibus confidebat, aufert, et spolia distribuit. Qui mecum non est, contra me est: Et, qui mecum non congerit, dissipat. Dum impuras spiritus exiit ex aliquo homine, sicutulosa loca peragrat

DOMINICA QUARTA QUADRAGESIMÆ.

agrat requietem quærens: Eam postquam non invenit, statuit domum suam redire, unde exierat. Deinde ubi venit, et eam versam ornatamque offendit, accersit septem alios spiritus deteriores se: Qui illuc ingressi, ibi manent: Atque ita fit hominis illius conditio posterior priore deterior. Eo hæc dicente, mulier quædam ex turba, sublatâ voce, dixit ei: Beatus venter qui te portavit, et ubera quæ fuxisti. At ille: Imo, inquit, beati qui divinum sermonem et audiunt et conservant.

Domina Quarta Quadragesimæ.

Collecta.

COncede, quæsumus, omnipotens Deus, ut nos, qui peccatorum nostrorum iustas pœnas debemus, gratiæ tuæ consolatione clementer sustentemur, per Dominum nostrum et Servatorem Jesum Christum. Amen.

Epistola Gal. iv. 21.

DIcite mihi, qui sub lege esse vultis, legem non auditis? Scriptum est enim Abrahamum duos habuisse

filios, unum ex ancillâ, alterum ex liberâ: Quorum ancillæ filius humano more natus est, liberæ autem filius ex promisso: Quæ res aliud significant. Nam eæ sunt duo fœdera. Unum a monte Sina, in servitutem gignens, videlicet Agar: Nam Agar Sina mons est in Arabia, qui cum ea quæ nunc est Hierosolyma congruit, quippe quæ una cum suis serviat. At superior Hierosolyma libera est, quæ mater est omnium nostrum. Scriptum est enim: Lætare, sterilis, quæ non paris: Erumpe in clamorem, quæ non eniteris: Nam plures futuri sunt desertæ nati, quam virum habenti. Nos vero fratres, quemadmodum Isaacus, promissionis nati sumus. Sed ut tunc qui humanitus erat genitus, genitum divinitus infestabat: Ita fit etiam nunc. Verum quid aiunt literæ? Ejice ancillam, ejusque filium: Non enim hæres erit ancillæ filius cum liberæ filio: Ergo, fratres, non ancillæ nati sumus, sed liberæ.

Evangelium D. Joh. vi. 1.

Postea trajecit Jesus Galilææ lacum Tiberiadis, sequente eum frequenti hominum multitudine, quod viderent.

DOMINICA QUINTA QUADRAGESIMÆ.

viderent quam portentosa faceret in ægrotantibus. Conscendit autem Jesus montem, et ibi cum suis discipulis refedit, cum quidem instaret Pasca, Judæorum festum. Sublatis igitur oculis, Jesus videns ingentem hominum multitudinem ad se venire, dicit Philippo: Unde panes ememus quos hi comedant! Id autem dicebat ejus tentandi gratiâ: Sciebat enim ipse quid facturus esset. Cui Philippus ita respondit: Ducentorum denariorum panes non satis sint eis, ut eorum quilibet paululum quid accipiat. Tum unus ex ejus discipulis, Andreas Simonis Petri frater, sic eum alloquitur: Est hic quidam puer, qui habet quinque panes hordeaceos, et duos pisciculos: Sed hæc quantula sunt ad tam multos? Et Jesus: Facite, inquit, ut homines discumbant. Erat autem in eo loco multum graminis. Igitur discubuit e viri, numero circiter quinquies mille. Et Jesus sumptos panes, actis gratiis, distribuit discipulis: Discipuli porro discumbentibus: Itidemque ex piscibus quantum voverunt. Atque, illis expletis, jussit discipulis suis ut superantia frustra collige-

rent, ne quid periret. Itaque collegerunt, et duodecim canistra ex quinque hordeaceis panibus replevere fructis, quæ convivis superfuerant. Igitur homines illi videntes quod ostentum edidisset Jesus, dicebant eum vere vatem illum esse qui in orbem venturus esset.

Dominica Quinta Quadragesimæ.

Collecta.

QUÆSUMUS, omnipotens Deus, propitius respice populum tuum, ut singulari tuâ benignitate dirigantur, et tum corpore, tum animo in sempiternum conserventur, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola Heb. ix. ii.

AT Christus advenit, futurorum bonorum pontifex, qui per majus perfectiusque tabernaculum, non manufactum, hoc est, non hujus structuræ: neque per hircorum et vitulorum sanguinem, sed per suum ipsius sanguinem, ingressus est semel in Sanctuarium, æternam liberationem adeptus. Si enim taurorum

et

DOMINICA QUINTA QUADRAGESIMÆ.

et hircorum sanguis, juven-
cæque cinis, pollutos as-
pergens, lustrat ad corporis
puritatem; quanto magis
Christi sanguis, qui per æ-
ternum Spiritum seipsum
libavit innocentissimum
Deo, purgabit vestram con-
scientiam a mortuis operi-
bus, ut viventem colatis
Deum? Atque ideo novi
testamenti sequester est, ut
mortis interventu ad expia-
tionem commissorum in
primum testamentum, vo-
cati consequantur promif-
sam hæreditatem sempiter-
nam.

Evangelium D. Joh. viii.
46.

Dixit Jesus, Quis me ve-
strum coarguerit pec-
cati? Quod si verum dico,
cur mihi vos non creditis?
Qui a Deo est, Dei verba
audit. Vos ideo non au-
ditis, quod a Deo non estis.
Tum contra Judæi: An
non recte dicimus nos, te
esse et Samaritanum, et dæ-
monium habere? Quibus
Jesus respondit: Ego dæ-
monium non habeo, sed
Patrem meum honoro: Vos
vero me probro afficitis.
Sed non ego meæ gloriæ
studeo: Est qui studeat et
judicet. Hoc vobis etiam

atque etiam confirmo, si
quis meæ orationi paruerit,
eum nunquam visurum esse
mortem. Tum Judæi:
Nunc intelligimus te dæ-
monium habere: Abraha-
mus ipse mortuus est, ipsi-
que vates: Et tu dicis, si
quis orationi meæ paruerit,
eum nunquam visurum esse
mortem? Num tu major
es patre nostro Abrahamo,
qui tamen mortuus est? et
vates ipsi mortui sunt:
Quem tu te facis? Respon-
dit Jesus: Si ego me ipsam
laudarem, laudatio mea ni-
hil esset. Est pater meus
qui me laudat, quem vos
dicitis esse vestrum Deum,
et tamen eum non novistis.
At ego eum novi: Et si
eum mihi notum esse ne-
garem, vestri similis essem
mendax. Sed eum novi,
ejusque dictis pareo. Abra-
hamus ille parens vester
meam diem videre gessivit,
et vidit, ideoque lætatus
est. At Judæi: Quinquaginta annos nondum ha-
bes, et Abrahamum vi-
disti? Quibus Jesus: Hoc
mihi certo certoque credite,
Priusquam Abrahamus ef-
set, ego sum. Tum illi
lapides sustulerunt, quos
in eum conjicerent. At
Jesus sese abdidit, et ex fa-
no exiit.

Dominica.

DOMINICA PROXIMA ANTE PASCHA.

*Dominica Proxima ante
Pascha.*

Collecta.

OMnipotens et sempiternus Deus, qui tanto in humanum genus amore extitisti, ut Filium tuum Servatorem nostrum Jesum Christum mitteres, ut carnem nostram sibi assumeret, et subiret mortem crucis, quo totum humanum genus miram sane ipsius humilitatem imitaretur; propitius faxis, ut nosmetipsi tum patientiæ exemplum de eo capiamus, tum resurrectionis ejus fiamus participes, per eundem Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola Phil. ii. 5.

NAM sic animati esse debetis, ut Christus Jesus, qui cum in Dei formâ foret, non rapinæ habuit suam cum Deo aequalitatem, sed seipsum eo usque ad nihilum redegit, ut sumptâ servili formâ, factus sit hominum similis: Et figurâ repertus ut homo, sese adeo dedit, ut obediens fuerit usque ad mortem, et quidem mortem crucis. Quapropter Deus eum summo opere extulit, et nomine

donavit omnium nominum summo, ut ad Jesu nomen omne se genu flectat, cœlestium, et terrestrium, et subterraneorum; omnisque lingua confiteatur Dominum esse Jesum Christum, ad Dei Patris gloriam.

*Evangelium D. Mat.
xxvii. 1.*

MANE autem consilium inierunt omnes Pontifices, et senatores populi, contra Jesum, de eo interficiendo, eumque victum abduxerunt, et Pontio Pilato Prætori tradiderunt. Tum Judas ejus proditor, videns eum esse damnatum, pœnitens reddidit triginta nummos argenteos Pontificibus et Senatoribus, sese peccavisse dicens, qui sanguinem prodidisset innocentem. At illi, Quid ad nos? inquirunt; Tu videaris. Ille vero, abjectis in templo nummis, discessit, et se laqueo præfocatum ivit. Pontifices autem, sumptis nummis, dixerunt eos non licere in templi fiscum referre, quippe cum precium esset sanguinis. Itaque capto consilio, emerunt eis agrum figuli, ad peregrinorum sepulturam. Ideoque vocatus est ager ille, ager sanguinis, ad hunc diem. Tunc accidit
quod

DOMINICA PROXIMA ANTE PASCHA.

quod a Jeremia vate dictum fuerat his verbis : Itaque sumpserunt triginta argenteos, precium æstimati, quem licitati emerunt ab Israëlitis, eosque impenderunt in agrum figuli, quemadmodum mihi præcepit Dominus. Jesus autem stetit ante Prætorem, eumque sic Prætor interrogavit ? Esne Tu rex Judæorum ? Cui Jesus, Est ut dicis, inquit. Cumque a Pontificibus et Senatoribus accusaretur, nihil respondit. Tum Pilatus dixit ei : Non audis quam multa contra te testantur ? At ille ei ad nullum prorsus verbum respondit, adeo ut valde miraretur Prætor. Per festum autem solebat Prætor unum vinctum plebi remittere, quem vellent. Habebant tum quendam vinctum illustrem, nomine Barabbam. Igitur cum convenissent, dixit eis Pilatus : Utrum vultis vobis remittam Barabbam, an Jesum, cognomento Christum ? Sciebat enim eum per invidiam ab eis esse traditum. Sedente autem eo pro tribunali, sic ei significandum curavit ejus uxor : Nihil tibi rei sit cum innocente isto : Multa enim secundum quietem passa sum hodie propter eum. Pon-

tifices vero et senatores plebi persuaferunt, ut Barabbam peterent, Jesumque perderent. Itaque cum Prætor ex eis quævisset, Utrum duorum vultis ut vobis remittam ? dixerunt, Barabbam. Et Pilatus, Quid ergo, inquit eis, faciam de Jesu, nomine Christo ? Cui omnes, Crucifigatur, inquirunt. Et Prætor : Quid enim mali fecit ? At illi vehementius clamare : Crucifigatur. Igitur videns Pilatus se non solum nihil proficere, sed etiam majorem tumultum fieri, sumptâ aquâ manus coram plebe lavit, dicens : Ego insons hujus innocentis sanguinis sum, vos videritis. Et universus populus sic respondit : Ejus sanguinem luamus nos, nostrique nati. Tunc ille Barabbam remisit eis. Jesum autem verberavit, et crucifigendum tradidit. Tum prætoriani milites Jesum in prætorium ducunt, et ad eum totam cohortem congregant, eumque spoliatum induunt chlamyde coccineâ, et contextam ex spinis coronam imponunt ejus capiti, et arundinem in ejus dexteram, atque ita ante eum conculcantes, illudunt ei dicentes : Salve, rex Judæorum : Eumque conspuunt, et sumptâ

DOMINICA PROXIMA ANTE PASCHA.

sumptâ arundine ei caput contundunt. Deinde postquam ei illuserunt, spoliunt eum chlamyde, ipsiusque vestibus induunt, et in crucem tollendum abducunt. Exeuntes autem nacti sunt hominem Cyrenæum, nomine Simonem, quem coegerunt Jesu ferre crucem. Deinde ubi venerunt in locum, nomine Golgotha, qui Calvariæ locus appellatur, dederunt ei bibere acetum cum felle mixtum: Quod ille cum gustâisset, noluit bibere. Eo autem crucifixo, ejus vestimenta forte jactâ dispertiverunt, ut comprobaretur dictum illud vatis: Mea inter sese vestimenta partiti, super vestem meâ sortem jecerunt. Igitur sedentes eum illic observabant. Posuerunt autem supra caput ejus scriptam ejus causam: **HIC EST JESUS REX JUDÆORUM.** Tum crucifiguntur cum eo latrones duo, alter ad dexteram, alter ad sinistram. Qui præteribant autem, ei maledicebant, motantes sua capita, et dicentes: Qui templum destruis, et triduo instauras, serva teipsum: Si Dei filius es, descende de cruce. Similiter et Pontifices cum Scribis et Senatoribus illudentes, dicebant: Alios servavit, seipsum servare

non potest. Si Israëlitarum rex est, descendat nunc de cruce, et ei credemus: Deo confidit, liberet nunc eum si ei favet; quandoquidem dixit esse se Dei Filium. Atque idem ei etiam latrones cum eo crucifixi exprobrabant. A sextâ autem horâ extiterunt per universam terram tenebræ, usque ad horam nonam. Circa nonam horam exclamavit Jesus magnâ voce, dicens: Eli, Eli, lama sabachthani; hoc est, Mi Deus, mi Deus, cur me dereliquisti? Quo audito, quidam eorum qui illic aderant, dicebant eum vocare Eliam. Ac statim cucurrit eorum unus, sumptâque spongiâ et aceto repletâ, affixâque arundini, dabat ei bibere. At reliqui dixere: Sine, videamus an veniat Elias servatum eum. Jesus autem, cum rursus ingenti voce clamâisset, emisit spiritum. Et ecce templi velum in duas partes a summo ad imum fissum est, et terra commota est, et saxa fissa: Et monumenta aperta: multaque corpora sanctorum, qui obdormiverant, surrexerunt, qui ex monumentis egressi, post ejus resurrectionem, ingressi sunt in sanctam urbem, et multis apparuerunt.

FERIA SECUNDA ANTE PASCHA.

Centurio vero, et ejus comites, Jesum custodientes, viso terræ motu, et iis quæ acciderant, vehementer territi, confessi sunt eum vere Dei Filium fuisse.

Pro Epistolâ Esaiæ lxiii. 1.

Feria Secunda ante Pascha.

Quis iste venit ab Idu-mæâ, rubicundis vestimentis a Bozrâ? Iste magnifico vestitu, summâ vi incedens? Ego qui juxta loquor, victoriosus ad salutem. Cur tua rubet vestis, toaque indumenta similia sunt ejus qui torcular calcât? Pælum calcavi solus, neque mihi quisquam ex populis adfuit: Cumque eos irâ incensus calcando contunderem, aspersa sanguine eorum sunt indumenta mea, vestitumque meum omnem infeci. Nam mihi ulciscendi dies in animo est, meorumque redimendorum venit annus. Cumque nullum adjutorem, nullum esse adminiculorum animadvertens mirarer, victoriam mihi meo peperî lacerto, meâ mihi adminiculante bile; populosque iratus contudi, et bile meâ inebriavi, dejecto ad terram eorum potentatu. Domini benefi-

centiam, Domini laudes commemorabo, pro tot ejus erga nos meritis: Totque bona, quæ in Israëliticam domum, pro suâ misericordiâ et beneficiâ singulari, contulit. Quos cum populum suum, filios fidem non falsuros cogitaret, eis se Servatorem ita præbuit, ut in tot periculis non periclitarentur, ejus apparitore angelo eos conservante: Proque suo amore et indulgentiâ eos redemit, sublatoque olim tanto tempore pertulit. Sed illi contumaces, ejus Sancto Spiritui dolorem fecerunt: Itaque versus eis in hostem ipse eos oppugnat. Ergo recolit prisca Moïsis tempora et populi sui: Ubi est qui illos eduxit ex mari per Pastorem suarum ovium? Ubi est qui inter eos suum sanctum collocavit Spiritum? Qui Moïsem dexterâ ducebat, suo nobili brachio? Qui ad eorum adventum aquam diffudit, quo sibi nomen compararet æternum? Qui eos per profunda duxit, ut equos in desertis non impingentes? Quemadmodum in planiciem pecus descendit, Domini Spiritus eis præbebat requiem: Sic tu tuum populum perduxisti, ut decorum tibi nomen quæreres. Aspice de cœlis, et vide

FERIA SECUNDA ANTE PASCHA.

ex tuâ sacrâ decorâque sede. Ubi est tuus impetus fortiaque facta? Tuane erga nos tanta misericordia atque humanitas repressa est? Atqui Tu Pater es noster. Nam Abrahamus quidem nescit nos, neque Israël nos agnoscit: Tu, Domine, parens, tu vindex es noster, nomine præditus antiquo. Cur nos a tuis, Domine, viis avertis? Cur mentes nostras a Tui reverentiâ avocas? Reconciliare propter tuos cultores, propter hæreditatis tuæ tribus. Cum paulisper in possessione fuerit tuus sacer populus, hostes nostri tuum conculcavere sacrarium. Sumus quasi quibus tu nunquam dominatus fueris, quique non fuerint a te denominati.

Evangelium D. Marc.
xiv. 1.

CUM autem futurum esset Pascha et Azyma post biduum, studebant Pontifices et Scribæ eum fraudulenter captum interficere: Sed id die festo faciendum negabant, ne quis fieret populi tumultus. Et dum erat Bethaniæ in domo Simonis leprosi, eo accubante, venit mulier, habens alabastrum unguenti spicatæ nardi, preciosi,

quâ, confracto alabaistro, perfudit ejus caput. Erant autem quidam qui apud sese indignabantur, atque ita dicebant: Quorsum hæc unguenti jactura facta est? Poterat hoc plusquam trecentis denariis vendi, et in pauperes erogari. Dum illi sic adversus eam fremunt, Jesus dixit: Sinite eam: Quid negotium ei facestis? bono opere functa est erga me. Semper enim pauperes habebitis vobiscum, quibus, quandoque voletis, benefacere possitis: At me non semper habebitis. Quod potuit, hæc fecit: Anticipavit meum corpus ad sepulturam ungere. Hoc vobis confirmo, ubicunque toto orbe publicabitur hoc Evangelium, etiam quid ea fecerit dicetur, ad ejus memoriam. Judas autem Iscariota, unus ex duodecim, Pontifices adiit, ut eum illis traderet. Quo illi audito lætati, promiserunt ei pecuniam se duros. Itaque quærebat, quo pacto eum posset opportune prodere. Primo autem Azymalium die, cum Pascha immolandum foret, sic ei dicunt ejus discipuli: Ubi vis ut tibi epulandum Pascha præparatum eamus? Tum ille discipulorum suorum duos

FERIA SECUNDA ANTE PASCHA.

dimittit, eisque dicit : Ite in urbem : Occurret vobis quidam aquæ fœdile portans : Eum sequimini : et quo intraverit, sic dicitote patrifamilias : Querit Magister ubi sit mansio, ubi Pascha cum discipulis meis polluceam ? Ipse vero vobis ingens cœnaculum ostendet, instratum ac paratum, illic nobis præparatote. Ita profecti ejus discipuli, venerunt in urbem : Et nacti quæ ille eis dixerat, Pascha præpararunt. Deinde sub vesperam venit Jesus cum duodecim, ac discumbentibus et epulantibus eis dixit : Certo scitote fore, ut unus ex vobis me prodât, qui mecum epulatur. Illi vero dolere cœperunt, eique singuli dicere : Isne ego sum ? Et alius : Isne ego sum ? Quibus ille respondens : Unus est ex duodecim, inquit, qui mecum intingit in catinum. Filius quidem hominis abit, quemadmodum de eo scriptum est. Sed vae homini illi, per quem Filius hominis prodendus est ! Præstaret homini illi nunquam esse natum. Epulantibus autem eis, Jesus sumptum panem, actis laudibus, fregit, eisque dedit, et dixit : Accipite, comedite, hoc est corpus meum. Deinde

sumptum poculum, gratiis actis, dedit eis : Biberuntque ex eo omnes : Atque ille eis dixit : Hic est sanguis mei novi fœderis, pro multis effundendus : Hoc vobis certo dico, non me amplius bibiturum ex fœtuteo, usque ad illam diem, cum eum bibam novum in regno Dei. Deinde laudibus dictis, profecti sunt in montem Olivarum, eisque sic dicit Jesus : Vos me omnes hac nocte deferetis : Siquidem scriptum est : Percutiam pastorem, et dispergentur oves. Sed postquam resurrexero, præcedam vos in Galilæam. At Petrus dixit ei : Etiam si omnes deferant, at ego non item. Cui Jesus : Hoc tibi confirmo, inquit, fore et hodie, in hac nocte, priusquam bis gallus canter, tu me ter abneges. At ille multo magis dicere : Imo etiam si me una tecum mori oporteat, non abnegabo te : Itidemque etiam omnes alii dicebant. Deinde ubi venerunt in locum, cui nomen est Gethsemane, dixit suis discipulis : Sedete hic, dum ego oratum eo : Assumptisque una secum Petro et Jacobo et Johanne, cœpit turbari atque angi, eisque dixit : Præ animi dolore emorior : Manete hic, et vigilate.

Tum

FERIA SECUNDA ANTE PASCHA.

Tum paululum progressus, procidit humi, oravitque ut, si fieri posset, horam illam declinaret: Et, Abba, pater, inquit, omnia tu potes: Averte hoc a me poculum: Verum non quod ego volo, sed quod Tu. Deinde venit, et eos dormientes nactus, dicit Petro: Simon, dormis? non potuisti unam horam vigilare? vigilate et orate, ne veniatis in tentationem: Spiritus quidem promptus est, sed caro infirma. Deinde rursus oratum ivit, eademque verba dixit: Ac reversus, eos rursus dormientes offendit: Eorum oculis ita gravatis, ut nescirent quid ei responderent. Deinde tertio venit; et, Dormite jam, inquit, et requiescite: Satis est, venit hora, ecce traditur Filius hominis in manus improborum. Surgite, eamus; En! qui me prodit, adventat. Et protinus, adhuc eo loquente, advenit Judas qui unuserat ex duodecim, comitante frequenti multitudine cum gladiis et fustibus, a Pontificibus et Scribis ac Senatoribus. Dederat autem illis ejus proditor signum, dicens: Quem osculatus fuero, is est: Eum capite, et tuto abducite. Igitur simulac venit, eum adit, et ei dicit:

Magister, magister: Eumque deosculatus est. Illi vero in eum manus iniecerunt, eumque ceperunt. Quidam autem eorum qui aderant, stricto ense, percussit Pontificis servum, eique abstulit auriculam. Et Jesus illos sic est allocutus: Tanquam ad latronem exiistis cum gladiis et fustibus, ad me comprehendendum? Quotidie eram apud vos in fano docens, neque me cepistis: Sed ea fieri oportet quæ scripta sunt. Tum omnes, eo relicto, fugerunt. Cumque adolescens quidam eum sequeretur, linteo nudum corpus indutus, adolescentes eum ceperunt. Ille vero, relicto linteo, nudus eos effugit. Abduxerunt autem Jesum ad Pontificem, ad eumque conveniunt omnes Pontifices et Senatores, atque Scribæ. Eum procul secutus Petrus usque in Pontificis atrium, una cum famulis residet, seque ad ignem calefacit. Pontifices vero, totusque confessus, quærebant contra Jesum testimonium, ut eum morte mulctarent, nec inveniebant. Nam multi quidem adversus eum falsa testificabantur, sed consentanea non erant testimonia. Et quidam extiterunt, qui contra eum falsa testaban-

FERIA TERTIA ANTE PASCHA.

tur, ita dicentes : Nos eum audivimus dicentem, se templum hoc manufactum esse dissoluturum, et triduo aliud non manufactum extructurum. Sed ne sic quidem consentanea erant eorum testimonia. Tum Pontifex in medium surrexit, et Jesum sic interrogavit, Nihilne respondes ? quid est, quod hi contra te testantur ? At Jesus flebat, nihilque respondebat. Rursum Pontifex eum hujusmodi verbis interrogavit : Tune es Christus benedicti Dei Filius ? Et Jesus, Sum, inquit : Et videbitis hominis Filium sedentem ad dexteram potentiae, et cum coelestibus venientem nubibus. Tum Pontifex lacerare suas vestes : Quid adhuc nobis opus est testibus ? inquit : Audivitis impiam vocem. Quid vobis videtur ? Illi vero eum omnes ut morte dignum damnarunt : coeperuntque eum quidam conspuere, eique faciem obvelare, et colaphos impingere, et dicere. Divina : Eique alapas impingebant ministri. Cum esset autem Petrus infra in atrio, venit quædam ancillarum Pontificis, et viso Petro se calefaciente, intuita eum, dicit : Tu quoque cum Nazareno Jesu eras. At ille negavit, ita

dicens : Nescio, nec intelligo quid dicas. Deinde foras in vestibulum egressus est, et gallus cecinit. Et ancilla, eo viso, rursus coepit dicere eis qui aderant, eum ex illis esse. At ille rursus negavit. Paulo post rursus qui aderant, dicunt Petro : Profecto tu ex illis es : Nam Galilaëus es, et locutio tua congruit. At ille coepit detestari et jurare, sese non novisse hominem illum, quem illi dicerent : Et iterum gallus cecinit. Tum Petrus recordatus ejus, quod ei dixerat Jesus, fore ut priusquam bis caneret gallus, ter eum negaret, coepit flere.

Feria Tertia ante Pascha.

Pro Epistoâ Esaiaë l. 5.

Dominus Deus mihi aurem aperit, nec ego contumax retrocedo. Ter- gum meum verberantibus, genasque vellicantibus præbeo, faciem meam ignominii, sputoque non subtraho : Et Dominus Deus mihi succurrit ; unde fit, ut inturbatus vultum præbeam marmoreum, certus non me frustratum iri. Adest qui me absolvat : Si cui mecum lis est, congre-

FERIA TERTIA ANTE PASCHA.

grediamur: Si quis mecum habet causam, accedat ad me. Cum Dominus Deus me adjuvet, quis me condemnet? Cum futurum sit ut omnes ritu vestis obsolescant, a tineis corrosi. Quis vestrum Dominum reverens obedit ejus servo, qui in tenebris graditur, splendoris expers? Confidat Domini nomini, suonixus Deo. En! vos omnes ignem incenditis, scintillis circumjēsti; ite in ignis vestri lumine, inque scintillis quas accendistis: Hoc vos ex mea manu habentes in dolore jacebitis.

Evangelium D. Marc.

xv. i.

MAne protinus inito consilio, Pontifices una cum Senatoribus et Scribis, totusque confessus, Jesum colligant, abductumque Pilato tradunt. Eum Pilatus interrogavit: Tunc es Judæorum rex? Cui ille respondens: Ut tu dicis, inquit. Cumque eum vehementer accutarent Pontifices, ipse nihil respondit. Pilatus eum rursus his verbis interrogavit: Nihilne respondes? Vide quanta contra te testificentur. At Jesus nihil amplius respondit, adeo ut miraretur Pilatus. Solebat autem in il-

lis festis eis laxare unum vinctum, quemcunque postulassent. Erat quidam, nomine Barabbas, cum seditiosis vinctus, qui in seditione cædem fecerant. Itaque cœperunt vulgo clamantes id exigere, quod ille semper eis erat facere solitus. Et Pilatus sic eis respondit: Vultis ut vobis Judæorum regem solvam? sciebat enim eum per invidiam a Pontificibus esse traditum. Pontifices vero plebem instigârunt, ut sibi Barabbam potius ab illo laxari postularent. Et Pilatus rursus eos alloquens: Quid ergo vultis, inquit, ut de eo faciam, quam Judæorum regem dicitis? At illi denuo clamabant: Crucifige eum. Et Pilatus: Quid enim mali fecit? inquit eis. At illi eo acrius clamare: Crucifige eum. Igitur Pilatus volens plebi satisfacere, laxavit eis Barabbam, Jesumque, verberatum, eis crucifigendum tradidit. Et milites, eo in atrium, hoc est, prætorium, abducto, totam cohortem convocant, eumque purpurâ induunt, et ei implexam spineam coronam imponunt, eumque sic salutare incipiunt: Salve, Rex Judæorum: Ejusque caput arundine tundunt, in eum conspuunt, ac positis genibus

FERIA QUARTA ANTE PASCHA.

nibus venerantur. Deinde, postquam ei illuserant, spoliant eum purpurâ, ipsiusque vestimentis induunt. Tum crucifigendum educunt: Et prætereuntem quendam Simonem Cyrenæum, rure venientem, Alexandri Rufique patrem, cogunt ejus ferre crucem: Eumque ad locum Golgotha ducunt, quod Calvariæ locum significat: Et ei myrrhinum vinum bibere dant, id quod ille non accepit. Eo autem crucifixo, partiti sunt ejus vestimenta, jactâ super eis sorte, quid quisque auferret. Erat hora tertia cum eum crucifixerunt, inscripto hoc ejus criminis titulo: REX JUDÆORUM. Et cum eo latrones duos, alterum ad dextram, alterum ad sinistram, crucifixerunt. Ita comprobatum est scriptum illud, quod sic habet: Et inter sceleratos habitus est. Prætereuntes autem ei maledicebant, capita quassantes, et dicentes: Vah! qui templum dissolvis, et triduo instauras, serva teipsum, et de cruce descende. Similiter et Pontifices inter sese illudentes, cum Scribis dicebant: Alios servavit, seipsum servare non potest. Christus ille Israëuitarum rex descendat nunc de cruce, ut,

eo viso, credamus. Item qui cum eo erant crucifixi, convicium ei faciebant. Horâ sextâ autem extiterunt per totam terram tenebræ, usque ad horam nonam. Ac horâ nonâ exclamavit Jesus magnâ voce dicens: Eloï, Eloï, lama sabachthani: Quorum verborum hæc notio est: Mi Deus, mi Deus, cur me dereliquisti? Quo audito, quidam eorum qui aderant, dicebant eum Eliam vocare. Quidam autem accurrit, et impletâ aceto spongiâ, arundinique affixâ, ei bibere dat, dicens: Sinite; videamus an eum ereptum veniat Elias. Et Jesum, emissâ magnâ voce, expiravit; et templi velum a summo ad imum in duas partes fissum est. Ac videns Centurio, qui ei ex adverso astabat, eum ita clamantem expirâsse, dixit: Profecto hic homo Filius erat Dei.

Feria Quarta ante Pascha.

Epistola Heb. ix. 16.

UBI est testamentum, testatoris mortem consequi necesse est. Testamentum enim post mortem ratum est: Siquidem nondum valet, dum vivit testator,

FERIA QUARTA ANTE PASCHA.

tor. Itaque ne primum quidem sine sanguine sancitum est. Effatus enim omnia mandata ex lege Moses universo populo, sumpto vitulorum et hircorum sanguine, cum aquâ et lanâ coccinâ ac hyssopo, ipsum librum et universum populum consperfit, dicens: Hic est sanguis testamenti, quod ad vos mandavit Deus. Tabernaculum quoque, et omnem ceremoniarum suppellectilem, sanguine similiter consperfit. Et fere sanguine omnia ex lege purgantur, nec absque sanguinis fusione datur venia. Necesse est ergo, coelestium exempla hisce purgari: Ipsa autem coelestia potioribus sacrificiis, quam sunt hæc. Non enim in manufactum sanctuarium ingressus est Jesus, quod veri sanctuarii exemplar foret: Sed in ipsum cœlum, ut nunc Deo coram appareat pro nobis. Neque ut sæpe seipsum libaret, quemadmodum pontifex ingreditur sanctuarium quotannis, adhibito sanguine alieno: Alioquin fuisset ei sæpe patiendum supplicium ab orbe condito. Nunc semel sub seculorum exitu, ad obliterandum suo sacrificio peccatum, extitit. Ac quomodo hominibus semel moriendum est, deinde sub-

eundum iudicium: Ita Christus semel ad multorum tollenda peccata libatus, iterum sine peccato conspicietur expectantibus se ad salutem.

Evangelium D. Luc.

xxii. 1.

Instabat autem Azymorum festum, quod Pascha dicitur, et quærebant Pontifices et Scribæ ejus interficiendi modum: Timebant enim plebem. Intravit autem Satanas in Judam, cognomine Iscariotam, qui erat ex duodecim numero. Itaque is Pontifices et Antistites aggressus, verba cum eis fecit, quo pacto eum traderet eis. Quo lætati illi, pacti sunt ei se duros argentum. Itaque pollicitus quærebat opportunitatem eum illis sine turba tradendi. Postquam autem venit Azymorum dies, in quo immolandum erat Pascha, misit Jesus Petrum et Johannem; Ite, inquit, paratum nobis Pascha, ut polluceamus. Et illi, Ubi vis paremus? inquirunt ei. Quibus ille: Simulac in urbem intraveritis, inquit, incidetis in hominem aquæ fistile ferentem: Eum sequimini in domum quo ingreditur, et sic ejus domus

FERIA QUARTA ANTE PASCHA.

mūs patrifamilias dicitote: Quærit ex te Magister, ubinam sit mansio, ubi Pascha cum suis discipulis polluceat? Atque ille vobis cœnaculum ingens instratum ostendet: Illic paratote. Igitur digressi, et quæ ille eis prædixerat nacti, parârunt Pascha. Ac postquam venit hora, accubuit, et duodecim Apostoli cum eo, eosque sic allocutus est: Hujus vobiscum pollucendi Paschatis cupiditate ductus sum, antequam supplicio afficiar. Hoc enim sic habetote, me eo non polluciturum esse, donec in Dei regno compleatur. Tum, sumpto poculo, actisque gratiis, dixit: Accipite hoc, et inter vos dividite. Scitote enim, non ante me bibiturum esse de fructu vitis, quam Dei regnum veniat. Item sumptum panem actis gratiis fregit, eisque dedit, dicens: Hoc est corpus meum, pro vobis dandum: Hoc facite in mei recordationem. Similiter et poculum, postquam cœnatum est, dicens: Hoc poculum est novum fœdus, quod sit per meum sanguinem, qui est pro vobis effundendus. Cæterum scitote mei proditoris manum esse mecum in mensâ. Et filius hominis quidem abit,

ut est definitum: Verum væ homini illi, per quem prodendus est. Illi vero cœperunt inter sese quære, quisnam eorum foret, qui id facturus esset. Exstitit etiam inter eos contentio, quis eorum maximus esse videretur. At ille: Gentium reges, inquit eis, in eas dominantur: Quique eis imperant, gubernatores appellantur. Ac vos non ita: Quin vestrum maximus, perinde sit ac minimus: Et qui præest, perinde ac qui ministrat. Uter enim major est? qui accumbit, an qui ministrat? nonne qui accumbit? Atqui ego sum inter vos perinde ac qui ministrat. Vos vero ii estis qui mecum permanseritis in meis adversis; et ego regnum, quemadmodum mihi pater meus legavit, sic vobis lego, ut comedatis et bibatis in meâ mensâ in regno meo, et in tribunalibus sedeatis, jus dicentes duodecim tribubus Israëlitarum. Dixit item Dominus: Simon, Simon, conatus est quidem Satanás cribrare vos ut frumentum: Verum ego pro te oravi, ne te fides deficeret. Tu vicissim aliquando recreatus, confirmato fratres tuos. At ille, Domine, inquit ei, tecum paratus sum et carcerem

FERIA QUARTA ANTE PASCHA.

cerem et mortem adire. Et ille, Sic habeto, Petre, inquit : Non prius gallum hodie cantaturum, quam tu, me tibi notum esse, ter negaveris. Cæterum dum vos sine crumenâ, inquit eis, et perâ, et calceis dimisi, num quâ re caruistis? Nullâ, inquirunt. At nunc, inquit eis, et crumenam qui habet ferat, itidemque peram: Et qui gladium non habet, vendat suum pallium et emat. Scitote enim, in me comprobandum adhuc esse scriptum illud: Et inter nefarios habitus est. Habent enim meæ res finem. Et illi: Domine, ecce hic duo gladii. Satis est, inquit eis. Tum egressus contendit de more in Olivarum montem, eumque secuti sunt discipuli. Atque ubi ad locum venit, dixit eis: Orate, ne in tentationem veniatis. Tum ab eis ferme ad lapidis jactum digressus, positis genibus, precatus est hujusmodi verbis: Pater, averte, si vis, hoc a me poculum; quanquam non mea, sed tua voluntas fiat. Apparuit autem ei angelus de coelo, qui eum confirmaret. Atque ille cum esset in æstu, contentius orabat, et sudore manabat simili sanguineis guttis, ad terram delabentibus.

Deinde precatus surrexit, et ad suos discipulos venit, quos præ ægritudine dormientes nactus, dixit eis: Quid dormitis? surgite, orate, ne in tentationem veniatis. Atque, adhuc eo loquente, supervenit hominum turba, quibus is, qui Judas dicebatur, unus ex duodecim, præibat. Is ad Jesum osculandum accessit: Et Jesus sic eum allocutus est: Juda, tunc osculo. Filium hominis prodis? Videntes autem sui quid futurum esset, dixerunt ei: Domine, feriemusne gladio? percussitque quidam eorum Pontificis servum, eique dexteram abscidit auriculam. Et Jesus respondens: Sinite hætenus, inquit: Et, tactâ illius auriculâ, eum sanavit. Dixit autem Jesus eis qui se invaserant, Pontificibus, et fani Antistitibus, ac Senatoribus: Tanquam ad latronem exiistis cum gladiis et fustibus. Cum quotidie essem apud vos in fano, non injecistis mihi manus: sed hæc vestra est hora, et tenebrarum potestas. At illi eum comprehensum duxerunt, et in Pontificis domum introduxerunt. Petrus autem procul sequebatur. Cumque illi ignem in medio atrio incendissent et confedissent, sedebat

FERIA QUINTA ANTE PASCHA.

sedebat etiam Petrus inter eos. Eum sedentem ad ignem conspicata et intuita quædam ancilla, dixit: Hic quoque cum eo erat. At ille eum negavit, dicens: Mulier, non novi eum. Item paulo post alius eo viso dixit: Et tu ex eis es. At Petrus, Homo, inquit non sum. Deinde interpositâ unâ fere horâ, alius quidam sic affirmabat: Profecto hic quoque cum eo erat, etenim Galilæus est. At Petrus, Homo, inquit, nescio quid dicas. Tum statim, eo adhuc loquente, cecinit gallus: Et conversus Dominus Petrum aspexit, et Petrus Domini dictum recordatus, qui ei fore dixerat, ut, priusquam gallus caneret, eum ter negaret, foras egressus acerbè flevit. Jesum autem qui tenebant homines, illudebant, verberantes: Eoque velato, tundebant ei faciem, et ita interrogabant: Divina, quis sit qui te percussit: Atque alia multa contumeliose dicebant in eum. Deinde, orto die, coivit populi Senatus, Pontifices et Scribæ, et ei in suum confesum adducto sic dixerunt: Dic nobis, an tu Christus sis? Quibus ille: Si vobis dixero, non credetis: Quod si vos etiam interrogavero,

non mihi respondebitis, aut me absolvetis. Futurum est, ut sedeat Filius hominis ad dexteram potentis Dei. Tu igitur Dei Filius es? inquit omnes. Et ille, Sum quem vos esse me dicitis, inquit eis. Tum illi, Quid jam nobis testimonio opus est, inquit, cum ipsi ex ejus ore audiverimus?

Feria Quinta ante Pascha.

Epistola I Cor. xi. 17.

HOC autem admonens non laudo, quod non utiliter, sed damnosè convenitis. Primum enim, convenientibus vobis in concionem, audio dissidia in vobis esse, et nonnihil credo: Oportet enim in vobis factiones esse, ut fiant probi inter vos manifesti. Igitur cum eòdem coitis, istud non est Dominicam epulari cœnam, cum suam quisque cœnam antecapiat comedendo, et hic esuriat, ille sit ebrius. Numnam domos non habetis ad edendum ac bibendum? an divinam concionem contemnitis, et egenos pudore afficitis? Quid vobis dicam? laudem vos? in hoc non laudo.

Nam

FERIA QUINTA ANTE PASCHA.

Nam (quemadmodum ego et a Domino accepi, et vobis tradidi) Dominus Jesus, quâ nocte prodebatur, sumptum panem, actis gratiis, fregit, ac dixit: Sumite, comedite; hoc meum corpus est, pro vobis frangendum, hoc facitote ad mei memoriam. Similiter et poculum postquam cœnavit, dicens: Hoc poculum est novum fœdus, per meum sanguinem: Hoc facitote, quoties bibetis, ad mei memoriam. Quoties enim hoc pane vescemini, et hoc poculum bibetis, mortem Domini indicabitis, donec veniat. Itaque quisquis indigne panem hunc comederit, aut Domini poculum biberit, pœnas dabit ob Domini corpus atque sanguinem. Proinde exploret homo seipsum, atque ita de pane comedat, et de poculo bibat. Nam qui indigne comedit et bibit, damnationem ipse sibi comedit et bibit, de Domini corpore non recte judicans. Propterea apud vos multi sunt ægri et infirmi, et frequentes obdormiverunt. Si enim de nobis ipsi recte judicaremus, non puniremur: Dum punimur autem, a Domino castigamur, ne cum mundo damnemur. Quocirca, fratres mei, dum

ad comedendam convenitis, alius alium expectate. Quod si quis esurit, domicibum capiat, ne ad pœnam conveniatis. Reliqua, cum venero, componam.

Evangelium D. Luc.
xxiii. 1.

Igitur surrexit omnis eorum multitudo, et eum duxit ad Pilatum, eumque accusare institerunt, dicentes, se ab eo gentem everti deprehendisse, et eum Cæsari tributa solvi vetare, dicentem se Christum esse regem. Et Pilatus eum interrogavit, dicens: Tune Judæorum rex es? Cui ille respondens: Ut tu dicis, inquit. Pilatus vero Pontificibus, et hominum multitudini negavit, ullum se in eo homine crimen deprehendere. At illi urgere: Excitat populum, inquit, docens per totam Judæam, exorsus a Galilæâ hucusque. Hic Pilatus, auditâ Galilæâ, quaesivit an homo Galilæus esset. Ac postquam eum ditionis Herodis esse cognovit, misit eum ad Herodem, qui et ipse Hierosolymis per eos dies erat. Herodes, viso Jesu, magnopere lætatus est, quippe qui eum jamdiu videre cu-

H

peret

FERIA QUINTA ANTE PASCHA.

peret (quod multa de eo audiebat) et se aliquid ab eo prodigiose fieri visurum speraret. Verum licet eum multis de rebus interrogaverit, ille nihil ei respondit: Quamvis etiam Pontifices et Scribæ qui aderant, eum acriter accusarent. Itaque despiciatus eum Herodes, cum suis militibus, ac ludificatus, indutum veste splendidâ Pilato remisit. Factique sunt inter sese amici Pilatus et Herodes eo ipso die. Nam antea inter eos intercedebat simulas. Pilatus autem convocatos Pontifices et magistratus ac populum sic allocutus est: Adduxistis hunc hominem mihi, tanquam qui populum avertat: atqui ego in vestrâ præsentiâ examinans, nullum eorum crimen in hoc homine deprehendi, quibus vos eum accusatis. Sed nec Herodes, ad eum enim misi vos, et videtis nihil morte dignum ab hoc factum esse. Itaque eum castigabo ac relaxabo. Habebat autem necesse eis unum relaxare per festum. Igitur illa universa multitudo exclamârunt, ut eum tollerent, sibi que Barabbam remitteret, qui fuerat propter seditionem quandam in urbe factam, et cædem, conjectus in carcerem.

Cumque rursus Pilatus Jesum absolvere volens, clamâisset, illi sic reclamare, Crucifige, crucifige eum. Quid enim is mali fecit? inquit, eos tertium alloquens: Nullum in eo capitale crimen deprehendi. Itaque eum castigabo et absolvam. At illi magnis clamoribus instare, flagitantes ut is crucifigeretur, gliscentibus eorum Ponticumque vocibus. Itaque Pilatus eorum postulata facere decrevit: Eisque eum qui propter seditionem et cædem fuerat in custodiam datus, et quem flagitabant, absolvit: Jesum autem eorum arbitrio tradidit. Hoc illi abducto, Simonem quendam Cyrenæum, rure venientem, comprehenderrant, eique crucem post Jesu tergum ferendam imposuerunt. Sequebatur autem eum ingens hominum multitudo, et mulierum, quæ plangebant, eumque lamentabantur. Ad quas Jesus conversus dixit: Hierosolymitanæ scœminæ, ne me deplorate, sed vos vestrosque natos deplorate. Nam scitote fore tempus, quo beati dicentur steriles, et uterî qui non genuerint, et ubera quæ non lactaverint; cum quidem eo venietur, ut dicant homines montibus, Corruite in nos: et

DIES PARASCEVES.

et collibus, Obruite nos : Nam si viridi arbori fiunt hæc, aridæ quid fiet ? Ducebantur autem etiam alii duo facinorosi, cum eo interficiendi. Atque ubi ad locum ventum est, qui Calvaria vocatur, illi eum ibi, et facinorosos, alterum ad dexteram, alterum ad sinistram, crucifixerunt. Et Jesus, Pater, inquit, ignosce eis ; nesciunt enim quid faciant. Illi vero ejus vestimenta sorte jactâ partiti sunt. Astabatque spectans populus, ac magistratus quoque eum cum eis deridebant : Alios servavit, inqueiebant, servet seipsum, si is Christus est Dei electus. Accedebant etiam milites, qui ei illuderent, et acetum ei offerebant, et, Si tu Judæorum Rex es, inqueiebant, serva teipsum. Erat et titulus supra eum, Græcis, Romanis, et Hebraicis litteris scriptus, HIC EST JUDÆORUM REX. Atque unus pendentium facinorosorum ei maledicebat, ita dicens : Si tu Christus es, serva et teipsum et nos. At alter contra sic eum objurgare : An tu Deum non metuis, qui sis in eodem supplicio ? At nos quidem merito, nam nostris digna factis accipimus ; at hic

nullum facinus commisit. Tam ad Jesum, Memento mei, Domine, inquit, cum veneris in regnum tuum. Cui Jesus: Hoc tibi confirmo, inquit, te hodie fore mecum in Paradiso. Erat autem hora fere sexta, et tenebræ per totam terram extiterunt usque ad horam nonam : et sol infuscatus est, et templi velum medium fissum est : Et Jesus clamans ingenti voce, dixit ; Pater, in manus tuas commendo spiritum meum : Atque hæc locutus, expiravit. Eâ re visâ, centurio Deo gloriam tribuit, dicens : Profecto hic homo justus erat. Et omnis hominum multitudo, qui ad hoc spectaculum venerant, videntes quæ facta forent, tundentes sua pectora reversi sunt. Astabant autem omnes ejus noti procul, necnon feminae, quæ eum fuerant a Galilæâ secutæ, ea aspicientes.

*Parasceve magna, seu Dies
Passionis Domini.*

Collecta.

QUæsumus, Omnipotens Deus, familiam hanc tuam clementer respice,

DIES PARASCEVES.

spice, pro quâ Dominus noster Jesus Christus se prodi, dedique in improborum manus, et morte crucis affici, facile passus est, qui nunc vivit et regnat una Tecum, et cum Spiritu Sancto, semper unus Deus in diem sempiternum. *Amen.*

ut inter reliquias veri Israëlitis evadant, fiantque unum ovile sub uno Pastore, Jesu Christo Domino nostro, qui vivit et regnat una Tecum, et cum Spiritu Sancto, unus Deus, in perpetua secula. *Amen.*

Epistola Heb. x. 1.

Omnipotens et sempiternus Deus, cujus Spiritu universum Ecclesiæ corpus regitur sanctumque efficitur, supplicationes et preces nostras pro cujuscunque ordinis hominibus, qui in tuam Ecclesiam cooptantur, oblatas tibi admittite; ut quisque, sicut suæ convenit vocationi et ministerio, Tibi sincere et pie serviat, per Dominum et Servatorem nostrum Jesum Christum. *Amen.*

Misericors Deus, qui universum genus hominum creâsti, quique nihil eorum, quæ condidisti, odio prosequeris, cui impium mori non placet, sed eum se corrigentem vivere; tuâ erga Judæos, Turcas, infideles, Hæreticosque omnes clementiâ utere; omnique ignorantia, pervicaciâ, tuique Verbi contemptu iis adempto, ita eos, misericors Domine, ad tuum gregem redire facias;

Umbram enim habens lex futurorum bonorum, non ipsam rerum representationem, anniversariis iisdem sacrificiis, quæ jugiter fiunt, nunquam potest accedentes perfectos reddere. Alioquin nonne fieri desissent, quod semel purgati immolatores nullius jam sibi peccati essent conscii? Atqui per ea sit quotannis peccatorum commemoratio. Fieri enim non potest, ut tauro-
rum caprorumque sanguis peccata tollat. Itaque in mundum ingrediens dicit: Sacrificium et fertum tibi non placet, Corpus autem perfecisti mihi: Victimis et piaculis non delectaris. Tunc dixi: En adsum: In capite libri scriptum est de me, ut exequar, Deus, voluntatem tuam. Cum superius dixisset, Sacrificium, et fertum et victimas, et piacula tibi non placere, nec accepta esse, quæ ex
lege

DIES PARASCEVES.

lege fiunt ; deinde dicit : En adsum, ut exequar, Deus, voluntatem tuam. Tollit prius, ut alterum statuatur : In quâ voluntate semel lustrati sumus per Corporis Jesu Christi libationem. Cumque omnis sacerdos pergat quotidie ceremoniis fungi, et eadem sæpe sacrificia facere, quæ peccata adimere nunquam possunt : Ille, uno pro peccatis functus in perpetuum sacrificio, confedit ad Dei dextram, deinceps expectans, donec ejus hostes fiant ejus pedum subsellium. Uno enim libamento perfecit in perpetuum lustrandos : Id quod nobis testatur etiam Spiritus Sanctus, qui ita prædixerit : Hoc est testamentum, quod cum eis faciam post illud tempus, inquit Dominus : Indam meas leges in eorum mentes, inque eorum animos inscribam, nec eorum peccata et scelera deinceps recordabor. Ubi autem est peccatorum venia, nulla superest pro peccato libatio. Quamobrem, fratres, cum ad sanctuarium aditum habeamus liberum per Jesu sanguinem, quam viam nobis lustravit recentem atque vivam, per velum, hoc est, per suum corpus : Cumque pontifi-

cem habeamus, Dei domui præfestum ; accedamus cum vero animo, plenâque fide, et animis a malâ conscientia ablutus, et corporibus aquâ purâ lotis ; teneamus spei professionem immobilem (fidelis enim est qui promittit) et videamus ut alii alios ad charitatem et recte facta provocemus : Neve nostram consociationem deseramus, ut solent nonnulli, sed cohortemur, idque eo magis, quod videtis inflare diem.

Evangelium D. Johan.
xix. 1.

TUNC ergo cepit Pilatus Jesum, ac verberavit : Et milites implexam ex spinis coronam imposuerunt ejus capiti, eumque purpureâ togâ induerunt, atque ita dicebant : Salve, rex Judæorum ; eique alapas impingebant. Deinde rursus exit Pilatus, et illos sic alloquitur : En vobis eum foras adduco, ut sciatis, me nullum in eo comperire crimen. Ac, egresso foras Jesu, spineam coronam purpureamque togam ferente, dixit eis Pilatus : Ecce homo ! At Pontifices et ministri, eo viso, exclamare ; Crucifige, crucifige. Quibus Pilatus,

DIES PARASCEVES

Capite eum vos, inquit, et crucifigite, nam ego crimen in eo non deprehendo. At Judæi contra, Nos legem habemus inquit ei, ex quâ lege nostrâ debet mori, quoniam se Dei Filium fecit. Hâc voce auditâ, Pilatus magis timuit; et rursus in prætorium ingressus, dixit Jesu, Unde es tu? At Jesus ei responsum non dedit. Itaque Pilatus sic eum affatur: Mihi non eloqueris? Nescis me potestatem habere tui vel crucifigendi, vel absolvendi? Respondit Jesus: Non haberes ullam in me potestatem, nisi id tibi superne datum foret: Itaque qui me tibi tradidit, in majore culpâ est. Ex eo studebat Pilatus eum absolvere. At Judæi reclamare; Si istum absolvis, non es Cæsaris amicus: Quicunque se regem facit, contravenit Cæsari. Hâc auditâ voce, Pilatus Jesum foras eduxit, et pro tribunali sedit, in loco qui Lapidipavium appellatur, Hebraice autem Gabbatha. Cum quidem esset Paschatis præparatio, horâ fere sextâ, atque ita Judæos alloquitur: Ecce rex vester! Ac illi acclamare; Tolle, tolle, crucifige eum. Regem ego vestrum crucifigam? inquit eis Pilatus. Cui Pon-

tifices responderunt; Non habemus regem, nisi Cæsarem. Tum demum eum illis crucifigendum tradidit. Et illi Jesum acceptum abduxerunt: isque, suam ferens crucem, profectus est in locum Calvariae appellatum, qui dicitur Hebraice Golgotha; ubi eum crucifixerunt, et una cum eo hinc atque hinc duos alios, Jesum autem medium. Scripsit autem titulum Pilatus, quem cruci imposuit, in quo ita scriptum erat; JESUS NAZARENUS REX JUDÆORUM. Hunc titulum cum multi Judæorum legissent (nam prope urbem erat is locus, ubi in crucem sublatus est Jesus, et scriptum erat Hebraice, Græce, et Latine) monuerunt Judæorum Pontifices Pilatum, ne scribe-ret Judæorum regem, sed, qui se Judæorum regem esse dixisset. At Pilatus respondit: Quod scripsi, scripsi. Igitur milites, postquam Jesum cruci affixerunt, ejus vestimenta ceperunt, (et ex eis quatuor partes fecerunt, singulis militibus unam) itemque tunicam: Erat autem tunica inconsuta, a summo tota contexta. Itaque commonuerunt inter sese, non esse dividendum, sed

VIGILIA PASCHATIS.

sed de ea fortiendum, cuius esset : Ut fieret quod in scripto illo habetur ; Partiti sunt inter sese mea vestimenta, et super veste meâ sortem jecerunt. Atque hæc quidem fecêre milites. Astabant autem apud Jesu crucem ejus mater et matris soror, Maria Cleophae conjux, et Maria Magdalena. Jesus igitur conspiciatus matrem, et astantem discipulum quem amabat, dicit matri suæ, Mulier, ecce filius tuus ! Deinde dicit discipulo, Ecce mater tua ! Atque ex illâ horâ recepit eam discipulus ad se. Postea sciens Jesus omnia jam perfecta esse, ut perficeretur quod scriptum erat, dicit : Sitio. Jacebat autem ibi vas aceti plenum : Itaque illi oppletam aceto spongiam, et hyssopo affixam, admovent ejus ori. Et Jesus, aceto sumpto, dixit : Peractum est : Ac, inclinato capite, emisit spiritum. Judæi vero, quandoquidem erat Præparatio, ne manerent in cruce corpora Sabbato (erat enim celebris illa dies Sabbati) Pilatum rogârunt, ut eorum crura frangerentur, iique auferrentur. Itaque venerunt milites, et prioris quidem crura fregerunt,

itemque alterius cum eo crucifixi. Sed ubi ad Jesum ventum est, ut eum viderunt jam mortuum, non fregerunt ejus crura : Sed unus militum lanceâ latus ejus pupugit, ac continuo exierunt sanguis et aqua. Atque hoc idem, qui vidit, testatur, estque verum ejus testimonium : isque se vera dicere scit, ut vos quoque credatis. Acciderunt enim hæc, ut scriptum illud comprobaretur ; Nullum ejus os frangeretis. Itemque aliud scriptum ait ; Intuebuntur quem compunxerint.

Vigilia Paschatis.

Collecta.

COncede, Domine, ut quemadmodum ad mortem Filii tui beati Servatoris nostri Jesu Christi baptizati sumus, ita continenter pravas nostras libidines necando, una cum eo sepeliâmur ; utque per sepulchrum Orcique portas ad lætam nostram resurrectionem migremus, propter merita illius, qui mortuus et sepultus est, et pro nobis resurrexit, Filii tui Jesu Christi Domini nostri. Amen.

Epistola

VIGILIA PASCHATIS.

Epistola 1 *D. Pet. iii. 17.*

PRæstat enim recte facientes, si ita ferat Dei voluntas, adversâ pati, quam prave facientes: Si quidem Christus quoque semel pro nobis passus est, iustus pro injustis, (quo nos ad Deum adduceret) carne necatus, spiritu in vitam revocatus: In quo etiam spiritibus, qui erant in carcere, prædicatum ivit, qui olim non paruerant, cum semel expectaret Dei clementia, temporibus Noë, cum extrueretur arca: In qua paucæ, hoc est, octo animæ, in aquâ conservatæ sunt. Consimili formâ nunc quoque baptisma nos servat, quod non est corporis sordium detractio, sed bonæ conscientiæ stipula io ad Deum, per Jesu Christi resurrectionem, qui est ad Dei dexteram, profectus in cœlum, angelis ei et potestatibus potentatibusque subiectis.

Evangelium D. Mat.
xxvii. 57.

SUB vesperam autem venit dives homo ab Arimathæa, nomine Jo-

sephus, qui et ipse fuerat a Jesu disciplina. Is Pilatum aggressus, petiit Jesu corpus. Tum Pilatus iussit tradi corpus. Et Iosephus sumptum corpus involvit mundo linteo, et in suo novo monimento posuit, quod in saxo exciderat, advolutoque ingenti lapide ad ostium monimenti discessit; cum quidem illic esset Maria Magdalena, et altera Maria, e regione sepulchri sedentes. Postero die, qui est post Præparationem, coiverunt Pontifices et Pharisei ad Pilatum, et eum sic allocuti sunt; Domine, meminimus deceptorum illum dicere, cum adhuc viveret, sese intra tres dies esse resurrecturum. Quare jube muniri sepulchrum usque ad diem tertium, ne forte ejus discipuli eum nocte surripiunt eant, dicantque populo, eum ex mortuis surrexisse; atque ita novus oriatur error priore deterior. Quibus Pilatus, Habetis custodiam, inquit; ite id munitum vestro modo. Ita illi sepulchrum munitum iverunt: Et lapidem, præter adhibitam custodiam, figillârunt.

DIES

DIES PASCHATIS.

DIES PASCHATIS.

*Ad Matutinas, loco Psalmi,
Adeste cantemus Domi-
num, &c. cantabuntur
seu dicentur hæ Anti-
phonia.*

Pascha nostrum pro nobis
immolatus est Christus;
proinde festum agamus,
non vetere fermento, neque
improbitalis, malitiæque
fermento, sed sinceritatis,
veritatisque panibus infer-
mentatis. *1 Cor. 5. 7.*

Christus ex mortuis ex-
citatus non jam mori-
turus est, non jam morti est
obnoxius. Quod enim
mortuus est, peccato mor-
tuus est semel; quod au-
tem vivit, Deo vivit. Sic
vos quoque existimate vo-
sipsos mortuos quidem esse
peccato, sed vivos Deo,
per Jesum Christum Do-
minum nostrum. *Rom.
6. 9.*

NUNC Christus ex
mortuis surrexit; fuit
eorum, qui obdormivere,
primitiæ. Quum sit enim
per hominem mors, etiam
per hominem est mortuo-
rum resurrectio. Ut enim
per Adamum omnes mo-
riuntur, sic per Christum

omnes reviviscent. *1 Cor.
15. 20.*

Gloria Patri, et Filio, et
Spiritu Sancto.

Sicut erat in principio,
et nunc, et semper, et in
perpetua secula. *Amen.*

Collecta.

Omnipotens Deus, qui,
per Filium tuum uni-
genitum Jesum Christum
devictâ morte, nobis vitæ
æternæ portam aperuisti;
supplices quæsumus, ut
quæ pia vota, tuâ nos præ-
veniente singulari gratiâ,
in nostras mentes indis, ea,
Te continue adjuvante,
bene effecta demus, per
Jesum Christum Dominum
nostrum, qui vivit, et reg-
nat una Tecum, et cum
Spiritu Sancto, semper unus
Deus, in perpetua secula.
Amen.

Epistola Coloss. iii. 1.

SI igitur in Christo sur-
rexistis, superis studete,
ubi Christus est, Deo dexter
affidens. Supera sentite,
non terrestria. Interiistis
enim, vestraque vita cum
Christo latet apud Deum.
Cum Christus, vita nostra,
patefiet, tum vos quoque
una cum eo patefietis glo-
riosi. Quamobrem necate
vestra

FERIA SECUNDA IN PASCHATE.

vestra membra terrestria, impudicitiam, obscœnitatem, libidinem, cupiditatem malam, et avaritiam, quæ simulachrorum cultus est; propter quæ invadit ira Dei contumaces homines, in quibus vos quoque versati estis aliquando, dum in eis viveretis.

Evangelium D. Johan.
xx. i.

Primo autem post Sabbatum die, Maria Magdalena mane venit, cum adhuc tenebræ forent, ad monumentum, et saxum aspicit amotum a monumento. Itaque currit, et ad Simonem Petrum, atque ad alterum discipulum, quem Jesus amabat, venit, eisque sic dicit: Sublatus est ex monumento Dominus, neque scimus ubi sit positus. Igitur egressus Petrus, et alter discipulus, venerunt ad monumentum. Accurrentibus simul ambobus, alter discipulus Petro celerius præcucurrit, priorque venit ad monumentum, et incurvatus vidit quidem jacentia lintea, non tamen introgressus est. At Simon Petrus eum sequens venit, et, in monumentum ingressus, videt jacentia lintea, et sudarium (quod super ejus capite fuerat) non cum

linteis jacens, sed seorsum in uno loco involutum. Tum demum intravit etiam alter discipulus, qui prior venerat ad monumentum: Viditque, et credidit. Nondum enim literas intelligebant, oportere eum ex mortuis resurgere. Itaque rursus ad se discesserunt discipuli.

Feria Secunda in Paschate.

Collecta.

OMnipotens Deus, qui, per Filium tuum unigenitum Jesum Christum devictâ morte, nobis vitæ æternæ portam aperuisti; supplices quæsumus, ut quæ pia vota, tuâ nos præveniente singulari gratiâ, in nostras mentes indis, ea, Te continue adjuvante, bene effecta demus, per Jesum Christum Dominum nostrum, qui vivit, et regnat una tecum, et cum Spiritu Sancto, semper unus Deus, in perpetua secula.
Amen.

Pro Epistolâ Act. x. 34.

TUNC Petrus in hunc modum orationem habuit: Re ipsâ comperio, non habere personarum rationem

FERIA SECUNDA IN PASCHATE.

rationem Deum; quin apud omnes nationes qui eum metuit, et iustitiam exercet, is ei acceptus est. Quem sermonem misit Israëlitis, pacem per Jesum Christum nuncians, is est omnium Dominus. Vos scitis, quæ res acciderit per totam Judæam, ducto a Galilæâ initio, post prædicatum a Johanne baptisma: Jesum dico a Nazareth, ut eum Deus Sancto Spiritu ac potestate unxerit: Qui ultro, citroque comineans, benefaciebat, et omnes a diabolo oppressos sanabat, quippe cui Deus adesset. Et nos testes sumus omnium, quæ cum in regione Judæorum, tum Hierosolymæ fecit: Quem illi in ligno suspensum interfecerunt: Hunc Deus tertio die suscitavit, et, ut manifestus fieret, effecit, non omni vulgo, sed nobis designatis divinitus testibus, qui quidem cum eo comedimus et bibimus, postquam a mortuis surrexit. Isque nobis mandavit ut vulgo prædicemus, ac testificemur, eum vivorum esse mortuorumque iudicem a Deo destinatum. Huic vates omnes testimonium dant, eum esse, per cuius nomen peccatorum veniam consequantur quicumque in eum credant.

Evangelium D. Luc.
xxiv. 13.

PROficiscebantur autem eorum duo eo ipso die in vicum, distantem a Hierosolyma stadia sexaginta, cujus nomen erat Emmaus, et inter sese de omnibus iis rebus quæ acciderant colloquebantur. Atque, eis colloquentibus ac disputantibus, ipse Jesus accedit, et cum eis iter facit. Ita autem tenebantur eorum oculi, ut eum non agnoscerent. Atque ille: Qui sunt isti sermones, inquit eis, quos inter vos conferitis, ambulantes, idque tristes? Cui unus, nomine Cleophas, ita respondit: Tune solus adeo Hierosolymæ hospes es, ut ea nescias quæ in ea per hosce dies acciderunt? Quænam? inquit eis. De Jesu Nazareno, inquirunt, qui vir vates fuit, re, verbisque potens, et in Dei et in totius populi conspectu: Utque eum tradiderint Pontifices Magistratusque nostri ad capitale iudicium, et in crucem fastulerint: Et tamen nos eum esse sperabamus, qui Israëlitas liberaturus esset. Accedit ad hæc omnia, quod tertius hic dies agitur ex quo facta sunt. Quanquam mulieres quædam ex nostris stupe-

FERIA TERTIA IN PASCHATE.

stupefecerunt nos; quæ mane ad monumentum profectæ, neque corpus nactæ, redierunt, et se angelorum visum vidisse dixerunt, qui eum vivere dicerent. Et sociorum nostrorum quidam ad monumentum profecti, sic esse compererunt quemadmodum dixerant foemina: Ipsum quidem non viderunt. Et ille, O socordes, inquit eis, et animo tardi ad credenda quæ tam multa dixere vates: Quasi vero non ea pati Christum, et ita suam inire gloriam oportuerit. Tum exorsus a Mose, omnes obiens vates, eis per omnia scripta, quæ de seipso dicta forent, interpretabatur. Deinde ubi prope vicum, quo proficiscebantur, ventum est, ipse se longius ire simulabat. Sed illi eum coegerunt, dicentes: Mane nobiscum: Appetit enim vespera, et dies inclinavit. Itaque ingressus est ad manendum cum eis. Atque inter accumbendum cum eis, panem sumpsit, eumque, faustâ super eo precatione usus, fregit, et eis præbuit. Et illi, apertis eorum oculis, eum agnoverunt, atque ille ex eorum conspectu evanuit. Tum illi inter sese sic dicere; Nimirum nobis ardebat animus, cum nos in

via alloqueretur, cumque nobis scripta aperiret. Ergo eâ ipsâ horâ surgunt, et Hierosolymam redeunt, et congregatos inveniunt undecim, eorumque socios, qui dicebant reipsâ surrexisse Dominum, seque Simoni ostendisse. Atque ipsi, quæ in via contigissent, narrare cœperunt, utque eis frangendo pane cognitus fuisset.

Feria Tertia in Paschate.

Collecta.

OMnipotens Deus, qui, per Filium tuum unigenitum Jesum Christum devictâ morte, nobis vitæ æternæ portam aperuisti; supplices quæsumus, ut quæ pia vota, tuâ nos præveniente singulari gratiâ, in nostras mentes indis, ea, Te continue adjuvante, bene effecta demus, per Jesum Christum Dominum nostrum, qui vivit, et regnat una Tecum, et cum Spiritu Sancto, semper unus Deus, in perpetua secula. Amen.

Pro Epistolâ Act. xiii. 26.

VIRI et fratres, ex Abrahami genere oriundi, quique ex vobis Deum reve-

FERIA TERTIA IN PASCHATE.

reverentur, vobis hæc salutaris missa doctrina est. Nam Hierosolymæ incolæ, eorumque magistratus eum ignorantes, vatium voces (quæ unoquoque Sabbato leguntur) eodammodo comprobârunt: Et, nullo capitali crimine comperto, a Pilato ut ille necaretur petierunt. Ac postquam omnia de eo scripta perfecterunt, eum patibulo detractum posuerunt in monimento. Deus vero eum a mortuis excitavit: Qui compluribus diebus eis se ostendit, qui una cum eo ex Galilæâ Hierosolymam ascenderant, qui quidem sunt ejus testes ad populum. Et nos vobis feliciter nunciamus, quod majoribus promiserat Deus, id nobis eorum posteris præstitisse, resuscitato Jesu, ut etiam in Psalmo secundo scriptum est: Tu meus es Filius, ego te hodie genui. Quod autem eum ex mortuis excitârit, non jam redditurum ad interitum, sic dixit: Dabo vobis fidelem Davidis benignitatem. Itaque alibi quoque dicit: Non es passurus ut pius tuus corruptionem patiatur. Nam David quidem, postquam ætati suæ inservivit, Dei consilio obdormivit, et ad suos majores additus, corruptionemque passus est.

Sed quem Deus excitavit, is corruptionem passus non est. Quamobrem hoc vobis notum esto: Viri fratres, vobis per hunc peccatorum veniam nunciari; ac ab omnibus a quibus per Mosis legem solvi nequivistis, per hunc, quicumque credat, solvi. Quamobrem prospicite, ne vobis illud usu veniat, quod est in vatibus dictum: Videte, ô contemptores, et præ admiratione obtorpesce: Nam ejusmodi rem ego facturus sum vestris temporibus, quam non sitis credituri, si quis vobis exponat.

Evangelium D. Luc. xxiv.
36.

JESUS in eorum medio stetit, et, Salvete, inquit. Cumque, pavefacti ac perterriti, se spiritum cernere putarent, dixit eis: Quid turbati estis? Aut cur istæ subeunt animos vestros cogitationes? Aspicite meas manus atque pedes, quod ipse ego sum. Attrectate me et aspicite: Nam spiritus quidem carnem et ossa non habet, ut habere me videtis. Hæc locutus, ostendit eis manus atque pedes. Cumque adhuc præ gaudio diffident, ac mirarentur, dixit eis:

I

Habetis

DOMINICA PRIMA A PASCHATE.

Habetis hic aliquid edulii? Tum illi tosti piscis partem, et favi mellis, præbuerunt; et ille coram eis sumpsit, ac comedit, et ad eos sic verba fecit: Hæc sunt quæ vobis, dum adhuc vobiscum eram, dixi, Scilicet oportere omnia in Mosis lege, Vatibusque, et Psalmis, de me scripta perfici. Tum eis mentem ad intelligenda scripta aperuit, et ita dixit: Sic scriptum fuit, et sic Christum supplicio affici oportuit, et tertiâ die ex mortuis resurgere, ejusque nomine vitæ correctionem, et peccatorum veniam per omnes gentes, factò ab Hierosolymis initio, prædicari: Atque horum vos testes estis.

Dominica Prima a Paschate.

Collecta.

OMnipotens Pater, qui Filium tuum unicum dediti, ut, propter nostra delicta mortuus, propter nostram justitiam revivisceret; da ut, abjecto improbitatis malitiæque fermento, et purâ vivendi ratione et vere Tibi semper serviamus, per merita ejus-

dem Filii tui Jesu Christi Domini nostri. *Amen.*

Epistola 1. D. Johan. v. 4.

QUicquid ex Deo natum est, vincit mundum: Et hæc victoria est, quæ vincit mundum, fides nostra. Quis est qui vincit mundum, nisi qui credit Jesum esse Dei Filium? Hic est, qui venit per aquam et sanguinem, Jesus Christus: Non in aquâ solum, sed in aquâ et sanguine. Et spiritus est qui testatur; siquidem Spiritus est veritas. Quoniam tres sunt qui testantur in cœlo, Pater, Sermo, et Spiritus Sanctus: Et hi tres unum sunt. Item tres sunt qui testantur in terrâ, spiritus, et aqua, et sanguis, qui tres in unum consentiunt. Si hominum testimonium admittimus, Dei testimonium majus est. Atque hoc est quod Deus de Filio suo testimonium dixit: Qui credit in Dei Filium, is in se Dei testimonium habet. Qui Deo non credit, mendacem facit eum: Quia testimonio fidem non habuit, quod dixit Deus de Filio suo. Est autem hoc testimonium, quod æternâ vitâ donavit nos Deus, quæ vita in ejus Filio est. Qui Dei Filium habet,

DOMINICA SECUNDA A PASCHATE.

bet, vitam habet: Qui Dei Filium non habet, vitam non habet.

Evangelium D. Joh. xx.
19.

CUM esset vespera illo ipso die, qui proximus erat a Sabbato, clausis, præ Judæorum metu, ejus loci portis, ubi erant discipuli congregati, venit Jesus, in medioque stetit, et eis dixit: Pax vobis. Ac, eo dicto, ostendit eis suas manus atque latus. Hic, cum discipuli viso Domino lætati essent, Jesus eos denuo sic allocutus est: Pax vobis. Quemadmodum misit me Pater, sic ego mitto vos. Hoc dicto, afflavit, et eis dixit: Accipite Spiritum Sanctum. Si quorum peccata remiseritis, remissa erunt: Si quorum tenueritis, tenta erunt.

Dominica Secunda a Paschate.

Collecta.

OMnipotens Deus, qui Filium tuum unicum dedisti, ut esset nobis et sacrificium pro peccato, et exemplum piæ vitæ; da nobis gratiam, per quam animis gratis ut maxime

hoc ipsius inæstimabile apud nos collocatum beneficium accipiamus, et navemus operam, ut indies sanctissimæ illius vitæ beata vestigia subsequamur, per eundem Jesum Christum Dominum nostrum.
Amen.

Epistola I Pet. ii. 19.

HOC enim gratiam emeretur, si quis, quoniam sibi sit Dei conscius, dolores fert, patiens injuste. Nam quæ gloria est, si peccantes cædi vos sustinetis? At si recte facientes toleratis injuriam, hoc vero gratiam meretur apud Deum. Ad hoc enim vocati estis, siquidem Christus quoque pro nobis injuriam passus est, nobis exemplum relinquens, ut ejus vestigia subsequamini: Qui peccatum nullum commisit, nec extitit in ejus ore dolus: Qui conviciantibus convicia non regerebat, injuriam patiens non minabatur, sed rem juste judicaturus committebat: Qui peccata nostra ipse suo corpore sustulit in patibulum, ut peccatis defuncti, justitiæ vivamus: Cujus vibice vos estis sanati. Eratis enim quasi palantes oves: sed nunc ad pastorem vos, et animarum

DOMINICA TERTIA A PASCHATE.

vestrarum episcopum, convertistis.

Evangelium D. Joh. x.
II.

Dixit Jesus: Ego sum pastor bonus. Pastor bonus animam suam ponit pro ovibus. At mercenarius, qui pastor non est, cujus suæ non sunt oves, si venientem lupum videt, fugit, relictis ovibus: Lupus oves rapit, ac profligat. At mercenarius fugit, nempe quia mercenarius nec ovium curam gerens. Ego sum pastor bonus, et meas agnosco, et a meis agnoscor. Ut me novit Pater, sic ego Patrem novi, animamque meam pono pro ovibus: Et alias oves habeo, quæ non sunt hujus ovilis; quæ etiam mihi adducendæ sunt, meamque vocem audient, et fiet unum ovile, et unus pastor.

Dominica Tertia a Paschate.

Collecta.

OMnipotens Deus, qui in errore variantibus veritatis tuæ lumen præfers, quo in justitiæ viam

redire possint; da omnibus qui in Religionis Christianæ societatem co-optantur abstinere ab iis quæ professioni suæ adversantur, quæque ipsi congruant sectari omnia, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola I. Pet. ii. II.

Charissimi, (cohortor ut inquilinos ac peregrinos) abstinete vos a corporeis cupiditatibus, quæ contra animum militant, honeste vos gerentes apud externos, ut, pro eo quod vobis tanquam maleficis detrahunt, ex recte factis vos considerantes, honorent Deum in die visitationis. Itaque omnibus parite personis humanis propter Dominum: Et regi, ut potestate pollenti; et prætoribus, ut ab eo tum ad maleficorum ultionem, tum ad beneficorum laudationem missis. Nam ea est Dei voluntas, ut, recte facientes, amentium hominum ignorantiam compescatis; ut liberi, non ut vitiorum prætextum habentes libertatem, sed ut Dei servi. Omnes honorate; fraternitatem amate; veremini Deum; regem honorate.

Evan-

DOMINICA QUARTA A PASCHATE.

Evangelium D. Joh. xvi.

16.

Dixit Jesus discipulis suis: Paulo post non videbitis me, rursusque paulo post cernetis me, quoniam ego ad Patrem proficiscor. Tum ejus discipulorum nonnulli sic inter sese dicere: Quid sibi vult, quod nobis dicit, paulo post non visuros se, rursusque paulo post aspecturos se? Itemque, se ad Patrem proficisci? Hoc quid est, quod dicit, Paulo post? Nescimus quid loquatur. At Jesus, intelligens eos velle interrogare se, sic eos affatus est: De eo inter vos contenditis, quod dixi, vos paulo post non visuros me, rursusque paulo post aspecturos me? Hoc pro certo et indubitato habetote: Vos flebitis ac lamentabimini, at mundus lætabitur: Vos vero dolebitis, sed dolor iste vertetur in lætiam. Mulier, dum parit, in dolore est, quippe cujus hora venerit: Sed postquam puerum edidit, non jam meminit cruciatûs, præ lætitiâ quod editus est in mundum homo. Vos quoque nunc quidem in dolore estis: Sed revisam vos, vesterque lætabitur animus, vestramque lætiam nullus vobis eripiet.

Dominica Quarta a Paschate.

Collecta:

OMnipotens Deus, qui solus potes effrænatos animos et affectus peccatorum regere, da populo tuo amare quod præcipis, et quod promittis affectare, ut, inter tot tantasque rerum vicissitudines, ibi animi nostri sint firme defixi, ubi solida gaudia reposita sunt, per Jesum Christum Dominum nostrum. Amen.

Epistola D. Jac. i. 17.

OMNE bonum donum, omneque perfectum munus superne est, descendens a Patre luminum, apud quem nulla est mutatio, aut ulla conversionis umbra. Is consulto nos genuit, veritatis oratione, ut essemus quædam quasi primitiæ suorum operum. Proinde, mei fratres charissimi, esto omnis homo ad audiendum celer, ad loquendum tardus, ad iram tardus. Nam hominis ira divinæ justitiæ non paret. Quamobrem, fratres, omnibus vitiorum sordibus incrementisque depositis, comiter

DOMINICA QUINTA A PASCHATE.

miter accipite sativum sermonem, qui vestras animas fervare potest.

Evangelium D. Johan.
xvi. 5.

Dixit Jesus suis discipulis: Nunc vero proficiscor ad eum qui me misit; nec quisquam me vestrum interrogat, quo proficiscor: Sed, quoniam hæc vobis locutus sum, animos habetis mœroris plenos. At ego vobis verum dico: Ere vestra est, ut ego discedam; nisi enim discessero, Confirmator ad vos non veniet. Sin abiero, eum ad vos mittam; atque ille ubi venerit, mundum arguet de peccato, et de justitiâ, et de judicio. De peccato, quoniam mihi fidem non habent: De justitiâ, quoniam ad Patrem discedo, nec me videbitis amplius: De judicio, quoniam hujus mundi princeps judicatus est. Adhuc multa vobis habeo dicenda, sed quæ nunc ferre nequeatis. Verum cum venerit ille, videlicet veritatis Spiritus, præbuit vobis ad omnem veritatem. Non enim suâ sponte loquetur, sed quæcunque audiverit eloquetur, et futura vobis prænuntiabit. Ille me illustrabit: Siquidem de

meo sumet, quæ vobis exponat. Omnia quæcunque Pater habet, mea sunt: Propterea dixi, illum de meo sumpturum esse, quæ vobis exponat.

Dominica Quinta a Paschate.

Collecta.

Domine, a quo omnia bona dimanant, largire nobis supplicibus tuis famulis, ut tuo nos afflati Spiritu, quæ bona sunt, ea cogitemus, et tuo clementi ductu eadem præstemus, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola Jac. i. 22.

ESTE autem ii qui sermoni pareatis, non eum duntaxat audiat; alioquin vosipsum decipitis. Nam si quis sermonem audit, nec exequitur, is perinde est ac si quis corporis sui faciem contempletur in speculo, deinde seipsum speculatus abeat, ac protinus qualis sit obliviscatur. Qui vero in perfectam libertatis legem penitus introspexerit, et in ea manserit, is, qui non sit obliviosus auditor, sed operis effector, suo facto beatus erit.

DIES ASCENSIONIS DOMINI.

erit. Si quis sibi videtur esse religiosus apud vos, neque tamen linguam suam frænât, sed animum suum fallit, hujus vana est religio. Religio pura et impolluta apud Deum et Patrem hæc est: Curam gerere pupillorum et viduarum in eorum calamitate, et intaminatum se custodire a mundo.

Evangelium D. Johan.
xvi. 23.

Vobis etiam etiamque confirmo, Quæcunque a meo Patre per meum nomen postulaveritis, datum esse vobis. Hæcienus nihil per meum nomen petiistis: Petite, et obtinebitis, ut plena sit vestra lætitia. Hæc vobis oratione figuratâ locutus sum: Tempus erit, cum non jam per figuras vos alloquar, sed aperte vobis de Patre meo disseram. In illo quidem tempore per meum nomen postulabitis: Neque vero vobis promitto, me vestrâ causâ oraturum esse Patrem: Ipse enim Pater diligit vos, quoniam vos me diligitis, et me creditis a Deo profectum. Profectus a Patre veni in mundum, rursum relinquo mundum, et ad Patrem discedo. Tum ejus disci-

puli: Nunc tu quidem aperte loqueris, inquirunt ei, nec ullâ orationis figurâ uteris. Nunc scimus, te omnia scire, nec opus tibi esse ut te quis interroget: Hinc te a Deo profectum credimus. At Jesus contra: Nunc creditis? inquit; atqui adventat hora, et jam advenit, cum alius alio dissipabimini, et me solum relinquetis: Quamquam non sum solus, adest enim mihi Pater. Hæc vobis ideo locutus sum, ut in me acquiescatis. In mundo afficiemini cruciatu: Sed bono este animo, ego vici mundum.

Dies Ascensionis Domini.

Collecta.

DA quæsumus, omnipotens Deus, ut, qui Filium tuum unigenitum Dominum nostrum Jesum Christum cœlos credimus ascendisse, nos ipsi quoque eos tum animo tum mente ascendamus, et apud eum perpetuo maneamus, qui vivit et regnat una Tecum, et cum Spiritu Sancto, unus Deus, in diem sempiternum. *Amen.*

Pro

DIES ASCENSIONIS DOMINI.

Pro Epistolâ Act. i. 1.

Primum quidem librum feci de omnibus, Theophile, quæ Jesus et facere et docere institit, ad eum usque diem, quo, postquam Apostolis, quos elegerat, mandata per Spiritum Sanctum dedit, sursum latus est: Quibus etiam seipsum viventem, post suum supplicium, multis certis indiciis exhibuit, eis per quadraginta dies apparendo, et de Dei regno disserendo. Ac, eos frequentando, mandavit eis, ne Hierosolymis discederent, sed Patris promissum expectarent: Quod ex me audivistis, inquit, Johannem quidem aquâ baptizasse, sed vos Sancto Spiritu baptizandos esse post dies hosce non multos. Atque illi quidem congregati sic eum interrogârunt: Domine, an hac tempestate Israëlitis regnum instauraturus es? Quibus ille: Non est vestrum, inquit, tempestates aut tempora novisse, quæ Pater in sua potestate posuit. Sed vim accipietis Spiritûs Sancti, qui vos invadet, mihiq; testes eritis et Hierosolymæ, et in totâ Judæâ, ac Samariâ, denique ad ultimas terras. Hæc fatus, spectantibus eis, sursum sub-

latus est, eumque nubes subduxit eorum oculis. Ac dum, eo abeunte, illi in cælum contuentur, ecce duo viri eis in vestibus albis astiterunt, qui ita dixerunt: Galilæi, quid statis in cælum intuentes? Hic Jesus, qui istinc in cælum receptus est, sic veniet, quo pacto vidistis eum in cælum discedentem.

*Evangelium D. Marc.
xvi. 14.*

Tandem discumbentibus illis undecim apparuit, et eis incredulitatem ac pervicaciam exprobravit, quod eis, qui se resurrexisse viderant, non credidissent: Etque dixit: Ite in totum orbem, et prædicate Evangelium omni creaturæ: Qui crediderit, et baptizatus fuerit, servabitur; qui vero non crediderit, condemnabitur. Signa autem eos, qui crediderint, hæc sequentur: In nomine meo dæmonia ejicient: Linguis loquentur novis: Serpentes tollent: Et, si quid mortiferum biberint, non eis nocebit: Cum ægrotis manus imponent, illi bene habebunt. Igitur Dominus, postquam eos allocutus est, sublatus est in cælum,

et

DOMINICA PROXIMA AB ASCENSIONE.

et ad Dei dexteram sedit. Illi vero digressi ubique prædicârunt, Domino adjuvante, et orationem sequentibus signis confirmante.

Dominica Proxima ab Ascensione.

Collecta.

DEUS, gloriose Rex, qui unigenam Filium tuum Jesum Christum cum ingenti triumpho in cœleste tuum regnum extulisti; exoramus te, ne nos reliquas pupillos, sed Spiritum Sanctum tuum nobis mitte, qui consoletur nos, et ad eum locum nos efferrat, quem Jesus Christus Servator noster prior conscendit, qui vivit, et regnat una Tecum, et cum Spiritu Sancto, unus Deus, in perpetua secula. *Amen.*

Epistola 1 Pet. iv. 7.

OMnium autem finis instat. Quocirca este sobrii, et ad supplicationes vigiles, ac ante omnia mutuum charitatem intentam habete: Nam charitas multa peccata tegit. Este

alii in alios hospitales, sine murmuribus. Prout quisque aliquo munere dotatus est, ita id alii in alios dispensate, ut boni variorum Dei beneficiorum dispensatores. Si quis loquitur, ut divina oracula: si quis subministrat, ut ex facultate quam Deus suppeditet, quod in cunctis celebretur Deus per Jesum Christum, cujus est et gloria et imperium in perpetua secula. *Amen.*

Evangelium D. Johan. xv. 26. et Init. cap. 16.

CUM autem venerit Confirmator, quem ego vobis a Patre mittam, scilicet Spiritus veritatis, qui a Patre profiscitur, is de me testabitur: Quia et vos testes estis, qui mecum fueritis ab initio. Hæc vobis loquor, ne deficiatis. Privabunt vos collegiis: Atque adeo tempus erit, cum omnes, qui vos interficient, putabunt se cultum præstare Deo. Quæ quidem vobis ideo facient, quod neque Patrem, neque me nôrunt. Atque hæc ideo vobis loquutus sum, ut, cum tempus venerit, memineritis eorum, quod ego vobis ea dixerim.

Do-

DOMINICA PENTECOSTES.

Dominica Pentecostes.

Collecta.

DEUS, qui quasi hoc ipso tempore fidelium tuorum animos, tuo eos Sancti tui Spiritûs lumine illustrans, docuisti; præsta nos per eundem Spiritum recta omnia sapere, et in ejus sanctâ consolatione semper gaudere, per merita Jesu Christi Servatoris nostri, qui vivit et regnat Tecum, in unitate ejusdem Spiritûs, unus Deus, in diem sempiternum. *Amen.*

Pro Epistolâ Act. ii. 1.

UT autem perventum est ad diem Pentecostes, cum omnes simul essent eodem in loco, extitit repente de cœlo sonus, quasi vehementis flatûs ruentis, totamque domum replevit, ubi sedebant: Eisque conspectæ sunt dividuæ quædam quasi ignis linguæ, qui eorum unicuique insedit; repletique sunt omnes Sancto Spiritu, et diversis loqui linguis cœperunt, prout eis Spiritus fari dabat. Erant autem Hierosolymæ habitantes Judæi, homines religiosi, ex omnibus quæ usquam sub

cœlo sunt gentibus. Igitur, ejus rei dissipatâ famâ, vulgo convenire, et confusi esse, quod eos suâ quisque vernaculâ linguâ loquentes audiret. Itaque attoniti omnes mirabantur, et sic inter sese discitabant: Nonne omnes hi, qui loquuntur, Galilæi sunt? Ecquid est, quod nostrûm quisque vernaculam sibi linguam nativamque audiat? Parthi, Medi, Elamitæ, Mesopotamiæ incolæ, Judææque et Cappadociæ, Ponti et Asiæ, Phrygiæ, et Pamphyliae, et Ægypti, et ejus Libyæ partis quæ est secundum Cyrenen, et peregrinantes Romani, tum Judæi, tum asciti, Cretensesque et Arabes, audimus eos rerum divinarum amplitudinem nostris linguis eloquentes.

Evangelium D. Johan. xiv. 15.

JESUS dixit discipulis suis: Si me amatis, mea præcepta servate. Ego vero meum Patrem exorabo, ut alium vobis Confirmatorem det, qui vobiscum perpetuo maneat, scilicet veritatis Spiritum, quem mundus consequi non potest, quod eum neque videt, neque cognoscit:

FERIA SECUNDA IN PENTECOSTE.

scit : At vos eum cognoscitis, quoniam apud vos manet, et in vobis futurus est. Non relinquam vos orbos : Invisam vos. Post paulo jam me non videbit mundus : At vos videbitis : Quoniam et ego vivo, et vos vivetis. In illâ die vos intelligetis, et me in Patre meo, et vos in me, et me in vobis esse. Qui mea præcepta tenet, conservatque, ille est qui me amat. Qui vero me amat, amabitur a Patre meo : Eumque ego amabo, et me ei patefaciam. Tum Judas, non Iscariota : Domine, inquit ei, quid causæ est, ut tu nobis te ipsum sis patefacturus, mundo non item ? Cui Jesus : Si quis me amat, inquit, respondens, is sermoni meo parebit, eumque meus Pater amabit, et ad eum veniemus, et apud eum manebimus. Qui me non amat, mea dicta non exequitur. Sermo autem, quem auditis, meus non est, sed Patris, qui misit me. Hæc vobis elocutus sum, apud vos manens. Sed Consolator, Spiritus Sanctus, quem mittet Pater meo nomine, is vos omnia docebit, et vobis in memoriam revocabit quæcunque ego vobis dixi. Pacem relinquo vo-

bis, pacem meam do vobis : Non quemadmodum dat mundus, ego do vobis. Nolite animo perturbari, neque formidare. Audivistis ut dixerim vobis, abire me, revisurum vos. Si me amaretis, gauderetis, quia dixissem, me ad Patrem proficisci ; quod Pater major me sit. Et nunc dixi vobis priusquam fiat, ut, cum factum fuerit, credatis. Jam non multa loquar vobiscum : Venit enim hujus mundi princeps, nec habet in me quicquam. Sed intelligendum mundo est, me amare Patrem : Et, ut mihi mandavit Pater, ita facere.

Feria Secunda in Pentecoste.

Collecta.

DEUS, qui quasi hoc ipso tempore fidelium tuorum animos, tuo eos tui Sancti Spiritus lumine illustrans, docuisti ; præsta nos per eundem spiritum recta omnia sapere, et in sanctâ ejus consolatione semper gaudere, per merita Jesu Christi Servatoris nostri, qui vivit et regnat Tecum, in unitate ejusdem Spiritus, unus Deus, in diem sempiternum. *Amen.*

Pro

FERIA SECUNDA IN PENTECOSTE.

Pro Epistolâ Act. x. 34.

TUNC Petrus in hunc modum orationem habuit: Re ipsâ comperio, non habere personarum rationem Deum; quin apud omnes nationes, qui eum metuit et iustitiam exercet, is ei acceptus est. Quem sermonem misit Israëlitis, pacem per Jesum Christum nuncians, is est omnium Dominus. Vos scitis, quæ res acciderit per totam Judæam, ducto a Galilæâ initio, post prædicatum a Johanne baptisma: Jesum dico a Nazareth, ut eum Deus Sancto Spiritu ac potestate unxerit: Qui ultro citroque commeans, benefaciebat, et omnes a diabolo oppressos sanabat, quippe cui Deus adesset. Et nos testes sumus omnium quæ in regione Judæorum et Hierosolymæ fecit: Quem illi in patibulo suspensum interfecerunt. Hunc Deus tertio die suscitavit, et ut manifestus fieret, effecit, non omni vulgo, sed nobis designatis divinitus testibus, qui quidem cum eo comedimus et bibimus, postquam a mortuis surrexit. Isque nobis mandavit, ut vulgo prædicemus, ac testificemur, eum vivorum esse mortuorumque judi-

cem a Deo destinatum. Huic vates omnes testimonium dant eum esse, per cuius nomen peccatorum veniam consequantur quicumque in eum credant. Adhuc hæc verba loquente Petro, invasit Sanctus Spiritus omnes eam orationem audientes: Suntque attoniti ii, qui erant a circumcissione fidentes, quicumque cum Petro venerant, quod etiam extranei Sancti Spiritus munere perfusi essent. Audiebant enim eos linguis loquentes, Deumque celebrantes. Tum Petrus: Nunquis aquam, inquit, prohibere potest, quo minus baptizentur hi, qui, ut et nos, Sanctum Spiritum adepti sint? eosque in Domini nomine iussit baptizari. Tunc illi eum exorârunt, ut ibi dies aliquot maneret.

*Evangelium D. Johan.
iii. 16.*

SIC enim amavit Deus mundum, ut Filium suum unigenam dederit, ut quisquis in eum credat, non pereat, sed vitam obtineat sempiternam. Non enim misit Deus Filium suum in mundum, ut mundum damnet, sed ut servetur per eum mundus. Qui in eum credit, non damnabitur: Qui

FERIA TERTIA IN PENTECOSTE.

Qui vero non credit jam damnatus est, quod in unigenæ Dei Filii nomen non crediderit. Hæc est autem damnatio, quod, cum venerit in mundum lux, tenebras magis quam lucem amaverint homines, quippe quorum prava forent opera. Quisquis enim vitiosa facit, lucem odit, nec in lucem prodit, ne ejus facta arguantur. Sed qui vera facit, is in lucem prodit, ut patefiant ejus opera, utpote facta divinitus.

Feria Tertia in Pentecoste.

Collecta.

DEUUS, qui quasi hoc ipso tempore fidelium tuorum animos, tuo eos Sancti tui Spiritus lumine illustrans, docuisti; præsta nos per eundem Spiritum recta omnia sapere, et de ejus sanctâ consolatione semper gaudere, per merita Jesu Christi Servatoris nostri, qui vivit et regnat Tecum, in unitate ejusdem Spiritus, unus Deus, in diem sempiternum. *Amen.*

Pro Epistolâ Act. viii. 14.

Audientes autem qui Hierosolymis erant Apostoli admissam esse a

Samariâ divinam doctrinam, miserunt ad eos Petrum ac Johannem; qui, eo degressi, pro eis orârunt ut Sanctum Spiritum obtinerent. Nullum enim adhuc eorum invaserat: Tantum in Christi Jesu nomen erant baptizati. Itaque illi eis manus imposuerunt, atque ii Sanctum Spiritum adepti sunt.

Evangelium D. Johan.

x. 1.

CERTO certoque scitote, qui in ovium stabulum non per januam intrat, sed aliâ transcendit, eum furem ac latronem esse. Qui vero per januam intrat, pastor est ovium. Huic janitor aperit, ejusque vocem audiunt oves, isque suas oves appellat nominatim, educitque, et, emissis ovibus suis, præit viam: Eumque sequuntur oves, quippe cujus vocem agnoscant, alienum autem non sequantur, sed fugiant, quippe quæ alienorum vocem non agnoscant. Hanc sententiam cum eis dixisset Jesus, nec illi intelligerent quid sibi vellent ea quæ eis dicebat; Jesus porro dixit eis: Certo certoque scitote me ovium esse januam. Omnes quicumque ante me venerunt, fures sunt et latrones,

K

DOMINICA TRINITATIS.

trones, nec eos audiverunt oves. Ego sum janua: per me qui intrabit, servabitur; et intrabit, et exibit, et pascuum inveniet. Fur non venit nisi ut furetur, ut mactet, ut perdat. Ego veni, ut vitam habeant, et largius habeant.

Dominica Trinitatis.

Collecta.

OMnipotens et sempiternus Deus, qui nos famulos tuos gratiâ donasti, in veræ fidei confessione, æternæ Trinitatis gloriam agnoscere, et in potentiâ divinæ Majestatis adorare Unitatem: Te quæsumus nos hæc fide firmos præstare velis, et contra omnes res adversas in perpetuum protegere, qui vivis et regnas unus Deus, in omnem perpetuitatem. *Amen.*

Pro Epistolâ Apocal. iv. 1.

Postea animadverti apertam in cœlo portam, voxque illa prima (quam, perinde ac si mecum tuba loqueretur, audiveram) dixit: Ascende huc, et tibi ostendam quæ posthac futura sunt. Hic ego, continuo divinitus afflatus,

video positum in cœlo folium, et in folio sedentem quendam, qui sedens aspectu similis erat jaspidi gemmæ, et sardio. Solium circumdabat iris, aspectu smaragdum referens: Idemque solium circumstant viginti quatuor folia, in quibus foliis vidi sedentes viginti quatuor senatores, vestibus indutos candidis, qui in capitibus coronas habebant aureas. Ex folio prodibant fulgura, et tonitrua, et fragores; et septem faces igneæ et ante solium ardentes, quæ sunt septem Dei Spiritus. Ante solium erat mare vitreum, crystalli simile; et in medio folii, circumque solium, quatuor animalia, oculis et a fronte et a tergo referta. Primum animal erat leoni simile: Alterum animal erat vitulo simile: Tertium animal faciem habebat hominis: Quartum animal simile erat aquilæ volanti. Hæc quatuor animalia habebant singula senas alas, per circuitum, et intus erant oculis referta. Ea, sine ullâ intermissione, dies et noctes dicunt: SANCTUS, SANCTUS, SANCTUS Dominus Deus omnipotens, qui fuit, qui est, et qui venturus est. Cum autem tribuunt animalia gloriam,

DOMINICA TRINITATIS.

gloriam, et honorem, et gratiarum actionem sedenti in folio, viventi in perennia secula, procumbunt viginti quatuor senatores ante sedentem in folio, et adorant viventem in perennia secula; abjiciuntque suas coronas ante folium, dicentes: Dignus es, Domine, qui gloriam, et honorem, et potestatem accipias, quoniam tu omnia condidisti, eaque tuâ voluntate et sunt et condita sunt.

Evangelium D. Johan.
iii. 1.

ERAT autem homo quidam ex Phariseis, nomine Nicodemus, Judæorum primarius. Is Jesum noctu adiit, et eum sic est allocutus: Magister, scimus te venisse doctorem a Deo. Nam ista tam miranda facere, quæ tu facis, nemo possit, nisi adsit ei Deus. Cui Jesus respondens: Hoc tibi etiam atque etiam confirmo, inquit, qui denuo natus non fuerit, eum non posse divinum regnum videre. Et Nicodemus: Quo pacto possit homo nasci, qui sit senex? Nunquid potest iterum in ventrem suæ matris ingredi atque nasci? At Jesus ei

respondens: Hoc tibi magnopere confirmo, qui ex aquâ et Spiritu natus non fuerit, non posse in divinum regnum intrare. Quod ex carne natum est, caro est; et quod ex Spiritu natum est, spiritus est. Noli mirari quod tibi dixerim, vobis esse renascendum. Ventus quo vult flat, ejusque sonitum tu audis; sed unde veniat, aut quo abeat, nescis: Sic est, quisquis ex Spiritu natus est. At Nicodemus contra: Quo pacto possunt ista fieri? inquit. Cui respondens Jesus: Tu Israëlitarum doctor es, et hæc nescis? Hoc iterum atque iterum tibi confirmo; nos quod dicimus et testificamur, id scimus ac vidimus, et tamen testimonium nostrum non accipitis. Si cum terrestria vobis dixerim, tamen non creditis, quomodo, si dixerò cœlestia, credetis? Atqui nemo cœlum conscendit, nisi qui ex cœlo descendit, Filius hominis, qui est in cœlo. Ac quemadmodum Moyses serpentem extulit in solitudine, sic oportet Filium hominis extolli, ut quisquis ei fidem habeat, non pereat, sed vitam obtineat sempiternam.

DOMINICA PRIMA A TRINITATE.

Dominica Prima a Trinitate.

Collecta.

DEUS, omnibus, qui sibi collocant in te præsidium, robur, preces nostras admitte propitius; et quoniam sine te nihil boni, præ humanâ imbecillitate, præstare valeamus, feras nobis auxilium gratiæ tuæ, per quam præcepta tua exequentes, et voluntate et factis apud te grata faciamus, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola 1 D. Johan. iv. 7.

CHARISSIMI, amemus nos inter nos. Nam amor a Deo est: Ac quisquis amat, ex Deo natus est, Deumque novit. Qui non amat, non novit Deum: Nam Deus amor est. In eo patuit Dei erga nos amor, quod suum Filium unigenam misit Deus in mundum, ut per eum vivamus. In eo amor est, quod Deus, non quia nos eum, sed quia ipse nos amaverit, misit Filium suum, pro peccatis nostris piaculum. Charissimi, si sic nos amavit Deus, nos vicissim debemus amare nos mu-

tuo. Deum nemo unquam vidit. Si alius alium amamus, manet in nobis Deus, sumusque ejus perfecto amore præditi. Hinc et nos in eo, et in nobis eum manere intelligimus, quod nobis suum Spiritum impertivit: Et nos vidimus et testamur a Patre legatum esse Filium servatorem mundi. Quisquis Jesum Dei esse Filium confessus fuerit, et in eo Deus et is in Deo manet. Et nos amorem, quo nos Deus prosequitur, novimus accedimus. Deus amor est: Et qui in amore manet, in Deo manet, et Deus in eo. In eo perfecto amore præditi sumus, si de judicii die confidimus, quod qualis ille est, tales nos simus in hoc mundo. In amore metus non est: Quin perfectus amor foras quatit metum, quoniam metus cruciatum habet: Quique metuit, perfecto amore non est. Nos eum amamus, quoniam prior ipse nos amavit. Si quis a se Deum amari dicit, et tamen fratrem suum odit, mendax est. Qui enim fratrem suum, quem vidit, non amat; Deum, quem non vidit, quâ possit amare? Atque hoc ab eo præceptum habemus, ut, Deum qui amat, suum quoque fratrem amet.

Evan-

DOMINICA SECUNDA A TRINITATE.

Evangelium D. Luc.
xvi. 19.

ERAT autem homo quidam dives, qui purpurâ et bysso vestiebatur, quotidie laute voluptatibus indulgens. Erat et quidam pauper nomine Lazarus, qui ad ejus vestibulum jacebat ulcerosus, cupiensque saturari micis, quæ de divitis mensâ decidebant. Quin et canes veniebant, et ejus ulcera lingeant. Accidit autem ut moreretur pauper, et ab Angelis in Abrahami gremium auferretur. Mortuus est et dives, et sepultus. Atque is in orco, sublatis oculis, cum esset in cruciatibus, aspicit Abrahamum procul, et in ejus gremio Lazarum, et, Pater Abraham, (inquit clamans) miserere mei, et mitte Lazarum, qui summo digito suo in aquâ intincto mihi linguam refrigeret: Crucior enim in hac flammâ. At Abrahamus: Nate, inquit, memineris, et te tuis bonis in vitâ tuâ, et Lazarum malis esse defunctum. Nunc et hic in solatio, et tu in dolore es. Præterea constat omnino inter nos et vos vasta vorago, ut, qui velint hinc ad vos transire, non possint, neque, qui istic sunt, ad nos trajiciant.

Tum ille: Rogo igitur te, pater, ut eum in mei patris domum mittas, ut meos fratres (habeo enim quinque) commonefaciat, ne ipsi quoque in hunc cruciatûs locum veniant. At Abrahamus: Habent Moysen et vates, inquit ei; eos audiant. Et ille: At vero, pater Abraham, si quis a mortuis ad eos fuerit profectus, corrigent se. Si Moysen (inquit ille) et vates non audiunt, ne si quidem quispiam ex mortuis resurgat, obtemperabunt.

Dominica Secunda a Trinitate.

Collecta.

Domine, cujus auxilium et ductus iis nunquam defunt, quos in tui metu et amore firmo instituis; nos, quæsumus, providentiæ tuæ bonæ scuto munias, et sancti tui Nominis metum pariter et amorem in nobis effice perpetuum, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola 1 D. Johan. iii.
13.

Nolite mirari, fratres mei, si vos odit mundus. Nos scimus, nos a morte

DOMINICA SECUNDA A TRINITATE.

morte ad vitam migrâsse, quoniam fratres amamus. Qui fratrem non amat, manet in morte: Quisquis fratrem suum odit, homicida est. Scitis autem neminem esse homicidam, qui æternam vitam habeat in se manentem. Inde amorem Dei cognoscimus, quod et ille pro nobis animam suam posuit, et nos debemus pro fratribus animas ponere. Jam qui cum hujus vitæ facultates habeat, et fratrem suum egere videat, tamen non ejus vicem miseratur, quâ fieri potest ut sit Dei charitate præditus? Filioli mei, non verbis aut linguâ, sed re ac veritate amemus. Ita fiet, ut nos a veritate esse intelligamus, et id in ejus conspectu animis persuasum habeamus. Quod si nos damnat animus noster, major est Deus quam noster animus, et cuncta novit. Charissimi, si noster animus nos non damnat, confidentiam habemus ad Deum: Ac quicquid postulamus, id ab eo impetramus, quoniam ejus præceptis obtemperamus, eique morem gerimus. Atque hæc est ejus præceptio, ut in ejus Filii Jesu Christi nomen credamus, et inter nos amemus, quemadmodum præceptum dedit. Ac

qui ejus præceptis obedit, et ipse in illo, et ille in ipso manet. Atque hinc eum in nobis manere cognoscimus, videlicet ex Spiritu, quo nos donavit.

Evangelium D. Luc.

xiv. 16.

HOMO quidam (inquit ei) fecit magnam cœnam, multosque invitavit: Et horâ cœnæ servum suum misit, qui invitatos venire juberet: Jam enim parata esse omnia. At illi omnes ad unum se excusare. Primus sic ei dixit: Fundum emi, et eum visere necesse habeo; rogo te, habe me excusatum. Alter item dixit: Juga boum emi quinque, et ea expertum eo; rogo te, habe me excusatum. Item alius: Uxorem duxi, inquit, ideoque ire non possum. Hæc servus domino suo renunciatum ivit. Tum iratus paterfamilias dixit servo suo: Egredere evestigio in urbis areas atque vicos; et pauperes, mutilosque, et claudos, et cæcos huc introducito. Deinde servus: Domine, inquit, factum est ut imperâsti, sed superest locus. Tum Dominus: Proficiscere in vias, inquit, et in septa, et intrare coge, ut domus mea

DOMINICA TERTIA A TRINITATE.

mea compleatur. Nam illud scitote, neminem hominum illorum invitatorum esse meam cœnam gustaturum.

Dominica Tertia a Trinitate.

Collecta.

QUÆSUMUS, Domine, pro tuâ clementiâ nos exaudias: Da etiam ut nobis, quibus accendisti studium tibi ex animo supplicandi, potentiae tuæ magnitudo auxilium ferat in periculis, et in adversis rebus solatium, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola 1 D. Pet. v. 5.

SIMILITER juniores parete senioribus, et omnes invicem obsequendo modestiâ ornamin: Nam Deus et superbis adversatur, et modestorum fautor est. Quamobrem summittite vos potenti Dei manui (ut vos tempore curationis evehat) omni vestri curâ in eum rejectâ; quippe cui curæ sitis. Sobrii este, vigilate: Nam adversarius vester, Diabolus, ut leo rugiens, circuit, quærens quem devoret. Cui resistite fide

firmi, scientes eadem vestris, qui in orbe degunt, fratribus usu venire patienda. Deus vero omnis gratiæ, qui nos ad æternam suam gloriam per Christum Jesum vocavit, is vos paulum passos componat, confirmet, corroboret, fundet. Ei gloria et imperium in perpetua secula. *Amen.*

Evangelium D. Luc. xv. 1.

FREQUENTABANT autem eum omnes publicani, et improbi, ejus audiendi gratiâ; et fremebant Pharisæi atque Scribæ, dicentes, eum improbos admittere, cumque eis cibum capere. Atque ille eis hujusmodi similitudinem in hæc verba dixit: Quis homo vestrum est, qui, si centum habeat oves, et earum unam perdiderit, non relinquat in saltu nonaginta novem, et ad perditam vadat, donec eam inveniat? quam inventam suis imponit humeris, gaudens: Domumque profectus, convocatos suos amicos et vicinos admonet, ut sibi congratulentur, qui suam ovem perditam invenerit. Scitote eodem modo majorem fore in cœlo lætitiâ ob unum fontem, qui redeat ad frugem, quam ob nonaginta novem infantes,

DOMINICA QUARTA A TRINITATE.

infantes, qui vitæ correctione non egeant. Aut quæ mulier est, quæ, si drachmas habeat decem, et unam drachmam amittat, non lucernam accendat, domumque verrat, et diligenter conquirat donec inveniat? Ac, eâ inventâ, convocat amicas et vicinas, easque, ut sibi congratulentur, monet; sese enim quam perdiderat invenisse drachmam. Eodem modo scitote apud divinos angelos lætitiâ fieri ob unum fontem, qui ad frugem redeat.

Dominica Quarta a Trinitate.

Collecta.

DEUS, omnium qui sibi collocant in Te prælidium propugnator, sine quo nihil est validum, nihil est sanctum; adauge et accumula nobis clementiam tuam, ut, Te Rectore, Te duce nostro, ita migremus per temporaria, ut tandem sempiternis non excidamus: His annue, cœlestis Pater, gratiâ Jesu Christi Domini nostri. *Amen.*

Epistola Rom. viii. 18.

CEnseo autem, ea, quæ hoc tempore patienda sunt, nequaquam esse paria

gloriæ, quâ sumus afficiendi. Ea est enim rerum naturæ expectatio, ut filiorum Dei patefactionem præstoletur. Nam vanitati natura rerum subjecta est, non suâ sponte, sed per eum qui eam spei submitit, fore ut ipsa quoque rerum natura ab interitûs servitute asseratur, in gloriosam liberorum Dei libertatem. Scimus enim, omnem rerum naturam hæcenus congemiscere atque condolere. Quinetiam nos quoque, qui Spiritûs primitias habemus, intra nos ipsos gemimus, adoptionem expectantes, liberationem nostri corporis.

Evangelium D. Luc. vi. 36.

ESTE igitur misericordes, ut vester etiam Pater est misericors. Ne judicate, et non judicabimini: Ne damnate, et non damnabimini. Remittite, et vobis remittetur; donate, et vobis donabitur; vobis mensura bona, conferta, concussa, ac superfluens in sinum donabitur: Eâdem enim mensurâ quâ metiemini, remetietur vobis. Dicebat autem eis similitudinem: Potestne cæcus cæcum ducere? nonne ambo in foveam cadent?

DOMINICA QUINTA A TRINITATE.

dent? Non est discipulus supra magistrum suum: At unusquisque, qui perfectus est, eadem conditione erit, quâ ejus magister. Quid autem cernis festucam in tui fratris oculo, et trabem in tuo ipsius oculo non animadvertis? Aut qui potes dicere fratri tuo: Frater, sine ut extraham festucam quæ est in oculo tuo; ipse trabem, quæ in oculo tuo est, non cernens? Histrio, extrahe prius trabem ex oculo tuo, tum demùm cernes, ut festucam extrahas, quæ est in tui fratris oculo.

Dominica Quinta a Trinitate.

Collecta.

DA, quæsumus, Domine, sub tuo ductu rerum humanarum cursum tranquille adeo dirigi, ut Ecclesia tua tibi cum lætitiâ et piâ quiete serviat, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola 1 Pet. iii. 8.

ESTE omnes unanimes, eodem modo affecti, fraterno amore, misericor-

des, affabiles, non malum malo, aut convicium convicio rependentes, sed e contrario fausta precantes: Scientes ad hoc vocatos esse vos, ut felicitatem obtineatis. Nam qui vitæ cupidus est, et felicia videre vult tempora, coërceat linguam suam a malitiâ, et labra sua a loquendo fraudulentem: Declinet malum, et faciat bene; Studeat paci, eamque persequatur. Habet enim Dominus oculos intentos in justos, et aures ad eorum implorationem. Faciem autem habet Dominus intentam in maleficos. Ecquis vero est qui vos lædet, si bonitatis imitatores sitis? quam etiam, si propter justitiam feratis injuriam, felices estis. Quæ vero metuunt illi, vos ne metuite, neve turbamini, sed Dominum Deum animis sancte colite.

Evangelium D. Luc. v. 1.

CUM autem hominum turba, divini sermonis audiendi gratiâ, ei incumbere, ad Gennefarethicum lacum astanti; conspicatus duo navigia ad lacum stantia (de quibus degressi piscatores reia lavabant) conscendit navigiorum unum,

DOMINICA SEXTA A TRINITATE.

num, quod Simonis erat: Eumque monuit ut paulum a terrâ summoveret, reseditque, et hominum turbam ex navigio docere cœpit. Deinde factô loquendi fine, Simoni jussit ut in altum subduceret, utque sua retia laxarent ad prædam. Cui Simon respondit: Præceptor, tametsi totam noctem laborantes nihil cepimus, tamen ad tuum dictum laxabo rete. Atque, eo factô, tantam piscium multitudinem concluderunt, ut disrumperetur eorum rete. Itaque sociis innuerunt, qui in altero erant navigio, ut se adjutum venirent. Qui ubi venerunt, utramque navem adeo repleverunt, ut eæ summergerentur. Eo viso, Simon Petrus ad ejus genua se abjecit, et, Discede a me, inquit, nam ego nocens homo sum, Domine. Erat enim stupore correptus tum ipse, tum omnes ejus comites, ob piscium quam ceperant prædam. Similiter et Jacobus ac Johannes, Zebedæi filii, qui erant Simoni socii. At Jesus Simoni dixit: Ne metue, deinceps homines capies. Deinde illi, deductis ad terram navibus, eum, relictis omnibus, secuti sunt.

Dominica Sexta a Trinitate.

Collecta.

DEUS, qui tuis amatoribus, quæ humanam mentem exuperant, bona præparâsti; tam eximium tui amorem cordibus nostris infunde, ut, te præ omnibus amantes, promissa tua, quæ omnium vota exuperant, consequamur, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola Rom. vi. 3.

AN ignoratis, quicumque sumus Christi Jesu nomine baptizati, ad ejus mortem esse baptizatos? Sumus ergo una cum eo per baptismum ad mortem sepulti: Ut quemadmodum Christus ex mortuis in paternâ gloriâ resurrexit, sic et nos in vitæ novitate gradiamur. Si enim ejus mortis similitudine inscripti facti sumus, etiam resurrectionis erimus: Illud scientes, veterem nostrum hominem simul esse crucifixum, ut peccati corpus aboleatur, ne nos amplius peccato serviamus. Nam qui mortuus est, is peccato absolutus est. Quod

fi

DOMINICA SEPTIMA A TRINITATE.

si una cum Christo mortui sumus, etiam cum eo victuros credimus: Scientes, Christum ex mortuis excitatum non jam moriturum esse, non jam morti esse obnoxium. Quod enim mortuus est, peccato mortuus est semel: quod autem vivit, Deo vivit. Sic vos quoque existimate, vos ipsos mortuos quidem esse peccato, sed vivos Deo, per Jesum Christum Dominum nostrum.

Evangelium D. Matth. v.

20.

HOC enim vobis dico, nisi iustitiâ Scribis et Phariseis excellueritis, non estis in cœleste regnum ingressuri. Audivistis antiquis esse dictum, Ne occidito: Quod qui occiderit, eum teneri iudicio. Ego vero dico vobis: Quisquis immerito fratri suo irascitur, tenebitur iudicio; et qui fratrem suum balatro-nem vocaverit, tenebitur confessu; et qui fatuum vocaverit, tenebitur ignis gehennâ. Itaque, si, oblaturus tuum munus ad aram, ibi recordatus fueris tuum fratrem habere quod de te queratur, relinque illic tuum munus ad aram, et prius i, reconciliare tuo fratri, atque ita

demum i oblatum munus tuum. Compone cum adversario tuo mature, dum es in viâ cum eo, ne te tradat adversarius iudici, et iudex ministro, atque ita in custodiam deris. Profecto (inquam ego tibi) non exibis inde, quin ultimum solveris quadrantem.

Dominica Septima a Trinitate.

Collecta.

DEUS, cujus est potentia, et qui bonorum omnium fons et largitor sis, mentibus nostris amorem tui nominis infere; fac in nobis veræ religionis incrementum; quæ bona sunt iis nos institue, et pro tuâ clementiâ nos in iis custodi, per Jesum Christum Dominum nostrum. Amen.

Epistola Rom. vi. 19.

HUMANO more dico, propter vestræ humanæ naturæ imbecillitatem: Ut enim vestra membra impuritati ac sceleri serva præbuisitis ad scelus, ita nunc quoque membra vestra serva præbete iustitiæ ad sanctimoniam. Nam,
cum

DOMINICA OCTAVA A TRINITATE.

cum servi essetis peccati, eratis a iustitiâ liberi. Quem vero tum fructum percipiebatis eorum, quorum nunc vos pudet? Illorum enim finis mors est. At nunc peccato liberati, Deoque emancipati, fructum vestrum percipitis ad sanctitatem; ad extremum vitam adepturi sempiternam. Etenim peccati stipendia mors est: At Dei beneficium sempiterna vita per Jesum Christum Dominum nostrum.

*Evangelium D. Marc.
viii. 1.*

PER eos dies erat permagna hominum multitudo, nec habebant quod comessent; et Jesus, advocatis suis discipulis, inquit: Miseret me hujus multitudinis, siquidem jam tres dies me comitantur, nec habent quod comedant. Quod si eos domum jejunos dimisero, defetiscuntur in viâ: Nam eorum nonnulli procul venerunt. Et discipuli ejus sic ei responderunt: Unde possit eos quisquam panibus hîc in solitudine satiare? At ille eos interrogavit: Quot habetis panes? Septem, inquirunt. Tum ille jussit multitudinem humi discumbere: Sumptosque sep-

tem panes, actis gratiis, fregit, suisque tradidit discipulis, ut apponerent: Quos illi apposuerunt multitudini. Cumque paucos haberent pisciculos, ille, actis laudibus, jussit eos quoque apponi. Illi vero epulati sunt ad satietatem, suntque sublatae reliquorum fragmentorum sportæ septem. Erant autem, qui comederunt, circiter quatuor millia, et dimisit eos.

Dominica Octava a Trinitate.

Collecta.

DEUS, cujus perpetua quidem providentia omnia tum in cœlo, tum in terrâ, administrat; te supplices exoramus, ut omnia noxia a nobis avertas, et in nos quæ profutura sint conferas, per Jesum Christum Dominum nostrum, *Amen.*

Epistola Rom. viii. 12.

FRatres, debemus non carni, ut ad carnis libidinem vivamus. Nam si carnis arbitrio vixeritis, morituri estis. Sin spiritu corporis actiones peremeritis, vivetis. Nam quicunque

DOMINICA NONA A TRINITATE.

cunque Dei Spiritu aguntur, ii Dei filii sunt. Non enim servitutis spiritum accepistis rursus ad metum; sed spiritum accepistis adoptionis, per quem clamamus, Abba, Pater. Is spiritus animis nostris testatur, nos esse Dei liberos: Quod si liberos, etiam hæredes; hæredes, inquam, Dei, Christi autem cohæredes: Si modo simul patiamur, ut simul etiam gloriosi fiamus.

Evangelium D. Matth.
vii. 15.

CAvete autem falsos vates, qui quidem veniunt ad vos in vestimentis ovium, cum intus sint rapaces lupi. Eos ex suis fructibus cognoscetis. Scilicet colligitur ex spinis uva? aut ex tribulis ficus? Ita omnis arbor bona fructus bonos edit: Mala autem arbor fructus malos edit. Non potest arbor bona fructus ferre malos; nec arbor mala fructus ferre bonos. Omnis arbor, bonum fructum non ferens, exciditur, et in ignem conjicitur. Igitur ex suis illos fructibus cognoscetis. Non quisquis mihi dicet, Domine, Domine, intrabit in cœleste regnum; sed qui fecerit

quod vult Pater meus, qui est in cœlis.

Dominica Nona a Trinitate.

Collecta.

QUæsumus, Domine, nos dona Spiritûs, per quem semper et cogitemus pariter et agamus quæ recta sunt; ut, qui sine Te boni quicquam præstare non possumus, per Te ad præscriptum tuum vivere valeamus, per Jesum Christum Dominum nostrum.
Amen.

Epistola I Cor. x. 1.

NOLO autem vos ignorare, fratres, majores nostros omnes sub nube fuisse, et omnes mare trajecisse, et omnes nomine Moïsis nube marique baptizatos, et omnes eodem spirituali cibo usos fuisse, et omnes eandem potionem spirituales bibisse. (Bibebant enim ex spirituali sequente eos petrâ, quæ petra Christus erat.) Et tamen eorum plerique Deo accepti non fuerunt: Sunt enim in solitudine prostrati. Hæc autem nobis exempla præbent, ne simus malorum cupidi, ut illi concupiverunt.

runt. Neve deastrorum cultores fritis, ut illorum nonnulli, sicuti scriptum est: Sedit populus ad capiendum cibum ac potionem, deinde surrexerunt ad ludendum. Neve scortemur, quemadmodum eorum nonnulli scortati sunt, ideoque ceciderunt uno die viginti tria millia. Neve Christum tentemus, quemadmodum eorum nonnulli tentârunt, itaque a serpentibus perierunt. Neve murmurate, quemadmodum eorum nonnulli murmurârunt, itaque ab exterminatore perierunt. Hæc autem omnia illis ut exempla contigerunt, scriptaque sunt nostri, qui in extrema seculorum incidimus, admonendi gratiâ. Proinde, qui sibi stare videtur, videat ne cadat. Nulla vos, nisi humana, invasit tentatio. Sed ita fidelis Deus est, ut vos non sit tentari permissurus supra quam possitis; sed cum tentatione ejusmodi eventum facturus, ut ferendo vincere possitis.

Evangelium D. Luc.
xvi. 1.

Dixit item suis discipulis: Homo quidam dives dispensatorem habebat, qui apud eum, tan-

quam qui ejus bona dilapidaret, delatus est: et ille vocatum eum sic allocutus est: Quid est, quod audio de te? redde tuæ dispensationis rationem: Nec enim tibi licebit amplius dispensatori esse. Tum dispensator sic secum cogitare: Quid agam? cum meus herus a me dispensationem auferat: Fodere non valeo, mendicare erubesco. Scio quid agam, ut, cum abdicatus dispensatione fuero, sint qui me in suas domos accipiant. Igitur, advocatis singulis heri sui debitoribus, dixit primo: Quantum debes heri meo? Centum batos olei, inquit. Et ille: Accipe tuum scriptum, inquit ei, et sede continuò, ac scribe quinquaginta. Deinde alteri dixit: Tu vero quantum debes? Centum frumenti coros. Accipe tuum scriptum, inquit, et scribe octoginta. Itaque laudavit herus dispensatorem iniquum, quod prudenter fecisset: Nam hujus seculi filii sunt in suo genere prudentiores, quam filii lucis. Et ego hoc vobis dico: Facite vobis amicos ex falsis opibus, ut, cum defuncti fueritis, admittant vos in æterna domicilia.

DOMINICA DECIMA A TRINITATE.

Dominica Decima a Trinitate.

Collecta.

HABE aures tuas, Domine, apertas ad tuorum cultorum supplicum preces; utque petentibus postulata concedas, fac eos, quæ apud Te grata sunt, petere, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola 1. Cor. xii. 1.

QUOD ad spiritualia, fratres, attinet, nolo vos ignorare. Scitis, cum extranei essetis, ut ad multos deastros duceremini ac abduceremini. Itaque declaro vobis, neminem esse, qui, divino afflatu loquens, Jesum verbis excretur: Itemque neminem esse, qui Dominum possit Jesum dicere, nisi per Sanctum Spiritum. Sed discrimina sunt donorum, cum sit idem Spiritus: Et discrimina sunt ministeriorum, cum sit idem Dominus: Et discrimina sunt effectuum, cum sit idem Deus, qui omnia efficit in omnibus. Datur autem cuique declaratio Spiritus, prout commodum est. Huic enim per Spiritum datur

oratio sapientiæ: Illi oratio scientiæ, ex eodem Spiritu: Alii fides, per eundem Spiritum: Alii dona sanationum, per eundem Spiritum: Alii prodigiorum effectiones: Alii vaticinatio: Alii spirituum judicationes: Alii genera linguarum; alii interpretatio linguarum. Atque hæc omnia efficit unus idemque Spiritus, dispersi- tiens privatim cuique ut vult.

Evangelium D. Luc.
xix. 41.

DEinde, ut propius accessit, visam urbem, deploravit eam, dicens: O si scires tu, et quidem hæc ipsam tuam diem, quæ tibi salutifera forent: Sed nunc tuos latent oculos. Venient enim tibi dies, cum te tui hostes vallo circumdabunt, et circumsidebunt, et prement undique; Teque et tuos in te natos complanabunt, nec in te lapidem lapidi impositum relinquent: Quoniam tempus, quo tui habita cura fuerit, non noveris. Deinde, in fanum ingressus, coepit vendentes in eo et ementes ejicere, dicens eis: Scriptum est, Mea domus supplicationis domus est; ac vos ex eâ latronum spe-

DOMINICA UNDECIMA A TRINITATE.

luncam fecistis. Docebat autem quotidie in fano.

Dominica Undecima a Trinitate.

Collecta.

DEUS, cujus potentiae magnitudo, cum clementia uteris et misericordia, tum maxime innotescit: Eum gratiae tuae modum nobis clemens imperire, per quem, praecepta tua exequentes, promissorum tuorum gratiam consequamur, et coelestis tui thesauri fiamus participes, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola I Cor. xv. 1.

DEclaro autem vobis, fratres, Evangelium, quod vos docui, et quod accepistis, et in quo statis, et per quod servabimini, quam ratione vos docuerim, si tenetis, ni si frustra credidistis. In primis, enim vobis tradidi, id quod acceperam, Christum mortuum esse propter peccata nostra, ut est in literis: Et sepultum esse, et tertio die resurrexisse, ut in literis habetur: Et apparuisse Cephae, deinde duodecim: Deinde apparuisse

plusquam quingentis fratribus semel, quorum plerique sunt adhuc superstites, nonnulli obdormiverunt. Deinde apparuit Jacobo, deinde Apostolis omnibus. Postremo omnium, quasi abortivo, apparuit etiam mihi. Ego enim sum Apostolorum minimus, indignus qui vocer Apostolus, qui divinam Ecclesiam infectatus sum. Sed Dei beneficio sum quod sum: Et ejus in me beneficium adeo inane non fuit, ut plus quam eorum quisquam laboraverim; vel potius non ego, sed Dei gratia, quae mihi aderat. Igitur et ego et illi ita praedicamus; et ita vos credidistis.

Evangelium D. Luc.
xviii. 9.

DIxit item ad quosdam (qui sibi se justos esse persuaferunt, aliosque contemnebant) hoc exemplum. Homines duo in templum ascenderunt, orandi gratia, alter Phariseus, alter Publicanus. Ibi Phariseus haec apud se precabatur: Deus, ago tibi gratias, quod non sum quales reliqui hominum, rapaces, injusti, adulteri; aut etiam qualis hic Publicanus. Jejuno bis intra singula Sabbata: Decumas

DOMINICA DUODECIMA A TRINITATE.

Decumas do omnium quæ possideo. At Publicanus, procul absistens, ne oculos quidem in cælum attollere audebat, sed sibi pectus tundebat, dicens: Deus propitius esto mihi fonti. Scitote, hunc approbatum descendisse domum suam: Illum non item; nam quisquis seipsum extulerit, deprimetur; et qui se deprefert, extolletur.

Dominica Duodecima a Trinitate.

Collecta.

OMnipotens at sempiternus Deus, qui semper magis propensus sis ad preces nostras admittendum, quam nos ad ferendum eas; et qui meliora quam quæ vel petimus, vel meremur, in nos conferre soles; effunde super nos ubertatem clementiæ tuæ, ea nobis remittens quæ nostra metuit conscientia, et largiens bona, quibus non sumus digni, qui petamus, nisi per merita et mediationem Filii tui Domini nostri Jesu Christi. Amen.

Epistola 2 Cor. iii. 4.

IN eâ autem apud Deum persuasione sumus per Christum: non quæ per

nosipfos simus idonei, qui aliquid, ut per nosipfos, vel cogitemus; sed quod idonei simus, id a Deo est, qui nos idoneos reddidit novi fœderis ministros, non literæ, sed spiritûs: Nam litera perimit, at spiritus vivificat. Quod si mortis ministerium, in literis impressum in lapidibus, tamen tanti fuit splendoris, ut non possent Israëlita in Mosis vultum intueri, propter ejus vultûs splendorem periturum: Nonne magis spiritûs ministerium erit cum splendore conjunctum? Si enim damnationis ministerium splendidum est, multo magis excellit splendore ministerium justitiæ.

Evangelium D. Marc.
vii. 31.

Rursum profectus ex Tyriis Sidoniisque finibus venit ad Galilææ lacum, per medios fines Decapolis, eique adductus est surdus tardiloquus, cui ut manum imponeret, rogatus est. Atque ille, eo seorsum extra turbam seducto, immisit suos digitos in ejus aures, sputique, et ejus linguam tetigit, et in cælum intuens, ingemuit, eique dixit, EPHATHA, hoc est, aperitor: Ac pro-

DOMINICA DECIMA TERTIA A TRINITATE.

tinus illius et aures apertæ, et solutum est linguæ vinculum, ita ut recte loqueretur. Præcepit autem eis, ut id nemini dicerent. Sed quo magis eis præcipiebat, eo magis prædicabant; et maiorem in modum obstupescabant, dicentes eum omnia recte fecisse, et ut surdi audirent, et ut muti loquerentur, efficere.

Dominica Decima Tertia a Trinitate

Collecta.

OMnipotens Deus et exorabilis, a cujus solius beneficentiâ provenit, ut fideles tui verum et laudabilem cultum tibi præstent; da, quæsumus, fidelem adeo tuo cultui demus operam in hac vitâ, ut tandem cœlestibus tuis promissis non excidamus, per merita Jesu Christi Domini nostri. *Amen.*

Epistola Gal. iii. 16.

Abramo autem promissa sunt illa, et ejus semini. Non dicit, Et feminibus, quasi de multis, sed ut de uno: Et semini tuo, qui Christus est. Hoc autem dico: Fœdus a Deo

fancitum, spectans in Christum, lex, quæ post annos quadringentos triginta fuit, non antiquat, ita ut promissionem rescindat. Atqui si a lege pendet hæreditas, non jam pendet a promisso, et tamen Abrahamo per promissum donavit Deus. Quorsum ergo lex? Delictorum causâ adjecta est, donec veniret semen, cui promissum erat: Instituta per angelos, lata per sequestrum. Sequester autem unius non est, atqui Deus unus est. Ergone lex est contraria Dei promissis? Nequaquam. Si enim data lex esset, quæ vitam conferre posset, plane in lege sita foret justitia. Sed concluderunt literæ sacræ omnia sub peccatum, ut promissum per Christi Jesu fidem daretur credentibus.

Evangelium D. Luc. x. 23.

Felices oculi, qui aspiciunt quæ vos aspicitis. Scitote enim multos vates atque reges voluisse videre quæ vos aspicitis, neque vidisse; et audire quæ auditis, nec audivisse. Hic surrexit quidam legisperitus, qui eum hujusmodi verbis tentavit: Magister, quid faciendo sempiternam vitam consequar? Cui ille:

DOMINICA DECIMA QUARTA A TRINITATE.

le : In lege quid scriptum est ? inquit : Quomodo legis ? Et ille respondens : Dominum Deum tuum, inquit, toto corde, toto animo, totis viribus, totâque mente amato : Itemque proximum tuum perinde ac teipsum. Recte respondisti, inquit ei : Id facito, et vives. At ille, seipsum commendare volens, dixit Jesu : Ecquis est meus proximus ? Tum Jesus ita subjecit : Homo quidam, Hierosolymâ ad Hierichuntem descendens, in latrones incidit, qui eum dispoliârunt, inflictiisque vulneribus discesserunt, eo seminece relicto. Forte fortunâ sacerdos quidam, qui descendebat per eam viam, illum ut vidit, præteriiit. Similiter et Levita, ad eum locum delatus, ubi venit, viditque, præteriiit. Samaritanus vero quidam, iter faciens, venit ad eum : Eoque viso, misertus accessit, et ejus vulnera oleo vinoque perfusa obligavit, et eum jumento suo impositum duxit in diversorium, ejusque curam egit ; et postridie digressurus, deprompsit duos denarios, et cauponi dedit, eique mandavit ut ejus curam haberet : Sese quicquid ille insuper insumpsisset, ei in suo reditu esse soluturum.

Quis igitur horum trium tibi videtur proximus illius fuisse, qui in latrones inciderat ? Et ille : Qui ei misericordiam tribuit, inquit. Tum Jesus : I, inquit, et tu facito similiter.

Dominica Decima Quarta a Trinitate.

Collecta.

OMnipotens et sempiternus Deus, da nobis Fidei, Spei, Charitatisque incrementum ; utque promissa tua consequamur, fac nos amare quod præcipis, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola Gal. v. 16.

DICO autem, obtemperate Spiritui, neve carnis cupiditatem exequimini. Caro enim, contra quam Spiritus, et Spiritus contra quam caro concupiscit. Atque hæc ita sunt inter sese contraria, ut non, quæ velitis, ea faciatis ; quod si Spiritu agimini, non estis sub lege. Sunt autem manifesta carnis opera, videlicet adulterium, stuprum, impuritas, salacitas, deastrorum cultus,

DOMINICA DECIMA QUINTA A TRINITATE.

cultus, veneficium, inimicitiae, lis, æmulationes, iracundiæ, contentiones, seditiones, sectæ, invidiæ, homicidia, ebrietates, comestationes, et his similia : Quæ qui faciunt (hoc vobis prædico, quemadmodum jam prædixi) ii divinum regnum non obtinebunt. At Spiritus fructus est charitas, gaudium, pax, clementia, benignitas, bonitas, fides, lenitas, continentia : Contra talia non est lex. Qui sunt autem Christi, ii carnem una cum libidinibus et cupiditatibus crucifixerunt.

Evangelium D. Luc.
xvii. 11.

CUM autem Hierosolymam contenderet, et per Samariam Galilæamque vaderet, ei in quendam vicum ingredienti occurrerunt decem homines leprosi, qui procul steterunt, et sublatâ voce dixerunt : Jesu præceptor, miserere nostri : Quibus ille visis : Ite, inquit, ostensum vos sacerdotibus. Atque illi inter abeundum purgati sunt. Unus autem eorum, se sanatum esse videns, rediit, Deum magnâ voce collaudans ; et ad illius pedes pronus accidit, ei gratias agens. Erat au-

tem is Samaritanus. At Jesus sic locutus est : Nonne decem purgati sunt ? ubi vero sunt novem ? Nul- lumne repertum esse, qui sit ad gloriam Deo tribuendam reversus, nisi hunc alienigenam ? Surge (inquit), abi : tua te fides servavit.

*Dominica Decima Quinta
a Trinitate.*

Collecta.

QUæsumus, Domine, clementiâ tuâ Ecclesiam tuam in æternum protegas : Et, quoniam sine tuâ ope non potest non labi naturæ humanæ imbecillitas, quæcunque nobis noxia semper avertas, et ad ea dirigas, quæ nobis in salutem conducunt, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola Gal. vi. 11.

Videte quantis vobis literis scripserim meâ manu. Quicumque se in carne in pulchrâ specie venditant, ii vos circumcidi cogunt, tantum ut Christi cruce non infestentur. Nam ne ipsi quidem, qui circumciduntur, legi parent : Sed ideo vos circumcidi

DOMINICA DECIMA QUINTA A TRINITATE.

cumcidi volunt, ut in vestrâ carne glorientur. At mihi gloriari ne sit, nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi, per quem et mundus mihi crucifixus est, et ego mundo. Etenim in Christo Jesu neque circumcisio quicquam valet, neque præputium, sed nova creatura. Et quicumque ad hanc normam se gerent, iis pax et misericordia tribuatur, una cum divinis Israëlitis. Deinceps nemo mihi negotia facessat: Ego enim Domini nostri Jesu Christi notas in corpore meo gesto. Domini nostri Jesu Christi gratia adsit animis vestris, fratres. *Amen.*

*Evangelium D. Matth.
vi. 24.*

NEMO potest duobus servire dominis: Aut enim hunc oderit, illum amabit; aut hunc tuebitur, illum contemnet. Non potestis Deo servire et opibus. Hanc ob rem (inquam ego vobis) ne este de vitâ vestrâ solliciti, quid esuri, bibiturive; neque de corpore, quid vestituri sitis. Quasi vero non et vitâ pluris sit quam alimonia, et corpus

quam vestitus. Aspicite volucres aëreas, ut neque ferant neque metant, nec in cellas congerant, tamen vester cœlestis pater eas alit. Quasi vero non vos multo sitis eis præstantiores? Quis autem vestrum suâ sollicitudine potest unum cubitum addere suæ stature? Item de vestitu quid sollicitamini? Discite ut terrestria crescant lilia, neque laborando, neque nendo: Atqui hoc vobis dico, ne Solomonem quidem cum omni splendore suo ita vestitum fuisse, ut horum quodlibet. Quod si terrestrem herbam (quæ hodie est, et cras in clibanum conjicitur) Deus sic vestit, nonne multo magis vos, ô parum fidentes? Ne este igitur solliciti, dicentes: Quid edemus? aut quid bibemus? aut quid induemus? Ista enim omnia requirunt extranei. Scit enim vester cœlestis Pater vos istis omnibus egere. Sed quærite primum regnum justitiamque Dei, et ista omnia vobis addentur. Ne este igitur in crastinum solliciti: Nam crastinus dies sua curabit: Satis est suum cuique diei malum.

DOMINICA DECIMA SEXTA A TRINITATE.

Dominica Decima Sexta a Trinitate.

Collecta.

QUÆSUMUS, Domine, ut pro clementiâ tuâ Ecclesiam tuam perpetuo mundare velis et protegere; et, propterea quod, nisi ei Tu auxilio sis, non salva persistet, tuo semper Numine et benignitate conservetur, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola Ephes. iii. 13.

PETO, ne animos despondeatis, ob eas, quas ego pro vobis fero, calamitates, quæ vestra gloria est. Hujus gratiâ flecto mea genua ad Patrem Domini nostri Jesu Christi, ex quo omnis et in cœlis et in terrâ denominatur cognatio, ut pro suâ gloriosâ opulentiâ det vobis fortiter corroborari per suum Spiritum, in interiorum hominem, quo habitet Christus per fidem in vestris animis; et sitis in charitate radicati atque fundati, ut comprehendere ac cognoscere valeatis, una cum sanctis omnibus, quam late longeque, quam alte ac sublime pateat, et quam

omnem cognitionem excedat amor Christi, ut omni divinâ perfectione sitis perfecti. Ei vero, qui eâ vi, quæ viget in nobis, potest omnia longe longeque copiosius facere quam nos poscere aut cogitare, ei, inquam, gloria in Ecclesiâ per Christum Jesum, in omnem omnium seculorum perpetuitatem. *Amen.*

Evangelium D. Luc. vii.

11.

ACCIDIT postridie ut proficisceretur in oppidum nomine Naim, comitantibus eum frequentibus ejus discipulis, et ingenti hominum turbâ. Atque, ut oppidi portæ appropinquavit, ecce efferebatur mortuus, unicuique matri filius, eique viduæ, comitante eam frequente oppidanorum turbâ. Eâ visâ, miseratus eam Dominus, dixit ei: Ne plora. Deinde ad feretrum accessit, et id, tetigit, cumque restitissent qui portabant, dixit: Adolescens, inquam tibi, surge. Tum mortuus sedit, loquique cœpit, atque ille eum matri suæ tradidit. Inde omnes, metu correpti, Deum collaudare, dicentes magnum apud ipsos ortum esse vatem, Deumque suorum curam habere. Atque
is

DOMINICA DECIMA SEPTIMA A TRINITATE.

is sermo de eo totam Judæam finitimamque regionem pervasit.

Evangelium D. Luc.
xiv. 1.

*Dominica Decima Septima
a Trinitate.*

Collecta.

QUæsumus, Domine, tua nos gratia semper præveniat, et simul sequatur, et faciat nos in omnibus bonis operibus assiduos esse, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola Ephes. iv. 1.

EXhortor ergo vos ego propter Dominum victus, ut ita vos geratis, ut dignum est istâ conditione, ad quam vocati estis, cum omni modestiâ ac mansuetudine, cum patientiâ, ferentes alius alium cum charitate, spiritûs unitatem pacis vinculo tueri studentes. Unum corpus, unusque spiritus, quemadmodum in unam conditionis vestræ spem estis vocati. Unus Dominus, una Fides, unum Baptisma, unus Deus et Pater omnium, qui est supra omnia, et per omnia, et in omnibus.

CUM autem in domum venisset cujusdam Pharisæorum primarii Sabbato ad cibum capiendum, et illi eum observarent, adestetque tum homo quidam hydropicus ante eum: Jesus, legisperitos et Pharisæos alloquens, quæsit, an Sabbato curare fas esset? Atque, illis tacentibus, Jesus illum prehendit, sanavitque et dimisit, illosque sic affatus est: Quis vestrum est, qui, si ejus asinus aut bos in puteum cadat, non eum protinus extrahat die Sabbati? Ad hæc illi ei contra respondere non potuerunt. Dixit item invitatis exemplum (animadvertens ut prima accubandi loca deligerent) eos sic alloquens: si fueris ab aliquo vocatus ad nuptias, noli accubare primo loco, ne, si quis honoratior te sit ab eo invitatus, veniat is qui et te et illum vocavit, tibi que, ut illi locum des, jubeat, atque ita sit tibi ultimus locus cum pudore occupandus. Sed, cum fueris invitatus, i accubitum ultimo loco, ut, cum venerit, qui te invitaverit, dicat tibi: Amice, ascende superius; id quod tibi erit, apud eos qui

DOMINICA DECIMA OCTAVA A TRINITATE.

qui tecum accumbent, gloriosum. Nam quisquis seipsum evexerit, deprimetur: Et qui se deprefferit, evehetur.

Evangelium D. Mat. xxii.

34.

*Dominica Decima Octava
a Trinitate.*

Collecta.

Quæsumus, Domine, populum tuum impertire gratiâ, per quam Mundi, Carnis, et Satanæ tentationibus resistat, et sincero affectu et mente Te solum verum Deum prosequatur, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola 1 Cor. i. 4.

AGO Deo meo semper de vobis gratias, ob Dei beneficium in vos collatum, per Jesum Christum: Quod per eum adeo rebus omnibus ditati estis, omni et oratione et scientiâ, (quemadmodum de Christo testimonium in vobis confirmatum est) ut nullâ dote careatis, patefactionem expectantes Domini nostri Jesu Christi, qui vos confirmabit ad extremum inculpato, ad diem Domini nostri Jesu Christi.

PHarisæi vero, audientes ab eo confutatos Sadducæos, coiverunt eodem: Eumque quidam eorum, legisperitus, tentandi gratiâ, sic interrogavit: Magister, quodnam præceptum est in lege maximum? Cui Jesus: Dominum Deum tuum toto corde, toto animo, totâ mente amato: Hoc est primum et maximum præceptum. Alterum autem est huic simile: Alterum ut teipsum amato. Ab his duobus præceptis tota lex vatesque pendent. Congregatis autem Pharisæis, interrogavit eos Jesus in hunc modum: Quid censetis de Christo? cujus prognatum fore? Davidis, inquiunt ei. Et ille: Quî fit ergo, inquit eis, ut eum David afflatu divino Dominum vocet? ita dicens: Ait Dominus Domino meo, sede ad meam dexteram, donec tuos hostes effecero scabellum pedum tuorum. Quod si eum David Dominum vocat, quî fit ut sit ejus prognatus? Itaque nemo ei quicquam respondere potuit, nec eum ab illo die quisquam deinceps interrogare ausus est.

Dominica

DOMINICA DECIMA NONA A TRINITATE.

Dominica Decima Nona a Trinitate.

Collecta.

DEUS, propterea quod sine te placere tibi nequeamus, propitius concede ut Spiritus Sanctus tuus in omnibus dirigat et gubernet mentes nostras, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola Ephes. iv. 17.

HOC igitur per Dominum dico, moneoque, ne deinceps vos geratis, quomodo cæteri alienigenæ se gerunt, in suæ mentis vanitate, animo caligantes, a divinâ vitâ alieni, propter eam, quâ præditi sunt, ignorantiam, propter eorum animi duritiem, qui, obducto callo, seipsos addixerunt libidini, ad omnem obscœnitatem avidè perpetrandam. At vos non ita Christum didicistis, si modo eum audivistis, et ab eo (ut est in Jesu veritas) docti estis, veterem hominem (qui superiores vestri fuere mores) deponere, qui fallacibus perit cupiditatibus; et mentis vestræ spiritu renovari, ac novum hominem induere,

conditum divinitus, cum iustitiâ, verâque pietate. Quamobrem, depositâ falsitate, loquimini vera alius cum alio; quandoquidem alii aliorum membra sumus. Ita irascimini, ut ne peccetis: Neve sol occidat iratis vobis, neve locum date diabolo. Qui furabatur, ne furetur amplius, sed potius manuum labore bona comparet, ut habeat quod egentibus impertiat. Nulla vitiosa oratio ex ore vestro prodeat, sed si quæ bona est ad instructionem, quâ sit opus ut auditoribus beneficium conferat. Neve sanctum Dei Spiritum contristate, quo consignati estis ad liberationis diem. Omnis acerbitas, et odium, et ira, et clamoritas, et maledicentia, denique omne vitium tollatur ex vobis. Ac este alii in alios benigni, misericordes, condonantes inter vos, quemadmodum Deus vobis in Christo condonavit.

Evangelium D. Matth. ix. 1.

IGitur navem ingressus trajecit, et in oppidum suum venit. Tum ei allatus est jacens in lecto sideratus. Et Jesus, videns illorum fidem, dixit

M siderato:

DOMINICA VIGESIMA A TRINITATE.

fierato: Confide, nate, remittuntur tibi peccata tua. Hic Scribarum quidam secum cogitare, eum impie loqui. Quorum cogitationes videns Jesus, ita dixit: Cur vos prave cogitatis cum vestris animis? Utrum enim facilius est dicere, Remittuntur tibi peccata; an dicere, Surge et ambula? Atqui ut sciatis potestatem habere Filium hominis in terris peccata condonandi; Surge (inquit tum siderato) tolle tuum lectum, et abi domum tuam. Atque ille surrexit, domumque suam discessit. Id quod videns hominum turba mirata, Deum collaudavit, qui tantam hominibus potestatem dedisset.

Dominica Vigesima a Trinitate.

Collecta.

OMnipotens et clementissime Deus, quæsumus te, pro singulari tuâ clementiâ, contra omnia noxia nos protegas, ut mente pariter ac corpore expediti, quæ fieri præcipis, alacriter exequamur, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola Ephes. v. 15.

Videte igitur, ut solerter gradiamini, non ut insipientes, sed ut sapientes, redimentes tempus, quoniam tempora mala sunt. Quocirca ne este socordes, sed intelligite quæ sit Domini voluntas: Neve inebriamini vino, in quo inest luxuria; sed spiritu pleni este, colloquentes inter vos carminibus, Deique laudationibus et divinis cantionibus, Dominum ex animo canentes ac cantantes, in nomine Domini nostri Jesu Christi: Alius alii obedientes cum Dei metu.

Evangelium D. Matth.

xxii. 1.

ET Jesus eos iterum his verbis per similitudines allocutus est. In regno coelesti similiter accidit, atque in rege quodam, qui, filii sui nuptias facturus, dimisit servos suos, qui invitatos ad nuptias vocarent: Sed illi noluerunt venire. Itaque alios item servos misit, dicens: Dicite invitatis, me meum parâsse prandium: Meos juvencos et altilia esse mactata, et omnia parata, veniant ad nuptias. At illi neglexerunt, et discesserunt, alius in suum prædium, alius ad mercatam suam.

DOMINICA VIGESIMA PRIMA A TRINITATE.

suam. Cæteri comprehensos ejus servos cum ignominia peremerunt. Quo audito, iratus rex, missis eò suis copiis, homicidas illos perdidit, eorumque urbem cremavit. Deinde suis servis ita dixit : Nuptiæ quidem paratæ sunt, sed invitati non erant digni. Quamobrem abite in trivia, et, quoscumque inveneritis, vocate ad nuptias. Ita profecti in vias illi servi congregârunt quotquot invenerunt, tum malos, tum bonos, ita ut complerentur nuptiæ convivis. Ingressus autem rex, ad convivas spectandos, animadvertit ibi quendam non nuptiali vestitu indutum, et : Amice, inquit ei, quâ fit ut huc intraveris sine vestimento nuptiali ? Cumque ille obmutuisset, jussit rex famulis, ut eum pedibus manibusque constrictum, in penitissimas tenebras compingerent, ubi futurus esset ploratus, stridorque dentium : Multi enim sunt vocati, sed pauci electi.

*Dominica Vigesima Prima
a Trinitate.*

Collecta.

DA, quæsumus, Domine
misericors, fidelibus

tuis veniam et pacem, ut,
ab omnibus suis culpis ex-
piati, securâ tibi mente ser-
viant, per Jesum Christum
Dominum nostrum. *A-*
men.

Epistola Ephes. vi. 10.

CÆterum, mei fratres,
convalescite in Domi-
no, ejusque virtutis robore.
Induite divinam armatu-
ram, ut possitis aggressiones
sustinere diaboli. Nec
enim nobis lucta est ad-
versus sanguinem et car-
nem, sed adversus princi-
patus, adversus potestates,
adversus mundi potentes
tenebrarum hujus seculi,
adversus spiritus malitiæ,
qui sunt in rebus cœle-
stibus. Quamobrem su-
mite divinam armaturam,
ut adverso tempore resistere,
et, confectis omnibus, stare
possitis. State igitur ac-
cincti latera veritate, et
justitiæ loricam induti, pe-
dibus calceatis alacritate
Evangelii pacis : Assump-
to in primis clypeo fiduciæ,
quo omnia mali ignea tela
extinguere poteritis. Item
salutis galeam sumite, et
gladium spiritûs, hoc est,
Verbum Dei, omnibus pre-
cibus ac supplicationibus
animo precantes omni
tempore, atque in id ipsum
invigilantes summâ cum
per-

DOMINICA VIGESIMA SECUNDA A TRINITATE.

perseverantiâ, et supplicatione, cum pro omnibus sanctis, tum pro me, ut mihi detur oratio, ad libere verba faciendum, declarando Evangelii mysterio, pro quo legationem obo in catenâ, ut id tam ingenue eloquar, quam deo.

crediditque tum ipse, tum ejus universa domus. Hoc item alterum ostentum edidit Jesus cum ex Judæâ venisset in Galilæam.

*Dominica Vigesima Secunda
a Trinitate.*

Collecta.

*Evangelium D. Johan.
iv. 46.*

ERAT autem quidam regius, cujus filius ægrotabat Capharnai. Is, audiens Jesum ex Judæâ venire in Galilæam, eum adiit, rogavitque ut descenderet, suumque filium sanaret: Nam jamjam moriturus erat. Et Jesus: Nisi ostenta et miracula videritis, inquit ei, non sitis credituri. At regius: Domine, inquit, descende priusquam moriatur puer meus. Et Jesus: Abi, inquit, vivit tuus filius. Hic, Jesu verbis auditis, credidit homo, et discessit. Jam vero, eo descendente, ei obvium facti ejus servi nunciarunt, ejus puerum vivere: eique sciscitanti quâ horâ melius habuisset, dixerunt: Pridie horâ septimâ liberatum fuisse febre. Cognovit itaque pater eam ipsam horam esse, quâ ei dixerat Jesus, ejus filium vivere;

QUÆSUMUS, Domine, Ecclesiam familiam tuam in assiduâ pietate conserves; ut ab omnibus adversis, Te protegente, libera sit, et religiose dedita tuo cultui et bonis operibus, ad tui Nominis gloriam, per Jesum Christum, Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola Philip. i. 3.

AGO Deo meo gratias, quoties vestri venit in mentem, semper in omnibus meis supplicationibus pro vobis omnibus cum lætitiâ supplicationem faciens, quod Evangelium hætenus a primâ die participaveritis: Hoc fore confidens, ut qui in vobis rem bonam inchoavit, idem absolvat usque ad diem Jesu Christi: Quemadmodum æquum est me hoc de vobis omnibus sentire, quod vos in animo habeam, et in vinculis meis, et in causâ

DOMINICA VIGESIMA SECUNDA A TRINITATE.

causæ dictione, et Evangelii confirmatione; vos omnes, inquam, collati in me beneficii una participes. Nam vos omnes (testis mihi Deus est) dignâ Jesu Christo affectione desidero; atque hoc precor, ut charitate etiam magis magisque excellatis, in omni cognitione et perspicentiâ, ut præstabilia approbetis, ut sinceri sitis, et innoxii ad Christi diem; pleni justitiæ fructibus, qui per Jesum Christum ad gloriam laudemque Dei pertinent.

Evangelium D. Matth.
xviii. 21.

PETRUS dixit ad Jesum: Domine, quoties peccanti in me fratri meo ignoscere debeo? ad septiesne? Cui Jesus: Non dicam tibi ad septies, sed ad septuagies septies. Itaque similiter accidit in regno cœlesti, ac in homine rege, qui voluit rationes conferre cum suis servis. Cum cœpisset autem conferre, adductus est ei quidam decies mille talentorum debitor, qui cum solvendus non esset, jussit eum dominus ejus, uxoremque et liberos, et omnes ejus facultates vendi, atque ita

solvi. Sed servus procubuit, et, ei præbens honorem, dixit: Domine, expecta me diutius, et omnia tibi solvam. Ita illius servi misertus dominus eum dimisit, eique debitum condonavit. At servus ille digressus, quendam nactus conservorum suorum, qui debebat ei centum denarios, comprehendit, et ei collum obtorquet: Solve mihi, inquit, quod debes. Cumque ejus conservus procubisset, et eum oraret, ut se diutius expectaret, sese ei omnia soluturum; noluit, sed eum in custodiam datum ivit, donec solvisset debitum. Quam rem videntes ejus conservi ægerime tulerunt, dominoque suo rem omnem declaratum iverunt. Tunc eum dominus ejus accersitum sic alloquitur: Serve nequam, ego tibi totum nomen illud, rogatus a te, condonavi: Nonne debebas tui conservi misereri, ut ego tui misertus eram? Ita iratus ejus dominus tradidit eum tortoribus, donec solvisset quicquid sibi debebatur. Sic meus quoque cœlestis Pater vobis faciet, nisi alii aliis ex animo delicta condonaveritis.

DOMINICA VIGESIMA TERTIA A TRINITATE.

*Dominica Vigesima Tertia
a Trinitate.*

Collecta.

DEUS, qui nobis perfugio et munimento es, et omnis pietatis auctor; facilis sis, quæsumus, ad pias Ecclesiæ tuæ preces exaudiendum; et præsta, ut, quæ sincerâ mente petimus, eorum efficaciter sumus compotes, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola Phil. iii. 17.

ESTE mei imitatores, et eos considerate qui ita se gerunt, ut nos exemplum habetis. Nam multi ita se gerunt (quos et sæpe vobis dixi, et nunc plorans dico) Christianæ crucis hostes: Quorum exitus est exitium: Qui et ventrem pro Deo habent, et gloriam sibi in suâ turpitudine collocant: Qui terrestria sapiunt. Nam nostra quidem conversatio in cælis est: Unde etiam servatorem manemus Dominum Jesum Christum, qui humile nostrum corpus sic transfigurabit, ut eandem cum ejus glorioſo corpore formam habeat, pro eâ vi, quâ ipse sibi subijcere potest omnia.

*Evangelium D. Mat. xxii.
15.*

TUNC Pharisei consilium captum iverunt de eo in verbis illaqueando, eique discipulos suos cum Herodianis miserunt, qui dicerent: Magister, scimus te veracem esse, divinamque vitæ viam vere docere, neque quenquam curare, quippe qui non spectes hominum personam. Dic ergo nobis quid censeas, liceatne pendere tributum Cæsari, necne? At Jesus, cognitâ eorum malitiâ, dixit: Quid me tentatis? simulatores: Ostendite mihi nummum tributarium. Illi ei denarium attulerunt. Et ille: Cujus est imago hæc, inquit eis, et inscriptio? Cui illi: Cæsaris, inquirunt. Tunc ille: Solvite igitur (inquit eis) quæ sunt Cæsaris Cæsari, et quæ Dei Deo. Hoc audito, admirati illi, eo relicto, discesserunt.

*Dominica Vigesima Quarta
a Trinitate.*

Collecta.

Quæsumus, Domine, tuorum noxas dele, ut, pro tuâ singulari misericordiâ, peccatorum nexibus, quæ

DOMINICA VIGESIMA QUARTA A TRINITATE.

quæ pro nostrâ imbecillitate admisimus, expediamur: Hoc concede, cœlestis Pater, gratiâ beati Domini et Servatoris nostri Jesu Christi. *Amen.*

Epistola Coloss. i. 3.

AGimus Deo, Patrique Domini nostri Jesu Christi, gratias, semper pro vobis orantes, auditâ vestrâ in Christo Jesu fide et amore in omnes sanctos, propter ea, quæ vobis in cœlis reposita sperantur, quæ ante audivistis in verâ Evangelii oratione, quod ad vos pervenit, quemadmodum etiam in toto orbe proficit, sicut in vobis, ex quo die Dei beneficium vere audivistis ac cognovistis: Quemadmodum ex Epaphrâ didicistis, conservo nostro charissimo, qui fidus est pro vobis minister Christi, qui idem nobis vestram in spiritu charitatem exposuerit. Itaque nos, ex quo die id audivimus, non desinimus pro vobis orare, ac poscere, ut ejus voluntatis cognitione repleamini, cum omni sapientiâ, prudentiâque divinâ. Quo sic vos geratis, ut Domino dignum est, et ei omnino placeatis, in omnibus recte factis fructum ferentes, et in

Dei cognitione crescentes, summâ vi convalescentes per ejus gloriosum robur, ut summâ sitis patientiâ et clementiâ cum lætitiâ præditi. Agimusque Patri gratias, qui nos idoneos reddidit ad participandam sanctorum sortem in luce.

*Evangelium D. Matth.
ix. 18.*

HÆC Jesu illis loquente, venit quidam de magistratu, qui, ei honore præstito, ita dixit: Filia mea modò obiit; sed veni ei impositum manum tuam, et reviviscet. Tum Jesus surrexit, et eum secutus est una cum suis discipulis. Hic quedam mulier, quæ sanguinis profluvio duodecimum annum laborabat, eum aggressa a tergo, ejus togæ oram tetigit. Sic enim secum ipsa cogitabat: Si vel ejus togam tetigero, salva sum. Jesus autem conversus, eâ visâ, dixit: Confide, filia, tua te fiducia servavit. Itaque sanata est mulier eâdem illâ horâ. Ut venit autem Jesus in ædes illius qui magistratum gerebat, viditque tibicines et turbam tumultuantem, dixit eis: Discedite, non enim mortua est puella, sed dormit. Illi vero eum deride-

DOMINICA VIGESIMA QUINTA A TRINITATE.

dere. Deinde, ejectâ turbâ, ingressus,prehendit puellæ manum, atque illa surrexit, emanavitque ejus rei fama in totam illam regionem.

adduxit Israëliticæ domûs progeniem ex Aquilonari terrâ, exque omnibus terris, in quas ego eos profligavero, degentque in suâ terrâ.

*Dominica Vigesima Quinta
a Trinitate.*

Collecta.

QUæsumus, Domine, tuorum fidelium animos excita, ut, uberes bonorum operum fructus edentes, amplissimam a Te mercedem consequantur, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

*Pro Epistolâ Jerem. xxiii.
5.*

FUTURUM est, inquit Jehova, ut ego suscitem Davidi justam stirpem, qui rex regnet, et sapiat, et jus æquumque faciat in terris. Ejus tempore servabitur Judæus, degetque tutus Israëlita. Vocabitur autem hoc nomine, Jehova justitia nostra. Itaque tempus erit, inquit Jehova, cum non jam dicetur, Sic vivit Jehova, qui deportavit Israëlitas e terrâ Ægypti: sed vivit Jehova qui deportavit, quique

*Evangelium D. Joban.
vi. 5.*

SUblatis igitur oculis, Jesus videns ingentem hominum multitudinem ad se venire, dicit Philippo: Unde panes ememus, quos hi comedant? Id autem dicebat, ejus tentandi gratiâ; sciebat enim ipse quid facturus esset. Cui Philippus ita respondit: Ducentorum denariorum panes non satis sint eis, ut eorum quisque paululum quid accipiat. Tum, unus ex ejus discipulis, Andreas, Simonis Petri frater, sic eum alloquitur: Est hîc quidam puer, qui habet quinque panes hordeaceos, et duos pisciculos: Sed hæc quantula sunt ad tam multos? Et Jesus: Facite, inquit, ut homines discumbant: Erat autem in eo loco multum graminis. Igitur discubuerunt viri, numero circiter quinquies mille; Et Jesus sumptos panes, actis gratis, distribuit discipulis; discipuli porro discumbentibus; iidemque

DIES DIVI ANDREÆ.

tidemque ex piscibus quantum voluerunt : atque, illis expletis, iussit discipulis ut superantia frustra colligerent, et duodecim canistra ex quinque hordeaceis panibus replevere frustis, quæ convivis superfu-
erant. Igitur homines, videntes quod ostentum edidisset Jesus, dicebant, eum vere vatem illum esse, qui in orbem venturus esset.

Si ante Dominicam Adventus plures Dominicae supra nominatis fuerint, Collecta, Epistola, et Evangelium earum Dominicarum quæ post Epiphaniam omisa sunt, recitabuntur usque Dominicis, quæ hic supererunt : Si pauciores extiterint, cetera omitantur. Modò hæc ultima Collecta, Epistola, et Evangelium semper usurpentur Dominicâ proximâ ante Adventum.

Dies Divi Andreæ.

Collecta.

OMnipotens Deus, qui Divum Andream sanctum Apostolum tuum eâ gratiâ donâsti, per quam Filii tui Jesu Christi vo-

cantis protinus dictum audiens, eum continuo sequutus est ; da etiam, ut nos omnes, per divinum tuum sermonem vocati, nosmet continuo accingamus ad sancta præcepta tua omni obsequio exequendum, per eundem Jesum Christum Dominum nostrum. Amen.

Epistola Rom. x. 9.

QUOD si et ore Dominum Jesum confessus fueris, et a Deo ex mortuis excitatum animo credideris, servabere. Nam et animo creditur ad justitiam, et ore fit confessio ad salutem. Sic enim dicunt S. literæ. Quicquid ei confidet, non frustra futurum. Nullum quidem Judæi Græcique discrimen est, cum idem sit omnium Dominus dives omnibus qui eum invocant. Quisquis enim Domini nomen invocaverit, servabitur. Sed possuntne invocare eum, in quem non credunt? aut credere ei, de quo non audierunt? aut audire sine præcone? aut prædicare, nisi qui erunt legati? quemadmodum extat in S. literis: O quam elegantes sunt pedes nunciantium pacem, nunciantium bona! Sed non omnes obtemperant

DIES D. THOMÆ APOSTOLI.

rant Evangelio. Esaias enim dicit : Domine, quis credidit orationi nostræ ? Ergo fides est ex auditione : Auditio autem ex divinâ oratione. Sed annon audiverint ? inquam. Quidni ? cum in omnes terras pervenerit eorum sonus, eorumque verba ad ultimum orbem ? Sed dico, annon noverunt Israëlita ? Primus Moses dicit : Ego vos per non gentem provocabo : Vos per imperitam gentem irritabo. Esaias vero dicere audet : Repertus sum non quærentibus me : Perspicuus factus sum non curantibus me. Ad Israëlitas vero sic dicit : Pando meas manus totum diem ad contumacem contradicentemque populum.

Evangelium D. Matth.
iv. 18.

AMbulans autem Jesus apud lacum Galilææ, cum vidisset fratres duos, Simonem cognomine Petrum, et Andream ejus germanum, rete jacentes in lacum (erant enim piscatores) dixit eis : Sequimini me, et faciam vos hominum piscatores. Atque illi continuò, relictis retibus, eum secuti sunt. Inde progressus vidit alios

duos fratres, Jacobum Zebedæi filium, et Johannem ejus fratrem, in navi cum suo patre Zebedæo sarcientes sua retia, eosque vocavit : Atque illi protinus, relictâ navi, patreque suo, secuti sunt eum.

Dies D. Thomæ Apostoli.

Collecta.

OMnipotens et sempiternus Deus, cujus permisso, ad majorem Fidei confirmationem, divus Thomas Apostolus tuus de Filii tui Resurrectione dubitavit ; da nobis sincere adeo, nulloque nobis restante scrupulo, in Filium tuum Jesum Christum credere, ut Fides nostra in oculis tuis nullam unquam reprehensionem capiat. Attende nos, Domine, per eundem Jesum Christum, cui una Tecum et cum Spiritu Sancto sit omnis honor et gloria, et nunc et in diem sempiternum.
Amen.

Epistola Eph. ii. 19.

ERGONON jam peregrini estis et inquilini, sed sanctorum cives, Deique domestici, super Apostolorum

DIES CONVERSIONIS D. PAULI.

rum Vatumque fundamentum extructi, anguli capite ipso Jesu Christo, per quod totum ædificium compactum crescit in sanctum templum, in Domino: In quo vos quoque una ædificamini, ad Dei domicilium, divino afflatu.

Evangelium D. Johan.
xx. 24.

THOMAS autem, unus ex duodecim, nomine Didymus, non erat cum eis, quando venit Jesus. Huic igitur alii discipuli dixerunt, vidisse se Dominum. Sed ille sic eis dixit: Nisi et in ejus manibus clavorum impressionem videro, et meum digitum clavorum vestigio, et manum lateri ejus admoveo, non credam. Deinde post dies octo, cum rursus essent intus ejus discipuli, et Thomas cum eis, venit Jesus, portis clausis, in medioque stetit, et, Salve, inquit. Deinde Thomæ dicit: Affer huc tuum digitum, et vide meas manus; tuamque manum affer, et meo lateri admove: Neve incredulus esto, sed credens. Et Thomas ei respondens dixit: Dominus meus, et Deus meus. Cui Jesus: Quia

vidisti me, Thoma, inquit, credis: Felices, qui non viderint, et tamen crediderint. Et alia quidem multa miranda fecit Jesus in conspectu suorum discipulorum, quæ non sunt in hoc libro scripta. Hæc autem scripta sunt, ut credatis Jesum esse Christum Dei Filium; utque credentes vitam per ejus nomen adipiscamini.

Dies Conversionis D. Pauli.

Collecta.

DEUS, qui, beato Apostolo Divo Paulo prædicante, universum orbem claritate Evangelii collustrasti; da, quæsumus, ut mirabilem adeo illius Conversionem memoriæ nostræ mandantes, summas tibi gratias ob eam habeamus, sanctam, quam tradidit doctrinam, colendo, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Pro Epistolâ Act. ix. 1.

AC Saulus, minas adhuc cædemque spirans in Domini discipulos, aggressus pontificem, petit ab eo epistolas Damascum ferendas, ad collegia: ut,
fi

DIES CONVERSIONIS D. PAULI.

si quos ejus instituti inveniret, five viros, five foeminas, vinctos perduceret Hierosolymam. Sed, inter eundem, eum Damasco propinquantem subito circumfulsit de coelo lux, ad terramque collapsus vocem audivit sibi dicentem: Saule, Saule, quid me persequeris. Et ille: Quis es, Domine? Ego sum Jesus (inquit Dominus) quem tu persequeris. Durum est tibi contra stimulos calcitrare. Hic ille tremens ac stupefactus: Domine, quid me vis facere? inquit. Cui Dominus: Surge, et in urbem ingredi, et tibi dicetur, quid tibi faciendum sit. Homines autem ejus comites itineris astant attoniti, vocem audientes illi quidem, sed neminem videntes. Saulus vero a terra surrexit, et, apertis oculis, neminem videbat. Eum illi manibus ducentes Damascum introduxerunt: Ac per tres dies non vidit, neque comedit aut bibit. Erat Damasci discipulus quidam nomine Ananias, quem Dominus per visum sic allocutus est: Anania. Et ille: Quid est, inquit, Domine? Cui Dominus: Surge, inquit, et in vicum proficiscere, qui Rectus appellatur, et

quare in aedibus Judae Saulum nomine, Tarsensem; is enim supplicat: Et per visum vidit virum, nomine Ananiam, ingressum, et sibi manus imponentem, ut cernat. At Ananias: Domine, inquit, audivi ex multis de eo viro, quantum malorum tuis sanctis Hierosolymae fecerit: Quinetiam hic potestatem habet a pontificibus vincendi omnes tuum nomen invocantes. Cui Dominus: Vade, inquit: Nam is mihi selectum est instrumentum, ad proficendum meum nomen, tum apud caeteras gentes atque reges, tum apud Israelitas. Nam ei ostendam ego, quanta sint ei patienda propter meum nomen. Tum Ananias abiit: Et, domum ingressus, ac impositis illi manibus, dixit: Saule frater, Dominus (Jesus, inquam, is qui tibi in via venienti apparuit) me misit ut videas, Sanctoque Spiritu repleare. Ac protinus, delapsis ex ejus oculis quibusdam quasi squamis, visum recepit, surrexitque et baptizatus est, ac, cibo capto, convaleuit. Fuit autem Saulus cum Damascenis discipulis dies aliquot, ac statim in collegiis Christum praedicabat, eum esse Dei Filium.

PURIFICATIO D. MARIÆ VIRGINIS.

Obstupescabant autem omnes, qui eum audiebant, et dicebant: Nonne hic est, qui populatus est in Hierosolymâ eos qui invocabant nomen istud, et huc idcirco venit, ut vinctos eos adduceret ad principes sacerdotum? Saulus autem magis invalescebat, et confundebat Judæos, qui habitabant Damasci, collatis testimoniis, demonstrans eum esse Christum.

Evangelium D. Mat. xix.
27.

TUM Petrus ita loquitur: En nos reliquimus omnia, Teque secuti sumus: Quid ergo hinc assequemur? Et Jesus: Hoc vobis confirmo (inquit eis) vos qui me secuti estis in renovatâ vitâ, cum sedebit filius hominis in suo glorioso tribunali, seduros esse vos quoque in duodecim tribunalibus, judicantes duodecim tribus Israëlitarum. Et quisquis domos, aut fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut uxorem, aut liberos, aut agros mei nominis causâ reliquerit, is centuplum adipiscetur, et vitam obtinebit sempiternam. Sed multi primi erunt ultimi, et ultimi primi.

*Dies, quo Christum in fano
sistebant, qui vulgo dicitur
Purificatio D. Mariæ
Virginis.*

Collecta.

OMnipotens et sempiternus Deus, Majestatem tuam supplices exoramus, ut, sicut Filius tuus unigenita, assumptâ sibi nostrâ carne, hodierno quasi die, tibi in Fano sistebatur, ita nos quoque puris et mundis cordibus Tibi sistamur, per eundem Filium tuum Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Pro Epistolâ Malac. iii. 1.

EGO mittam meum nuncium, qui mihi viam præparabit, et repente veniet in suum delubrum Dominus, quem vos requiritis, foederisque nuncius, quem vos avetis. Is adventat, inquit armipotens Dominus. Quis autem ejus adventûs diem sustinebit? aut eo apparente consistet? erit enim quasi quidam ignis explorans, aut lanaria fullonia. Sedensque explorabit ac expurgabit argentum, et expurgabit Levitas; ac tam puros reddet, quam est aurum aut argentum. Itaque Dominus

PURIFICATIO D. Mariæ Virginis.

no fertum iuste obmovebunt: Eritque acceptum Domino Judæorum ac Hierosolymitanorum fertum, sicut antiquis ac priscis temporibus atque annis. Congrediar autem vobiscum iudicio, eroque celer testis in præstigiatores, in adulteros, in perjuros, in eos qui mercede fraudant mercenarios, qui viduas, qui pupillos, qui peregrinos labefactant, neque metiment, inquit armipotens Dominus.

Evangelium D. Luc. ii.
22.

Completis autem eorum purificationis diebus, ex lege Moſis tulerunt eum Hierosolymam, ut Domino ſisterent, (quemadmodum in Domini lege ſcriptum eſt, ſcilicet, omnem matrem, qui matricem aperuiſſet, Domino ſacrum eſſe dicendum) utque munus conferrent, quemadmodum in Domini lege dictum eſt, par turturum, aut duos pipiones. Erat tum Hieroſolymæ homo, nomine Simeon, qui homo juſtus erat, et religioſus, expectans Iſraëliſtarum conſolationem, et Sancto Spiritu præditus. Huic fuerat Sancti Spiritûs oraculo dictum, non prius eſſe

mortem ſenſurum, quam Domini Chriſtum vidiffet. Is inſtinctu Spiritûs venit in ſanum, atque ubi intulerunt parentes puerum Jeſum, ut de eo ex legis ritu facerent, ipſe eum ſuis ulnis excepit, Deoque gratias egit his verbis: Nunc dimittis me, Domine, ſervum tuum ſecundum promiſſionem tuam placide; quandoquidem vidi meis oculis ſalutem tuam, quam omnibus expoſitam populis parâſti: Lumen gentibus patefaciendum, et tuorum Iſraëliſtarum gloriam. Mirabantur autem ejus pater atque mater ea, quæ de eo dicebantur, eiſque fauſta precatus Simeon, ejus matrem Mariam ſic affatus eſt: Scito hunc multorum vel caſui vel reſurrectioni in Iſraëliſtis deſtinatum eſſe, et ſignum fore cui contradicatur. Quin tuum quoque animum penetrabit gladius, ut pateſcant multarum mentium cogitationes. Erat autem Anna vates, Phanuëlis filia, ex Aſerianâ tribu, quæ, multum ætate proveſta, vixerat annos cum viro ſeptem a virginitate ſuâ: Eratque eadem vidua annorum circiter quatuor et octoginta, quæ ex fano non diſcedebat, jejuniis precibuſque noctes et dies Deum

DIES D. MATTHIÆ.

Deum colens. Hæc eadem horâ supervenit, et Domino gratias agere, deque eo loqui cœpit omnibus, qui Hierosolymis liberationem expetabant. Et illi, omnibus ex lege Domini peractis, redierunt in Galilæam, in oppidum suum Nazaretham. Puer vero crescebat, et spiritû confirmabatur, sapientiâque replebatur, eique aderat Dei gratia.

Dies D. Matthiæ.

Collecta.

OMnipotens Deus, qui in locum Judæ proditoris fidelem famulum tuum Matthiam substituoisti, ut ad undecim Apostolos cooptatus sit; da Ecclesiam tuam, contra Pseudo-Apostolos semper protectam, fidelibus et veris Pastoribus dirigi et administrari, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Pro Epistolâ Act. i. 15.

Per eos dies surrexit Petrus in medio discipulorum, (cum quidem esset ibidem capitum numerus ad centum viginti) et in

hunc modum verba fecit: Homines et fratres, oportebat illud S. literis mandatum fieri, quod Sanctus Spiritus ore Davidis prædixit, de Juda eo, qui se ducem præbuit iis qui Jesum comprehenderunt: qui Judas, in nostrum numerum ascitus, hanc functionem sortitus erat. Is quidem injustitiæ mercede agrum comparavit, et suspensus crepuit medius, effusæque sunt ejus omnia viscera: Id quod omnibus Hierosolymæ incolis notum factum est, ita ut appellatus sit ager ille vernaculâ eorum linguâ, Hacedania, hoc est, Ager sanguinis. Scriptum est enim Psalmorum libro: Fiat ejus habitatio deserta, neque sit qui in eâ habitet, ejusque Episcopatum excipiat alius. Quapropter oportet unum eorum virorum (qui nobiscum toto eo tempore versati sunt, quo nobiscum consuetudinem habuit Dominus Jesus, usque a Johannis baptismo, ad eum diem quo nobis subductus est) ejus resurrectionis testem una nobiscum fieri. Tum duos statuerunt, Josephum nomine Barsabam, qui cognominatus est Justus, et Matthiam; atque his verbis orârunt: Tu, Domine,

ANNUNCIATIO BEATÆ VIRGINIS Mariæ.

mine, qui omnium mentes perspicis, ostende, utrum horum destinaveris, subeundæ hujus muneris et legationis forti, ex quâ Judas excidit, ut iret in suum locum. Deinde eorum sortes jecerunt; designavitque fors Matthiam, atque is ad undecim Apostolos cooptatus est.

Evangelium D. Matth. xi.
25.

ALiquando Jesus locutus in hunc modum est: Ago tibi gratias, Pater, cœli terræque Domine, qui hæc sapientes peritosque celaveris, et infantibus patefeceris: Idque, ô Pater, quoniam sic tibi placitum est. Omnia mihi tradita sunt a Patre meo, neque quisquam Filium cognoscit, nisi Pater; neque Patrem quisquam cognoscit, nisi Filius, et cui voluerit Filius patefacere. Venite ad me omnes laborantes et onusti, et ego recreabo vos: Subite jugum meum, et a me discite, qui mitis sum, et animo summissus; et invenietis animis vestris requiem. Meum enim et jugum commodum, et onus leve est.

Annunciatio Beatæ Virginis Mariæ.

Collecta.

QUæsumus, Domine, gratiam tuam in corda nostra effunde, ut, quemadmodum, annunciante Angelo, Filium tuum Jesum Christum sibi carnem assumptissemus, ita per Crucem ejus et Passionem ad Resurrectionis ejus gloriam perducamur, per eundem Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Pro Epistolâ Esai. vii. 10.

PETE tibi signum (inquit Dominus, Achazum porro alloquens) a Domino Deo tuo, idque rei quamlibet vel depressæ, vel sursum elatæ. Hic, cum Achazus negaret se signum petiturum aut Dominum tentaturum: Audite (inquit ille) Davididæ. Parumne vobis est hominibus exhibere negotium, nisi exhibeatis etiam Deo meo! Ergo dabit vobis Dominus ipse signum. Ecce puella pregnans filium pariet, quem nomine vocabit Emmanuel; qui butyro melleque vescetur, discendo reprobare malum, et eligere bonum.

Evan-

DIES D. MARCI.

Evangelium D. Luc. i. 26.

Mense autem sexto missus est a Deo angelus Gabriel, in oppidum Galilææ, nomine Nazaretham, ad virginem desponsam viro, cui nomen erat Josephus, ex domo Davidis: Virginis autem Maria nomen erat. Ad eam ingressus angelus dixit: Salve, Accepta, Cui Dominus adest, quæque es mulierum fortunatissima. At illa, eo viso, ejus sermone turbata, cogitabat qualis esset ea salutatio. Et angelus: Ne metue, Maria; nam propitium habes Deum: Ac scito, te utero concepturam, parituramque filium, quem Jesum nomine vocabis. Is erit magnus, et Supremi Filius vocabitur: Eique dabit Dominus Deus solium Davidis, ejus parentis, isque in Jacobeorum domum regnabit in perpetuum, nec ullus ejus regni finis erit. At Maria: Quo pacto fiet istud, inquit angelo, cum ego virum nesciam? Et ille respondens: Te Spiritus Sanctus, inquit, invadet, et Supremi vis inumbrabit: Itaque Sanctus iste partus dicetur Dei Filius. Et quidem Elisabeta, cognata tua, concepit et ipsa filium in senectute suâ: Eique jam sextus hic mensis agi-

tur, quæ tamen sterilis dicebatur: Adeo nulla res est, quam Deus facere non possit. Tum Maria: Ecce me Domini servam, eveniat mihi ita ut tu dixisti. Ita angelus ab eâ discessit.

Dies D. Marci.

Collecta.

OMnipotens Deus, qui sanctam Ecclesiam tuam in Evangelistæ tui Divi Marci cœlesti doctrinâ instituiti; nos gratiâ impertire, per quam non tanquam pueri, omni vanæ Doctrinæ vento fluctuantes, sed in sancti Evangelii tui veritate fixi simus, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola Ephes. iv. 7.

Cæterum unicuique nostrum collatum est beneficium, pro portione domini Christi. Itaque ascendens in sublime (inquit ille) captivos abduxit, et dona dedit hominibus. Quid est autem Ascendit, nisi quod prius in imas terræ partes descenderat? Qui descenderat idem est qui supra cœlos omnes ascendit, ut omnia compleret. Atque is partim Apostolos, partim Vates, partim Evangelistas, partim

DIES DD. PHILIPPI ET JACOBI.

tim pastores et magistros dedit, ad condendos sanctos, ad opus ministerii, ad Christi corporis extructionem, donec perveniamus omnes ad unitatem fidei, cognitionisque Filii Dei, in virum adultum, ad modum plenæ ætatis Christianæ. Ne simus amplius pueri; qui omni doctrinæ vento fluctuamus ac circumferamur, hominum versutiâ, quâ nos malitiosè ad fallendum aggrediantur; sed, verum tenentes cum charitate, omnino in eum adolescamus, qui caput est, videlicet Christus; ex quo totum corpus, omnibus (per quas efficitur administratio) commissuris compactum atque connexum, actione (quæ pro cuiusque partis modo fit) facit corporis incrementum, ad semet extruendum in charitate.

Evangelium D. Johan.

xv. i.

EGO sum vera vitis, et Pater meus est agricola. Omnem palmitem, in me non ferentem fructum, amputat, et omnem ferentem fructum expurgat, ut plus fructus ferat. Jam vos puri estis, propter sermonem quem ad vos habui. Quapropter manete in me, et ego in vo-

bis. Quemadmodum palmes fructum ferre per se ipsum non potest, nisi maneat in vite: sic neque vos, nisi maneatis in me. Ego sum vitis, vos palmites. Qui in me manet, et ego in eo, is multum fert fructum: Siquidem sine me vos nihil facere potestis. Si quis in me non manet, is extra projectus aruit, ut farmenta, quæ colliguntur, et in ignem deflagratura conjiciuntur. Si et vos in me manseritis, et mea verba in vobis manserint, quicquid postulare voletis, id vobis concedetur. In eo illustratur Pater meus, si vos multum fructum feratis, meique discipuli eritis. Quemadmodum amavit me Pater, sic ego vos amavi. Manete in amore meo: Si mea præcepta conservaveritis, manebitis in amore meo; ut ego mei præcepta Patris conservavi, et in ejus amore maneo. Hæc vobis e locutus sum, ut et mea lætitia in vobis maneat, et vestra lætitia expleatur.

Dies DD. Philippi et Jacobi.

Collecta.

OMnipotens Deus, quem vere nôsse est vita æterna, fac nos pro certo scire

DIES DD. PHILIPPI ET JACOBI.

scire Filium tuum Jesum Christum esse Viam, Veritatem, et Vitam, ut vestigiis sanctorum Apostolorum tuorum Divi Philippi et Divi Jacobi insistentes, in viâ, quæ ducit ad vitam æternam, constanter gradiamur, per eundem Filium tuum Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola D. Jacobi, i. 1.

Jacobus, Dei et Domini Jesu Christi servus, duodecim tribubus ultro citroque dispersis, salutem. Summopere gaudendum existimate, fratres mei, cum in varias inciditis periclitationes, intelligentes fidei vestræ exploratione patientiam gigni. Patientia autem perfectum opus habeat, ut perfecti integritate nullâ re careatis. Quod si quis vestrum sapientiâ caret, postulet a Deo, qui omnibus plene donat, nec exprobrat, et ei donabitur. Postulet autem cum fiduciâ, nihil dubitans. Qui enim dubitat, similis est fluctui maris, vento actus ac excitatus. Neque vero se putet is homo quicquam a Domino impetraturum. Homo duplicis animi, in omnibus suis actionibus inconstans. Glo-

rietur autem frater humilis in sublimitate suâ, et dives in humilitate suâ, nam, ut herba flos, sic peribit. Ut enim exortus cum ardore sol herbam arefacit, ejusque et flos decidit, et decora species interit: Ita dives cum suis copiis marcescet. Felix homo qui tentationem sustinet: Approbatus enim vitæ coronam accipiet, quam promissit Dominus suis amatoribus.

*Evangelium D. Johan.
xiv. 1.*

Nolite animo turbari, inquit Jesus suis discipulis. Fidem habetis Deo, et mihi fidem habete. In domo Patris mei mansiones multæ sunt: Quod si secus esset, dixissem vobis. Eo paratum vobis locum, quod si ivero paratum vobis locum, veniam, et vos mecum assumam, ut ubi ero ego, vos etiam sitis. Et quidem, quo ego proficiscar, vos scitis, et viam tenetis. Dicit ei Thomas: Domine, nescimus quo proficiscaris, tantum abest ut viam tenere possimus. Cui Jesus: Ego sum Via, et Veritas, et Vita. Nemo ad Patrem venit, nisi per me. Si me cognosceretis, meum quoque Patrem cognosceretis, et

DIES D. BARNABÆ APOSTOLI.

et jam nunc eum cognoscitis ac vidistis. Et Philippus: Domine, inquit ei, ostende nobis Patrem, et satis erit nobis. Cui Jesus: Tantum jam temporis vobiscum sum, et tu me non nôsti, Philippe? Qui me vidit, Patrem vidit: Quî fit, ut dicas, Ostende nobis Patrem? Non credis, et me in Patre, et Patrem in me esse? Quæ ego verba vobis dico, meâ sponte non dico; sed ipse Pater, qui in me manet, facit opera. Credite mihi, et me in Patre, et Patrem in me esse: Aut certe de ipsis factis mihi credite. Hoc certo certoque sic habetote, qui mihi fidem habebit, eum esse eadem mecum atque etiam his majora facturum. Nam ad Patrem meum proficiscor: Ac, quicquid per meum nomen petieritis, id faciam, ut illustretur Pater in Filio. Si quid per meum nomen petieritis, ego faciam.

Dies D. Barnabæ Apostoli.

Collecta.

Domine Deus omnipotens, qui sanctum tuum Apostolum Barnabam eximiis Sancti Spiritûs dotibus ornâsti; quæsumus,

ne finas nos vel variis dotibus tuis, vel tuâ gratiâ destitui, per quam iis semper utamur ad laudem et gloriam tuam, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Pro Epistolâ Act. xi. 22.

QUOD postquam de eis auditione accepit Ecclesia Hierosolymitana, Barnabam misit, qui Antiochiam se conferret. Is, postquam eo pervenit, visâ Dei gratiâ, lætatus, omnesque ut cum animi destinatione Domino hærent, cohortatus est; utpote vir bonus, Sanctique Spiritûs et fidei plenus. Itaque Domino accessit aliquanta multitudo. Profectus est autem Tarsum Barnabas, Sauli requirendi gratiâ, quem nactus duxit Antiochiam, ac totum annum cum Ecclesiâ versati sunt, et aliquantam hominum multitudinem docuerunt; ac primum Antiochiæ discipuli nuncupati sunt Christiani. Eâ tempestate descenderunt Hierosolymis vates Antiochiam, quorum unus extitit Agabus nomine, qui divinitus afflatus, gravem fore toto orbe famem significavit, quæ quidem accidit sub Claudio Cæsare. Discipuli

DIES D. JOHANNIS BAPTISTÆ.

scipuli autem, prout eorum cuique suppetebat, decreverunt opitulandi gratiâ mittere habitantibus in Judæâ fratribus: Id quod fecerunt: Et ad seniores Barnabæ et Sauli operâ miserunt.

Evangelium D. Joh.

XV. 12.

HOC meum est præceptum, ut ametis inter vos, quomodo ego vos amavi. Majore charitate nemo præditus est, quam si quis animam suam amicorum suorum causâ impendat. Vos mei estis amici, si feceritis quæcunque ego vobis præcipio. Non jam vos dico servos, siquidem servus nescit quid agat suus dominus. Vos autem amicos propterea dixi, quod vobis omnia, quæ audiavi ex Patre meo, declaravi. Non vos me elegistis, sed ego vos elegi, et eo destinavi, ut abeatis, et fructum feratis, vesterque fructus duret; ut quicquid Patrem per meum nomen poposceritis, id vobis concedat.

Dies D. Johannis Baptistæ.

Collecta.

OMnipotens Deus, cujus Providentiâ servus tuus Johannes Baptista non

sine miraculo quodam natus est, et missus Filii tui Servatoris nostri viam præparatum, vitæ correctionem prædicando; da nos doctrinam illius, sanctamque ejus vitam ita imitari, ut, juxta illius sermonem, vere vitam corrigamus, et ejus exemplo firmæ veritatem eloquamur, cum omni libertate arguentes crimina, et propter veritatem æquo animo mortem perferamus, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Pro Epistolâ Esai. xl. 1.

Consolamini, consolamini meum populum, dicit Deus vester. Alloquimini blande Hierosolymam, clamantes ei ejus impletum esse spatium, ejus remissam esse culpam, quippe quæ ex Domini manu duplum acceperit, ob sua tot peccata. Vox clamat in solitudine, Parate viam Domini; corrigite in incultis locis Deo nostro semitam: Omnis et vallis attolletur, et mons, collisque deprimetur, et prava in recta, et iniqua in plana redigentur; patefietque Domini gloria, cernentibus universis mortalibus: Quoniam os Domini loquitur. Vox dicit, Clama. Quid cla-

DIES D. JOHANNIS BAPTISTÆ.

clamabo? inquit. Omnes mortales herba sunt, eorumque gloria omnis quasi flos terrestris. Aret herba, cadit flos, Domini afflatus vento: Næ herba sunt homines. Aret herba, cadit flos: At Dei nostri dicta rata sunt in sempiternum. Altum conscende montem, ô nuncia Sionis: Attolle valide vocem tuam, ô nuncia Hierosolymorum: Attolle impavida, dic Judæis civitatibus, Ecce Deum vestrum! Ecce Dominum Deum fortiter venientem, et suo sibi brachio dominantem! En habet secum suam mercedem, suumque præmium in præsentia! Ut pastor gregem suum pascit; lacerto suo congregatos in sinu gestabit agnos, fœtas agens.

Evangelium D. Luc.
i. 57.

ELisabeta, exacto ad pariendum tempore, filium genuit. Et ejus vicini atque cognati audientes quantâ Dominus erga eam usus esset clementiâ, congratulabantur ei. Octavâ autem die puerum circumcisum iverunt: Et eum patris ejus nomine Zachariam appellabant: Sed contradixit ejus mater: Non ita, inquit, sed vocabitur

Johannes. Cui illi: Nullus est, inquirunt, in cognatione tuâ, qui isto nomine nuncupetur: Deinde innuunt ejus patri, quid eum vellet appellari. Et ille, petitiâ tabellâ, scripsit, ejus nomen esse Johannem: Id quod mirati sunt omnes. Atque ille, aperto protinus ejus ore, solutâque linguâ, loqui cœpit, Deo gratias agens, metuque correpti sunt omnes eorum finitimi; ac per omnia Judææ montana. dictitabantur hæc omnia: Quæ quicumque audierant, in animo reponebant, cogitantes, quidnam futurus esset ille puer? Atque ei Domini manus aderat. Zacharias autem pater ejus, Sancto Spiritu plenus, vaticinatus est his verbis: Grates Domino Israëlitarum Deo, qui populi sui liberationem procuret, erigatque nobis cornu salutis in domo sui Davidis: Quemadmodum promiserat priscorum ore sanctorum suorum Vatum; quo vindicemur ab hostibus nostris, et ex omnium manu qui nos odere: Ut utatur clementiâ erga majores nostros, et sui sancti fœderis recordetur: Qui jurejurando promiserit Abrahamo patri nostro, daturum se nobis, ut intrepide, ex hostium nostrorum manu

DIES D. PETRI.

manu liberati, ipsum coram pie iusteque colamus, toto vitæ nostræ tempore. Et tu, Puer, Supremi Vates vocabere: Præibis enim Domino, paratum vias ejus; ad dandum salutis cognitionem ejus populo, quod eis venia datur peccatorum, per intimam Dei nostri misericordiam, quâ nos ex alto visit ortus, qui appareat iis qui in tenebris et atrâ nocte degunt, ad dirigendos pedes nostros in viam pacis. Puer autem crescebat, et spiritu confirmabatur, ac in desertis agebat, usque ad diem, quâ Israëlitis ostenderetur.

Dies D. Petri.

Collecta.

OMnipotens Deus, qui, per Filium tuum Jesum Christum, tot eximiis dotibus Apostolum tuum Divum Petrum locupletasti; et, ut oves tuas pasceret, iterum ac tertio jussisti: Fac, quæsumus, ut omnes Episcopi et Pastores tuum sermonem seduli eloquantur, et ei populus dicto sit audiens, quo coronam æternæ gloriæ accipiant, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Pro Epistolâ Act. xii. 1.

PER id tempus admovit Herodes rex manus vexandis ab Ecclesiâ nonnullis; et Jacobum Johannis fratrem ferro sustulit: Quod Judæis gratum esse videns, comprehendit insuper etiam Petrum (quum quidem essent azymorum dies) captumque dedit in custodiam, et quatuor quaternionibus militum custodiendum tradidit, volens eum post Pascha producere populo. Ita Petrus in carcere servabatur, fiebatque pro eo continua ab Ecclesiâ supplicatio ad Deum. Cum autem eum producturus esset Herodes, et eâ nocte dormiret Petrus inter duos milites, duabus colligatus catenis, et custodes ante portam custodiam agerent: Ecce adest Domini angelus, splendente per domum luce, qui, pulsato Petri latere, eum expergefecit, dicens: Surge celeriter. Ac, delapsus ex ejus manu catenis: Præcinge te, inquit, et tuis sandaliis calcea. Quod postquam ille fecit: Indue, inquit, tuum pallium, et me sequere. Itaque ille egressus eum sequitur: Neque rem veram ab angelo agi intelligebat, sed sibi spectrum cernere videbatur.

DIES D. JACOBI APOSTOLI.

tur. Prætergressi primam ac secundam custodiam, veniunt ad portam ferream, quâ in urbem itur, quâ eis suâ sponte apertâ, simulac egressi vicum unum processerunt, decessit ab eo angelus: Et Petrus, ut ad se rediit, ita dixit: Nunc vere scio, Dominum, misso angelo suo, me ex Herodis manu, et tanta Judaici populi expectatione eripuisse.

Evangelium D. Matth.
xvi. 13.

CUM venisset Jesus in tractum Cæsareæ Philippi, interrogavit suos discipulos his verbis: Quem me dicunt homines esse, me filium hominis? Cui illi: Hi Johannem Baptistam, illi Eliam, alii Jeremiam, aut vatum aliquem. Et ille: Vos vero (inquit eis) quem me esse dicitis? Cui Simon Petrus ita respondit: Tu es Christus Dei viventis filius. Et Jesus ei respondens: Beatus es, inquit, Simon Jonæ, quoniam non patefecit istud tibi caro et sanguis, sed Pater meus qui in cœlis est. Ego quoque tibi dico: Tu es Petrus, et in hâc petrâ construam meam Ecclesiam, quam Orci portæ non supera-

bunt: Tibique cœlestis regni claves dabo, ac quicquid in terrâ ligaveris, erit ligatum in cœlis: Et quicquid in terrâ solveris, erit solutum in cœlis.

Dies D. Jacobi Apostoli.

Collecta.

CONcede, Deus exorabilis, ut, quemadmodum Apostolus tuus D. Jacobus, patre suo et omnibus relictis, nullam moram obsequendi Filio tuo Jesu Christo vocanti interposuit, et sequutus est eum; ita in nobis quoque, tum mundanis, tum corporeis cupiditatibus relictis, nulla sit mora præcepta tua exequendi, per Jesum Christum Dominum nostrum.
Amen.

*Pro Epistolâ Act. xi. 27.
et pars Cap. xii.*

EA tempestate descendunt Hierosolymis Vates Antiochiam, quorum unus extitit Agabus nomine, qui, divinitus afflatus, gravem fore toto orbe famem significavit, quæ quidem accidit sub Claudio Cæsare. Discipuli autem, prout eorum cuique suppetebat, decreverunt

DIES D. BARTHOLOMÆI APOSTOLI.

runt opitulandi gratiâ mittere habitantibus in Judæa fratribus : Id quod fecerunt ; et ad Seniores Barnabæ et Sauli operâ miserunt. Per id tempus admovit Herodes rex manus vexandis ab Ecclesiâ nonnullis, et Jacobum Johannis fratrem ferro sustulit : Quod Judæis gratum esse videns, comprehendit insuper etiam Petrum.

Evangelium D. Matth.
xx. 20.

TUNC eum aggressa mater filiorum Zebedæi cum suis filiis, honore præbito, petebat aliquid ab eo. Cui ille : Quid vis ? inquit. Et illa : Jube (inquit ei) ut hi duo mei filii tibi alter dexter, alter sinister assideant in regno tuo. At Jesus respondens : Nescitis quid petatis. Potestis idem bibere poculum, quod ego bibiturus sum ? et eodem baptismo, quo ego baptizandus sum, baptizari ? Possumus, inquit illi. Et ille : Meum quidem poculum bibetis, inquit, meoque baptismo baptizabimini : sed, ut mihi dexterâ lævâque assideatur, non est meum dare, nisi quibus id paratum est a Patre meo. Hoc audito, reliqui decem indignati sunt ob duos

fratres. At Jesus advocatis eis dixit : Scitis, gentium principes in eas dominari, et magnos viros in eas potestatem obtinere. Inter vos non sic agetur : Quin, qui volet in vobis maximus fieri, sit vester famulus ; et, qui volet in vobis esse primus, eao servus vester : Sicut filius hominis non venit ut sibi ministretur, sed ut ministret ipse, animamque suam in multorum liberationem impendat.

Dies D. Bartholomæi Apostoli.

Collecta.

OMnipotens et sempiternus Deus, qui Apostolum tuum Bartholomæum gratiâ impertitus sis, per quam ex an mo credidit tuo verbo, et illud prædicavit ; da, quæsumus, Ecclesiæ tuæ et amare verbum, cui ipse credidit, et etiam illud prædicare et accipere, per Jesum Christum Dominum nostrum.
Amen.

Pro Epistolâ Act. v. 12.

Apostolorum autem operâ, multa vulgo monstroso prodigioseque fiebant (erant autem una omnes in Solomonis porticu, nec eis
O sese

DIES D. MATTHÆI APOSTOLI.

fese cæterorum quisquam audebat adjungere, sed eos magni faciebat populus. Accedebat autem magis magisque, qui Domino crederent, ingens tum virorum tum fœminarum multitudo) adeo ut per vicos exportarent ægros, inque lectis et grabatis ponerent, ut venientis Petri vel umbra aliquem eorum inumbraret. Conveniebant etiam vulgo ex finitimis urbibus Hierosolymam, adducentes ægros, et ab immundis spiritibus vexatos, qui curabantur omnes.

Evangelium D. Luc. xxii.

24.

EXtitit inter eos contentio, quis eorum maximus esse videretur. At ille: Gentium reges (inquit eis) in eas dominantur: Quique eis imperant, benefici appellantur. At vos non ita: Quin vestrum maximus perinde sit ac minimus: Et qui præest, perinde ac qui ministrat. Uter enim major est? qui accumbit, an qui ministrat? nonne qui accumbit? Atque ego sum inter vos perinde ac qui ministrat. Vos vero ii estis qui mecum permanseritis in meis adversis: Et ego regnum, quemadmodum mihi Pater

meus legavit, sic vobis lego, ut comedatis et bibatis in meâ mensâ in regno meo, et in tribunalibus sedeat, jus dicentes duodecim tribubus Israëlitarum.

Dies D. Matthæi Apostoli.

Collecta.

OMnipotens Deus, qui per Filium tuum beatum vocasti Matthæum, ad Publicanorum mensam sedentem, ut Apostoli munere simul et Evangelistæ fungeretur; nos gratiâ impertire, per quam, omni avaritiâ et immodicâ opum siti extinctâ, eundem Filium tuum Jesum Christum sequamur, qui vivit et regnat una tecum et cum Spiritu Sancto, unus Deus, in omnia secula. Amen.

Epistola 2 Cor. iv. 1.

PROpterea habentes hanc administrationem (quæ divina est in nos clementia) non defetiscimus: Quin, turpi occultatione repudiâtâ, non nos callide gerimus, neque divinam doctrinam fallaciter tractamus; sed veritatis declaratione nosipsos apud omnem hominum conscientiam in Dei conspectu com-

DIES D. MICHAELIS, ET OMNIUM ANGELORUM.

commendamus. Quod si tectum est nostrum Evangelium, tectum est pereuntibus: Quorum, videlicet infidentium, mentes cæcavit hujus seculi Deus, ne collustret eos claritas gloriosi Christi Evangelii, qui est imago Dei inaccessibilis. Non enim nos ipsos prædicamus, sed Christum Jesum Dominum; nos autem vestros servos, per Jesum. Nam Deus, qui lucem ex tenebris lacere jussit, is est qui nostris illuxit animis, ad claritatem cognitionis gloriæ Dei, in Jesu Christi personâ.

Evangelium D. Matth.
ix. 9.

Illinc digrediens Jesus, conspicatus hominem ad publicanorum mensam sedentem, Matthæum nomine, dicit ei: Sequere me. Atque ille surrexit, et eum est secutus. Eo autem domi accumbente, cum frequentes publicani et improbi venissent, et cum Jesu ejusque discipulis discumberent, Pharisei, id videntes, quæsierunt ex ejus discipulis, cur cum publicanis et improbis cibum caperet eorum magister? Quo audito, Jesus dixit eis: Non egent valentes medico, sed male af-

fecti. Ite nunc, et discite quid sit: Misericordiam malo quam sacrificium. Non enim veni vocatum infantes, sed fontes ad bonam frugem.

Dies D. Michaëlis, et omnium Angelorum.

Collecta.

Æterne Deus, qui et Angelorum et hominum ministeria miris quodam ordine instituisti; per gratiam largire, ut quemadmodum sancti Angeli tui Tibi semper in cœlo ministrant, ita tuo jussu nobis in terrâ versantibus et præsidio et munimine sint, per Jesum Christum Dominum nostrum.
Amen.

Pro Epistolâ Apocal. xii. 7.

Factum est autem in cœlo prælium; Michaël et ejus angeli adversus draconem pugnabant: Et draco ejusque angeli pugnantes victi sunt, nec ullus extitit jam eorum locus in cœlo. Itaque dejectus est draco ille magnus, serpens antiquus, qui Diabolus et Satanus appellatur, qui totum orbem decipit: Dejectus est, inquam, ad terram,

DIES D. LUÆ EVANGELISTÆ.

ram, ejusque angeli cum illo dejecti sunt. Deinde magnam vocem audiavi in cœlo dicentem : Nunc facta est salus, et potestas, et regnum Dei nostri, et potentia Christi ejus : Quoniam dejectus est fratrum nostrorum accusator, qui eos apud Deum nostrum dies et noctes accusabat. Eum illi, Agni sanguine, sui que testimonii sermone vicerunt : Animamque suam usque adeo non amârunt, ut mortem oppetierint. Propterea lætamini, cœli, et cœlicolæ. Væ terriæ et maris incolis ! Quandoquidem descendit Diabolus ad vos, magno furore percitus, sciens habere se breve tempus.

Evangelium D. Matth.
xviii. 1.

ILLA horâ discipuli Jesum convenerunt, quærentes quis futurus esset in regno cœlesti maximus. Et Jesus advocatum puerum collocavit inter eos, et, Hoc vobis, inquit, confirmo, nisi mutati fueritis, et pueris similes redditi, non intrabitis in cœleste regnum. Quisquis ergo seipsum summiserit, ut est hic puer, is erit in regno cœlesti maximus. Et quisquis hujusmodi pue-

rum meo nomine accipit, me accipit. Quisquis vero vel minimum horum mihi fidem habentium offenderit, præstaret ei, suspensâ de ejus collo afinariâ molâ, in maris æquor demergi. Sunt quidem calamitosæ mundo offensiones, tametsi offensiones accidere necesse est : Sed væ homini per quem accidit offensio. Quod si te tua manus aut pes offendit, abscinde eum, et abjice. Satius est tibi claudum aut mancum in vitam ingredi, quam duas manus aut pedes habentem in sempiternum ignem conjici. Et si te tuus oculus offendit, erue eum, et abjice : Satius est tibi unoculum in vitam ingredi, quam duos oculos habentem in ignis gehennam conjici. Videte ne vel minimum horum contemnatis. Scitote enim, eorum angelos in cœlis semper aspicere faciem Patris mei, qui in cœlis est.

Dies D. Luæ Evangelistæ.

Collecta.

OMnipotens Deus, qui Lucam Medicum, in re Evangelicâ laudatum, vocâsti, ut idem simul et Evan-

DIES D. LUCÆ EVANGELISTÆ.

Evangelistæ et animarum Medici officio fungeretur; præsta, quæsumus, ut salutare doctrinæ illius medicinæ, omnibus nostrarum animarum morbis adhibita, eos sanent, per merita Filii tui Jesu Christi Domini nostri. *Amen.*

Epistola 2 Tim. iv. 5.

TU vero in omnibus esto sobrius: Mala patere: Evangelistæ officio fungere: Tuo munere perfungere. Nam ego jamjam immolandus sum, discessusque mei tempus instat. Præclarum certamen certavi; cursum absolvi; fidem servavi: Quod superest, reservatur mihi justitiæ corona, quam mihi Dominus reddet in illâ die, justus judex: Neque solum mihi, sed etiam omnibus qui ejus adventum amaverint. Da operam ut ad me brevi venias. Demas enim me, vitæ præsentis amore, dereliquit, et Thessalonicam profectus est: Crescens in Galatiam: Titus in Dalmatiam: Lucas solus est mecum. Marcum assumptum tecum adducito: est enim mihi utilis ad ministerium. Tychicum legavi Ephesum. Penulam, quam in Troade apud Carpum reliqui, cum

venies, afferto, et libros, maxime membranas. Alexander faber ararius multis me malis affecit: Reddat ei Dominus digna ejus factis præmia. Eum tu quoque caveto: Nam magnopere resistit nostris verbis.

Evangelium D. Luc.

X. I.

POSTEA constituit Dominus etiam alios septuaginta, eosque binos ante se præmisit in omnes urbes et loca quo ipse venturus erat. Atque eos sic affatus est: Messis quidem multa est, sed operarii pauci: Quocirca rogate messis Dominum, ut operarios emitat in messem suam. Vadite, en ego mitto vos tanquam agnos inter lupos. Ne ferte crumenam, nec peram, neque calceos, neve quenquam in viâ salutaveritis. In quamcunque autem domum intrabitis, primum dicite, Salveat hæc domus. Et, si quidem erit ibi aliquis salute dignus, requiescet in eâ vestra salus: Sin minus, ad vos revertetur. Atque in eadem domo manetote comedentes et bibentes quæ eis suppetent: Nam dignus est operarius mercede suâ.

DIES DD. SIMONIS ET JUDÆ APOSTOLORUM.

Dies DD. Simonis et Judæ Apostolorum.

Collecta.

OMnipotens Deus, qui Ecclesiam tuam super Apostolorum Vatumque fundamentum extruxisti, anguli capite ipso Jesu Christo; fac nos per eorum doctrinam in unitate Spiritus ita compingi, ut in sanctum Templum Tibi acceptum crescamus, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Epistola D. Judæ 1.

Judas Jesu Christi servus, Jacobi frater, sanctificatis in Deo Patre, et Jesu Christo reservatis et vocatis; misericordiam, et pacem, et charitatem plurimam dicit. Charissimi, cum vobis de communi salute scribere summo studio contenderem, necesse habui vos scribendo cohortari, ut fide, quæ semel sanctis est tradita, certetis, Irrepperunt enim homines quidam, olim ad hoc ipsum supplicium designati, impii, Dei nostri gratiam transferentes in libidinem; et solum herum Deum, Dominumque nostrum Je-

sum Christum negantes. Illud autem vobis, quod semel didicistis, commemorare volo, quod Dominus, cum populum ex Ægypto servasset, rursus eos, qui non considerant, perdidit: Angelosque, qui suam originem non retinissent, sed suum domicilium reliquissent, ad magni Dei judicium æternis vinculis sub tenebris servandos curavit. Ut Sodoma et Gomorra, finitimæque urbes, quoniam consimili modo meretricatæ impudici corporis libidinibus obsecutæ sunt, jacent ad exemplum, pœnas igne luentes sempiterno. Similiter hi quoque somniantes corpora habent polluta, et dominatum repudiant, dignitatibusque maledicunt.

*Evangelium D. Johan.
xv. 17.*

HÆC vobis præcipio, ut ametis mutuo. Si vos mundus odit, illud cognoscite, quod me prius quam vos odit. Si mundani essetis, mundus amaret suum. Verum quia mundani non estis, sed ego vos ex mundo elegi, ideo vos odit mundus. Memineritis ejus dicti, quod ego vobis dixi; non est servus major domino suo. Si me perse-

cuti

DIES OMNIUM DIVORUM.

cuti sunt, et vos persequen-
tur: Si orationi meae pa-
ruerunt, et vestrae parebunt.
Verum hæc omnia vobis
facient propter nomen me-
um; quoniam eum, qui
me milit non nōrunt. Nisi
ego venissem, et eos allo-
cutus fuissem, in peccato
non essent. Nunc peccati
sui excusationem nullam
habent. Qui me odit,
etiam Patrem meum odit.
Si non opera apud eos fe-
cissim, qualia nemo fecit
alius, non forent in peccato.
Nunc et viderunt et ode-
runt et me et Patrem me-
um. Sed confiteri oportet
illud, quod in eorum di-
sciplinā scriptum extat: O-
derunt me immerito. Cum
autem venerit Confirmator,
quem ego vobis a Patre
mittam, scilicet Spiritus
veritatis, qui a Patre pro-
ficiscitur, is de me testabi-
tur: Quin et vos testes
estis, qui mecum fueritis
ab initio.

Dies Omnium Divorum.

Collecta.

OMnipotens Deus, qui
Electos tuos in unā
communione et societate
compegisti, in mystico cor-
pore Filii tui Christi Do-
mini nostri; nos gratiā

impertire, per quam iuste
et pie vitam instituentes,
Divos tuos beatos ita imi-
temur, ut tandem ineffabi-
libus iis gaudiis perfrua-
mur, quæ præparasti illis,
qui Te amore non ficto
prosequuntur, per Jesum
Christum Dominum no-
strum. *Amen.*

Pro Epistolā Apocal. vii. 2.

ITEM^r vidi alium ange-
lum ab ortu Solis ascen-
dentem, habentem viventis
Dei sigillum; qui ad qua-
tuor angelos (quibus, ut
terram et mare læderent,
commissum erat) magnā
voce clamavit his verbis:
Ne læditote terram nec
mare, nec arbores, donec
Dei nostri servos in eorum
frontibus consignemus. Au-
divi autem consignatorum
numerum; qui consignati
erant centum quadraginta
quatuor millia, ex omni-
bus Israëlitarum tribubus.

Ex tribu Judæ config-
nati erant duodecim millia.

Ex Rubenis, duodecim
millia.

Ex Gaddi, duodecim
millia.

Ex Aseris, duodecim
millia.

Ex Naphthalis, duode-
cim millia.

Ex Manassis, duodecim
millia.

Ex

DIES OMNIUM DIVORUM.

Ex Simeonis, duodecim millia.

Ex Levis, duodecim millia.

Ex Issacharis, duodecim millia.

Ex Zabulonis, duodecim millia.

Ex Iosephi, duodecim millia.

Ex Benjaminis, duodecim millia.

Postea animadverti tantam turbam, ut eam numerare nullus posset, ex omnibus gentibus, nationibus populis et linguis, qui ante solium et agnum stabant, stolis amicti candidis, palmas gestantes in manibus, et magnâ voce clamantes in hunc modum: Salus sedenti in solio Deo nostro, et Agno. Omnes autem angeli, solium, fenatoresque, et quatuor animalia circumstantes, procubuerunt ante solium prostrati, Deumque venerati sunt, dicentes, *Amen*: Fauftitas, et gloria, et sapientia, et gratiarum actio, et honos, et potentia, et vires, Deo nostro in perpetua secula: *Amen*.

Evangelium D. Mat. v. 1.

VIdens autem tantam hominum multitudinem, conscendit in montem. Cumque sedisset, adierunt eum ejus discipuli, et ille eos hujusmodi oratione docere aggressus est. Beati pauperes animo: Nam eorum est cœleste regnum. Beati qui lugent: Nam ii consolandi sunt. Beati mites: Nam ii terram possidebunt. Beati qui esuriunt, sitiuntque justitiam: Nam ii saturabuntur. Beati misericordes: Nam eis tribuetur misericordia. Beati mente puri: Nam ii Deum videbunt. Beati pacifici: Nam ii Dei filii vocabuntur. Beati qui justitiæ causâ insectantur: Nam eorum est cœleste regnum. Beati estis, quandoque vobis conviciabuntur homines, et vos insectabuntur, et in vos omnia maledicta conjicient mentientes, propter me: Gaudete et lætaminini: Nam multa vobis in cœlo merces est: Sic enim insectati sunt Vates, majores vestros.

O R D O

Administrandæ Cœnæ Domini,

S E U

SACRÆ COMMUNIONIS.

Pater noster, qui es in
cœlis, sancte colatur
nomen tuum. Veniat reg-
num tuum. Fiat voluntas
tua, ut in cœlo, sic et in
terrâ. Viſum noſtrum a-
limentarium da nobis ho-
die: et remitte nobis debi-
ta noſtra, ut et nos remit-
timus debitoribus noſtris:
Neve nos in tentationem
inducito, ſed a malo tuere.
Amen.

Collecta.

Omnipotens Deus, qui
omnium mentes per-
ſpicis, omnium cognoviſcis
poſtulata, et quem nulla
latent arcana; Sancti tui
Spiritus afflatû, puras
mentibus noſtris cogitatio-
nes crea, ut Te perfectio
amore proſequamur, et
meritis laudibus ſanctum
nomen tuum efferamus,
per Jeſum Chriſtum Do-
minum noſtrum. *Amen.*

Minister.

DEUS hæc omnia ad
hunc modum effatus
eſt: Ego ſum Dominus
Deus tuus, Deos alienos
nullos, præter me, habeto.

Populus.

Miſerere noſtri, Domine,
et animos noſtros ad hoc
præceptum conſervandum
inclina.

Min. Ne facito tibi
ſculptile, aut ſimulachrum
ullius rei, quæ extet aut
ſupra in cœlo, aut infra in
terrâ, aut in aquis ſub
terrâ: Neve ea venerator,
neve colito: Nam ego ſum
Dominus Deus tuus, Deus
impatiens focii, qui pa-
rentum culpam etiam in
liberos proſequor vel ad
tertiam uſque quartamque
ſtirpem oſorum mei: ele-
mentiâque utor ad milleſi-
mam uſque ſtirpem erga
mei amantes, meaque præ-
cepta conſervantes.

Pop.

SACRA COMMUNIO.

Pop. Miserere nostri, Domine, et animos nostros ad hoc præceptum conservandum inclina.

Min. Domini Dei tui nomen inaniter ne adhibeto: Neque enim finet impunitum Dominus, qui ejus nomen inaniter adhibuerit.

Pop. Miserere nostri, Domine, et animos nostros ad hoc præceptum conservandum inclina.

Min. Diem Sabbati sancte agere memento. Sex diebus agito, tuaque opera omnia patrato. Septimo autem die, quod Domini Dei tui Sabbatum est, nulum opus facito, neu tu, neu tuus filius, aut filia, neu tuus servus, aut ancilla, neu tuum jumentum, neu apud te degens peregrinus. Nam quum sex diebus fecisset Dominus cælum, terram, mare, quæque in eis sunt omnia, servatus est die septimo: Quâ de causâ diem septimum faustum sacrumque fecit.

Pop. Miserere nostri, Domine, et animos nostros ad hoc præceptum conservandum inclina.

Min. Parentem utrumque honorato, ut diu ætatem producas in terriâ, quam tibi Dominus Deus tuus donat.

Pop. Miserere nostri,

Domine, et animos nostros ad hoc præceptum conservandum inclina.

Min. Ne hominem occidito.

Pop. Miserere nostri, Domine, et animos nostros ad hoc præceptum conservandum inclina.

Min. Ne adulterato.

Pop. Miserere nostri, Domine, et animos nostros ad hoc præceptum conservandum inclina.

Min. Ne furator.

Pop. Miserere nostri, Domine, et animos nostros ad hoc præceptum conservandum inclina.

Min. Falsum testimonium contra alterum ne dicito.

Pop. Miserere nostri, Domine, et animos nostros ad hoc præceptum conservandum inclina.

Min. Alterius domum ne concupiscito: Alterius uxorem ne concupiscito; neve servum aut ancillam, neve bovem aut asinum, nihil denique quod sit alterius.

Pop. Miserere nostri, Domine, et hæc omnia præcepta tua in mentes nostras, quæsumus, inscribe.

Oremus.

OMnipotens Deus, cujus regnum est omnium seculorum, et vires immensæ, miserere universæ Ecclesiæ,

SACRA COMMUNIO.

Ecclesiæ, et animum electi famuli tui GEORGII Regis et Gubernatoris nostri ita dirige, ut ipse (cujus vice fungatur sciens) potissimum honori tuo et gloriæ studeat: Et ut nos cum omnibus ei subjectis (pensitantes, ut decet, cuius ei demandatum sit imperium) fideliter ei serviamus, eum honoremus, et summis ei obediamus, in Te, et propter Te, juxta sacrum sermonem et præceptum tuum, per Jesum Christum Dominum nostrum, qui una Tecum et cum Spiritu Sancto vivit et regnat, unus Deus, in perpetua secula. *Amen.*

Collecta Diei.

Epistola.—Evangelium.

CREDO in unum Deum Patrem Omnipotentem, Creatorem cœli et terræ, atque visibilium omnium et invisibilium.

Et in unum Dominum nostrum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum, ex Patre natum ante omnia secula: Deum de Deo, Lumen de Lumine: Deum verum de Deo vero; Genitum non factum; Consubstantiallem Patri, per quem omnia facta sunt: Qui propter nos homines,

et propter nostram salutem, descendit de cœlis, et incarnatus est de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine, et Homo factus est: Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato; Passus et sepultus est, et resurrexit tertiâ die secundum scripturas, et ascendit in cœlum; sedet ad dexteram Patris: Et iterum venturus est cum gloriâ, judicare vivos et mortuos; Cuius regni non erit finis.

Et in Spiritum Sanctum, Dominum et vivificantem, Qui ex Patre Filioque procedit, Qui cum Patre et Filio simul adoratur et conglorificatur, Qui loquutus est per Prophetas. Et unam Catholicam, et Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum, Et expecto Resurrectionem mortuorum, et vitam venturi sæculi. *Amen.*

Presbyter.

SIC luceat vestra lux apud homines, ut vestra recte facta videntes, collaudent vestrum Patrem, qui est in cœlis. *D. Matth. v. 16.*

Ne congerite vobis opes in terris, ubi et corrumpit tineæ, ærugoque, et fures perfodiunt ac furantur: Sed vobis opes in cœlis congerite, ubi nec ærugo nec

SACRA COMMUNIO.

nec tinea corrumpit, nec fures perfodiunt aut furantur. *D. Matth. vi. 19, 20.*

Quicquid igitur vultis ut vobis faciant alii, idem vos quoque eis facite: Nam ea lex est atque vates. *D. Matth. vii. 12.*

Non quisquis mihi dicet, Domine, Domine, intrabit in cœlestē regnum: sed qui fecerit quod vult Pater meus, qui est in cœlis. *D. Matth. vii. 21.*

Zachæus vero Dominum sic alloqui institit: Scito me, Domine, dimidium facultatem mearum largiri pauperibus. Quod si quem ullâ re fraudavi, reddo quadruplum. *D. Luc. xix. 8.*

Quis unquam suis stipendiis militat? quis vineam pangit, nec ejus fructû vescitur? aut quis ovile pascit, quin ovilis lacte vescatur? *1 Cor. ix. 7.*

Si nos vobis divina seminavimus, magnum vero est si nos humana vestra metemus? *1 Cor. ix. 11.*

An nescitis eos, qui sacra procurant, sacris vesci? qui aræ operam dant, aræ participes esse? Similiter item Evangelium publicantibus mandavit Dominus, ut Evangelio viverent. *1 Cor. ix. 13, 14.*

Cæterum et qui parce seret, parce etiam metet:

Et qui large seret, large etiam metet: Prout quisque animo destinavit, non ægre, aut invitus: Hilarem enim datorem amat Deus. *2 Cor. ix. 6, 7.*

Communicet autem, qui doctrinâ eruditur, cum eo, a quo eruditur, omnia bona. Ne errate. Deus non eluditur: Nam quod quisque severit, idem metet. *Gal. vi. 6, 7.*

Ergo ut tempus habemus benefaciamus, cum omnibus, tum maxime fidei domesticis. *Gal. vi. 10.*

Est vero quæstus magnus pietas, et suâ sorte contentum esse. Cum enim nihil in mundum attulerimus, profectò nihil auferre possumus. *1 Tim. vi. 6, 7.*

Iis qui in hac vitâ divites sunt, præcipe ut liberales sint atque largi, præclarum sibi fundamentum in futurum congerentes, ut vitam assequantur vere sempiternam. *1 Tim. vi. 17, 18, 19.*

Nec enim ita injustus Deus est, ut oblitus sit opus vestrum, laboremque charitatis, quam exeruistis in ejus nomen, dum sanctis et ministrântis et ministratis. *Heb. vi. 10.*

Beneficentiam autem et liberalitatem oblivisci nolite: Talibus enim sacrificiis

SACRA COMMUNIO.

filiis propitiatur Deus. *Heb.* xiii. 16.

Jam qui, cum hujus vitæ facultates habeat, et fratrem suum egere videat, tamen non ejus vicem miseratur, quâ fieri potest ut sit Dei charitate præditus?

1 D. *Johan.* iii. 17.

Quantumcunque tibi Dominus largitus erit, de eo ne parcito liberalitatem exercere: Et noli a respiciendis egentibus abhorre-
rere, ne Dominus vicissim tuis temporibus adversis a te respiciendo abhorreat. *Tob.* iv. 7.

Ut suppeditant facultates tuæ esto misericors: Si tibi multum fuerit, eas large facias; si exiguis frueris, de his etiam libenter impertire stude: quo bonum tibi Præmium in diem necessitatis thesaurizas. *Tob.* iv. 8, 9.

Dominum fecerant qui miseratur tenuem, eique meritum rependet ille. *Prov.* xix. 17.

Beatus qui egentium habet rationem: Eum adverso tempore liberabit Dominus. *Psal.* xli. 1.

Oremus pro universo statu Ecclesiæ Christi hîc in terrâ militantis.

Omnipotens et sempiternus Deus, qui per sanctum Apostolum tuum nos

docueris, fieri supplicationes, preces, et gratiarum actiones pro cunctis hominibus; Te suppliciter rogamus, ut, pro tuâ summâ clementiâ (*E-
leemosynas et Oblationes has nostras gratas habebas, et) has nostras preces, quibus divinam Majestatem tuam interpellamus,

* *Si Eleemosynæ Oblationesve nullæ fuerint, tum ista quæ Parentes includuntur, committenda sunt.*

admittas; supplicantes, ut Ecclesiam universam Spiritu Veritatis, Unitatis, et Concordiæ, perpetuo afflare velis. Da etiam, ut quotquot sanctum nomen tuum confitentur, in veritate sancti tui verbi consentiant, et alii alios Concordiâ et divinâ Charitate complectantur. Rogamus etiam tibi in curam et tutelam commendari omnes Reges, Principes, et potestate pollentes, qui Christum profitentur; præcipue autem famulum tuum GEORGIUM Regem nostrum, ut sub eo tranquillam agamus vitam cum pietate. Da etiam omnes a Consiliis ejus, et singulos qui sub eo aliquem Magistratum gerunt, jus verum, nullo personarum habito discrimine, discere, quo viria et nequitia affician-

P

tur

SACRA COMMUNIO.

tur supplicio, tua autem vera Religio et Pietas conserventur. Gratiam impertire, cœlestis Pater; omnibus Episcopis, et iis qui curam animarum gerunt, ut tam moribus, quam doctrinâ suâ sermonem tuum verum et vitalem patefaciant, et officio celebrandi Sacramenta tua sacra recte riteque perfungantur. Præterea autem populum universum tuum impertire gratiâ, potissimum tamen hos, qui jam adsunt, perquam demisso animo et quâ decet reverentiâ, sanctum verbum tuum et audiant et accipiant, Tibique per omnem eorum vitam cum pietate et justitiâ vere serviant. Te insuper, Domine, quam maxime supplices quæsumus, pro clementiâ tuâ consolari omnes eosque sublevare velis, qui, dum mortalem hanc vitam agunt, angustiis, doloribus, inopiâ, morbis, aut rebus adversis, qualescunque eæ sunt, premuntur. Nomen denique sanctum tuum laudibus efferimus pro omnibus tuis famulis, qui in fide et timore tuo sint fato perfuncti; rogantes Te eâ nos gratiâ impertire velis, per quam, eorum bona exempla imitati, una cum illis in divinum regnum

tuum cooptemur. His annue, Pater, propter Jesum Christum unicum nostrum Mediatorem et Advocatum. *Amen.*

Exhortatio ante Communionem.

Charissimi, die — proximo, mihi in animo est, favente Deo, quotquot fuerint eâ quâ par est pietate et religione affecti, iis omnibus administrare maxime salutare Sacramentum Corporis et Sanguinis Christi, ab iis participandum in recordationem meritoriae illius Crucis et Passionis, quâ solâ peccatorum nostrorum veniam, et consortium cœlestis regni consequimur. Proinde nostrum est summis atque ex animo gratias Omnipotenti Deo Patri nostro cœlesti agere, qui Filium suum Servatorem nostrum Jesum Christum dedit, non tantum ut pro nobis moreretur, sed etiam ut in sancto illo Sacramento spiritali cibo et alimento nobis esset. Quod quidem cum adeo divinum est ac salutare iis, qui digne participant; adeo autem periculosum iis, qui, indigni licet, et tamen illud sumere audent; meum est exhortari vos, ut interea loci dignitatem sancti illius mysterii

SACRA COMMUNIO.

mysterii trutinētis, periculumque ingens quod indigne participantibus imminet; utque ita quisque vestrū descendat in se, suamque exploret conscientiam, idque non perfunctorie, pro hypocritarum consuetudine, sed ita, ut sancti mundique ad cœleste adeo convivium accedatis, et nuptiali illo vestitu induti (prout Deus in S. literis postulat) admittamini, tanquam digni qui Mensam illam sacram participant.

Rationem autem et modum jam subdo: Primum oportet vestram vivendi rationem et mores exigere, ad normam præceptorum Dei; et quâcunque in re animadvertetis a vobis peccatum esse, aut voluntate, verbove, aut facto, ibi deplorare impietatem vestram, et peccata Deo Omnipotenti confiteri, cum firmo constantique vitam corrigendi proposito. Quod si constet peccata vestra non in Deum solum, sed etiam in alios committi, tum oportet vos cum iis in gratiam redire, paratos ad reddendum, et, quantum quidem in vobis est, de omnibus injuriis et damnis satisfaciendum, quibus alterum affecistis: Æque etiam paratos ad remitten-

dum iis, qui vobis injuriam intulerunt, ac ipsi a Domino veniam peccatorum velitis consequi: Absque hoc, Sanctæ Communionis participatio non solum non conducit, sed graviori supplicio vos obnoxios reddit. His de causis, si quisquam e vobis sit in Deum maledicus, sermoni illius infestus et contumeliosus, aut adulter, flagrans irâ aut odio, aut in alio quocunque gravi scelere versetur; corrigite pravos mores, sin minus, ad sacram istam Mensam ne accedite, ne, participato sancto illo Sacramento, Satanas in vos intret, quemadmodum in Judam intravit, vobisque omni iniquitate repletis, exitium tum Corporis, tum Animæ afferat.

Et propterea quod non est fas quenquam sacræ Communionis participem esse, nisi solidâ fiduciâ misericordiæ divinæ, et tranquillæ mentis consentiâ, eo incitatum: Idcirco si quisquam e vobis sit, qui superioribus rationibus suam nequeat pacare Conscientiam, verum ei opus est vel ampliori Solatio, vel Consilio; tum consulat Me, aut aliquem alium prudentem ac eruditum Ministrum divini Sermo-

SACRA COMMUNIO.

nis, et illi quo gravatur explicet, ut divini Sermōnis Ministerio beneficium Absolutionis ei collatum sit, ut et spirituale Consilium et Admonitio ad Conscientiæ æstus mulcendos, et Dubia et Scrupulos omnes ei eximendos.

Exhortatio apud Communionem.

Charissimi in Domino, quibus in animo est participare Corpus et Sanguinem Christi Servatoris nostri, ut ad memoriam revocetis necesse est, quomodo Divus Paulus omnes exhortetur, ut in se quisque descendat, seque exploret accurate, priusquam Panem illum comedere, et bibere Poculum istud audeat. Nam sicut magnum inde beneficium nobis collatum est, si cum vero, poenitente animo, et fide vivida sancti illius Sacramenti fiamus participes (tunc enim spiritualiter Carnem Christi comedimus, et illius Sanguinem bibimus; tunc in Christo manemus, et Christus in nobis; idem sumus in Christo, et Christus in nobis); sic magno in periculo versamur, si indigne eam participemus. Tunc e-

nim rei tenebimur Corporis et Sanguinis Christi Servatoris nostri; Damnationem ipsi nobis comedimus et bibimus, qui de Domini Corpore non recte judicemus: Deum in nos excandescere facimus, eumque ad infligendum nobis varias misérias, variasque mortes movemus. Quare, fratres, vos ipsos judicate, ne a Domino judicemini; præteritorum peccatorum vos ex animo poeniteat: Vividam et firmam fidem vobis apud Christum Salvatorem nostrum collocate; vitam corrigite, et sincerâ Charitate omnes amplectimini; ita enim digni eritis, qui horum Mysteriorum sitis participes. Potissimum vero ex animo gratias agere oportet humillimas Deo Patri, Filio, et Spiritui Sancto, ob Redemptionem Mundi per Mortem et Passionem Servatoris nostri Jesu Christi, veri Dei simul et veri hominis, qui sese dejecit usque ad Mortem, et quidem Mortem Crucis, ut nos miseros peccatores, qui in tenebris et atrâ nocte degimus, in filios Dei et vitæ æternæ hæredes ascisceret. Quo autem perpetuâ memoriâ prosequamur vehementem adeo amorem Magistri nostri,

SACRA COMMUNIO.

ftri, et unici Servatoris Jesu Christi, hoc pacto pro nobis morientis, et innumera beneficia, quæ suo pretioso Sanguine effuso apud nos collocavit, sacrosancta Mysteria, amoris sui quasi pignus, et perpetuum monumentum mortis suæ, instituit, et ordinavit, unde magna et æterna consolatio nobis exoritur. Ipsi itaque una cum Patre et Spiritu Sancto (prout tenemur maxime) continue gratias agamus, sanctissimæ illius voluntati et arbitrio obtemperantes prorsus, et summo cum conatu ei in verâ pietate et justitiâ serviamus, omnibus diebus vitæ nostræ. *Amen.*

VOS, qui vere et serio desciscitis a peccatis vestris, quique Amore et Charitate alios complectimini, et quibus aliam vivendi rationem instituere propositum est, præcepta Dei exequendo, et dehinc in viis ejus sanctis gradiendo, cum fide accedite, et sanctum hoc Sacramentum percipite in consolationem vestram, Deoque Omnipotenti suppliciter peccata confitemini, in genua modeste provoluti.

Summaria Confessio.

OMnipotens Deus, Pater Domini nostri Jesu Christi, Conditor omnium rerum, omniumque hominum Judex, confitemur et deploramus tot tantaque scelera, et peccata nostra, quæ subinde in divinam tuam Majestatem, cogitatione, verbis, et facto, flagitiote admodum admisimus, iram et indignationem tuam in nos meritissimo moventes. Serio nos pœnitet, et ex animo sumus anxii ob hæc delicta nostra: Eorum recordatio nobis acerba est, et eorum onere opprimimur. Misere nostri, misere nostri, clementissime Pater; Remitte nobis præterita commissa, propter Filium tuum Jesum Christum Dominum nostrum: Da etiam, et posthac semper Tibi serviamus, et placeamus in novitate vitæ, ad laudem et gloriam tui Nominis, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Formula Absolvendi.

OMnipotens Deus, Pater noster cœlestis, qui, pro singulari suâ clementiâ, omnibus serio et ex animo pœnitentibus, et verâ fide se ad illum convertentibus,

SACRA COMMUNIO.

vertentibus, veniam peccatorum pollicitus est, vestri misereatur, remittat vobis peccata omnia, et eorum vos absolvat: Confirmet et corroboret vos in omni bono opere, vosque ad vitam æternam perducatur, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Audite suavissima verba Christi Servatoris nostri ad consolandum eos omnes, qui ad ipsum revera convertuntur.

VENITE ad me, omnes laborantes, et onusti; et ego recreabo vos. *D. Matth. xi. 28.*

Sic enim amavit Deus mundum, ut Filium suum unicum dederit, ut quisquis in eum credat, non pereat, sed vitam obtineat sempiternam. *D. Johan. iii. 16.*

Audite etiam quid affirmat Divus Paulus.

Certa res est, et omni approbatione digna, Christum Jesum in mundum venisse servatum fontes. *1 Tim. i. 15.*

Audite etiam quid affirmat Divus Johannes.

Si quis peccaverit, Patrum habemus ad Patrem,

Jesum Christum, justum; qui idem piaculum est peccatorum nostrorum. *1 D. Johan. ii. 1, 2.*

Presbyter.

Sursum corda.

Responsio.

Habemus ad Dominum.

Presbyter.

Gratias agamus Domino Deo nostro.

Responsio.

Æquum est et justum.

VERE æquum est et justum, et pro debito nostro officio tenemur, Tibi semper et
* *Hæc ver-*
ubique gratias *ba* Sancte
agere, Domine, * Sancte *Pater in*
Pater, Omnipotens. *Festo Trinitatis omit-*
Æterne *tentur.*
ne Deus.

Hic sequetur Præfatio Solemnitati peculiaris, si quæ sit expresse assignata; alioque statim subjungetur:

IDEO cum Angelis et Archangelis, cumque omni cœlestium Copiarum multitudine, celebramus tuum præclarum collaudantes Nomen, Te laudibus efferentes, et sine ullâ intermissione dicentes, Sanctus, Sanctus, Sanctus, Do-

SACRA COMMUNIO.

Dominus Deus armipotens; Tuâ gloriâ pleni sunt Cœli, et Univerſus Orbis: Gloria Tibi, in ſupremis, Domine.

Præſationes Propriæ.

Natali Die Chriſti, et ſeptem diebus ſequentibus.

QUIA dedisti nobis Filium tuum unicum, Jeſum Chriſtum, quem hodierno quaſi die pro nobis naſci voluiſti, et, per Sancti Spiritûs operationem, Hominem aſſumere, ex ſubſtantiâ Mariæ Virginis Matris ſuæ, ſine labe peccati, quo nos ab omni peccato expiet. Ideo cum Angelis, &c.

Die Paſchatis, et ſeptem diebus ſequentibus.

POTIſſimum vero noſtras Tibi debemus laudes, propter glorioſam Filii tui Jeſu Chriſti Domini noſtri Reſurrectionem: Ipſe enim verus eſt Paſchalis Agnus, qui pro nobis libatus mundi peccata ſuſtulit: Qui, per mortem ſuam, Mortem abolevit; et per Reſurrectionem nobis vitam æternam reſtituit. Ideo cum Angelis, &c.

Die Aſcenſionis, et ſeptem diebus ſequentibus.

PER chariſſimum Filium tuum Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum, qui, poſt Reſurrectionem ſuam quam maxime glorioſam, maniſeſtus apparuit omnibus ſuis Apoſtoliſ; et, ſpectantibus eis, cœlum conſcendit, quo nobis paret locum, ut, ubi eſſet ipſe, eo nos etiam conſcendamus, et cum ipſo regnemus in gloriâ. Ideo cum Angelis, &c.

Die Pentecoſtes, et ſex diebus ſequentibus.

PER Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum; juxta cujus certiſſimam promiſſionem, Spiritus Sanctus, hodierno quaſi die, repente de cœlo cum ſonitu deſcendit quaſi vehementis flatûs; indutusque formam linguarum, quaſi ignis, Apoſtoliſ inſedit, ut doceret eos, iſſque ad omnem Veritatem præiret; contulitque iſſ variarum linguarum donum, unâ cum ardenti ſtudio libere eloquendi Evangelium apud omnes gentes: Quibus nos, in tenebris et errore verſantes, ad puram lucem, et ad cognoscendum Te,

SACRA COMMUNIO.

Te, Jesumque Christum
Filium tuum pervenimus.
Ideo cum Angelis, &c.

In Fesfo Trinitatis tantum.

QUI unus es Deus, unus
Dominus; non una
tantum Persona, sed tres
Personæ in unâ Substantiâ.
Quod enim de gloriâ P-
tris, hoc de Filio, hoc de
Spiritu Sancto credimus,
sine ullo discrimine aut in-
æqualitate. Ideo cum An-
gelis, &c.

NON audemus accedere
ad hanc Mensam tuam,
misericors Domine, fiducia
justitiæ nostræ, sed singu-
laris tantæque tuæ clemen-
tiæ. Non sumus digni,
qui vel micas colligamus
sub Mensâ tuâ. Tu es
idem Dominus, cujus sem-
per proprium est clementiâ
uti. Da igitur, Domine
misericors, nos sic vesci
Carne charissimi Filii tui
Jesu Christi, et illius San-
guinem bibere, ut Corpora
nostra peccatis inquinata
per illius Corpus expien-
tur, Animæque nostræ ab-
luantur in pretiosi ipsius
Sanguine, utque semper
maneamus nos apud ip-
sum, et ipse apud nos.
Amen.

Preces Consecrandi.

OMnipotens Deus, Pater
noster cœlestis, qui, pro
singulari tuâ clementiâ, Je-
sum Christum Filium tu-
um unicum dedisti, ut ad
redimendum nos morte
crucis plecteretur, qui ibi
(unicâ illâ liba tione, quâ
semel seipsum libavit) plen-
num, perfectum et suffici-
ens obtulit sacrificium, li-
bationem, et satisfactionem
pro peccatis totius mundi,
quique instituit, præcepit-
que nobis in sacrosancto
suo Evangelio, ut pretiosam
mortem, usque dum redeat,
perpetuâ memoriâ profe-
quamur: Attende nos,
quæsumus supplices, mi-
sericors Pater, et da ut nos
sumentes hæc tuas Crea-
toras, Panem et Vinum,
juxta sanctam institutionem
Filii tui Servatoris nostri
Jesu Christi, in Mortis et
Passionis illius recorda-
tionem, sanctissimi illius
Corporis et Sanguinis par-
ticipes fiamus: Qui, eâ
nocte, quâ traditus est,
Panem cepit, actisque gra-
tiis, fregit, deditque disci-
pulis; et, Accipite, inquit,
comedite, hoc est Corpus
meum pro vobis datum;
hoc facite in mei recorda-
tionem. Similiter et Po-
culum, postquam cœnatum
est, cepit, actisque gratiis,
dedit

SACRA COMMUNIO.

dedit eis, dicens, Bibite ex eo omnes; hic est enim Sanguis meus novi Fœderis, pro vobis et pro multis effundendus, ad veniam peccatorum. Hoc facite, quotiescunque biberitis, in mei recordationem. *Amen.*

Dum traditur Panis.

CORPUS Domini nostri Jesu Christi, quod pro te datum est, corpus et animam tuam servet in vitam æternam. Accipe et comede hoc in memoriam quod Christus pro te mortuus est, et fide illo vescitor in corde tuo, cum gratiarum actione.

Dum traditur Poculum.

SANGUIS Domini nostri Jesu Christi, qui pro te effusus est, Corpus et Animam tuam servet in vitam æternam. Bibe hoc, in memoriam quod sanguis Christi pro te effusus est, et gratias age.

PATER noster, qui es in cœlis, sancte colatur nomen tuum. Veniat regnum tuum. Fiat voluntas tua, ut in cœlo, sic et in terrâ. Victum nostrum alimentarium da nobis. *no-*
die: Et remitte nobis de-

bita nostra, ut et nos remittimus debitoribus nostris: Neve nos in tentationem inducito, sed a malo tuere: quoniam tuum est regnum, et potentia, et gloria, in sempiternum. *Amen.*

O Domine et Pater cœlestis, nos humiles famuli rogamus ex animo, ut, pro paternâ tuâ benignitate et clementiâ, hæc gratitudinis hostia simul cum gratiarum actionibus apud Te accepta sit: Summâ porro cum animi demissione supplicamus, ut propter merita et mortem Filii tui Jesu Christi, et per illius Sanguinis fiduciam, nos cum universâ Ecclesiâ peccatorum veniam consequamur, cæteraque illius Passionis beneficia nobis collata sint. Hic autem libamus et præstamus tibi, Domine, nos ipsos, animas nostras, et nostra corpora, hostiam rationalem, sanctam, et vivam; et summissemus, ut quotquot communionem hanc participamus, gratiâ tuâ et cœlesti favore tuo repleamur. Et quamquam indigni sumus ob tanta peccata nostra, qui tibi ullum libemus sacrificium, Te tamen supplices quæsumus, ut acceptum habeas hoc debitum

SACRA COMMUNIO.

debitum obsequium et cultum nostrum, nullâ habitâ ratione meritorum nostrorum, sed delictis nostris ignoscendo; per Jesum Christum Dominum nostrum, per quem et cum quo in unitate Spiritûs Sancti, Tibi sit, Omnipotens Pater, omnis honor et gloria in perpetua secula. *Amen.*

Precatio.

Divina pax, omnem mentem exuperans, vestros animos et cogitationes in cognitione et amore Dei, et Filii ejus Jesu Christi custodiat: Et favor Dei omnipotentis, Patris, Filii, et Spiritûs Sancti, vobis adsit, semperque vobiscum maneat. *Amen.*

GLoria in supremis Deo, et in terrâ pax: Erga homines benevolentia. Te celebramus, Te collaudamus, Te veneramur, Te illustramus, Tibi gratias habemus propter summam gloriam tuam, Domine Deus, Rex cœli, Deus Pater Omnipotens.

Domine, Fili unigena Jesu Christe, Domine Deus, Agnus Dei, Patris Filii, qui mundi peccata tollis, miserere nostrî. Qui mundi peccata tollis, utere tuâ erga n's clementiâ. Qui mundi peccata tollis, admitte preces nostras. Qui sedes ad dexteram Dei Patris, miserere nostrî.

Quoniam Tu solus Sanctus, Tu solus Dominus, Tu solus, ô Christe, cum Spiritu Sancto, supremus es in gloriâ Dei Patris. *Amen.*

Collecta post Offertorium.

Adesto propitius, Domine, his nostris supplicationibus et precibus, viamque famulorum tuorum dirige ad æternam salutem consequendam, ut inter omnes mortalis hujus vitæ vicissitudines et casus, clementissimo et præsentissimo tuo auxilio semper protegantur, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

OMnipotens Domine et sempiternus Deus, digneris, quæsumus, tum animos nostros, tum corpora dirigere, sanctificare, et regere in viis legum tuarum, præceptisque tuis exequendis; ut viribus tuis præstantissimis et animæ nostræ et corpora hic et in æternum conserventur, per Jesum

SACRA COMMUNIO.

Jesum Christum Dominum nostrum et Servatorem. *Amen.*

LArgire, quæsumus, omnipotens Deus, ut quæ verba hodie externis auribus accepimus, ea intus animis nostris per Gratiam tuam ita inferantur, ut fructus piæ vitæ feramus, ad nominis tui honorem et laudem, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

IN omnibus nostris actionibus, clementissimo tuo, Domine, favore nos præveni, et perpetuo tuo auxilio nos prosequere, ut in omnibus operibus nostris, inceptis, continuatis, et in Te perfectis, sacrosanctum Nomen tuum illustremus, et tandem pro clementiâ tuâ sempiternam vitam consequamur, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

OMnipotens Deus, fons omnis sapientiæ, qui scis, non solum quibus rebus opus sit nobis, antequam petimus, sed etiam nostram, dum petimus, ignorantiam; Te supplices oramus, ut nostrarum infirmitatum miserearis; et quæ vel propter indignitatem nostram non audemus, vel propter cæcitatem nostram petere nequeamus, iis nos impertire digneris, propter merita Filii tui Domini nostri Jesu Christi. *Amen.*

OMnipotens Deus, qui pollicitus es Te eorum preces admissurum, qui per Filii tui nomen petant; aures tuas, pro tuâ clementiâ, quæsumus, nobis præbe, qui preces nostras et supplicationes tibi libavimus: Largire etiam, ut quæ pro voluntate tuâ fideliter rogavimus, ad indigentiam nostram sublevandam, gloriamque tuam promovendam, per Jesum Christum Dominum nostrum. *Amen.*

C A T E C H I S M U S.

Questio.

QUI vocare?

Responsio.

N. aut M.

Qu. Quis istud nomen tibi indidit?

Resp. Susceptores mei et Susceptrices in Baptismo, in quo factus sum membrum Christi, filius Dei, et hæres regni cœlestis.

Qu. Quid Susceptores tui et Susceptrices tuâ vice tum præstiterunt?

Resp. Promissâ et vota tria meo nomine nuncupârunt: Primum, me renunciaturum Diabolo et omnibus operibus illius, pompis, nugisque hujus mundi nequam, una cum omnibus pravis cupidatibus carnis. Deinde, me omnes Fidei Christianæ Articulos crediturum. Denique autem, me sanctam Dei voluntatem, et illius præcepta executurum, et ad illorum normam me totam vitam meam directurum.

Qu. An non putas te teneri ad ea credendum et præstandum, quæ tuo nomine susceperunt?

Resp. Imo sane, et, Deo juvante, enitar quantum quidem potuero præstare. Patri item cœlesti gratias ago ex animo, quod me per Jesum Christum Salvatorem nostrum in hunc Salutis statum vocaverit. Deumque vehementer oro, ut mihi suam gratiam impertiat, quo usque ad extremum spiritum meum in eodem permaneam.

Catechistes.

Recita Fidei tuæ Articulos memoriter.

Responsio.

Credo in Deum Patrem Omnipotentem, Creatorem cœli et terræ, et in Jesum Christum Filium ejus unicum, Dominum nostrum, qui conceptus est de Spiritu Sancto, natus ex Mariâ Virgine, passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus et sepultus; descendit ad inferos, tertio die resurrexit a mortuis; ascendit ad cœlos, sedet ad dexteram Dei Patris Omnipotentis; inde venturus est judicare vivos et mortuos.

Credo in Spiritum Sanctum,

CATECHISMUS.

tum, sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum Communionem, Remissionem Peccatorum, Carnis Resurrectionem, et Vitam aeternam. *Amen.*

Qu. In illis Fidei Articulis quid tu potissimum doceris?

Resp. Primo, credendum mihi esse in Deum Patrem, qui me orbemque universum condidit.

Deinde, in Deum Filium, qui me et totum genus humanum redemit.

Denique autem, in Spiritum Sanctum Deum, qui me cum omnibus Dei electis sanctificat.

Qu. Dicebas Susceptores et Susceptrices tuas tuo nomine promississe, te praecepta Dei executurum, Dic mihi, quot sunt illa?

Resp. Decem.

Qu. Quanam sunt illa?

Responsio.

EA ipsa quæ Deus, ut in Capite vigesimo Exodi habetur, effatus est ad hunc modum: Ego sum Dominus Deus tuus, qui te eduxi ex domicilio servitutis Ægyptiæ.

I. Deos alienos nullos, præter me, habeto.

II. Ne facito tibi sculptile, aut simulachrum ullius rei, quæ extet aut supra in coelo, aut infra in

terrâ, aut in aquis sub terrâ: Neve ea venerator, neve colito: Nam ego sum Dominus Deus tuus, Deus impatiens socii, qui parentum culpam etiam in liberos prosequor vel ad tertiam usque quartamque stirpem osorum mei: clementiâque utor ad millesimam usque stirpem erga mei amantes, meaque praecepta conservantes.

III. Domini Dei tui nomen inaniter ne adhibeto: Neque enim finet impunitum Dominus, qui ejus nomen inaniter adhibuerit.

IV. Diem Sabbati sancte agere memento. Sex diebus agito, tuaque opera omnia patrato. Septimo autem die, quod Domini Dei tui Sabbatum est, nullum opus facito, neu tu, neu tuus filius, aut filia, neu tuus servus, aut ancilla, neu tuum jumentum, neu apud te degens peregrinus. Nam quum sex diebus fecisset Dominus coelum, terram, mare, quæque in eis sunt omnia, feriatus est die septimo: Quâ de causâ diem septimum faustum sacrumque fecit.

V. Parentem utrumque honorato, ut dia aetatem producas in terrâ, quam tibi Dominus Deus tuus donat.

Q

VI. Ne

CATECHISMUS.

VI. Ne hominem occidito.

VII. Ne adulterato.

VIII. Ne furator.

IX. Falsum testimonium contra alterum ne dicito.

X. Alterius domum ne concupiscito: Alterius uxorem ne concupiscito; neve servum aut ancillam, neve bovem aut asinum, nihil denique quod sit alterius.

Qu. In his præceptis quid potissimum discendum arbitraris?

Resp. Duo: Officium scilicet primum erga Deum; deinde etiam et erga alterum.

Qu. Quodnam est Officium tuum ergo Deum?

Resp. Officium meum erga Deum est, ut in illum credam, illum verear, et amem toto corde, totâ mente, toto animo, summâque ope; ut illi serviam, illi gratias agam, in illo omnem mihi fiduciam collocem, illum invocem; illius sacrosancto Nomini et verbo summam ut præstem venerationem, et per omnem vitam meam illi vere inserviam.

Qu. Quodnam est officium tuum in alterum?

Resp. Meum est in alterum, ut eum eodem amore, quo meipsum, prosequar, et, quicquid volo ut mihi

faciant omnes alii, idem ego quoque iis faciam: Parentem utrumque amore, honore, et subsidio complectar: Regiam Majestatem, et quibus officium suum delegavit, honore et obedientiâ prosequar: erga omnes gubernatores, institutores, pastores spirituales, et magistros morigerum me et obedientem præbeam: summis me, et reverenter geram erga omnes meos superiores: neminem injuriâ, verbo, factove afficiam: in omnibus fidelem et justum me præbeam: nemini in animo meo male velim: manus meas a furto et latrocinio, linguam a maledicentiâ, falsitate, et obprobriatione contineam: corpore me temperantem, sobrium, et castum præbeam: aliena denique bona non concupiscam, neque aveam, sed proprio labore studeam victum exercere, ei que vitæ rationi satisfacere, ad quam divina providentia me vocârit.

Catechistes.

Hoc velim scias, optime Filii, tuis te viribus ista præstare non posse, neque in præceptis Dei ambulare, et illi prout decet servire, nisi singularis illius gratia tibi adsit, quam ut impetres, importunâ prece continenter

C A T E C H I S M U S .

tinenter utendum est. Audiam itaque an supplicationem Dominicam memoriter teneas.

Responsio.

Pater noster, qui es in coelis, sancte colatur nomen tuum. Veniat regnum tuum. Fiat voluntas tua, ut in cœlo, sic et in terrâ. Victum nostrum alimentarium da nobis hodie: et remitte nobis debita nostra, ut et nos remittimus debitoribus nostris: Neve nos in tentationem inducito, sed a malo tuere.

Amen.

Qu. Quid in hac Supplicatione a Deo postulas?

Resp. Equidem contendo a Domino Deo meo, Patre nostro cœlesti, bonorum omnium largitore, ut me omnesque alios suâ gratiâ impertire velit, per quam illum colamus, illi serviamus, et pro eo ac decet obsequamur. Oro etiam Deum, ut ea omnia nobis largiri velit, quæ tum animæ, tum corporis status exigit: utque suâ erga nos utatur clementiâ, et delicta nostra nobis remittat: ut, quibus in periculis vel anima, vel corpus versatur nostrum, ab iis nos conservare velit et tueri, nosque ab omni peccato et scelere, et ab hoste animarum, et morte sempi-

ternâ custodire. Quæ quidem omnia in spem adducor ut præstiterit pro singulari clementiâ suâ et benignitate, per Dominum nostrum Jesum Christum: Et eâ de causâ dico, *Amen.* Sic fiat.

Questio.

QUOT Sacramenta instituit Christus in Ecclesia sua?

Resp. Duo tantum, quæ quidem ad salutem consequendam in genere necessaria sunt, nempe Baptismum, et Cœnam Domini.

Qu. Quid vis per vocem istam Sacramentum?

Resp. Externum volo et aspectabile Signum internæ et spiritualis Gratiae, collatæ nobis, ab ipso Christo institutum, tanquam medium quo eam adipiscimur, et pignus certitudinis, nos eam adeptos esse.

Qu. Quot sunt partes in Sacramento?

Resp. Duæ, externum aspectabile Signum, et interna spiritualis Gratia.

Qu. Quodnam est externum aspectabile Signum, aut Forma in Baptismo?

Resp. Aqua, quâ quis baptizatur in nomen Patris, et Filii, et Spiritûs Sancti.

Qu. Quænam est interna et spiritualis Gratia?

Resp. Mori peccato, et

CATECHISMUS.

denuo nasci iustitiæ; cum enim a naturâ comparatum est nos in peccato nasci, et iræ filios, hæc ratione facti sumus filii Gratiæ.

Qu. Quid in baptizandis requiritur?

Resp. Correctio vitæ, quâ a peccato desciscunt; et fides, quâ firmiter promissis adhaerent, quibus eos donavit Deus in eo Sacramento.

Qu. Cur igitur baptizantur Infantes, qui propter ætatem immaturam ista præstare non valeant?

Resp. Quia ad utrumque præstandum se per suos Sponsores obligaverunt; quam fidem, ut ex ephæbis exceßerint, ipsi tenentur liberare.

Qu. Quibus de causis Sacramentum Cœnæ Domini institutum est?

Resp. Ut in perpetuum memoriæ proderetur Sacrificium mortis Christi, et beneficia nobis inde collata.

Qu. Quænam est pars externa seu Signum Cœnæ Domini?

Resp. Panis et Vinum, quæ Dominus iussit accipi.

Qu. Quænam est pars interna, seu res significata?

Resp. Corpus et Sanguis Christi, quæ vere et reipsa sumuntur et percipiuntur a fidelibus in Cœnâ Domini.

Qu. Quænam beneficia apud nos inde collata sunt?

Resp. Animarum nostrarum confirmatio et recreatio per Corpus et Sanguinem Christi, quemadmodum Pane et Vino corpora nostra confirmantur et recreantur.

Qu. Quid in iis requiritur, qui Cœnam Domini participant?

Resp. Ut explorent seipsos, an a superioribus peccatis vere desciscant, firmiter in animo instituentes novam vitæ rationem; an fidem vividam in Dei misericordiâ per Christum collocent, gratâ memoriâ mortem illius prosequentes; an denique eâ quâ par est charitate omnes homines complectantur.

PSALMORUM

LIBER.

MATUTINÆ PRECES. *Dies I.*

PSAL. I.

BEATUS homo qui in impiorum consilio non versatur, nec improborum viam institit; nec in sede scurrarum sedet.

2 Sed Jovæ lege delectatur; de eâ dies noctesque cogitans.

3 Hic arbori similis est, ad aquæ rivum satæ, fructum suum suo ferenti tempore.

4 Foliis erit non deciduis, omniaque faciet prospere.

5 Impii contra similes sunt paleæ, quam ventus agitat.

6 Itaque impii in iudicio, scelerati in bonorum cœtu, non consistent.

7 Nam et bonorum viam curat Jova, & malorum via peritura est.

PSAL. II.

QUID tumultuantur gentes? populi vana conantur?

2 Conspirant orbis reges? cœunt optimates contra Jovam atque ejus unctum?

3 Abrumpamus eorum nexus; abiciamus eorum vincula.

4 Ridet Cœlicola: ludificatur eos Dominus.

5 Tandem eos iracunde alloquetur, et sic incandescens perturbabit.

6 Ego vero regem meum in Sionem meum sacrum montem creavi.

7 Narrabo Jovæ decretum, qui mihi dixit, Tu Filius meus es, ego te hodie genui.

8 Postula a me, et tibi gentes in hæreditatem, orbis

his fines in possessionem dabo :

9 Quos tu sceptro regens ferreo, tanquam fictile collidas.

10 Quamobrem sapite, ô reges ; corrigimini, ô terrarum gubernatores.

11 Servite Jovæ cum timore, exultantes cum tremore.

12 Osculamini Natum, ne, si indignetur, vestras res perdatis, illius inâ protinus incensâ ; cui felices quicunque confidunt.

P L A L. III.

JOVA, quam multi me infestant ! quam multi in me consurgunt !

2 Quam multi negant ullam animæ meæ in Deo salutem esse positam !

3 Atqui tu, Jova, meus es clypeus, et gloria, quique meum caput extollis.

4 Meâ voce Deus invocatus, me ex suo sacro monte exaudivit.

5 Deo me tutante, ita cubo, dormio, expergesio :

6 Ut hominum legiones, quæ me circumfideant, non reformidem.

7 Age, Jova, defende me, mi Deus ; qui meis omnibus adversariis malas feris ; impiorum dentes confringens.

8 Tuum est, Jova, con-

servare ; tuoque tuos favore prosequi.

P S A L. IV.

INvocantem me exaudi, ô Deus æquitatis meæ ; qui me ex rebus adversis explicas.

2 O hominum genus, quousque meam gloriam in infamiam convertetis ; quousque falsa studentes amabitis frivola ?

3 At cognoscite ut Jova me pium sibi, ut eximium, secreverit, quem se invocantem exaudiat.

4 Horrete peccare, hæc cum animis vestris cogitantes, in vestris cubilibus, et filete.

5 Facite sacrificia justitiæ, Jovæ confidentes.

6 Verum, inquit multi, quis nobis exhibebit bona ?

7 Collustra nos luce tui vultûs, Jova.

8 Qui meum animum voluptate afficis, ob annonam frumenti atque vini, quibus abundant :

9 Quippe me solus ita in tuto collocas ut quiete cubem simul, atque dormiam.

P S A L. V.

Verbis meis ausculta, Jova ; perpende cogitationem meam.

2 Attende meæ querelæ vocem,

vocem, mi Rex atque Deus; te enim oro.

3 Jova, mane vocem meam audis, mane tibi præsto sum intentus.

4 Neque enim is Deus es, cui placeat improbitas, cui familiares sint mali.

5 Cujus oculis obversantur insani; odisti maleficos omnes.

6 Falsiloquos perdes; abominaris sanguinarios et fraudulentos, Jova.

7 At ego, pro tuâ singulari clementiâ, te, ædem tuam ingressus, religiose ad tuam sacram cellam veneror.

8 Jova, deduc me per tuam justitiam, propter adversarios meos; dirigens ante me tuam viam.

9 Nam in eorum ore nihil certi est; pectus eis dirum est.

10 Guttur iis est sepulchrum patens; linguâ blandiuntur.

11 Perverte eos, Deus; decidant de suis consiliis; ob eorum tot scelera profliga eos; qui sint in te contumaces.

12 Lætentur autem perpetuo, quicunque tibi confidunt; ovent, te eos protegente; exultent in te tui nominis amantes.

13 Nam tu, Jova, justos beas; eos favoris scuto coronans.

VE SP. PRECES.

PSAL. VI.

O Jova, noli in me iracunde animadvertere; noli me atrociter punire.

2 Miserere mei ægrotantis, Jova; sana me, Jova, nam et ipsa ossa mea conturbata sunt.

3 Animo quoque meo valde perturbor; tu vero, Jova, quousque castigabis me?

4 Reconciliare, Jova, libera meam animam; conserva me pro tuâ clementiâ.

5 Nam in morte quidem nulla tui fiet mentio; apud inferos quis tibi gratias aget?

6 Fessus sum gemendo; lectum meum totas noctes madefaciens; cubile lachrymis humectans.

7 Oculi mihi præ mœrore contabescunt, et inter tot hostes meos consenscunt.

8 Faceffite a me, omnes malefici; nam exaudit Jova meam vocem flebilem.

9 Exaudit Jova meam supplicationem; Jova meas preces admittit.

10 Pudebit cum vehementi perturbatione omnes inimicos meos; aversos pudebit protinus.

P S A L. VII.

O Jova mi Deus, tibi confido; defende et libera me a meis tot infectis :

2 Ne ille quasi leo raptam meam vitam laceret indefensam.

3 O Jova mi Deus, si id feci; si fontes manus habeo;

4 Si cuiquam mihi benefacienti malum rependi; nisi mihi immerito adversantem periculis eripui;

5 Infectetur hostis meam animam; assecutusque meam vitam ad terram proculcet, et gloriam pessundet humi.

6 Insurge, Jova, in iram; incitare propter adversariorum meorum sævitiam; et de me quod decrevisti iudicium repræsentata.

7 Populosâque stipatus concione, eam ob causam in sublimi sedeto.

8 O Jova, populorum arbiter, judica de me ex innocentia atque integritate, quâ sum præditus.

9 Quæso te, ut, coërcitâ impiorum perversitate, justos confirmes :

10 Justus quippe Deus est, qui corda explorat atque renes.

11. Meum quidem præsidium in Deo situm est, conservatore hominum frugi.

12 Qui quidem Deus iudex justus est : Deus quotidie minatur.

13 At iste non solum non se corrigit, sed etiam gladium suum acuit; arcum intendit, et componit.

14 Comparatis ad hoc telis mortiferis, et factis ad instandum sagittis.

15 En parorit iniquitatem; et facinore gravidus nefas peperit.

16 Fossam excidit et cavavit, casurus in foveam a se factam.

17 Retorquebitur ejus conatus in caput ipsius; ejus injustitia in ipsius verticem deferetur.

18 At ego Jovam, ut ejus justitiâ dignum est, celebrabo, Jovæ nomen cantans supremi.

P S A L. VIII.

O Jova Domine noster, quam nobile tuum nomen est in toto orbe terrarum! qui tuam majestatem in cœlis collocaveris!

2 Per os infantium et lactentium, potentiam propter adversarios tuos fundas, in coërcendis hostibus et infectis.

3 Equidem cum cœlos, opera digitorum tuorum, cum lunam et stellas a te conditas video :

4 Quid est homo, ut ejus

jus memineris? Quid est homine natus, ut eum cures?

5 Atqui eum propemodum Deum fecisti, tantâque gloriâ et autoritate ornâsti;

6 Ut operum tuarum manuum Dominum feceris, omniaque ejus pedibus subjeceris;

7 Non solum pecora omnia, tam majora quam minora, verum etiam bestias agrestes;

8 Volucres aëreas et pisces marinos, marina peragrantes itinera.

9 O Jova Domine noster, quam nobile tuum nomen est in toto orbe terrarum!

M A T U T.

P S A L. IX.

Celebrabo te, Jova, totâ mente, narrans tua tot miracula.

2 Lætabor et exultabo in te, tuum cantans supremum nomen:

3 Cum retro versi hostes mei per Te lapsi perierint.

4 Nam tu causam litumque meam agis, pro justi judicis tribunali sedens.

5 Tu gentes protelas, impios perdis, eorum no-

men in omnem abolens æternitatem.

6 O hostis, desicere perpetuo vastationes; tu quidem urbes sic evertisti, ut earum memoria simul perierit.

7 Sed Jova, composito ad judicium tribunali suo, sedet in perpetuum:

8 Et, mundum juste judicans, jus populis ex æquo dicet:

9 Eritque Jova præsidio tenuibus, præsidio in temporibus adversis.

10 Et tibi confident, qui tuum novêre nomen; tu enim, Deus, tui studiosos nunquam deseruisti.

11 Cantate Sionis habitatorem Jovam; prædicando per populos ejus facta:

12 Qui cum inquit in cædes, suos reminiscitur, haud immemor inopum querimoniarum.

13 Miserere mei, Jova; aspice ut a meis opprimar foribus; qui retrahis me de januâ lethi:

14 Ut tuas tot laudes intra puellæ Sionis portas enarrem; in tuâ tutelâ exultabo.

15 Demerguntur in faciem a se foveam gentes; capitur earum pes occultato ab ipsismet reti.

16 Patet Jovam jus facere; impiis suarum opere manuum irretitis.

17 Retro

17 Retro labentur in tartara impii, gentes omnes immemores Dei.

18 Neque enim perpetuo erunt in oblivione pauperes, non semper erit irrita spes inopum.

19 Insurge, Jova, ne corroborentur homines; judicentur apud te gentes:

20 Statue eis, Jova, documentum, quo se homines esse gentes intelligant.

P S A L. X.

CUR, Jova, procul abes? cur lates in temporibus adversis?

2 Impii superbe insectantur inopes; suis ipsi conatibus capiendi.

3 Nam sibi placet impius in suâ libidine, et sibi Jovæ contemptor avarus gratulatur.

4 Impius, quâ est arrogantia, non solum Deo non studet; verum etiam omnes ejus conatus eo spectant, nullius ut Deus esse videatur.

5 Ejus facta semper atrocitas sunt; et, sublatis ab ejus conspectu tuis placitis, omnes infelices suos flocci facit.

6. Statuit enim apud se, perpetuo se immotum futurum; nec adversi quidquam senturum.

7 Perjurio plenum os

habet, fraudibusque et perfidia; subest ejus lingua facinus atque scelus.

8 Subsidet in insidiis priorum, ex occulto occisurus infantes, oculis in desertos intentis.

9 Insidiatur ex occulto, veluti leo ex lustris; insidiatur ad inopes invadendos.

10 Inopes invadit in suum rete pertractos.

11 Contrahit humiliter se, ut miserorum grex ipsius ducibus in prædam cedat.

12 Cogitans Deum immemorem esse, abditoque vultu nunquam hæc aspecturum.

13 Surge, Jova Deus, affer manum tuam, noli inopum oblivisci.

14 Cur Deum contemnat impius, te non esse animadversurum cogitans.

15 Tu certe ista intuitus es; quippe facinorosam cernis improbitatem.

16 Ut eam in potestatem tuam redigas; in te recumbat pauper, pupillorum defensor.

17 Frange brachium impiorum atque perversorum; ita ut eorum impietas, si quaeratur, non extet.

18 Jova, tu Rex es in omnem æternitatem, cujus de terrâ pereunt gentes.

19 Ino-

19 Inopum vota exaudis, Jova, eorum mentes componens, aurem præbens.

20 Pupillis tenuibusque patrocians, ne deinceps amplius terreſtres graſſentur homines.

PSAL. XI.

CUM Jovæ confidam; cur animæ meæ sic dicitis, faceſſe in veſtrum montem volucris?

2 Ecce autem arcus intendunt impii, adaptatis ad nervum ſuis ſagittis, ut clam in homines frugi jacentur.

3 Quod ſi fundamenta diruuntur, quid agent juſti?

4 Jova in ſuo ſacro palatio reſidet; Jova in cœlis habet ſolium.

5 Suis oculis inopes aſpicit, ſuis luminibus genus hominum probat.

6 Jova juſtos approbans, impios et injuſtiæ amantes animi odio proſequitur.

7 In impios tendiculas, ignem, ſulphur, atrocemque ventum depluet: hæc ſors eſt eis exantlanda.

8 Juſtus enim Jova virtutes amat, præſenſque probitatem contem-
platur.

VESPERT.

PSAL. XII.

Succurre mihi, Jova; defecere pii, deſierunt fideles eſſe in hominum genere.

2 Nequiter loquuntur inter ſeſe blandis labris, mente duplici loquuntur.

3 Exſcindet Jova omnia blanda labia, linguam magniloquam,

4 Ita dicentium, Nos linguis noſtris pollebinus; labra noſtra penes nos ſunt; quis noſter eſt dominus?

5 Propter inopum calamitatem, propter egenorum gemitum;

6 Jamjam ſe ſurrecturum, Dominus promittit; et eis ſalutem contra illos eorum contemptores allaturum.

7 Promiſſa Jovæ promiſſa pura ſunt, ut in argillaceâ exploratum fornace argentum, ſepties perpurgatum.

8 Tu, Jova, conſervabis eos, et ab hac natione tueberis in perpetuum.

9 Ubique obverſantur impii, dum extollitur apud hominum genus nequitia.

P S A L. XIII.

Quouſque tandem, Jova,
immemor eris mei?
quouſque mihi tuum vul-
tum ſubtrahes?

2 Quem ad finem in-
terim animo ſollicitus,
mente anxius ero? quouſ-
que mihi meus inſultabit
hoſtis?

3 Reſpice, exaudi me,
Jova mi Deus; illuſtra
meos oculos, ne mortem
dormiam:

4 Ne meus hoſtis me a
ſe victum jaſtet; nam, me
labefacto, mei exultabunt
adverſarii.

5 Ego vero, tuâ fretus
clementiâ, in tuo præſidio
mente exultabo.

6 Jovam ſic de me pro-
meritum canam; imo Jo-
væ nomen cantabo ſupre-
mi.

P S A L. XIV.

Cogitant cum animis
ſuis infani, non eſſe
Deum.

2 Adeo depravatâ et de-
teſtandâ ſunt naturâ; ut
nullus recte faciat, ne u-
nus quidem.

3 Jova de cœlo deſpexit
hominum genus, ut vide-
ret num quis ita ſaperet,
ut Deum curaret.

4 Univerſi, proh ſcelus!
deſſerunt; ut nullus rec-
te faciat, ne unus quidem.

5 Sepulchrum patens e-

orum guttur eſt, linguis
ſuis ad dolum utuntur;
aſpidum virus habent in
labiis.

6 Eorum os execratio-
ne amarulentiâque plenum
eſt; pedesque ſunt ad fun-
dendum ſanguinem velo-
ces.

7 Exitium et calamitas
eſt in eorum viis, et viam
paciſ nesciunt; non ha-
bent ſibi propoſitum Dei
metum.

8 An non intelligunt
tot malefici, qui meos co-
medunt tanquam panem;
neque Jovam invocant?

9 Quo tempore erant
ſecuri, pavore corripiebant-
ur; nam Deus adeſt ge-
neri juſtorum.

10 Vos inopum confi-
lium turpificatis, quod e-
orum fiducia Jova ſit.

11 Quis ex Sione ſalu-
tem det Iſraëlitis? ut, Jo-
vâ ſuos revocante captivos,
exultent Jacobæi, lætentur
Iſraëlitæ.

M A T U T.

P S A L. XV.

JOVA, quis deget in ta-
bernaculo tuo? quis in
tuo ſacro monte habitabit?

2 Qui ſincere ſe gerit,
æquumque facit, et verum
ex animo loquitur:

3 Qui

3 Qui linguâ suâ non detrectat; non malefacit alteri; dedecus aliis non imponit:

4 Qui superbiâ non elatus, seipsum despectui habet, Jovæ reverentes honorans:

5 Qui alteri quod juravit non revocat, etli cum suo detrimento:

6 Non pecuniam suam fœnerat, non donum adversus innocentem accipit:

7 Hæc qui facit, nunquam convellatur.

PSAL. XVI.

Custodi me, ô Deus, qui tibi confido.

2 Quique Jovæ sic dico: Cum tu sis Dominus, meorum bonorum non es indigus.

3 Ego me sanctis et nobilibus in terrâ versantibus unice oblecto.

4 At qui aliud numen quæritant, erunt omnibus modis miseri.

5 Eorum neque libamina cruenta libabo, neque nomina meis usurpabo labiis.

6 Tu, Jova, qui mihi pro legitimâ possessione et conditione es, meam sortem sustines.

7 Accidit mihi amœna regio; evenit mihi elegans hæreditas.

8 Grates ago Jovæ, qui mihi sic consulit, ut etiam mei renes me noctu castigent.

9 Jovam mihi jugiter habeo propositum, quo mihi dextero non labefiam.

10 Itaque non tantum animo et mente lætor, et exulto, verum etiam ipsum corpus meum tuto degit:

11 Propterea tu non es animam meam relicturus orco; non es passurus ut pius tuus corruptionem patiatur.

12 Sed me vitæ viam docebis tu, apud quem plena gaudiorum adest copia, cujus in dexterâ perennes sunt voluptates.

PSAL. XVII.

AUDI, Jova, innocentiam, attende meæ querimoniam; ausculta precibus quas non fallacibus profero labiis.

2 A te meum jus profisciscatur; spectant oculi tui æquitatem.

3 Probes licet meum cor, et me nocte aggressus explores; non deprehendes me aliud in pectore, aliud in ore habere.

4 Quod ad hominum facta attinet, ego ex tuorum labiorum sententiâ inhumanorum vias evito.

R

5 Su-

5 Sustine gressus meos in tuis orbitis, ne mea labefiant vestigia.

6 Ego te ideo invoco, quoniam tu mihi exoraris, Deus; præbe mihi tuam aurem, et exaudi meam orationem.

7 Utere tuâ mirificâ clementiâ, qui tuâ fretos dexterâ defendis ab insurgentibus in ipsos.

8 Custodi me, ut oculi pupillam, abdens me in alarum umbrâ tuarum,

9 Ob impios, qui me infestant; ob hostes meos, qui, meæ necis cupidi, me circumvallant:

10 Et ore obeseitate farto superbe loquuntur:

11 Jamque gressus nostros obsident, oculis ita compositis, ut ad terram conquiniscant:

12 Similes rapturianti leoni, aut in latibulis sedenti leunculo.

13 Exurge, Jova, præverte atque perdoma illos; defende hanc animam ab impiis, gladio tuo.

14 A mortalibus, manu tuâ, Jova, a mortalibus mundanis, qui sua habent in hâc vitâ, te eorum ventres de tuo penu ita replete,

15 Ut satientur inde nati, reliquiasque suas posteris suis relinquant.

16 At ego per justitiam

vultum tuum videbo, tum satiandus, cum tua exacta fuerit imago.

V E S P E R T.

P S A L. XVIII.

A Damo te, Jova, meæ vires; Jova mea rupes est, arx mea, meus liberator, meus Deus, meum numen cui confidam, meus clypeus, et meæ cornu salutis, meumque propugnaculum.

2 Quem Jovam cum laudatum invoco, defendor a meis hostibus.

3 Cum me mortis lora circumcingerent, improborum torrentes turbarent:

4 Orci lora circumdarent, mortis laquei præpedirent:

5 In hâc meâ angustîâ invocabo Jovam, implorabo Deum meum:

6 Sic meam vocem de suo exaudiet palatio, meaque ad eum querimonia ad ejus perveniet aures.

7 Tum commota tellus contremiscere, et concussæ montium moles cohorrescere, namque iratus ille.

8 Fumum naribus exhalans, ardentem ignem faucibus ejaculans, et carbonibus exardescens.

9 Proclinato cœlo descendebat, ac subjectâ pedibus suis caligine.

10 In cherubo inequians volabat, seque alis venti librabat.

11 Circundederat autem sibi quasi latebram tenebrarum, atrarumque aquarum, et ætherearum nubium quasi umbraculum.

12 Quibus nubibus ad ejus præsentiae fulgorem discussis, grando et candentes emicabant carbones.

13 Tum Jova supremus de cœlis intonare, cumque fragore grandinem et igneos agere carbones,

14 Telaque sua jaculans illos dissipare, et crebris reddere fulguribus attonitos.

15 Ad has Jovæ minas, et spirantem ex ejus naribus ventum, aperti sunt aquarum gurgites, et fundamenta patefacta mundi.

16 Tum ille me desuper recipiendum, et ex tam multis aquis curavit extrahendum.

17 Me liberavit ab hoste meo tam valido, ab adversariis meis, qui erant me potentiores.

18 Illi quidem me meo periculossissimo tempore invasérant: sed Jova mihi adminiculatus.

19 Me in apertum eduxit, et pro suo erga me favore tutatus est.

20 Remuneratus est me Jova dignâ meâ innocentia

mercede, et digno mearum manuum puritate præmio affectit.

21 Nam Jovæ præscripta conservaveram, nec impius erga Deum meum fueram.

22 Quin ejus omnia jura mihi habueram proposita, nec ejus instituta a me rejeceram:

23 Sed erga eum integer, a vitio me abstinue-ram.

24 Ergo mihi Jova dignum innocentia meâ, et manuum sinceritate sibi perspectâ, præmium rependet.

25 Tu te benignis benignum, integris viris integrum;

26 Puris purum, per-
versis intractabilem præ-
bes.

27 Nam et inopes homines defendis, et superborum deprimis supercilia.

28 Etenim tu mihi lucem accendis; tu, Jova mi Deus, meas tenebras lumine disjicis.

29 Ergo per te cuneos perrumpo, per Deum meum transilio muros:

30 Dei ratio est simplex, Jovæ promissa proba sunt; omnibus sibi fidentibus est quasi clypeus.

31 Nam quis est Deus præter Jovam? Quod est numen, excepto Deo nostro?

32 Qui Deus me viribus accingit, et mores meos reddit integros :

33 Qui meos pedes cervinos efficiens, in edita me loca sistit :

34 Qui manus meas ad bellum sic edocet, ferreos ut arcus hisce frangam laertis.

35 Tu mihi defensionis tuæ clypeum subministras; tu me tuâ et dexterâ sustentas, et mansuetudine auges :

36 Adeoque gressus meos sub me explicas; ut mea non titubent vestigia.

37 Ergo meos persequens hostes assequor, nec nisi confectis illis revertor.

38 Et eos ita trucidō ut surgere nequeant, mihi sub pedes collapsi.

39 Tu mihi virtute ad bellum accinctos meos adversarios subijcis :

40 Mihi hostes terga dare cogis, ita ut infestos meos evertam.

41 Invocantes illos quidem, sed indefensos, Jovam, sed non exaudientem :

42 Dum ego eos quasi pulverem in auras comminuo, et tanquam vicorum lutum contundo.

43 Tu me ex populi seditionibus liberas, et gentium caput efficis.

44 Adeo ut mihi ignoti serviant homines ;

45 Et ad nutum obediunt; at genus extraneum mihi mentietur.

46 Genus extraneum concidet, intra sua claustra formidans.

47 Vivit Jova; tibi sint grates, numen meum; extollendus es, Deus meæ salutis :

48 Deus qui mihi supplicia sumere das, populosque domas :

49 Qui me ex hostibus meis eripis, ab insensis meis vindicas, a crudeli homine liberas.

50 Quare te celebrabo apud gentes, Jova, tuum nomen cantans.

51 Qui tantas regi tuo victorias concilies, in unctum tuum Davidem, inque ejus stirpem beneficia conferens æterna.

M A T U T.

P S A L. XIX.

COELI enarrant Dei gloriam, et opus ejus manuum ostendit æther :

2 Cujus rei cognitionem parit dierum noctiumque vicissitudo, quasi fundens orationem :

3 Idque ita, ut nullus sermo, nulla lingua sit, ubi non audiatur eorum vox :

4 Quo-

4 Quorum regula ad omnes terras, quorum oratio ad ultimum pertingat orbem:

5 In illis quidem tabernaculum posuit solis, qui quasi sponsus prodit ex suo lecto geniali, exultans ut athleta ad decurrendum curriculum:

6 Atque ab ultimis cœli carceribus profectus, ad alterum pergit extremum, nec quicquam est quod ejus lateat ardorem.

7 Jovæ lex integra animum recreat: Jovæ fidum oraculum ex infante reddit sapientem.

8 Jovæ mandata recta mentem exhilarant: Jovæ pura disciplina illustrat oculos.

9 Jovæ castus metus perpetuo manet: Jovæ sententiæ veræ simul et æquæ sunt:

10 Longe et auro obryzoque jucundiores, et favorum dulciores necitare.

11 Et quidem ego tuus eis instructus sum, in quibus sane obeundis amplum quæritur præmium.

12 Sed errores quis perspiciat? ab oculis expia me,

13 Tum etiam ab eis, quæ volens commisi, vindex tuum me, ne dominantur in me: tum inte-

ger ero, et a tot peccatis innocens.

14 Et oris mei oratio hæc, et mentis cogitatio grata tibi sit,

15 O Jova, meum nomen atque vindex.

PSAL. XX.

EXaudiat te Jova temporibus adversis: protegat te nomen Dei Jacobæorum.

2 Mittat auxilium tibi ex fano, ex Sione tibi opituletur.

3 Memor sit tuorum tot fertorum, hostiamque tuam vertat in cinerem.

4 Det tibi quod habes in animo, et omne tuum consilium perficiat.

5 Nos in tuâ victoriâ ovabimus, in Jovæ Dei nostri nomine signa extolles; qui Jova omnia postulatâ tua perficiat.

6 Nunc intelligimus Jovam, de suo sancto cœlo exoratum, defendere unctum suum, salutaris dexterae suæ viribus.

7 Alii currus, alii equos; at nos Jovæ Dei nostri nomen memoramus.

8 Illi subacti cadent; nos erecti consistemus.

9 Jovâ regem defendente, et nos invocantes exaudiente.

P S A L. XXI.

JOVA, in tuâ potentiâ
gaudet rex, inque tuâ
defensione exultat majorem
in modum :

2 Ut cui tu mentis op-
tata concesseris, nec ora-
tionis postulata denegave-
ris.

3 Nam eum egregiis af-
fecisti beneficiis, ejusque
capiti auream imposuisti
coronam :

4 Et vitam a te roganti
ætatis longitudinem dedisti
perennem.

5 Magna ejus est tuo
præsidio gloria, qui, præ-
ter decus et autoritatem,
quam ei tribuisti ;

6 Etiam faustitatem con-
cilies æternam, eum tui
voluptate vultûs lætificans.

7 Nam Jovâ supremique
clementiâ fretus rex non
convelletur.

8 At hostes tuos omnes
assequetur ista manus ; ista
dextera tuos adversarios
deprehendet :

9 Eosque tum, dum ira-
scêris, ô Jova, quasi in ar-
dentem redactos fornacem ;
irâ tuâ conficies, atque ig-
ne consumes :

10 Eorumque scetum ex
orbe terrarum, eorum stir-
pem ex hominum genere
tolles.

11 Moliuntur enim tibi
malum, conantur scelus,

quod non potuerunt effi-
cere.

12 Nam tu, eis pro sco-
po collocatis, recta in eos
tuis nervis collineabis.

13 Insurge, Jova, cum
tuâ potentiâ ; nos tuam
carminibus virtutem can-
tabimus.

V E S P E R T.

P S A L. XXII.

MI Deus, mi Deus,
cur me dereliquisti ;
cur a meis verbis querulis
remota salus est ?

2 Ego voco, mi Deus,
interdiu, nec tu exaudis ;
noctu, et quidem sine ullâ
intercapedine.

3 Atqui tu sanctus ille
manes, laus Israëlitarum.

4 Tibi confisi sunt ma-
jores nostri, et tu confiden-
tes liberâsti.

5 Te invocantes liberati
sunt ; tibi confidentes non
sunt frustrati.

6 At ego vermis sum,
non homo ; hominum op-
probrium, et populi con-
temptus.

7 Quicumque me vident,
fannis et capitis nutu illu-
dentes, et labia diducentes,
dicunt ;

8 Jovâ nixus est, liberet
eum, eripiat eum ; post-
quam ejus tam cupidus
est.

9 Tu quidem is es, qui

me ex alvo extraxisti, qui mihi etiam sub maternis uberibus fiduciam dedisti:

10 Tibi jam ab utero commissus sum; ab alvo matris meæ tu mihi Deus es.

11 Noli a me abesse in tam præsentis periculo, subveniente nullo.

12 Tot me tauri circumdant, opimi boves Basanici circumfident;

13 Faucibus inhiant mihi tanquam leones rapaces et rugientes.

14 Diffluo ut aqua: Dissolvuntur omnes artus mei: cor mihi mediis in visceribus quasi cera colliquefcit:

15 Arescunt tanquam testa vires meæ: lingua mihi faucibus adhæret: denique tu me in mortis cinerem redigis.

16 Circumsistunt enim me canes plurimi, me circumvallat improborum cæterva:

17 Mihi manus et pedes ita perfoderunt, ut enumerare possem omnia ossa mea: ipsi me intuentes aspiciunt:

18 Meaque inter sese vestimenta partiti, super veste meâ sortem jecerunt.

19 Tu vero, Jova, abesse noli: O meæ vires, ad succurrendum mihi festina;

20 Eripe animam meam ex gladio; hanc unicam ex caninis unguibus.

21 Defende me ab ore leonis: affere me a cornibus monocerotis.

22 Prædicabo nomen tuum meis fratribus, in medio te cœtu collaudans.

23 Qui Jovam reverentini, laudate eum: hunc omnes Jacobi posterii honorate, hunc formida omnis Israëlita progenies:

24 Qui quidem inopum inopiam non despiciat, aut abhorreat; nec eos aversetur, sed clamantes exaudiatur.

25 A te mea laudatio est in frequenti conventu, dum mea vota reddam apud tui reverentes.

26 Comedent inopes ad fatietatem: Jovam laudabunt ejus studiosi, animisque vivent in perpetuum.

27 Jovæ memores ad eum se convertent omnes orbis regiones, et te coram omnes gentium nationes adorabunt:

28 Jovâ regnum tenente, et gentibus imperante.

29 Comedent et adorabunt omnes orbis opulenti:

30 Ei se submittent omnes qui in pulverem rediguntur: animam suam in vitâ nemo conservavit.

31 Mea progenies eum colet;

colet: eosque recensabit
Dominus in familiâ suâ.

32 Venient, cœlique po-
steris exponent, quâ sit u-
sus justitiâ.

P S A L. XXIII.

Pastor meus cum sit Jova,
nihil mihi deest:

2 In graminosis pascuis
me stabulat; me ad tran-
quillas ducit aquas:

3 Meum recreat ani-
mum, me per justitiæ se-
mitas propter suum nomen
deducens.

4 Itaque licet per atram
letiferamque vallem ingre-
diar, nihil mali metuam;
quod tu mihi adsis, meque
tua virga consoletur et pe-
dum.

5 Tu mihi mensam in-
struis in adversariorum
conspectu meorum, meum-
que caput unguento per-
ungis, exuberante meo po-
culo.

6 Quinetiam me boni-
tas et benignitas, quamdiu
vivam, sequetur; inco-
lamque Jovæ domum lon-
go ævo.

M A T U T.

P S A L. XXIV.

JOVÆ est terra, et quic-
quid eâ continetur;
orbis, et ejus incolæ.

2 Nam ipse eam super

mari fundavit, superque
fluminibus fixit.

3 Quis ascendit in mon-
tem Jovæ? quis in ejus
sacro loco stabit?

4 Qui et insontibus ma-
nibus, et purâ mente præ-
ditus est: qui non animo
suo ad nequitiam utitur,
neque malitiose jurat.

5 Is a Jovâ felicitatem,
a Deo servatore suo bene-
ficientiam consequetur.

6 Hoc est genus studio-
rum Jovæ, videlicet Ja-
cobæorum, qui sunt ejus
præsentiae cupidi.

7 Attollite, portæ, capi-
ta vestra; efferte vos, ad-
itus æterni, Rex ut glorio-
sus intret.

8 Quis est iste Rex glo-
riosus? Jova potens et
fortis, Jova fortis bellator.

9 Attollite, portæ, ca-
pita vestra; efferte vos, a-
datus æterni, Rex ut glo-
riosus intret.

10 Quis est iste Rex
gloriosus? Jova armipo-
tens, Rex est gloriosus.

P S A L. XXV.

AD te, Jova, animum
meum attollo; tibi,
mi Deus, confido: effice
ne frustrer, ne mihi insul-
tent hostes mei.

2 Et sane quicumque in
te sperant, non frustrantur;
frustrantur perfidiosi ne-
quam.

3 Vias tuas ostende mihi, Jova; semitas tuas doce me.

4 Dirige me per tuam veritatem, medocens; nam tu Deus es meæ salutis, in quo perpetuam spem habeo.

5 Memento tuæ misericordiæ, Jova; atque benignitatis, quæ sunt ab omni æternitate.

6 Meæ juventutis peccata atque delicta meminisse noli; ut postulat tua clementia, memento mei pro bonitate tuâ, Jova.

7 Bonus et æquus est Jova, itaque fontes viam docet:

8 Inopes ad æquitatem dirigit, eosque suam docet viam.

9 Omnes Jovæ rationes clementia sunt et veritas; iis qui ejus fœdus et oracula conservant.

10 Propter nomen tuum, Jova, da veniam meæ culpæ, quæ multa sane est.

11 Si quis homo est, qui Jovam metuat, huic ille viam demonstrabit, quam eligat:

12 Et ipse in bonis verfabitur, et ejus posteritas terram possidebit.

13 Jovæ metuentibus patefit ejus arcanum, atque fœdus.

14 Jovam in oculis semper habeo: nam is meos pedes explicat ex retibus.

15 Respice me, et miserrere mei, qui desertus et inops sum.

16 Ingentibus animi premor angoribus: educ me ex meis periculis.

17 Aspice meam miseriam et labores, et ignosce meis omnibus peccatis.

18 Aspice quam multi sint hostes mei qui me atroci persequuntur odio.

19 Serva hanc animam, et me libera; ne me tibi confidisse pudeat.

20 Conservent me integritas et æquitas, qui in te spem habeam.

21 Vindica, Deus, Israëlitas ex omnibus eorum angustiis.

P S A L. XXVI.

PAtrocinare mihi, Jova, qui me innocenter gero, immotam in Jovâ fiduciam habens.

2 Experire et tenta me, Jova, meos renes atque cor explorans.

3 Equidem benignitatem tuam mihi ob oculos positam habeo, et in tuâ veritate verfor.

4 Non ago cum hominibus nequam; non cum facinorosis verfor.

5 Odi cœtum malorum; cum impiis non ago.

6 Lavo meas manus innocentiam, et aram tuam, Jova, circundo;

7 Ut

7 Ut laudes voce personem, et tua tot enarrem miracula.

8 Jova, amo tui fani domicilium, tuique gloriosi locum tabernaculi.

9 Noli meam animam ad improbos, vitam ad sanguinarios aggregare:

10 Quorum manus flagitiis, quorum dexteræ corruptelis refertæ sunt.

11 Ego me gero innocenter, asserere me, et miserrere mei.

12 Pes meus recte constat, in cœtibus agam Jovæ gratias.

V E S P E R T.

P S A L. XXVII.

JOVA mea lux et salus est; ecquem metuum? Jova meæ vitæ firmamentum est; ecquem formidem?

2 Si me scelerati adversarii et hostes mei invadant, ut meum corpus comedant, offensuri sint atque caturi.

3 Si contra me castra fiant, non metuum animo: si in me bellum surgat, tamen confidam.

4 Unum a Jovâ petii, idemque oro, ut in Jovæ domo per omnem vitam meam habitem; Jovæ contemplans amœnitatem,

et ejus templum perlustrans.

5 Is enim me temporibus adversis abdit in suo tentorio; me abscondit in tabernaculi sui latebrâ, me in rupem evehit.

6 Jamque meum caput efferet supra meos hostes, qui me circumstant,

7 Itaque in ejus tabernaculo mactabo victimas adoræ, canens, cantansque Jovam.

8 Exaudi, Jova, meam invocantis vocem; miserrere mei, exoratus a me.

9 Sic animo cogito, vel te tuum quæri conspectum: tuum conspectum, Jova, quero,

10 Noli tuum mihi conspectum subtrahere; noli me tuum iracunde averfari:

11 Qui meum sis præsidium; ne me relinque, Deus meæ salutis.

12 Nam etiam si me pater materque deserant, tu me, Jova, receptas.

13 Doce me, Jova, tuam vivendi viam, et me rectâ semitâ deduc, propter meos adversarios.

14 Ne me hostium meorum libidini dedito; nam in me surgunt falsi testes, et est qui crimen conflet.

15 Actum esset de me, nisi credidissem me Jovæ bona visurum in terrâ viventium.

16 Spem habe in Jovâ :
fortis et constantis animi
esto, in Jovâ spem habens.

PSAL. XXVIII.

TE, Jova, invoco, meum
numen : noli te mihi
præbere surdum, ne neg-
lectus a te fiam quales
qui descendunt in bara-
thrum.

2 Exaudi meam vocem
supplicem, quâ te, subla-
tis ad tuum sacrum pene-
trale manibus, imploro.

3 Noli me convellere,
impiorum et maleficorum
numero me habens ; qui,
cum aliis amice loquentes,
malitiam gerunt in pec-
tore.

4 His tu digna suis fac-
tis et morum pravitare præ-
mia repende :

5 Hos, ut postulant eo-
rum actiones, remunerare :
dignamque his ipsorum
meritis solve mercedem :

6 Quippe qui Jovæ fac-
ta, ejusque manuum opera
non perpendant ; idcirco
per eum a stirpe everten-
tur, non denuo ædificandi.

7 Gratias ago Jovæ, qui
meam supplicantis vocem
exaudiat.

8 Jova meæ vires et
clypeus est, cui animo con-
fido ; a quo adjutus, ani-
mo exulto, eumque meo
carmine celebroy.

9 Jova mea potentia est,

et victoriarum uncti sui
firmamentum.

10 Serva tuos, tuæque
hæreditati fave ; eos regens
atque evehens in perpe-
tuum.

PSAL. XXIX.

Immolate Jovæ, ô divûm
genus ; pullos arietum
immolate Jovæ, ei tribuen-
tes gloriam atque poten-
tiam.

2 Tribuite Jovæ debi-
tam suo nomini gloriam,
veneramini Jovam pio cul-
tu.

3 In aquas imperium
est Jovæ ; Deus gloriosus
tonat :

4 Jova oceani incumbit
aquis ; Jovæ sonitus præ-
ditus est robore ; Jovæ
sonitus præditus est auto-
ritate :

5 Jovæ sonitus frangit
cedros, perfringit Jova ce-
dros Libani :

6 Efficitque ut vitulo-
rum ritu subsiliant Liba-
nus et Sarion, more pullo-
rum unicornium.

7 Jovæ sonitus flammæ
erumpit igneas ; Jovæ so-
nitus tremefacit saltum ;
tremefacit Jova saltum
Cadem.

8 Jovæ sonitus cervas
parere facit, sylvasque nu-
dat ; cujus gloriam in ejus
fano cuncti prædicant.

9 Jova manet in nimbis,
et

et manet Jova rex in sem-
piternum :

10 Jova dabit suis po-
tentiam : Jova suos felici-
tabit pace.

M A T U T.

P S A L. XXX.

EXtollam te, Jova, qui
me allevaveris ; neque
meos hostes de me lætifica-
veris.

2 Jova mi Deus, tu me
invocantem sanâsti.

3 Tu, Jova, meam ani-
mam revocâsti ab orco,
meque a vespillonibus vin-
dicâsti.

4 Cantate Jovam, vos
ejus pii, sacram ejus memo-
riam perpetuis laudibus ce-
lebrantes :

5 Quippe momentanea
est ipsius ira, benevolentia
ejus vitâ donat : si vespere
fletus incumbat, adest ma-
ne lætitia.

6 Rebus secundis indor-
miens, dicebam, equidem
nunquam labefactabor ;
quandoquidem tu, Jova,
pro tuo favore meum mon-
tem ita in tuto collocave-
ras.

7 Te tuum vultum ab-
scondente fui perturbatus :

8 Invocavi te, Jova ;
supplicavi Domino in hunc
modum.

9 Quodnam futurum est
in meo lucrum sanguine, si
ad interitum adaectus fu-
ero ?

10 Nunquid te pulvis
celebrabit ? nunquid tuam
fidem prædicabit ?

11 Exaudi, Jova, et mi-
ferere mei, teque mihi de-
fensorem præbe.

12 Tum tu meum mœ-
rorem in chorum vertisti ;
meque, exutum centone,
amicivisti gaudio.

13 Itaque sine intermis-
sione a piis omnibus can-
taberis ; Jova, mi Deus,
me tibi immortales agente
gratias.

P S A L. XXXI.

TIBI, Jova, confido ;
ne me unquam pu-
deat ; me pro tuâ æquitate
libera.

2 Præbe aurem mihi,
propera me eripere :

3 Et esto mihi firma ru-
pes, tuta domus ad me
conservandum.

4 Nam tu mihi petra et
propugnaculum es ; qui
me tui nominis causâ du-
cas atque perducas :

5 Tu me ex reti expe-
dias, quod contra me oc-
cultatur ; quandoquidem
tu meum es firmamentum.

6 Tibi in manum com-
mendo spiritum meum ;
qui me redimis, Jova, De-
us fidelis.

7 Odi eos qui improbitatem nequiter retinent, ipse Jovæ confidens.

8 Exultabo lætus in tuâ clementiâ; qui meam respexeris inopiam, cognitis animi mei angoribus:

9 Neque me in hostilem manum impegeris, sed meos explicaveris pedes.

10 Miserere mei, Jova, qui tantâ sum in angustîâ; ut mihi præ mœrore et oculi et animus et venter contabescant.

11 Mihi consenescit vita præ gemitu, et præ ægritudine ætas.

12 Per peccata mea me meæ deficiunt vires, et ossa contabescunt.

13 Omnibus inimicis meis probro sum, et maxime vicinis: abhorrent me mei familiares; et qui me foris vident a me recedunt.

14 Animi oblivioni traditus, perinde ac mortuus; sum quasi vas perditum.

15 Nam a multis audio contumelias; terrore circumfessus conspirantium contra me, et mihi animam eripere conantium.

16 Ego vero te, Jova, fretus Deum meum appello.

17 Cujus in manu tempora sunt mea; libera me ex hostium meorum manu, et ex meis infestis.

18 Illustra tuum me tuo

conspectu, conserva me pro tuâ clementiâ.

19 Ne frustrer, Jova, qui te invocavi; frustrantur impii et compescantur orco.

20 Obmutescant labra mendaciâ, quæ contra justos arroganter et fastidiose dicunt atrociam.

21 O quam multa sunt bona tua, quæ tui metuentibus recondidisti; quibus tibi confidentes afficis coram humano genere!

22 Tu eos in tui conspectûs latebrâ subtrahis hominum importunitatibus, eos quasi tegumento protegens a linguarum jurgiis.

23 Gratias ago tibi, Jova, qui tuâ in me clementiâ mirifice usus sis in urbe munitâ:

24 Qui, cum ego in rerum mearum trepidatione putarem me ab oculorum tuorum conspectu esse rejectum:

25 Tamen meam supplicem vocem, a me imploratus exaudisti.

26 Amate Jovam, omnes ejus pii, quia Jova et fideles tuetur, et superbe agentes cumulate remuneratur.

27 Esse fortes, et vobis animos obfirmabit, quicumque Jovam suspicitis.

V E S P E R T.

P S A L. XXXII.

BEatus cui remissum delictum, cujus obductum est peccatum.

2 Beatus homo cui non imputat Jova culpam, et cujus in animo dolus non est.

3 Equidem, cum tacitus totos dies ingemiscerem, sublabebantur membra mea.

4 Cumque me dies noctesque manus tua premeret, vertebatur succus meus in æstiva cremia.

5 Ergo meum tibi peccatum declarans, meam culpam non te celavi.

6 Dixi meum delictum Jovæ confitendum esse, et tu mei peccati culpæ ignovisti.

7 Hanc ob rem te pii omnes tempestive precabuntur; itaque quantumvis redundent fluctus, eos non attingent.

8 Tu mihi latebra es, qui me in rebus adversis tueris, et liberationis ovatione circumfundis.

9 Erudiam vos, et quâ viâ vobis sit eundum ostendam, vobis oculo meo consulens.

10 Nolite similes esse equis aut mulis ratione carentibus, quorum maxillæ fienis sunt et lupatis

coercendæ, ne quem invadant.

11 Multis doloribus afficientur impii; qui vero Jovæ confidunt, ii benignitate circumfundentur.

12 Gaudete in Jovâ, et exultate, justî: ovate, omnes probæ mentis homines.

P S A L. XXXIII.

OVate, justî, in Jovâ, probos decet laudatio.

2 Celebrate Jovam citharâ: hunc nablio cantate decem chordarum.

3 Hunc canite novo carmine, scite cum læto sonitu fidibus ludentes.

4 Nam Jovæ et dicta recta, et facta omnia vera sunt.

5 Amat justitiam atque jus: Jovæ benignitate plenus est orbis terrarum.

6 Ad Jovæ dictum facti sunt cœli, et ad ejusdem oris spiritum omnes eorum copiæ.

7 Is maris aquas quasi in cumulum acervavit, undis in cellas conditis.

8 Ergo Jovam metuant omnes terræ, hunc omnes reformident habitatores orbis:

9 Nam quod ipse dicit, id fit; quod jubet, existit.

10 Jova gentium confilia dissolvit, populorum connatus reddit irritos, et principum labefactat consilia.

11 Jovæ

11 Jovæ consilium in sempiternum perstat : Jovæ mentis cogitata in alias atque alias durant ætates.

12 Felix est natio, cujus Jova Deus est : populus, quem ille sibi possidendum delegit.

13 De cœlis despectans Jova cernit omne genus hominum : ex habitationis suæ domicilio contemplatur omnes orbis terrarum incolæ :

14 Quorum et corda finxit, et omnia facta perspicit.

15 Non rex copiarum multitudine servatur, non miles virium præstantiâ liberatur.

16 Fallax est equus ad defensionem, neque sui magnitudine roboris eripit ex periculo.

17 Enimvero intentum habet oculum Jova in sui metuentes, in eos qui suscipiunt ejus clementiam :

18 Ut eorum animas a morte liberet, eosque in fame conservet.

19 Anima nobis in Jovam spectat ; adjutorem, et propugnatorem nostrum :

20 In quo mente gaudemus, cujus sacro nomine confidimus.

21 Utere tuâ erga nos, Jova, clementiâ, uti nos te suspicimus.

PSAL. XXXIV.

Agam Jovæ gratias omni tempore, ejus laudes semper habens in ore.

2 De Jovâ anima mea se jactabit : quo audito lætabuntur inopes.

3 Magnificate Jovam unâ mecum, ejusque nomen pariter extollamus.

4 Jovam oravi, qui exoratus ex omnibus me liberavit terroribus.

5 Hunc qui intuebantur renidebant, nihil vultu erubescens.

6 Hunc inopem Jova invocantem exaudivit, et ex omnibus vindicavit angustias.

7 Circummunit Jovæ angelus ejus metuentes, atque defendit.

8 Gustate, et videte quam bonus sit Jova ; quamque felix sit homo qui ei confidit.

9 Reveremini Jovam vos ejus sancti, nam eum reverentibus nihil deest.

10 Etiam juvenes leones penuriâ et fame laborant, at Jovæ studiosi nullo bono carent.

11 Adeste, nati, audite me, et vos Jovæ metum docebo.

12 Si quis es homo vitæ cupidus, ævi amans, ut potiari bonis ?

13 Contine linguam tuam

am a malitiâ, et labia a loquendo fraudulentè :

14 Abstine a malo, et fac bene : stude paci, eamque sequere.

15 Habet Jova intentos oculos in justos ; et aures ad eorum implorationem.

16 Habet Jova intentam in maleficos faciem, ut eorum memoriam ex terris extirpet.

17 Justos invocantes exaudit Jova, et ex omnibus eripit angustiis.

18 Adest Jova mente fractis, et animo afflictos conservabit.

19 Quamvis multa sint justiorum mala, ex omnibus eos Jova liberat.

20 Eorum membra omnia sic servans, ut eorum nullum frangatur.

21 Perimet improbitas impios, et evertentur justorum inimici.

22 Asseret suorum animam Jova, nec quisquam evertetur eorum qui habent in eo fiduciam.

M A T U T.

P S A L. XXXV.

Contende, Jova, cum iis qui contendunt tecum : pugna cum meis oppugnatoribus.

2 Cape clypeum, scutumque, et mihi surge in auxilium.

3 Hastam expedi et infestus, occurre meis infestis, pronuncians mihi esse te meam salutem.

4 Turpiter frustrentur, qui meæ neci student : fœde retrocedant, qui mihi malum cogitant.

5 Similes sint aceri per auras, agitante Jovæ angelo.

6 Sit eorum via tenebrosa, atque lubrica, persequente Jovæ angelo.

7 Nam contra me sine causâ suum perniciosum rete abdunt : sine causâ foveam in meum faciunt periculum.

8 Accidat ei nec opianti perniciēs : capiat eum rete, quod ipse occuluit, eo delapsum ad exitium.

9 Tum meus animus in Jovâ exultabit, Jovæ defensione lætus.

10 Omnia mea membra sic dicent, Jova, quis tibi par est ? qui inopes a potentioribus, inopes et pauperes ab ipsorum tuere deprædatoribus.

11 Surgunt testes injurii ; quæ ignoro, eorum me postulant es.

12 Mihi malum pro bono reddunt, ut me vitâ orbent.

13 Atqui mihi, ægro-

tantibus eis, vestis erat cento; afflictabam meipsum jejuniis; et preces in sinum meum redibunt.

14 Perinde ac si meus necessarius, aut frater esset, sic me gerebam: tanquam in materno funere pullatus, atque dejectus.

15 At illi in meo casu lætati sunt cœnantes: imo vilissimi quique cœnabant in me nec opinantem, labiis diductis sine intermissione profcidentes.

16 Parasitis aderant impuri helluones, dentibus in me stridentes.

17 O Domine, ecquando hæc aspicias? retrahere hanc animam ab eorum sævitiâ, a leonibus hanc unicam.

18 Celebrabo te ingenti in conventu: te in magnâ hominum frequentia laudabo.

19 Effice ne de me gaudeant, qui mihi falso sunt hostes; ne oculis significant, qui me immerito odere.

20 Qui quidem tantum abest ut amice loquantur, ut in hominum quietissimos malitiosa verba excogitent:

21 Et, diducto contra me ore, ita didicent, Oho, oho, videbamus oculis nostris.

22 Vides, Jova, ne con-

niveto; Domine, noli a me abesse:

23 Excitare et expergiscere ad iudicium meum, mi Deus, et Domine, ad causam meam.

24 Judica me pro tuâ iustitiâ, Jova mi Deus; et effice ne de me lætentur:

25 Ne sic cum animis suis cogitent, se voti compotes esse, jactantes me a se devoratum.

26 Pudeat ignominiose eos, qui meo malo gaudent: pudore et turpitudine circumfundantur, qui contra me insolescunt.

27 Ovent et gaudeant innocentia meâ cupidi, semper didicantes magnificandum esse Jovam, cui sui cultoris salus placeat.

28 Et mea lingua tuam iustitiam, tuas meditabitur assidue laudes.

PSAL. XXXVI.

Impii perversitas mihi penitus, in mente loquitur, eum nullam ob oculos habere propositam religionem.

2 Adeo ipsi sibi blanditur, et placet, ut ejus vitia reperiantur odiosa.

3 Ejus oris verba improba sunt, et fraudulenta; a rectâ vel sententiâ, vel actione abstinet.

4 Improba in lecto suo excogitat, viam insinit non bonam,

bonam, a malo non abhorret.

5 O Jova, tua cœlestis est benignitas, ætherea fides :

6 Justitia proceris montibus altior, judicia oceano profundiora.

7 Homines tu bestiasque conservabis, Jova ; quam excellenti præditus es clementiâ, Deus ? in alarum tuarum umbrâ fiduciam habebit hominum genus :

8 Tuâ domûs ubertate circumfluet, eos te tuarum flumine deliciarum perfundente.

9 Nam te penes est vitæ fons, et in lumine tuo lumen videbimus.

10 Extende tuam clementiam in eos qui te nōrunt, justitiam in probæ mentis homines.

11 Ne me superborum pes aggrediatur, ne manus vexet impiorum.

12 Eo delabantur malefici, sic agitati ut surgere non possint.

V E S P E R T.

P S A L. XXXVII.

NOLI propter malos te torquere, noli maleficis invidere.

2 Nam gramine citius succidentur, et ut herbæ viriditas marcescent.

3 Confide Jovæ, et benefac ; incole terram, et firme pascêris.

4 Fruere Jovâ, et tibi animi tui postulata concedet.

5 Reclina in Jovam tuas rationes, eique confide, et ipse rem transiget.

6 Tuamque innocentiam luce evidentior, tuum jus meridie clarius efficiet.

7 Acquiesce in Jovâ, illum patienter expectans ; ne te crucia propter fortunatos, prava consilia capientes.

8 Desiste ab irâ, desine succensere ; ne te crucia, ut quidem male facias.

9 Nam mali exscindentur ; qui vero in Jovâ spem habent, terram possidebunt.

10 Paulo post jam nusquam erit impius ; ejusque locum si contemplêre, nusquam extabit.

11 At inopes terram possidebunt, multâ fruentes pace.

12 Conantur impii nocere bonis, et dentibus in eos frendent.

13 Ridet eos Dominus, quod videt eorum adventare diem.

14 Gladios stringunt impii, arcusque suos intendunt ; ut inopes et pauperes dejiciant, ut recte viuentes trucident.

15 Eorum et gladius ipsorum

forum cor penetrabit, et arcus frangentur.

16 Multo præstat tenuis res iustorum, quam impiorum opulentia.

17 Nam impiorum lacerti frangentur; at bonos Jova sustinet.

18 Habet Jova eam vitæ hominum integrorum rationem, ut eorum sit hæreditas in perpetuum duratura.

19 Non pudebit eos calamitoso tempore, et vigente fame saturabuntur.

20 Cum interim impii peribunt, Jovæ inimici conficientur, ut opimi in fumum evanescentes agni.

21 Mutuatur impius, neque reddit; bonus vero miseratur, atque largitur.

22 Nam quibus ille bene vult, terram possidebunt; quibus autem male vult, excindentur.

23 Probi hominis gressus a Jovâ simantur, ejusque vitæ via illi accepta est.

24 Si cadit, non pessum it, Jovâ eum manu sustinente.

25 Puer fui, et jam senui; neque tamen vidi iustum derelictum, aut ejus progeniem desiderare victum.

26 Quotidie miseretur et commodat, et ejus progenies abundat.

27 Recede a malo; et

benefac, et durabis in perpetuum.

28 Nam Jova, juris amans, pios suos non deserit, quin in æternum custodiantur.

29 Improbi vero dabunt pœnas, et semen impiorum excindetur.

30 Iusti terram possidebunt, et in eâ durabunt in perpetuum.

31 Iustus ore sapienter disserit, linguaque jus loquitur:

32 Et, Dei legem in mente habens, gressibus non titubat.

33 Speculatur impius iustum, eumque studet necare.

34 Sed Jova eum non deseret in illius manu, neque damnabit, cum judicabitur.

35 Spera Jovam, ejusque viam tene, evehet te in terræ possessionem; impiosque videbis everti.

36 Vidi ferocem impium, et frondentis more lauri vibrantem:

37 Præterii, ecce jam non extabat; quærentique mihi ipsius ne vestigia quidem inveniebantur.

38 Integræ vitæ studiosus es, animo ad honesta quæque attento, sic erit tibi felix exitus.

39 Cum improbi simul pereant, sitque impiorum exitus exitium.

40 Justorum salus a Jovâ est, qui est eorum firmitamentum temporibus adversis.

41 Quia Jova eîs succurrit, eosque liberat; liberat ab impiis, atque conservat, quandoquidem habent in eo fiduciam.

M A T U T.

P S A L. XXXVIII.

JOVA, noli in me sævius animadvertere; noli me iracunde punire.

2 Nam mihi tua tela infixæ sunt; tua me urget manus.

3 Nihil est sanum in meo corpore, tanta est tua sævitia; nihil est in meis membris illæsum, propter peccatum meum:

4 Nam mea delicta, meum supergressa caput, me quasi grave quoddam onus opprimunt.

5 Putridæ scætent vomitæ meæ, propter meam insaniam.

6 Affligor et deprimor vehementer, assidue pullatus incedens.

7 Nam ilia mea plena sunt scæditate, nec quicquam est sanum in meo corpore.

8 Vehementer enervor

et atteror, præ animi ægri-
monia congruiscens.

9 Domine, quid omnino cupiam, tibi perspicuum est; quid suspirem, non te præterit.

10 Cor mihi palpitat, vires me deficiunt; adeo ut ne oculos quidem, nedum lumen habeam.

11 Amici necessariique mei a meo vulnere abstant; mei propinqui procul astant.

12 Qui vero meæ neci student, insidias tendunt; qui mihi malum cupiunt, scelerate deliberant, et fraudes assidue comminiscuntur.

13 At ego non magis quam surdus audio, neque magis hisco quam mutus.

14 Sumque perinde ac si quis non audiat, nec in ore confutationem habeat.

15 Etenim in te, Jova, spem habeo; tu mihi imploranti respondebis, Domine mi Deus.

16 Sollicitus sane fui, ne sim inimicis meis voluptati: nam mihi, si pede vacillavero, sese effrentes insultabunt.

17 Nam equidem sum in casum pronus; meo dolore mihi semper obversante.

18 Ergo meum vitium ostendam, anxius ob meum peccatum.

19 At

19 At hostes mei vivunt, valentque; et frequentes sunt qui me injuriâ oderunt.

20 Malumque pro bono rependunt, mihi adversantes eo quod sequor bonum.

21 Ne desere me, Jova mi Deus, ne mihi abesto.

22 Propera mihi succurrere, ô Domine mea salus.

PSAL. XXXIX.

STatueram eam vitæ viam tenere, ut ne quid linguâ peccarem:

2 Meumque os frenare, quamdiu mihi obversarentur impii.

3 Obmutui silentio; a bonis etiam dicendis ita abstinui, ut etiam meus dolor crudefceret.

4 Adeo mihi cor in pectore incaluit, ut cogitationis igne ardescens, ita demum linguâ loquerer meâ:

5 Ostende mihi, Domine, meum exitum et quis ætatis meæ sit modus; ut sciam quam sim longævus.

6 En tu mihi ætatem concessisti dodrantalem, meumque ævum fere nihil est apud te: adeo omnino nihil est omnis hominis natura.

7 Adeo imaginariam vitam ducit homo: adeo temere tumultuatur, congerens quæ quis sit percipiturus ignorat.

8 Et nunc quid sperem,

Domine, nisi ut in te sitam spem habeam?

9 Ex omnibus meis delictis libera me; ne me insanorum ludibriis expone.

10 Obmutesceram, ne mutiens quidem, te negotium transigente.

11 Aufer a me tuum vulnus; tuæ manûs sævitia deficio:

12 Qui, cum de homine vitii sumis supplicium ejus elegantiam tinea more sidera; adeo nihili est omnis homo.

13 Exaudi meas preces, Jova meam attendens querelam; ad meas lachrymas ne obsurdesce:

14 Nam peregrinus apud te sum, advena, sicut omnes mei majores.

15 Relaxa me, ut me colligam; priusquam eo devenio, ut nullus sim.

PLAL. XL.

JOvam speravi, et mihi flexus est, meamque exaudivit implorationem.

2 Et me ex horridâ voragine, ex cœnoso luto extraxit; meosque pedes in rupem evexit, meos gressus confirmans:

3 Et ori meo carmen novum suppetitavit, Dei nostri laudationem.

4 Quo viso, multi Jovam verbuntur, ei confidentes.

5 Bea-

5 Beatus homo, qui col-
locat in Jovâ suam fidu-
ciam, nec in arrogantes
falsique sectatores intuetur.

6 Tua, Jova mi Deus,
erga nos miracula, atque
cogitata sunt inæstimabilia;
neque quisquam iis recen-
sendis par est:

7 Mihi de iis prædicare
et loqui volenti occurrunt
innumera.

8 Sacrificium et sertum
tibi non placet; sed aurem
mihi vultisti, admonens,

9 Te victimas et piacula
non postulare: ergo ita di-
co, En adsum,

10 In tui volumine li-
bri de me scriptum est, ut
tuam voluntatem exequar,
mi Deus, tibi loquenti lu-
bens obsequor, tuam legem
in imis habens visceribus.

11 Justitiam frequenti
conventu prædico, labra
mea nequaquam continens,
ut tute scis, Jova.

12 Justitiam tuam in
meo pectore non texi: tu-
am fidelitatem et defensionem
prædicavi.

13 De tuâ clementiâ et
fide frequentem cœtum mi-
nime celans.

14 Tu, Jova, noli me a
tuâ excludere misericordiâ;
quin me tuâ clementiâ et
fide semper tueare.

15 Nam me innumera-
bilia mala circumcludunt;
tot me mea vitia oppri-

munt, ut ea perspicere ne-
queam; adeoque mei ca-
pitis capillos superant, ut
animum despondeam.

16 Placeat tibi, Jova, li-
berare me: Jova, ad mihi
succurrendum festina.

17 Frustrantur fœde,
qui mihi animam extingui-
ere conantur; retrocedant
turpiter, qui mihi malum
cupiunt.

18 Evertantur ob suam
impudentiam, qui de me
sic dicunt, Oho, oho.

19 Exultent et lætentur
in te omnes studiosi, jugi-
terque Jovam extollendum
esse discitent amatores tuæ
tutelæ.

20 Miser quidem ego
sum et inops; mihi tamen
Dominus prospicit.

21 Tu meus es defensor
liberatorque; mi Deus, ne
cunctare.

V E S P E R T.

P S A L. XLI.

BEatus qui egentium
habet rationem; eum
adverso tempore liberabit
Jova.

2 Illum ita Jova tueatur
et conservet ut sit in terris
felix; nec eum libidini
dedat inimicorum:

3 Jova eum in lecto æ-
grotantem recreet; mor-
boque laborantis totum
stratum obeat.

4 Equi-

4 Equidem ita dixi, Jova, miserere mei, medere animo meo, qui in te peccavi.

5 Inimici mei mihi maledicunt: Quando morietur, ejusque nomen peribit?

6 Quod si quis me vifit, falſum loquitur, animo improbum aliquid apud ſe conſlans, quod foras egreſſus eloquatur.

7 In me ſuſurrant univerſi adverſarii, mihi malum cogitantes.

8 Nempe me malâ re urgeri, neque jam, poſtquam decubui, ſurrecturum.

9 Quinetiam meus amicus, cui fidebam, meus victor calce me petit.

10 Tu vero, Jova, miſerere mei; et me ſic attolle, ut illis merita rependam.

11 Hinc intelligo te mihi favere, quod de me non triumphat inimicus meus.

12 Quodque me tueris incolumem, et in tuo conſpectu conſtituis in perpetuum.

13 Collaudetur Jova Deus Iſraëlitarum, per omnem æternitatem. Amen.

P S A L. XLII.

Quemadmodum cerva mugit ad aquæ rivos, ſic meus animus mugit ad te, Deus.

2 Sitit meus animus Deum; ad immortalem Deum quando veniam, et in Dei præſentiâ comparebo?

3 Lachrymis paſcor dies atque noctes, dum hoc mihi quotidie objicitur, Ubi eſt Deus tuus?

4 Equidem hæc, animi mei affectionem apud me effundens, recordor; ſolitum me illis numeroſe præire ad fanum;

5 Cum lætâ voce laudumque celebratione, turbâ feſtum agente.

6 Quid te abjicis, anime mi, et in me turbaris?

7 Spem habe in Deo, quem adhuc celebrabo, præſentem conſecutus ab eo ſalutem.

8 O mi Deus, in me ſe dejecit meus animus; ideoque tui memini in regione Jordanenſi, et Hermone monte exiguo.

9 Unda undam invitat, ſonantibus tuis torrentibus; omnes me tuæ impreſſiones et fluctus obruunt.

10 Solebat quidem Jova ea interdiu conferre beneficia, ut noctu carminibus et precationibus ad Deum vitæ meæ uterer.

11 Nunc ſic ad Deum rupem meam conquerendum eſt, Cur ita mei immemor es? cur pullatus incedo, hoſte ſæviente?

12 Membra mea quaſi ſicâ

ficâ proscinduntur; dum adversarii moleste conviciantur:

13 Nempe ita quotidie dictitantes, Ubi est Deus tuus?

14 Quid te ita dejicis, anime mi? aut quid in me ita turbaris?

15 Spem habe in Deo, quem adhuc celebraturus sum, meum præsentem servatorem atque Deum.

P S A L. XLIII.

PAtrocinare mihi, Deus, et meam causam age: ab inhumanâ natione, ab homine malitioso et iniquo libera me.

2 Nam tu, qui meæ potentiae Deus es, cur me repellis? cur pullatus ingredior, hoste sæviante?

3 Mitte lucem fidemque tuam, quæ mihi duces sint, meque in sacrum tuum montem, et in tuas perducant sedes.

4 Et accedam ad aram divinam, ad Deum meæ voluptatis delicias; teque citharâ celebrabo, Deus, mi Deus.

5 Quid te ita dejicis, anime mi? aut quid in me ita turbaris?

6 Spem habe in Deo, quem adhuc celebraturus sum, meum præsentem servatorem atque Deum.

M A T U T.

P S A L. XLIV.

DEUS, auditione, et majorum nostrorum narratione, accepimus, quale tu opus olim eorum temporibus patravisti:

2 Qui eos, expulsis tuâ manu gentibus, conseveris; cæterisque nationibus malo affectis immiseris.

3 Neque enim suis armis quævivere terram, neque sui eis lacerti peperere victoriam:

4 Sed tua dextera, et tuum brachium, et tui vultus lumen, quod eis favebas.

5 Tu rex noster es, ô Deus, affice victoriâ Jacobæos.

6 Per te nostros profligabimus hostes: per tuum nomen pessundabimus adversarios.

7 Non enim arcubus nostris confidemus, non nos nostri defendent enses.

8 Sed tu nos ab hostibus defendis, o foresque nostros fœde frustraris.

9 In Deo nos semper jactamus, tuum nomen celebrantes perpetuo.

10 Atqui tu nos repulso afficis ignominia, neque cum nostris copiis egrederis.

11 Nos hosti vertere terga

terga cogis, ab oforibus nostris diripiendos.

12 Nos pro comedendis ovibus habes, per cæteras gentes dissipatos.

13 Tuos sine ullâ utilitate vendis, nihil ex eorum precio auctus.

14 Nos vicinorum probris, finitimorum derisioni et ludibriis exponis.

15 Nos gentium dictariis objicis, nationumque fannis.

16 Assidue nobis obversatur nostra turpitudine, vultusque pudore velamur:

17 Propter maledicorum convitiatorumque voces, propter hostes et infestos.

18 Hæc omnia patientes, non tamen tui sumus immemores, foedusve tuum violamus.

19 Non mentibus retrocedimus, aut gressibus de viis tuis deflectimus:

20 Ne quidem cum nos in feralem detrusos locum tetrâ nocte operias.

21 Quod si Dei nostri nomen oblitus, manus ad alienum Deum porrexerimus, nonne Deus animadvertet id, qui mentis arcana novit?

22 Sed tuâ causâ quotidie interficimur, et pro ovibus lanientæ ducimur.

23 Excitare, cur dormis, Domine? expeigiscere, ne nos perpetuo rejicias.

24 Cur tuum vultum abdis, immemor nostræ miseriæ et calamitatis?

25 Qui, humi pessundati, pectoribus adhæremus terræ.

26 Agedum succurre nobis, et nos vindica pro tuâ clementiâ.

PSAL. XLV.

Dicatur meus animus elegantem orationem: eloquor ego meum opus regi;

2 Linguâ utor pro stylo velocis notarii.

3 Tu generis hominum formosissimus, labra habes gratiâ perfusa; ergo tibi favet Deus in perpetuum.

4 Accinge femori gladium tuum, heros, tuum decus et gravitatem:

5 Atque istâ gravitate feliciter invehere, fidei et tam mitis justitiæ ergo; et tua tibi dextera res ostendet stupendas;

6 Tela tua præacuta, tibi populis succumbentibus, in corda hostium regis diriges.

7 Solium tuum, ô Dive, in omnem permanet æternitatem; sceptrum æquitatis sceptrum regni tui est.

8 Justitiam amas, perosus impietatem; propterea Deus, tuus Deus, oleo te lætifico potius inunxit, quam tuos socios.

T

9 Nihil

9 Nihil nisi myrrha et stacte et casia sunt vestimenta tua, intra eburnea palatia unde voluptatem percipis.

10 Regiæ puellæ tibi sunt in deliciis; astat tibi ad dexteram sponsa auro Ophirio insigniter exornata.

11 Audi, puella, vide ut aurem præbeas, et tuos populares patriamque obliviscare domum:

12 Et tuæ pulchritudinis amore capietur rex, is enim tuus est Dominus tibi colendus.

13 Tum puella Tyri, ditissimi quique tibi cum muneribus coram supplicabunt.

14 Omnis puellæ regiæ splendor est intimus, veste auro segmentatâ.

15 Ea ducetur ad te, ô rex, in vestibus Phrygiis; eamque sequentes virgines, ejus amicæ, tibi adducentur.

16 Adducentur cum gaudiis et exultatione in regiam intrantes.

17 Parentibus tuis succedent tui liberi, quos toto orbe principes condituas.

18 Ego vero tui nominis memoriam omni posteritatis ætati mandabo, ita ut te populi in omnem seculorum perpetuitatem concelebrent.

P S A L. XLVI.

DEUS nobis fiducia et robur est, præsidium rebus in adversis præsentissimum.

2 Itaque non metuemus, licet terra moveatur, et montes in medium mare transferantur:

3 Tantâque tempestate turbentur maris undæ, ut ad ejus æstus montes contremiscant.

4 Divinam quidem urbem, sacrum Supremi domicilium, suos delectabit annis fluvii.

5 Quæ, cum in eâ versetur Deus, non commovebitur; Deo ei mature succurrente.

6 Tumultuantur gentes, regna concitantur; at Deo vocem emittente tellus ipsa colliquescet.

7 Jova nobis armipotens adest, nobis munimento est Deus Jacobæorum.

8 Adeste, contemplamini Jovæ opera, quam stupenda edat in terris.

9 Bella placat ad ultimas usque terras; perfringit arcus, detruocat hastas, currus igni cremat.

10 Desistite, et me Deum agnoscite, extollendum in gentibus, extollendum in terris.

11 Jova nobis armipotens adest, nobis munimento est Deus Jacobæorum.

V E S.

VESPERT.

PSAL. XLVII.

OMNES nationes, applaudite, acclamantes ovante voce Deo.

2 Nam Jova supremus terribilis est, Rex magnus in toto orbe terrarum.

3 Qui nobis cæteras nationes, qui populos nostris subjecit pedibus.

4 Qui nobis possessionem deligit pro Jacobæorum, quos amat, dignitate.

5 Ascendit cum jubilatione Deus, Jova cum tubæ sonitu.

6 Cantate Deum, cantate; cantate Regem nostrum, cantate.

7 Nam Rex est totius orbis Deus, cantate scite.

8 Regnat Deus in gentes; Deus in suo sacro sedens solio.

9 Populorum primarii colliguntur, hoc est, populus Dei Abrahami, in cujus tam sublimis Dei tutelâ est orbis terrarum.

PSAL. XLVIII.

Magnus est Jova, et præcipue laudandus in urbe Dei nostri, sacro ejus monte.

2 Amœnus tractus, totius orbis terrarum voluptas mons Sion est, septen-

trionalis, regis urbs magni; cujus in arcibus notus est propugnatio Deus.

3 Ecce enim terrarum domini congregati processerunt.

4 Hæc ut viderunt admirati sunt, ita attoniti ut perturbarentur;

5 Tremore correpti sunt, qualis dolor est parturientium:

6 Quemadmodum franges euro naves in alto deprehensas.

7 Qualia audivimus, talia vidimus in urbe Jovæ armipotentis, in urbe Dei nostri; eam Deus condit in æternum.

8 Manemus quieti, Deus, tuam clementiam, in medio fano tuo.

9 Ut tuum nomen, Deus, sic tua laus pertingit ad ultimas terras; qui dexteram habeas justitiâ plenam.

10 Gandeat mons Sion, exultent Judæe puellæ, propter tua judicia.

11 Circuite, et circumdate Sionem; numerate turres ejus.

12 Advertite animum ad ejus propugnaculum, notate ejus arces, ut hæc narretis posteritati.

13 Nam Deus hic, Deus noster est sempiternus, perpetuo rector nos.

P S A L. XLIX.

Audite hoc, nationes omnes; attendite, omnis orbis incolæ;

2 Obscure juxta ac illustres, divites æque ac pauperes.

3 Ore docta eloquar, prudenter a mente cogitata.

4 Aures intendam sententiis, pandens ænigma meum citharâ.

5 Cur metuum malorum temporibus, circumstante me meorum poenâ calcaneorum?

6 Sunt qui suis fidunt opibus, et in suarum abundantia divitiarum gloriantur;

7 At non rediment alius alium, non suæ redemptionis precium Deo solvent.

8 Est enim cujusque animæ precium majus quam ut ab homine præstari possit, itaque æternum omitat:

9 Imo etsi diutissime vixerit, nec viderit sepulchrum.

10 Apparet enim sapientes simul et stultos fatuosque mori atque perire, aliis suas relinquentes opes.

11 Cogitant illi quidem suas domos æternas fore, suaque domicilia in alias atque alias ætates duratu-

ra, terras ex suis appellantes nominibus.

12 Atqui homines in existimatione non permanent; cum similes sint bestiis intereuntibus, cumque hic sit eorum mos.

13 Illorum tamen vita nihil aliud quam stultitia est, eorumque instituto posterius delectantur.

14 Illi quidem tanquam pecudes mandabuntur orco, imperante morte, in eosque dominabuntur prohi ad matutinum; et eorum species abolenda est, eisque domicilium futurus est orcus.

15 At meam animam vindicabit ab orco Deus, quandoquidem me asciscet.

16 Ne metue, si quis dives sit, domumque multi splendoris habeat:

17 Nam in morte non auferet quicquam, non eum sua sequetur deorsum gloria.

18 Placebat ille quidem sibi in hac vitâ; et dum tu tibi indulgeas, laudaberis.

19 Deveniet ad majorum suorum genus ad extremum non visurus lumen.

20 Homo, qui in precio est neque sapit, similis est bestiis quæ intereunt.

MATUT.

PSAL. L.

DEUS deorum Jova dixit se convocatum orbem terrarum, ab ortu solis ad occasum.

2 Ex Sione, cujus perfecta pulchritudo est, Deus extitit:

3 Veniet Deus noster nec filebit, igne ante eum vorante, vehementi circumdatus tempestate.

4 Vocabit superne cœlos atque terras, ad suos judicandos.

5 Convocentur ad me pii mei, cum quibus mihi foedus ietum est per sacrificium.

6 Tum cœlis ipsis justitiam ejus ostendentibus, qui Deus judex sit.

7 Audi, mi populus, inquiet, dum loquor, Israëlita, dum te commonefacio, Deus Deus ego tuus.

8 Non equidem te propter sacrificia tua, propter tuas solidas hostias apud me perpetuandas, reprehendam.

9 Non tauros ex tuâ domo, non hircos ex tuis accipiam caulis:

10 Nam mea sunt omnia sylvestria animalia, omnes in mille montibus bestię:

11 Omnes ego montanas volucres recognosco, terrestresque belluę me penes sunt:

12 Quod si esurirem, non id tibi dicerem; meus cum sit mundus, et quicquid eo continetur.

13 Scilicet aurinâ carne vescar, aut hircinum bibam sanguinem?

14 Sacrifica Deo gratiis agendis, et solve Supremo tua vota.

15 Tum me rerum adversarum tempore invocato; et ego te ita defendam, ut tu me honores.

16 Impium autem sic alloquitur Deus: Quorū tu mea narras instituta, meumque foedus in ore habes?

17 Cum disciplinam exolus, mea dicta post tergum rejicias.

18 Si furem conspexisti, curris cum eo; et cum adulteris habes commercium.

19 Os tuum laxasti ad malum, linguâ fraudes confans.

20 Sedens contra tuum fratrem loqueris de eo detrahens, cum quo tibi communis mater est.

21 Et ista, me dissimulante, faciens, arbitraris me tui fore similem: ego vero coarguam, et te presentem convincam.

22 Quæso hoc advertite, qui Dei estis immemores, ne corripiam indefensos.

23 Qui gratis agendis sacrificat, is me honorat: hæc viâ qui graditur, huic ego divinam salutem præstabo.

P S A L. LI.

Miserere mei, Deus, pro tuâ clementiâ; pro tuâ singulari misericordiâ dele meam noxam.

2 Ablue me multum a meo vitio, a meo peccato purga me.

3 Nam meam noxam agnosco, meumque peccatum mihi semper obversatur.

4 In te solum peccavi, inque tuis oculis hoc flagitium perpetravi; ut dictorum tuorum æquitas, iudicii que puritas appareat.

5 Equidem in vitio genitus sum, et in peccato me concepit mea mater.

6 Equidem tu veritatem in præcordiis amas, et occulte sapientiam mihi demonstrabis.

7 Expiabis me hyssopo, et purus ero: abluēs me, et ero nive candidior.

8 Nunciabis mihi lætitiā atque voluptatem; ut exultent contusa a te membra.

9 Abde tuam faciem a meis peccatis, et omnia mea vitia dele.

10 Cor mundum crea mihi, Deus; compositumque spiritum in meo pectore renova.

11 Ne me a tuo conspectu rejice; neve mihi tuum Sanctum Spiritum aufer.

12 Redde mihi tuæ lætitiā defensionis; et me principali Spiritu sustenta.

13 Docebo peccantes tuas vias, ita ut nocentes tibi reconcilientur.

14 Vindica me a sanguine, Deus, Deus meæ salutis; mea lingua tuam modulabitur iustitiam.

15 Domine, mea labia aperies, et os meum tuam laudem prædicabit.

16 Non enim sacrificio delectaris, ut id exhibeam; non tibi acceptæ sunt victimæ.

17 Divina sacrificia sunt fractus spiritus; fractam afflictamque mentem tu, Deus, non despicias.

18 Benefac pro tuo favore Sioni: construe muros Hierosolymæ.

19 Tunc iustis sacrificiis, victimis, et solidâ re divinâ delectabere: tunc immolabuntur ad aram tuam juveni.

PSAL. LII.

Quid gloriaris in prave
factis, ô ferox?

2 Dum quotidiana sit
Dei clementia.

3 Tu scelera linguâ me-
ditaris, quasi acutâ nova-
culâ fraudes faciens.

4 Malum quam bonum
mavis, falsa quam iusta lo-
qui.

5 Amas omnem oratio-
nem temerariam, ô fraudu-
lenta lingua.

6 Quapropter te Deus e-
ruet ad extremum; subla-
tumque et avulsum ex
tabernaculo extirpabit ex
terrâ vivorum.

7 Hoc viso, territi iusti
hunc deridebunt.

8 En hominem qui vires
suas in Deo non colloca-
bat; sed, suarum divitia-
rum copiâ fretus, suâ ni-
tebatur pravitate.

9 At ego quasi virens
olea in Dei domo versabor,
divinâ fretus clementiâ in
omnem ætatem.

10 Te, Deus, hujus rei
autorem celebrabo perpe-
tuo; in tuo nomine spem
habens, quod piis tuis pla-
cebit.

VESPERT.

PSAL. LIII.

Cogitant insani cum
suis animis, non esse
Deum.

2 Adeo nefariis sceleri-
bus corrupti sunt, nullus
ut recte faciat.

3 Deus de cœlo despicit
in hominum genus, ut vi-
deat an sit aliquis sanus et
religiosus.

4 Omnes pari improbi-
tate defleunt, adeo ut non
sit qui recte faciat, ne unus
quidem.

5 An non prorsus insa-
niunt hi malefici, meos
tanquam pacem consumen-
tes, neque Deum invocan-
tes?

6 Ibi expavecebant, u-
bi non erat timendum, tu-
orum enim membra op-
pugnatorum discerpit De-
us; te eos scelerante quos
Deus abhorreat.

7 Utinam detur ex Si-
one salus Israëlitis: uti-
nam revocet Deus ex cap-
tivitate suos!

8 Tunc exultent Jaco-
bæi, gaudeant Israëlitiæ.

PSAL. LIV.

DEUS, per tuum nomen
serva me; per tuas vi-
res patrocinare mihi.

2 Deus, audi meas pre-
ces; attende verbum oris
mei.

3 Nam hostes conlur-
gunt in me, & crudeles
meæ nec studerent Deum
sibi non proponentes.

4 En Deus mihi suc-
currit:

currit: Deus adest mihi
vitam sustentatibus.

5 Malum rependet meis
adversariis; eos tu pro fide
tuâ disperde.

6 Ego ultro sacrificabo,
tuum tam mite nomen,
Jova, celebrans.

7 Me ex omnibus re-
bus adversis ita eripuit, ut
ipse meis oculis poenas ho-
stium viderim meorum.

P S A L. LV.

AUsculta, Deus, meas
precès; et ne te meâ
subtrahere supplicationi.

2 Intende mihi, et con-
cede quod oratione querulâ
ac turbulentâ peto.

3 Propter hostium voces,
propter impiorum impor-
tunitatem; qui communi-
cuntur in me crimen, mihi
acerbe adversantes.

4 Cor mihi in pectore
trepidat, lethi me terrores
incessunt:

5 Timor et pavor inva-
dit, et horror tantus ob-
ruit:

6 Ut ita loquar, Utinam
alas haberem, ut columba,
tum in totum advolare.

7 Equidem procul dicerem,
desertis mansurus
in locis.

8 Maturarem mihi fu-
gam, ut a vento turbinofo
et tempestate evaderem.

9 Perde, Domine, di-

velle linguas eorum; nam
video crudelitatem et dis-
cordiam in urbe:

10 Quæ eam per muros
dies noctesque circundant:
versantur in eâ crimina et
facinora:

11 Versatur inhumani-
tas, nec abscedit ex ejus
vicis dolus atque perfidia.

12 Non hostis in me
bacchatus est, id potui fer-
re:

13 Non adversarius me-
us in me invehebatur, eum
potui devitare:

14 Sed tu mei ordinis
homo, præcipuus, familia-
risque meus.

15 Qui arcana suaviter
inter nos communicaba-
mus; qui in sanum con-
juncte ventitabamus.

16 Tollat istos mors;
vivi descendant in tartara;
quandoquidem inter eos
in eadem versantur habi-
tatione scelera.

17 Ego Deum invoca-
bo, meque Jova conserva-
bit.

18 Et vespere et mane
et meridie quiritans ora-
bo. et meam vocem exau-
diat.

19 Vitamque meam in-
columem tutabitur a meis
oppugnationibus; tam mul-
ti mihi adsunt.

20 Exaudiet Deus, eos-
que opprimet, is qui ma-
net æternus; quorum nul-
la

la fiat mutatio, quique Deum nihil revereantur.

21 Ille quidem iis manus affert, qui erant cum eo pacati, sua pacta violans.

22 Et in ore dulciora butyro habens, in corde bellum gerit; verbis utitur oleo mollioribus, cum sint spicula.

23 Rejice tuum onus in Jovam, qui te fovebit; nunquam permissurus justum labefactari.

24 Tu vero, Deus, illos in foveam interitûs detruas.

25 Homines sanguinarii et fraudulentum ad ætatis suæ medium non provehantur; cum ego interea tibi, Jova, confidam.

M A T U T.

P S A L. LVI.

Miserere mihi, Deus; nam me opprimunt homines, assidue acriter impugnantes.

2 Opprimunt adversarii mei assidue, nam multi me summâ ope oppugnant.

3 Equidem meis periculosis temporibus tibi confido.

4 In Deo promissa laudabo; in Deo fiduciam habens, non metuum ne

quid mihi faciant mortales.

5 Assidue meis rationibus negotium exhibent, suas omnes cogitationes in meam perniciem conferentes.

6 Coëunt, delitescunt, meos calces observant, scilicet meæ necis avidi.

7 An in nequitia suâ habebunt pertugium? tu illos, Deus, iratus deicies.

8 Tu, qui meas vagationes numeratas habes, refer meas lachrymas in tuum sacculum; hoc est, in tuum commentarium.

9 Ita retro agentur hostes mei, invocante me, qui sciam a me stare Deum.

10 In Deo promissa laudabo: in Jovâ promissa laudabo.

11 In Deo fiduciam habens, non metuum ne quid mihi faciant mortales.

12 Tibi, Deus, vota dabo; tibi solvam gratiarum actiones:

13 Qui meam vitam a morte, hoc est, meos pedes a casu sic defenderis; ut ingrediar coram Deo in luce vivorum.

P S A L. LVII.

Miserere mei, Deus, miserere mei, tu, in quo animi fiduciam habeo; in
cujus

cujus alarum umbrâ fiduciam habeo, dum transiit inhumanitas ista.

2 Invoco Deum supremum, Deum mearum transactorem rerum.

3 De cœlo auxilium mitter, quo me defendat ab injuriâ quâ opprimor.

4 Uterur Deus clementiâ sôâ ac fidei: nam versatur inter leones vita mea.

5 Jaceo inter incendiarium genus hominum, quorum et dentes specula sunt atque sagittæ et lingua gladius acutus.

6 Evehere supra cœlos, Deus, cujus gloria toto patet orbe terrarum.

7 Rete aris componunt gressibus, et mœx vitæ ruinâ; et ex arte me serocent, in quam medium casum fuerat.

8 Composito suo vîmo, Deus, composito tum animo ad canendum modulâ e.

9 Exergiscere meâ gloria; exergiscere, habluum et citato; exergiscar primo mane.

10 Celestano te apud nationes, Domine, te apud populos cantabo:

11 Cujus clementia ad cœlos, cujus fides ad æthram usque porrigitur.

12 Evehere supra cœlos, Deus, cujus gloria toto patet orbe terrarum.

P S A L. LVIII.

Vere ne certe justa pronuntiatis, fenitores? ex æquo judicatis, ô genus humanum?

2 Imo et animis iniquitates agitatis in terris, et maribus injuriam libratiss.

3 Descedunt impii jam ab utero; erant ab alvo matris falsiloqui.

4 Venenum habent, quale anguis venenum est; quale furdæ aspidis, quæ sibi aurem obturat;

5 Quæ magi vocem non audit, divini incantamentorum periti.

6 Deus, elide eorum dentes in ipsorum ore; leoninos maxillares evelle, Jovæ; dissolant, ut aqua; sagittasque suas jaculantes delectantur funditus.

7 Fiant similes limaci in limum abeunti, et mulieris abortus; neque solem videant.

8 Quam nondum ollæ ysthiæ cadent arcentes spinæ; illi tanquam crudi per iram vexantur.

9 Describitur bonus, viso supplicio, suæque vestigia in impiorum sanguine lavabit.

10 Atque ita confitebuntur homines bonis esse fructum, Deumque esse qui terras moderetur.

VESPERT.

PSAL. LIX.

Defende me a meis hostibus, mi Deus; contra meos infestos me protege.

2 Defende me a maleficis, me ab hominibus tuere sanguinariis.

3 Etenim meæ vitæ infidiantur, coeuntes contra me homines prævalidi, nullo meo delicto aut peccato, Jova.

4 Nullo meo vitio concurrunt, seque parant: tu vero age mihi obviam veni, et hæc aspice.

5 Expergiscere, Jova, Deus armipotens, Deus Israëlitarum, ad vindicandas gentes omnes; nullâ in quenquam perfidorum et maleficorum usus misericordiâ.

6 Vespere reversi strepunt ut canes, urbemque circumeunt:

7 Et heu qualia ore vomunt, gladios habentes in labris, si quis audiat.

8 At tu, Jova, ludes eos, deridens gentes omnes.

9 Tibi vires meas acceptas feram, Deo propugnatori meo.

10 Deo erga me suâ clementiâ usuro, Deo mihi in adversarios meos exemplum edituro.

11 Noli eos interimere, ne hoc mei populares obliviscantur: agita eos tuâ vi, atque deprime, ô propugnator noster Domine.

12 Ob sui sceles oris, ob suorum dicta labiorum capientur in suâ superbiâ; propterque perjuriam et mendaciâ quæ comminiscuntur.

13 Confice severe, confice et in nihilum eos redige; ut intelligatur Deum esse inter Jacobidas, dominantem ad ultimas terras.

14 Et vespere reversi strepent ut canes, urbemque circumibunt:

15 Ob cibum vagabuntur, et nisi saturati ringentur.

16 Ego vero tuam canam potentiam, tuamque benignitatem mature resonabo; qui mihi munimento perfugioque fueris in meis periculosis temporibus.

17 Te meam potentiam cantabo, qui Deus sis meus propugnator, Deus erga me clemens.

PSAL. LX.

DEUS, qui nos aspernatus iracunde dissipasti, reconciliare nobis.

2 Tu regionem hanc impressionibus concussisti, medere

dere ejus calamitatibus, nutat enim.

3 Tuos duriter tradidisti, tetrum vinum bibere nos cogens.

4 Tui metuentibus praestitisti signum, quo triumphantes utantur propter veritatem tuam.

5 Evaferunt igitur tui dilecti: defende me ista dexterâ, mihi exoratus.

6 Promittit Deus in suo sacrario, quæ læter; dividam Sichemam, vallemque Sochotha dimetiar.

7 Mens est Galiadus, meus Manasses, et Ephraïmus mei capitis firmamentum; Judas meum est imperium;

8 Moabus meæ lebes lotionis; ad Idumæum jaciam meum calceamentum; tu mihi, Palæstina, adorem acclama.

9 Quis me ad urbem sisset munitam? quis me perducet ad Idumæum?

10 Cum tu nos, Deus, rejeceris; neque cum nostris proficiscare copiis.

11 Per nobis auxilium contra periculum; quando vana est humana tutela.

12 Per Deum fortia patrabimus, eo nostros protegente perduelles.

P S A L. LXI.

EXaudi, Deus, meam querimoniam, attende meis precibus:

2 Qui te ex ultimis imploro terris, cum animi ægimonia.

3 Pervehe me in rupem me sublimiorem; nam tu fuisti mea fiducia, validaque turris adversus hostem.

4 Manebo in tuo tabernaculo in perpetuum, tuarum fretus alarum praesidio.

5 Tu enim, Deus, mea vota exaudis; tu possessionem das tuum nomen reverentibus.

6 Ætatem ætati regis adjice, ut ejus anni perpetuentur seculis.

7 Habitat æternum apud Deum, sub clementiæ fideique custodiâ.

8 Ita tuum cantabo nomen in perpetuum, meis votis quotidie solvendis.

M A T U T.

P S A L. LXII.

SANE in Deo meus animus acquiescit, a quo Deo mea salus pendet.

2 Sane is meum numen et salus est, et ejusmodi munimentum, ut nihil admodum commovear.

3 Quousque in pium quemque injuriosi eritis? Peribitis ad unum omnes precepti; eritisque tanquam

quam paries inclinans, tanquam convulsa maceria.

4 Toti in eo sunt ut, quem extollet Deus, eum de statu dejiciant; falsi sunt studiosi, ore bene, pectore male precantes.

5 Attamen in Deo acquiesce, anime mi; nam in eo sita est mea spes.

6 Sane is meum numen et salus est, et ejusmodi munimentum, ut non commovear.

7 In Deo mea salus est atque gloria; meæ potentiae numen, mea fiducia in Deo est.

8 Ei confidite omni tempore, mortales; effundite apud eum vestros affectus, quia Deus est nostra fiducia.

9 Sane adeo vana res est genus hominum, adeo frivolum quiddam est mortale genus; ut, si simul in staterâ ponantur, sint ipsâ vanitate leviores.

10 Ne confidite fraudibus et rapinis: ne vos usque adeo vanos præbete: opes si affluant, ne in eas animum intendite.

11 Unum pronunciat Deus, id quod ego non semel audiavi, Dei esse potentiam;

12 Tuamque, Domine, esse benignitatem, qui pro suo quemque facto remunereris.

PSAL. LXIII.

DEUS, qui meus es Deus, ego te vigilanter requiro.

2 Te animo sitio, te ipso corpore desidero in squallidâ, torridâ, siticulosâque terrâ.

3 Te ita in fano contemplatus sum, ut tuam potentiam et gloriam viderem.

4 Te, nam tua mansuetudo est vel vitâ melior, his labiis commendo:

5 Atque ita dum vivam collaudabo, manus in tuo nomine attollens.

6 Equidem mihi adipe quodammodo, et pingui satiari videor, dum te ore cum labiorum modulatione laudo.

7 Nonne tui memor fui in meo cubili, de te per vigiliis cogitans?

8 Nam mihi tu auxilio es, in cujus alarum umbrâ ovo.

9 Tibi animo adhæreo, qui me tuâ dexterâ sustines.

10 Qui vero meæ vitæ moliuntur exitium, ii ad telluris ima devenient.

11 Ferrique mucrone trucidati, eandem cum vulpibus sortem subibunt.

12 At rex per Deum lætabitur, per quem quicumque jurant, gloriaturi

U

sunt,

sunt, falsiloquorum oribus
obstructis.

omnesque mente probi la-
tabuntur.

P S A L. LXIV.

EXaudi, Deus, orationis
meæ vocem: ab ho-
stili terrore vitam meam
tuere.

2 Subtrahe me impro-
borum conatui, insultui
maleficorum:

3 Quia suas linguas ut
enses acuunt, dirorum spi-
cula verborum jaculantes;

4 Ut, ex occulto in ho-
mines integros collinean-
tes, eos de improvviso fi-
gant, nihil tale metuentes.

5 Confirmant sese ad
rem malam, de absconden-
dis pedicis consultantes,
soliciti ne quis eas ani-
madvertat.

6 Comminiscuntur ini-
qua, quæ excogitata perfi-
ciant, et quidem adhibitis
ad id penitissimis cujusque
mentis sensibus.

7 Sed eo figet eos telo
Deus, ut inexpectatis per-
cutiantur ictibus.

8 Suis etiam linguis ita
prosternentur, ut quicun-
que aspexerint eos habeant
despicatui.

9 Quo viso, homines
omnes Dei prædicabunt
opus, ejusque factum rite
perpendent.

10 Tum boni gaudebunt
in Jovâ, eique confident;

V E S P E R T.

P S A L. LXV.

TUA, Deus, laus præ-
dicatur in Sione;
tibi Hierosolymis persolve-
tur votum.

2 Ad te, qui preces ex-
audis, mortales omnes
convenient.

3 Me quidem vitiorum
negotium superavit; tu
delicta mea expiatio.

4 Beatus quem tu deli-
gis, et cooptas; in tuis
habitaturum porticibus,
satiandum tuæ domus, tuæ
sacræ cellæ, bonis.

5 Tu nobis mirificâ re-
quitate indulgebis, Deus
nostræ salutis; qui es om-
nium terræ finium, et ma-
ri remotorum fiducia.

6 Qui montes tuâ vir-
tute constabilis, accinctus
fortitudine.

7 Qui pelagi murmur
coërces, murmur ejus un-
darum, tumultumque po-
pulorum.

8 Cujus prodigia for-
midant, qui usquam habi-
tant: qui et matutini or-
tum, et vesperum exhila-
ras.

9 Qui terram curando
perpetuandoque, eam mul-
tum locupletas.

10 Divinus rivus aqua
plenus

plenus est; sic terram curando hominibus frumenta suppeditas:

11 Dum sulcos ejus irrigas, et, demissis in valles pluviis, terram imbre emollis, ejusque germina fecundas.

12 Annum bonis tuis ornas, tuæque nubes stillant ubertatem.

13 Stillabunt in saltuum pascua; collesque lætitiâ cingentur.

14 Vestita plana pecudibus; et farie valles obductæ, hilari cantu perorabunt.

P L A L. LXVI.

Sonate Deum, totus orbis; cantate nomini ejus gloriam, laudis ei præstantes honorem.

2 Dicite Deo, ô quam horrenda sunt tua facta? tibi, propter magnitudinem tuæ potentiae, tui subjiciuntur hostes.

3 Te universus orbis terrarum coler, atque cantabit; tuum nomen cantabit.

4 Adeste, considerate Dei opera, quam sit erga genus humanum factis misericors.

5 Mare convertit in siccum; trajectum est flumen pedibus, nobis ibi eo lætantibus.

6 Quia suâ virtute do-

minatur æternûm, oculis ita gentes specularis, ut se contumaces non offerant.

7 Commendate, populi, Deum nostrum, ejus laudationis voce personantes;

8 Qui nostras vitâ donat animas, pedes nostros labare non passus.

9 Expertus es tu quidem nos, Deus: nos explorâsti sicut exploratur argentum.

10 Nos in retia egisti: nos cruciatu laterum affecisti.

11 Homines imposuisti capitibus nostris: venimus per ignes et per aquas; et idem nos in ubertatem eduxisti.

12 Veniam in ædem tuam cum victimis; vota mea tibi persolaturus, quæ labiis promisi meis, quæ ore nuncupavi in meis adversis.

13 Victimam tibi pingues immolabo, cum arietino suffitu: offeram tibi cum hircis boves.

14 Adeste, audite, dum narro, omnes Dei reverentes, quid mihi præstiterit.

15 Eum ore invocavi, et linguâ subvexi.

16 Quod si cujuscumque criminis mihi conscius sim, me non exaudiet Dominus.

17 Atqui exaudivit Deus, ad vocem meam precationis intentus.

18 Gratias ago Deo, qui meas preces non repudiavit, neque suam mihi negaverit clementiam.

P S A L. LXVII.

DEUS, miserere nostri, et nobis fave, tuoque nos illustrando vultu nostri miserere.

2 Ut in terris tua ratio, ut apud omnes gentes tua cognoscatur tutela.

3 Te populi, Deus, celebrent : te populi celebrent universi.

4 Gaudeant, oventque nationes ; tu enim populos ex æquo reges, et nationes moderabere per terras.

5 Te populi, Deus, celebrent : te populi celebrent universi.

6 Edet suum tum terra proventum ; et Deus nobis Deus favebit noster.

7 Favebit nobis Deus, eumque omnes terrarum tractus reverebuntur.

M A T U T.

P S A L. LXVIII.

EXurgat Deus, dissipentur ejus hostes ; furgentque ante eum ejus obores.

2 Ut fumus dissipetur, sic eos tu dejicies ; et ut

liquefcit igni cera, sic a conspectu Dei dispereant impii ;

3 Boni vero gestientes gaudeant apud Deum, exhilaratique fruantur voluptate.

4 Canite Deum, cantate nomen ejus : extollite eum qui cœlis insidet, et, ut equo, vehitur, cujus nomen est Jova ; et apud hunc lætitiâ gestite.

5 Pater est pupillorum, patronus viduarum : Deus in suo sacro domicilio.

6 Deus, qui solitarios domi collocat, compedibus victos educit ; cum interrim rebellatores siticulosa loca incolant.

7 Deus, cum tuo populo præires, cum per solitudinem incederes ;

8 Terra contremiscebat, ipsique cœli fluebant ad Dei præsentiam : quemadmodum tremuit ille Sinai ad Dei, Israëlitarum Dei, præsentiam.

9 Tu pluviâ magnifice tuum, Deus, patrimonium conspergebas, festumque recreabas.

10 Illic tuæ habitabunt copię ; te, Deus, quæ tua bonitas est, inopibus prospiciente.

11 Suppeditabat Dominus argumentum, exercitusque prædicantium erat numerosus :

12 Cessere, cessere copiarum reges, et domi relides spolia diviserunt.

13 Etiam si jacueritis inter ollas, eritis posthac ut alæ columbæ, argento obductæ, cui sunt plumæ in aurum virentes.

14 Quum illorum causâ reges Omnipotens profligaret, nivolo Salmone erant candidiores.

15 Mons Dei fertilis est ut Basan; ut Basan tumidus.

19 Cur insolescitis, montes tumidi? hic est Dei mons, in quo amat habitare, quemque ipse Jova incolet in perpetuum.

17 Jovæ quadrigæ sunt bis dena millia, multiplicia angelorum millia; et in iis est Dominus ut in fano Sinaïensi.

18 Ascendens in sublime captivam fecisti captivorum multitudinem, accepisti dona distribuenda inter homines et quidem etiam contumaces, ut Jova Deus inter eos permaneat.

19 Laudetur Dominus indies, nostræ Deus salutis, in nos quotidie munificus.

20 Deus nobis Deus est ad salutem: a Jovâ Domino morte liberamur.

21 Sane Deus caput truncabit hostium ejus, verticem comatum ver-

santium in suis criminibus.

22 Dixit Dominus, retraham meos velut ex Basan: meos retraham velut olim ex pelagi gurgitibus.

23 Ut et tu tuos in hostium sanguine pedes, et tui canes eodem linguam lavent.

24 Spectatur tuus incessus, Deus, incessus mei Dei, mei Regis in fano.

25 Præeuntibus cantoribus, sequentibus fidicinibus, in medio pulsantibus tympana puellis.

26 Collaudate Deum Dominum, Israëlitzæ, gregatim; idque ex animo.

27 Princeps adest pusillus Benjamin, et Judæi procures in primis, procures Zabulonii, procures Nephthalenses.

28 Constituit tuam Deus tuus potentiam: confirma, Deus, quod nobis fecisti;

29 Ob tuum fanum tibi Hierosolymis: ita tibi munera reges afferent.

30 Fusâ hastatorum catervâ, et multitudine robustorum, qui sunt quasi tauri, inter populorum vitulos ita dissipatâ, ut cum fragmentis argenti veniant suppliciter; populisque certandi cupidis profligatis;

31 Advenient ex Ægypto

gypto optimates; Æthiopumque terra manus suas Deo protendit.

32 Terrestria regna, canite Deum; cantate Dominum,

33 Qui cœlos, qui antiquos cœlos infidet, vehementem suâ voce sonitum daturus.

34 Tribuite Deo potentiam in Israëlitas: ejus magnificentia est in nubi-
bus, et in æthere potentia.

35 O Deus, in tuo mirificus es sacrario: Deus Israëlitarum es; potentiam, viresque suo dabit populo; propterea benedictus sit Deus.

V E S P E R T.

P S A L. LXIX.

Conserva me, Deus, in aquâ de vitâ periclitantem.

2 Demergor in tantam paludis voraginem, ut nulum sit fundum: venio in tantam aquæ profunditatem, ut fluctibus obruar.

3 Mihi et guttur clamanti lassitudine raucum est, et oculi Deum meum suspiciendo deficiunt.

4 Qui me oderunt im- merito plures sunt quam mei capitis capilli: qui mihi insensu injuriâ me succidere conantur prævaluerunt.

5 Quæ non rapui, ea rependi: Deus, tu scis me non esse in vitio, neque te mea latent crimina.

6 Ne in me pudeat eos, qui in te spem habent, Domine Jova armipotens: ne ignominiâ afficiantur in me tui cupidi, Deus Israëlitarum.

7 Nam tuâ causâ infamiam sustineo, faciem ignominiâ tectam habens.

8 Alienus et extraneus mei habeor fratribus, eadem mecum matre natis.

9 Quoniam tuæ domûs studio conficior, tuorumque conviciatorum conviciis impetor.

10 Quodque me flebiliter jejuniis affigo; hoc mihi probro datur:

11 Et, dum centone pro veste utor, sum eis dictorio.

12 De me fabulantur in curiâ sedentes, et cantilenas habent inter pocula.

13 At ego a te precibus, Jova, contendo tempore accepto.

14 Me exaudi, Deus, pro tuâ singulari clementiâ: mihiq; quæ tuæ tutelæ fides est, exoreris.

15 Eripe me ex luto, ne summergar: liberer a meis oboribus, ex aquæ profunditate.

16 Ne me fluctus obruat aquæ: ne gurges hauriat: ne hiatu absorbeat vorago.

17 Exaudi

17 Exaudi me, Jova, pro tuâ tam benignâ clementiâ: pro tam præstanti humanitate respice me.

18 Neve me tuum averfare, qui sum in periculo: propterea exaudire me.

19 Accede ad vitam meam vindicandam, me propter hostes meos redime.

20 Tu meum probum, pudorem, et ignominiam novisti; habes omnes adversarios meos in conspectu.

21 Cor mihi probro rumpitur; anxius expecto commiserationem, quæ nulla est; consolationem, quam nullam adipiscor.

22 Quin mihi pro cibo fel, et sitiienti acetum porrigant bibendum.

23 Sit eis apposita mensa laqueus, et pacatissima quæque detrimentosa.

24 Caligent oculis, ne videant; eisque latera jugiter obtunde.

25 Effunde in eos tuam bilem, et eos ardenti irâ opprime.

26 Fiat eorum habitatio deserta, nemine in eorum domiciliis habitante.

27 Quandoquidem quem tu cecidisti insectantur, fauciorum tuorum dolorem adaugentes.

28 Eorum vitia vitiis accumula, neve in tuam veniant justitiam.

29 Deleantur ex libro vivorum, neque justis ascribantur.

30 Me vero inopem et ægrum tua, Deus, proteget tutela.

31 Laudabo Dei nomen carmine, eum gratiis agendis magnificans.

32 Id quod erit Jovæ gratius, quam taurus cornutus, cornipes.

33 Hoc viso, lætabuntur inopes: este Dei studiosi, et vestrâ mente vivetis.

34 Exaudit enim pauperes Jova, victos suos non contemnens.

35 Eum cœli atque terræ, eum maria, quæque in eis moventur omnia collaudabunt.

36 Siquidem Deus Sionem conservabit, urbesque Judææ construet; ut ea incolatur et possideatur.

37 Eamque tenebit ejus cultorum progenies, et ejus amatores nominis habitabunt.

PSAL. LXX.

DEUS, ad me defendendum, Jova, ad mihi subveniendum festina.

2 Turpiter frustrantur qui meæ neci student: fœde retro cedant mei malevoli.

3 Auferant hoc impudentiæ suæ præmium, ut vertan-

vertantur, qui dicunt, Oho, oho.

4 Exultent et lætentur in te omnes tui studiosi, semperque dicunt magnificandum esse Deum amatores tuæ tutelæ.

5 Mihi vero inopi et pauperi, Deus, propera:

6 Tu meus es propugnator atque liberator: ô Domine, diu ne moreris.

M A T U T.

P S A L. LXXI.

TIBI, Domine, confisus sum, ne frustrer unquam; pro tuâ iustitiâ desende et libera me; præbe mihi aurem sic ut me conserves.

2 Esto mihi pro firmâ rupe, in quam me semper recipiam: tu me mandavisti conservandum, mihi enim rupis et arcis es loco.

3 Mi Deus, libera me ab impiorum manu, ab iniquorum atque sævorum manu.

4 Nam tu mea spes es, Domine Deus, mea jam a teneris fiducia.

5 Te nixus sum jam ab utero: tu me ex meæ parentis ventre extraxisti: in te mea perpetuatur laudatio.

6 Equidem multis sum quasi portentum quoddam; sed tu mihi firma fidentia es.

7 Tuis plenum laudibus os habeam; ut gloriam tuam et honorem continenter prædicando celebrem.

8 Ne me rejice tempore senectutis: ne me viribus effectum desere.

9 Etenim contra me deliberant hostes mei, quique meam vitam captant una consilium capiunt, dicentes; Deus eum deseruit, persequendus est, et capiendus; quippe quem nullus defendit.

10 Deus, noli a me abesse; mi Deus, ad mihi succurrendum festina.

11 Pudore conficiantur meæ vitæ adversarii; infamiâ et turpitudine cooperiantur, qui meo malo student.

12 Ego vero, spem perpetuo fovens, ad tuas tot laudes addam.

13 Ore tuam assidue iustitiam, et victorias exponam, quarum ignoro numerum.

14 Incedam Domini Jovæ viribus fretus; tui folius iustitiam commemoro.

15 Deus, tu me a pueris docuisti, tua igitur tot miracula prædicabo.

16 Ne ad senectam quidem

dem et canos, Deus, me defere; dum tuum brachium huic ætati, dum tuam futuris omnibus prædico virtutem:

17 Et arduam, ô Deus, justitiam; qui Deus tam magna facis, ut sis incomparabilis.

18 Qui, cum mihi multa exhibuisses adversa, atque tristia, mihi vitam reconciliatus defenderis; qui me ex imâ tellure reconciliatus extraxeris.

19 Qui meam amplificaveris magnitudinem; qui me, pacatior factus, recreaveris.

20 Ego quoque te instrumento nablo, tuam fidem celebrabo, mi Deus; te citharâ cantabo, ô auguste Israëlitarum.

21 Te ovariantibus cantabo labris; atque animo, quem redemeris.

22 Nec non linguâ tuam totos dies meditabor justitiam; quòd turpiter offenderint, qui mihi malum moliebantur.

PSAL. LXXII.

DEUS, jura tua regi; justitiam tuam regis filio da.

2 Populum tuum ex æquo tum judicabit, eritque pauperibus præsidio.

3 Ferent montes pacem populo, et colles justitiam.

4 Hominibus patrocina-bitur inopibus; tuebitur genus pauperum, fraudatores attenuans.

5 Atque ita dum sol, et diutius quam luna durabit, æternis timebere seculis.

6 Erit quasi descendens in detonsa prata pluvia, ut terram irrorans imber.

7 Florebunt ejus tempore boni, multaque pax donec desinat esse luna.

8 Imperabitque ab altero mari ad alterum, a flumine ad extremum terræ.

9 Ei sylvani succumbent, ejusque hostes lingent pulverem.

10 Ei Tharsis, insularumque reges munera pensitabunt; ei Arabes, Sabæique stipendium afferent.

11 Eumque colent omnes reges, omnes ei gentes servient.

12 Liberabit enim conquerentes pauperes, et defensore carentes inopes.

13 Tenues miserabitur et egenos, pauperumque vitam tuebitur:

14 Eos a fraude et injuriâ vindicando, et eorum sanguinem in pretio habendo.

15 Et vivet, et ei dabitur de auro Arabico; assiduus precibus invocatus, laudibus quotidianis celebrabitur.

16 Erunt

16 Erunt manipuli frumenti in terrâ, in montano vertice; commovebit se ut Libanus fructus ejus, progerminabitque in civitate, terrestrium herbarum more.

17 Erit nomen ejus in perpetuum: quamdiu sol manebit, ejus fama propagabitur: in eoque sibi placebunt omnes gentes, eum beatum ferentes.

18 Laudetur Jova Deus Israelitarum, Deus solus mirificus:

19 Laudetur et ejus gloriosam nomen in æternum, ejusque gloriâ repleatur universus orbis terrarum. Amen, amen.

V E S P E R T.

P S A L. LXXIII.

EST quidem bonus Israelitis Deus, mente puris.

2 Verum ego fere pedibus deflexi; gressu prope-modum labefactato.

3 Quòd indignarer in vecordes, res impiorum prosperas animadvertens.

4 Non sunt enim necessitates, quæ eos enecent; sed vigent, valentque.

5 Aliorum more laboribus non agitantur, neque cum cæteris clades patiuntur.

6 Itaque superbiâ torquati, injustitiæ amictu palliantur.

7 Eis oculi præ obesitate prominent, animi vota superant.

8 Corruptunt alios atrocia loquentes facinora; Celsissimo ingerunt convicia.

9 Nam ore cœlos attingunt, sibi lingvâ peragrunt terras.

10 Propterea se convertit populus ad eos: ex quo quantum non exiguum constat.

11 Phy, inquit illi, unde hæc intelligenst Deus? scilicet horum cognitionem habebit Supremus?

12 En hi sunt impii, in hac vitâ fortunati, hi opes consequuntur: tum dixi, Næ ego frustra et mentem meam expurgavi, et manus innocentiam perlui.

13 Quotidianis laboravi calamitatibus, assiduaque pertuli supplicia.

14 Parum abfuit quin, eorum in modum argumentatus, injuriam fecissem tuorum filiorum generi.

15 Itaque hoc mihi perspicere conanti videbatur arduum.

16 Donec ingressus in Dei sanctuarium consideravi illorum exitum:

17 Enimvero tu in lubrico

brico collocatos dejicis in exitium :

18 O quam repentinâ deleti calamitate, horribili modo conficiuntur !

19 Ut somnium evanescit expergestis, sic tu eorum imaginem in civitate abolebis.

20 Sic mihi cor erat in fermento, meique renes excitulabantur :

21 Adeo apud te bardus et imperitus, adeoque brutus eram.

22 Cum apud te eâ semper conditione sim ; ut tu me, dexterâ meâ prehensum,

23 Tuo consilio ducas, deinde ad honorem cooptes.

24 Ecquem, excepto te, vel in cœlis habeo, vel in terris, quem adamem ?

25 Deficiat licet corpus, corque meum ; mei cordis numen, meaque conditio, Deus est in perpetuum.

26 Nam certe perituri sunt, qui a te recedunt : perdes omnes, qui a te meretricio more deficiunt.

27 Mihi vero suavis cum Deo familiaritas est, fiduciam in te, Domine Jova, collocatam habenti, tuis tot operibus enarrandis in portis filiæ Sion.

PSAL. LXXIV.

CUR, ô Deus, nos tandem repudias ? cur tan-

tâ irâ in oves tuorum pascuorum exarsisti ?

2 Memor sis civitatis tuæ, quam olim redemptam comparâsti.

3 Memento nationis tui patrimonii ; et montis illius Sionis, quem tibi domicilium posuisti.

4 Incede sublimis, ad evertendos funditus omnes sacro nocentes hostes.

5 Perstrepunt tui perduelles, positis suis signis, hoc est, trophæis, in mediis tuis curiis.

6 Ita ut videantur in densas arbores alte secures immitti :

7 Jamque ejus valvas bipennibus simul, et malleis demoliti ;

8 Injecerunt ignem in tuum sacrarium, humi polluto tui nominis tabernaculo.

9 Et habentes in animo ea semel depopulari, cremârunt omnes Dei curias in hâc regione.

10 Signa nostra non videmus ; non jam vates, non nobis adest qui sciat quousque duratura sint hæc.

11 Quousque tandem, ô Deus, conviciabuntur adversarii, quamdiu proscindunt hostes nomen tuum ?

12 Cur istam tuam avertis manum ? cur dexteram intra sinum tuum contrahis,

his, quo minus pareant hostes?

13 Cum sit jam olim Deus rex noster, victoriarum per terras autor.

14 Tu, divulso istâ potentia mari, capita cetorum in aquis perfregisti.

15 Tu, dissectis balænae capitibus, eam sylvanorum populo dedisti ad pastum.

16 Tu fontem, flumenque e rupe prævalidâ expressisti: tu vehementia exsiccavisti flumina.

17 Tua dies, ipsa tua nox est: tu lucem, solemque condidisti.

18 Tu omnes terrarum statuisti terminos: æstatem tu, hiememque creavisti.

19 Memineris hujus tam contumeliosi hostis, ô Jova; et insanorum hominum tuum nomen proscinditum.

20 Ne prode cœtui hostium vitam tuæ turturis; noli perpetuo gregis inopum tuorum esse immemor.

21 Specta fœdus, quandoquidem tenebricosæ sunt omnes terræ, et refertæ domiciliis injustitiæ.

22 Effice ne turpiter abeant tenues, ut inopes et pauperes nomen tuum laudent.

23 Agedum, Deus, age tuam causam: memento

ignominia, quâ te quotidie afficiunt insani.

24 Ne immemor esto vocis adversariorum, tumultus infestorum tuorum crescentis assidue.

M A T U T.

P S A L. LXXV.

Agimus tibi gratias, Deus; tibi gratias agimus.

2 Præsens adesse tuum nomen, tua narrant miracula.

3 Cum cœtum mihi assignatum adeptus fuero, equidem ex æquo judicabo.

4 Dissolvitur et tellus et omnes ejus incolæ, cujus ego constabilivi columnas.

5 Edixi vesanis, ne insanite; et impiis, ne cornu efferte.

6 Ne tam alte istud efferte cornu, loquentes cervice præfractâ.

7 Nam nec ab ortu occasuve, nec a meridie profisciscitur excellentia.

8 Sed rerum Deus arbi- ter hunc deprimit, illum extollit.

9 Habet enim in manu Jova calicem vino rubente turbidoque plenum, unde ille quidem ita effundet;

10 Ut ejus expressam facem

facem bibant, exugantque omnes terrarum impij.

11 At ego Jacobidarum Deum in æternum cantans prædicabo.

12 Et impiorum omnia rumpam cornua, bonorum cornibus extollendis.

PSAL. LXXVI.

NOtus est in Judæâ Deus; magni apud Israëlitas nominis.

2 Estque in Solymis ejus tentorium, et in Sione domicilium.

3 Ibi fregit arcuum spicula, et clypeos, et enses, et bellum.

4 Tu clarior es et generosior, quam sunt montani prædones.

5 Direpti sunt magnanimi, suo somno sopiti; omnesque manu fortes nihil virium invenerunt.

6 Ad tuas, Deus Jacobidarum, minas consopiti sunt et quadrigarii et equi.

7 Tu, tu adeo terribilis es; ut ante te, quandoque irasceris, stare quis possit?

8 Te de cælo sententiam pronunciante, tellus ipsa territa quievit,

9 Insurgente ad judicium Deo, ad defendendos omnes terrarum inopes.

10 Nam tibi rabies hominum laudi erit; eorumque furorem tu præcludes.

11 Vovete, et vota solve Jovæ Deo vestro, omnes ejus necessarii: afferte munera terribili.

12 Qui potentibus præcludit spiritum, formidabilis regibus terrarum.

PSAL. LXXVII.

INvocatus voce meâ Deus, meâ voce invocatus Deus mihi auscultabit.

2 Cum essem in angustiis Dominum oravi, suppurrante noctu meo vulnere sine intermissione, animo meo consolationem respiciente.

3 Memor ero Dei mœrore oppressus; animoque sese cruciante apud ipsum querar.

4 Tu meorum custodiam oculorum agis, concutior ita ut non possim eloqui.

5 Sed præteritum tempus, priscos annos reputans;

6 Recolebam meam cantilenam; noctu cum mente meâ cogitabundus, animo hunc in modum sciscitante:

7 Adeone in perpetuum aspernatur Dominus, ut deinceps fauturus non sit?

8 Prosumne finita est ejus clementia, deseruntne ejus promissa in omnia secula?

9 Oblitusne facilitatem
X Deus,

Deus, misericordiam suam
præ iracundiâ cohibebit ?

10 Tandem cogitabam,
hæc mea est infirmitas, at
sperabo esse vicissitudinem
dexteræ Supremi.

11 Memoriâ repetam Jo-
væ naturam, recolendis tu-
is prisca mirâculis.

12 Tuaque tot facinora
recogitans, de tuo sic ra-
tiocinabor ingenio.

13 Tu, Deus, te sancte
geris. Cui Deo nostro
quis par Deus est ?

14 Tu mirifice, Deus,
tuam apud populos osten-
disti potentiam;

15 Dum tuos potenter
vindicasti, Jacobi, Josephi-
que posteris.

16 Viderunt aquæ te,
Deus, viderunt aquæ trepi-
dantes, cohorrentibus ipsis
fluctibus.

17 Cum quidem nubes
aquis manarent, nubila
fragorem ederent, tua tela
ferrentur :

18 Tuum in æthere to-
nitru sonaret, fulgura co-
ruscarent per mundum,
tellus tremefacta cohorres-
ceret :

19 Tu, per mare mensus
iter, per vastas ingressus a-
quas, tuis non extantibus
vestigiiis :

20 Tuos tanquam oves
per Mosem et Aharonem
duxisti.

V E S P E R T.

P S A L. LXXVIII.

Audite, mei populares,
meam disciplinam,
præbete aures orationi
meæ.

2 Aperiam os meum in
sententiam, antiqua elo-
quens ænigmata ;

3 Quæ auditione dedici-
mus, narrantibus nostris
patribus ;

4 Ne celaremus eorum
prognatos, enarrandis po-
sterorum generi Jovæ lau-
dibus, potentiâ et editis
miraculis.

5 Sanxit enim apud Ja-
cobæos oraculum, legem-
que tulit apud Israëlitas ;
quâ præcepit majoribus no-
stris, ut ea suis natis decla-
rarent :

6 Quæ sciat posteritas,
quique procreandi succe-
dent :

7 Eo scilicet consilio ut,
quum adoleverint, suis por-
ro natis enarrent ;

8 Ut suam in Deo spem
collocent, divinique moris
haud immemores, ejus præ-
cepta tueantur :

9 Neque sint quales eo-
rum majores, natio dege-
ner atque contumax ; na-
tio vecors, et animi erga
Deum infidi :

10 Ephraimitæ, armati
sagittarii, terga verterunt
tempore dimicandi.

11 Non conservavêre Dei fœdus, ex ejus lege vivere recusantes.

12 Ejusque morum immemores et miraculorum, quæ eis exhibuerat.

13 Mira quidem apud nostros majores fecit, in terrâ Ægypti; scilicet in planitie Soan.

14 Eos mare partitus traduxit, aquis quasi in acervum congestis.

15 Et per nubem interdiu, totasque noctes per lumen ignis duxit.

16 Tum disclusis in solitudine cautibus, undas eis assatim dedit ad bibendum.

17 Et prolectis ex rupelaticibus, demisit tanquam flumina aquas.

18 At illi in eum peccare, Supremum irritare in desertis perrexerunt;

19 Deumque animis tentârunt cibum ad victum postulando;

20 Et, Deo obloquentes, ita dixerunt, Nunquid poterit Deus mensam in solitudine instruere?

21 Esto, caute percussit, manatque lympha, et exundant flumina; num et panem suppeditare poterit, aut carnis copiam suis facere?

22 Itaque eâ re auditâ indignato Jovâ, exarsit in Jacobidas ignis, et in Israëlitas sævitum est:

23 Qui, Deo dissi, ejus tutelæ non confidissent.

24 Ergo ille sublimi imperavit ætheri, apertisque cœli foribus;

25 Eis Mannam ad vescendum depluit, et cœlestē dedit frumentum.

26 Ita panem Angelorum comederunt homines, misso eis ab illo comineatu ad satietatem.

27 Tum, acto per cœlum euro, immissoque vi suâ austro;

28 Pluit eis carnes pulvere crebriores, alas aves marinis numerosiores arenis;

29 Quas in media eorum castra injecit, circum eorum tabernacula;

30 Ita vespcentes sese ingurgitabant, ab illo quæ concupiverant adepti; nec desiderio suo sunt fraudati.

31 Eos autem, adhuc suum in ore cibum habentes, aggressa Dei ira gravis, eorum unctissimos quosque interfecit, et Israëlitarum lectissimos edomuit.

32 At cum sic quoque peccare pergerent, non adjungentes ejus miraculis fidem;

33 Ille eorum ævum celeriter, eorum annos perneciter consumpsit.

34 Illos autem eo interficiente,

ficiente, eum requirebant, Deoque resipiscentes invigilabant :

35 Recordantes Deum esse ipsorum numen, Deum supremum ipsorum vindicem.

36 At ore tantum eum falsebant, et linguâ ei mentiebantur ;

37 Non bene erga eum animati, neque in ejus fœdere fideles.

38 Ipse tamen exorabilis, datâ veniâ, eos non perdebat :

39 Sæpe enim iram suam coërcuit, nec omnem suam bilem in eos effudit :

40 Memor eos carnem esse, spiritu abeunte, neque redeunte.

41 Quoties eum in solitudine irrisârunt : quoties ei in desertis negotium faecesserunt :

42 Et iterato Deum tentaverunt, augusto Israëlitarum præscribentes.

43 Immemores ejus manûs, tum cum eos ex periculis vindicârat :

44 Qui sua in Ægypto ostenta, in agro Soan prodigia ediderat ;

45 Eorumque verterat amnes in sanguinem, ita ut flumina non biberentur :

46 Immiserat eis et infecta, quæ eos conficerent, et ranas quæ pervastarent :

47 Et bruchis fruges eorum, et locustis laborem addiderat :

48 Et grandine vites, et imbre congelciato peremerat sycomoros :

49 Et eorum veterina grandini, et pecora presteribus exposuerat :

50 Usus erat in eos iræ suæ fervore, indignatione, severitate, et asperitate, operâ malorum angelorum.

51 Laxaverat in eos iræ suæ impetum, et nihil parcens quò minus eorum animas neci dederet, eorum vitam pesti addixerat :

52 Omniaque in Ægypto primogenita, primordia virilitatis in Chamæis domiciliis occiderat.

53 Et deportatos inde suos tanquam oves, veluti gregem per desertâ deduxerat.

54 Atque imperterritos tuto perduxerat, eorum hostibus mari obrutis.

55 Et in suos sacros fines adduxerat, in montem illum suâ dexterâ quasi-tum.

56 Exactisque eorum gratiâ gentibus, Israëliticis tribus in illarum collocaverat domiciliis, hæreditate sorte eis distributa.

57 At illi summum Deum tentando exasperârunt, ejus monita non conservantes :

58 Retroque cedentes
prævaricati sunt, ut ipso-
rum majores; inverli ut
fallax arcus.

59 Et eum excelsis suis
facellis irritârunt, suisque
simulachris incenderunt.

60 Quo audito, indigna-
tus Deus, et ab Israëlitis
magnopere abhorrens,

61 Siluntis tentorium
deseruit, quod tabernacu-
lum apud homines collo-
caverat :

62 Suamque potentiam
captivitati, suum decus ho-
stili exposuit manui.

63 Et ferro suos objecit,
indignatus in suum patri-
monium.

64 Eorum et juvenes ig-
ne confecti sunt, et virgi-
nes innuptæ manserunt.

65 Sacerdotes occubuere
ferro; nec viduis defleti
sunt.

66 Ac quasi ex somno
excitus Dominus, velut
heros præ vino jubi-
lans,

67 Hostium suorum ter-
ga cecidit, æternam eis
imponens ignominiam.

68 Et, repudiato Jose-
phidarum tabernaculo, im-
probatâque Ephraïmitarum
tribu;

69 Delegit tribum Ju-
dæam, montem Sionem
sibi dilectum.

70 Et suum quam mag-
nifice sacrarium extruxit,

in terrâ a se fundatâ in æ-
ternum.

71 Delectumque suum
Davidem a caulis accersit-
vit :

72 Atque ab agendis
fœtis abduxit, ad regendos
suos Jacobæos, suumque
patrimonium Israëlitas.

73 Quos ille sincerâ
mente, peritisque manibus
pavit atque potenter duxit.

M A T U T.

P S A L. LXXIX.

O DEUS, gentes tu-
um aggressæ patri-
monium; polluant tuum
sacrum sanum, Hierosoly-
mam redigentes in rudera.

2 Tuorum cadavera
cultorum volucris aëriis,
tuorum corpora piorum
bestiis obijciunt comedenda
terrestribus.

3 Effundunt eorum san-
guinis undas circum Hie-
rosolymam, sepeliente ne-
mine.

4 Sumus vicinis nostris
ostentui, finitimis derisui
et ludibrio.

5 Quousque tandem sæ-
vies, Jova, isto impetû qua-
si igne exardescens?

6 Effunde bilem istam
in gentes ignaras tui; in
regna quæ tuum non invo-
cant nomen.

7 Nam consumpti sunt Jacobidæ, eorum habitatione vastatâ.

8 Noli in nos animadvertere præterita commissâ; prospera in nos uti tuâ misericordiâ, nam valde sumus attenuati.

9 Succurre nobis, Deus nostræ salutis, tui nominis gloriæ causâ: nosque libera, et nostris peccatis veniam da, tui nominis gratiâ.

10 Quid dicerent gentes, Ubinam est illorum Deus?

11 Ultio effusi tuorum sanguinis in nostris oculis apud gentes cernatur.

12 Veniat in tuum conspectum gemitus victorum: pro tui magnitudine lacerti conserva eos qui sunt morti destinati.

13 Nostrisque vicinis in sinum septuplo repende ignominiam, quam tibi, Jova, inurunt.

14 Nos vero tuus populus, et oves tui pascui, te in omnem seculorum perpetuitatem, tuas enarrando laudes, concelebrabimus.

P S A L. LXXX.

O Pastor Israëlitarum, ausculta; qui Josephæos agis, ut oves: cherubis insidens affulge.

2 Apud Ephraïmitas,

Benjamitas, et Manassenses excita tuam fortitudinem, et nobis suppetias veni.

3 Deus, reconcilia nos, tuoque vultu collustra, et salvi erimus.

4 Jova Deus armipotens, quem ad finem succensebis tuis precantibus?

5 Quos tergeminarum cibo, potuque lachrymarum pascis.

6 Tu nos finitimis certamen exposuisti, nostris deridendos hostibus.

7 Deus armipotens, reconcilia nos, tuoque vultu collustra, et salvi erimus.

8 Vineam ex Ægypto transfulisti, quam exactis gentibus plantasti.

9 Eique ita purgavisti solum, ut, actis radicibus, repleverit terram:

10 Et umbrâ montes operuerit, ramis divinas aquantibus cedros:

11 Suosque palmites ad mare, sua sarmenta ad flumen usque distenderit.

12 Cur ejus diruisti sepe, ut ab omnibus carpatur viatoribus?

13 Ut ab apris sylvestribus devastetur, ut depascatur a feris?

14 Deus armipotens, reconciliare, queso: aspice de cœlis, et hanc vineam respice atque cura:

15 Vitiarium, tua quod dextera consevit, scilicet natos,

natos, quos tu tibi confirmâsti.

16 Conflagrat igni succisa; ad tui vultûs truculentiam pereunt.

17 Adsit tua manus hominibus dexteræ tuæ; hominumque generi, quos tu tibi confirmâsti.

18 Ita nos a te non recedemus, sed a te conservati nomen tuum invocabimus.

19 Jova Deus armipotens, reconcilia nos, tuoque vultu collustra, et salvi erimus.

PSAL. LXXXI.

OVate Deo potentiæ nostræ: resonate Jacobæorum Deum.

2 Utimini cantione, adhibito tympano, suavique citharâ cum nablo.

3 Clangite in novilunio tubâ, nostro solemnî die festo.

4 Nam is Israëlitarum ritus est, jure Dei Jacobæorum.

5 Hoc inter Josephæos pro testimonio instituit; quum egrederetur ex Ægyptiâ terrâ, ubi audiebat sermonem prius inauditum.

6 Subduxi vestros humeros oneri, vestris manibus a gliginâ deductis.

7 Vosque in angustiis invocantes liberavi, vobis occultus in tonitru postulata concessi.

8 Vos quoque ad aquam jurgii explorabam.

9 Audi, mi populus, dum te commonefacio: Israëlita, si mihi obedies,

10 Non habebis alienum deum, neque peregrinum deum coles.

11. Ego sum Jova Deus tuus, qui te ex Ægypto deportavi: aperi os tuum, et ego id implebo.

12 Sed meus populus mihi dicto audiens non fuit: Israëlita mihi non obtemperârunt.

13 Itaque eis libidinum suarum licentiam concessi, ut suis obsequantur consiliis.

14 Quod si mihi meus populus obediret, si Israëlita meis graderentur viis;

15 Confestim eorum hostes domarem, conversâ in eorum adversarios manu.

16 Mendaces Jovæ hostes fuissent ipsis serviliter supplices: dum ipsi durarent in æternum.

17 Et pavisset eos flore tritici, teque melle satiâssem rupis.

VESPERT.

PSAL. LXXXII.

DEUS astat in confessu divino, in medio divorum judicans.

2 Quousque judicabitis inique, et impii indulgebitis?

3 Agite

3 Agite tenuium pupil-
lorumque causam, inopes
et pauperes absolvite.

4 Tenues et egenos li-
berate, eos ab impiorum
defendentes injuriâ.

5 Indocti imperitique
sunt, in tenebris gradiun-
tur: nutant omnia terra-
rum fundamenta.

6 Equidem vos univer-
sos appellavi divos, et Su-
premi filios:

7 Veruntamen ut homi-
nes moriemini, utque qui-
vis de principibus caderis.

8 Surge, Deus, judica
terras, tu qui gentes omnes
hæreditate obtenturus es.

P S A L. LXXXIII.

O DEUS, ne cessa, ne
connive, neve quiesce,
Deus.

2 Nam ecce tumultuan-
tur hostes tui, ocores tui
caput efferunt.

3 Contra tuum populum
malitiose consultant, con-
spirantes contra tuos inti-
mos in hunc modum:

4 Agite, deleamus eos
ex hominum genere, ne
amplius memoretur nomen
Israëlitarum.

5 Nam conspirant uno
animo, isto contra te fœ-
dere.

6 Tabernacula Idumæ-
orum, Ismaëlitarumque;
Mobitarum, et Hagareno-
rum;

7 Gebalenses, et Ammo-
nitæ atque Amalechitæ;
Palæstina cum Tyriis.

8 Assyrii quoque sese eis
conjungere, Loto prognatis
opitulantes.

9 Fac eis ut Madianitis,
ut Sisaræ, ut Jabini apud
Cisonem fluvium:

10 Qui apud Endor de-
leti stercoreverunt humum.

11 Tracta eorum duces
ut Orebum, ut Zebum, ut
Zebam, et ut Salmunam
omnes eorum gubernato-
res;

12 Qui statuunt divinas
occupare sedes.

13 Mi Deus, utere eis
ut rotâ, ut stipulâ jactatâ
vento;

14 Ut sylvam comburit
ignis, ut montes incendit
flamma:

15 Sic tu illos tuâ tem-
pestate vexa, tuoque turbi-
ne perturba.

16 Reple vultus eorum
dedecore, ut tuum requi-
ratur nomen, Jova.

17 Fœde perturbentur
perpetuo, turpiterque pe-
reant:

18 Ut intelligatur, te
solum isto nomine, Jova,
supremum esse toto orbe
terrarum.

P S A L. LXXXIV.

O Amabiles tuas sedes,
Jova armipotens.

2 Conficior animi desi-
derio

derio atriorum Jovæ, et mente et corpore ad Deum immortalem ovans.

3 Etiam passer sibi domum invenit, et hirundo nidum, ubi pullos suos ponat ad tuas aras, armipotens Jova, mi Rex atque Deus.

4 Beati qui domi tuæ habitant, te continenter collaudantes.

5 Beatus cujus robur in te situm est; qui ex animo semitas insitit tuas.

6 Qui, si per flebilem transeant vallem, eam reddent fontalem, etiam cisternas prætexente pluvîâ.

7 Semperque proficient in opibus, apud Deum in Sione apparituri omnes.

8 Jova Deus armipotens, audi meas preces; ausculta, Deus Jacobidarum.

9 Propugnaculum nostrum, aspice, Deus, et tui uncti personam respice.

10 Præstat enim dies unus in tuis atriis, quam mille.

11 Malim in Dei mei domo ad limen esse, quam in impiorum tabernaculis habitator.

12 Nam sol et propugnaculum Jova Deus: Jova gratiam, gloriamque conferet iis, qui se gerunt innocenter, eis bona non denegans.

13 O armipotens Jova, beatus homo qui tibi confidit.

PSAL. LXXXV.

Favisti, Jova, terræ tuæ; revocatis ex captivitate Jacobæis.

2 Dedisti tuis veniam, obductis omnibus eorum peccatis.

3 Cohibuiti tantam istam severitatem, istius iræ fervore coercito.

4 Reconcilia nos, Deus nostræ salutis, tuâ adversum nos sævitiâ represâ.

5 Perpetuone in nos desævies, iram istam per æterna secula retinens?

6 Nonne tu nos reconciliatus conservabis, ut tui lætentur in te?

7 Exhibe nobis tuam, Jova, clementiam; tuamque defensionem præsta.

8 Audiam quid promittat Deus Jova; promittet enim pacem suo populo, suisque piis, ita ut ad demeritiam non revertantur.

9 Certe adest eum reverentibus ejus præsidium, ut habitet in nostrâ terrâ gloria.

10 Pietas veritasque inter sese occurrent: justitia et pax deosculabuntur invicem.

11 Veritas ex terrâ germinabit, et justitia de cœlo existet.

12 Jova

12 Jova quoque bona dabit, et terra nostra suas fruges edet.

13 Illum antecedit justitia, in viâ vestigia ponentem.

M A T U T.

P S A L. LXXXVI.

PRæbe mihi aurem tuam, et exorare, Jova, inopi atque pauperi.

2 Tuere meam animam, qui pius sum : serva cultorem tuum, mi Deus, tibi confidentem.

3 Miserere mei, Jova, qui te totos dies invoco.

4 Exhilara meam, qui tuus sum, animam ; qui ad te, Domine, animum attollo.

5 Nam tu, Domine, bonus et facilis es ; et ad clementiam proclivis, erga omnes te invocantes.

6 Ausculta, Jova, meas preces ; attentus ad meam vocem supplicem :

7 Qui te tum, cum sum in angustiis, imploro ; quod tu mihi exorari soleas.

8 Nullus tibi deorum par est, Domine : nulla cum tuis facta sunt comparanda.

9 Omnes a te factæ gentes te coram adoratum ven-

turæ sunt, Domine ; tumque veneraturæ nomen.

10 Nam tu magnus, tu mirificus, tu solus es Deus.

11 Erudi me, Jova, ad viam tuam, ut in tuâ fide gradiar : applica meam mentem ad tui nominis reverentiam.

12 Celebrabo te, Domine mi Deus, totâ mente tuum nomen honorans in æternum :

13 Qui, pro tuæ erga me clementiæ magnitudine, meam animam ab imo liberâris oro.

14 Deus, consurgunt in me superbi ; crudeliumque caterva mihi necem machinatur, te sibi propositum non habens.

15 Tu vero, Domine Deus, exorabilis es et misericors, ad iram tardus, ad clementiam et auxilium propensus.

16 Respice me, et miserrere mei : præbe tuam potentiam tuo servo, et ancillæ tuæ filium tuere.

17 Ede mihi faustum omen ; quo viso, meos pudeat ocores, quod tu mihi, Jova, succurreris, meque fueris consolatus.

P S A L. LXXXVII.

Cujus fundamentum est sanctis in montibus, amat Jova portas Sionis præ cunctis

cunctis Jacobidarum domiciliis.

2 Gloriosa dicuntur de te, urbs divina.

3 Et Rehab et Babylonem apud meos notos commemorabo.

4 Adde Palæstinam et Tyrum cum Æthiopîâ, ille ibi natus est.

5 De Sione vero dicitur, illum fuisse in eâ natum; eamque ab ipso Supremo esse conditam.

6 Si Jova scripto numeret populos, hunc ibi natum esse narrabit.

7 Narrabit etiam cantores simul et tripudiantes esse ibi: omnes mei fontes erunt in te.

PSAL. LXXXVIII.

JOVA meæ Deus salutis, apud quem dies, noctesque conqueror; admitte meas preces, præbe aurem meæ querimonîæ.

2 Nam animus mihi malis satur est, meaque vita ad inferos usque accedit;

3 Inter humatos habeor, fui ut homo invalidus.

4 Inter mortuos semotus, ut interempti in sepulchro jacentes, quorum tu jam non meministi, quique sunt ex tuâ procuracione exempti.

5 Tu me ad imum de-

truxisti barathrum, in profundæ caliginis locum.

6 Me iracunde urgens toto premis impetu.

7 Atque ita meos a me familiares alienasti, ut me eis abominandum reddideris:

8 In carcere ita inclusum, ut exitu caream.

9 In hac ego miserîâ, languentibus oculis, te, Jova, totos dies invocavi passis ad te palmis.

10 Nunquid tu mortuis facies admiranda, aut ad te celebrandum expertes vitæ resurgent?

11 Scilicet in sepulchro tua clementia, tua fides in interitu prædicetur?

12 Scilicet tua miracula in tenebris, tua justitia in oblivionis terrâ cognoscatur?

13 Equidem te, Jova, imploravi; et mane meis interpellabo precibus.

14 Cur hanc animam, Jova, rejicis, tuum mihi vultum abdens?

15 Inops ego et moribundus: a pueritiâ tuos perfero terrores æstuans.

16 Tux me nax obrunt, tuæ pervadunt formidines:

17 Undatim circumdantes assidue, et simul obidentes.

18 Cum tu a me amicos, necessarioque removeris,

veris, familiaresque mei
deliteſcant.

V E S P E R T.

P S A L. LXXXIX.

TUAM, Jova, clemen-
tiam perpetuo ca-
nam; tuam fidem in alia
atque alia ſecula hoc ore
demonſtrans.

2 Etenim cogito tuam
clementiam perpetuo pro-
pagandam, qui tuam fidem
cœlis in ipſis conſtitueris,
hunc in modum:

3 Percuſſi fœdus cum
deleſto meo, ſic jurans Da-
vidi meo cultori,

4 Ego tuam prolem in
æternum condam, tuum-
que ſolium in perpetuas
ætates conſtruam.

5 Ergo cœli ipſi tua mi-
racula, Jova, tuamque fi-
dem in ſanctorum cœtu
concelebrant.

6 Nam quis in æthere
cum Jovâ comparandus?

7 Quis Jovæ ſimilis eſt
in genere divorum?

8 Deus eſt in frequenti
ſanctorum concilio formi-
dandus, omnibuſque ſuis
ſtipulatoribus terribilis.

9 Jova Deus armipo-
tens, quis tibi par eſt? Jo-
va præpotens, qui tuâ fide
ſtiparis.

10 Tu ſuperbiæ maris
imperas, et fluctus cum at-
tollit coerces.

11 Tu Ægyptum clade
attriviſti; tuos hoſtes tuæ
lacerto potentiæ proſſi-
gans.

12 Tui ſunt cœli, tua et
tellus: mundum tu, et
quicquid eo continetur,
fundaviſti.

13 Aquilonem tu, me-
ridiemque creaviſti: in tuo
nomine ovabunt Tabor et
Hermon.

14 Tu lacertum robore
præditum, tu manum po-
tentem, tu dexteram habes
excellentem.

15 Tuum ſolium juſtitia
et æquitate aptum eſt: tibi
præſto adſunt benignitas
atque fides.

16 Beatus populus, qui
te, Jova, cantare nōrunt;
in tui vultus lumine gra-
dientur.

17 In tuo nomine geſti-
ent affidue; in tuâ ſeſe jac-
tantes juſtitia.

18 Nam tu eorum viri-
um ornamentum es, tuoque
favore cornu noſtrum eve-
hes.

19 Etenim Jova eſt no-
ſtrum propugnaculum, et
ſanctus Iſraëlitarum eſt Rex
noſter.

20 Tu aliquando per
prædictionem tuis piis pol-
licitus es in hanc ſenten-
tiam: auxilium heroi ac-
commodavi, electum ex
plebe extuli.

21 Naſtus ſum Davidem
meum

meum cultiorem, quem meo sacro oleo unxi.

22 Quem sic meâ manu stabiliam, sic meo lacerto confirmabo;

23 Ut eum non hostes superent, non iniqui homines opprimant;

24 Et ejus hostes ei contundam, et ofores evertam;

25 Meâque eum fide prosequar et benignitate; et in meo nomine ejus cornu evehetur:

26 Ejusque imperium mari, ejus dexteram fluminibus imponam.

27 Ipse me suum Patrem, Deumque, et suæ nomen salutis appellabit:

28 Ego quoque eum primogenitum efficiam, summum regum terrarum.

29 Perpetuo meam erga eum benignitatem retinebo, meumque fœdus ei fixum manebit:

30 Et ejus semen in æternum, ejus solum dum cœli durabunt propagabo.

31 Quod si ex eo prognati, relictâ meâ lege, non se gesserint, ut meæ sententiæ postulant;

32 Si, profanatis meis placitis, mea præcepta non conservaverint; eorum equidem noxam virgâ, eorum culpam plagis vindicabo.

33 Sed meam erga eum benignitatem non inter-

rumpam, neque fidem fallam.

34 Non meum fœdus violabo, non oris mei pronunciatum mutabo: semel per sanctitatem meam juro, Davidi non mentiturus;

35 Ejus semen æternum fore, ejusque solum ut solem apud me:

39 Utque lunam duraturum semper, ut sit testis fidus in æthere.

37 Atqui tu uncto repudiato et repulso irasceris:

38 Rescidisti quod tuo cultori pactus eras, ejus diademate humi prostrato;

39 Dirutisque omnibus ejus septis, ejus munitiones in ruinam redeigisti:

40 Prædæ est omnibus viatoribus, ostentui vicinis:

41 Extulisti ejus adversariorum dexteram, exhibarâsti omnes ejus hostes:

42 Ejus etiam ensis aciem retudisti, eum in proeliis non stabiliens;

43 Ei dignitatem abrogâsti, ejus solum in terram collidisti:

44 Ejus juventutis tempus decurtâsti, eum turpitudine vestiens.

45 Quousque tandem, Jova, latebis, irâ istâ quasi igne flagrans?

46 Memineris ego quantum sim ævi, quam frivolum creaveris omne genus hominum?

Y

47 Quis

47 Quis homo vivit, qui non sit mortem sensurus? qui sit animam suam ab orco vindicaturus?

48 Ubi est antiqua illa clementia, Domine, qui Davidi fidem interposito jurejurando dedisti?

49 Memento, Domine, ignominiae tuorum, quam ego penitus a tam multis populis perfero:

50 Quantâ ignominia tui hostes, Jova, quantâ ignominia tui uncti calces afficiant. Laudandus Jova in perpetuum: Amen, et amen.

M A T U T.

P S A L. XC.

Domine, tu nobis receptaculum es perpetuis seculis.

2 Tu, qui ante natos montes, ante formatam terram atque orbem, ab æterno in æternum Deus es.

3 Redigis homines in pulverem, et humanum genus redire jubes.

4 Nam apud te mille anni habentur pro hesterno die præterito, proque nocturnis excubiis.

5 Spargis eos, somnium sunt, ut mane gramen adolescit.

6 Mane florens adolescit, et vespere recisum arefcit:

7 Nam irâ tuâ consumimur, tuâ perturbati sævitia.

8 Tu vitia nostra in tuo conspectu, abdita nostra in tui vultûs lumine collocasti.

9 Etenim tota ætas nostra, irato te, cedit; finimus annos nostros dicto citius.

10 Ætatis nostræ spatium septuaginta terminatur annis; aut, ut sit bona valetudo, octoginta; quorum tamen potissima pars labores sunt, et incommoda: tam celeri sectione avolumus.

11 Quod si quis iræ tuæ vim nôrit, sævitia tua est prout tui reverentia est.

12 Ætatem metiri nostram sic ostende, ut mentem acquiramus sapientem.

13 Reconciliare, Jova, quid differs; et placare tuis.

14 Satiato nos mane tuâ clementiâ, et ovantes gaudebimus per omnem ætatem nostram.

15 Exhilara nos pro tempore, quo nos affligis; pro annis, quibus malum patimur.

16 Exhibeatur tuis opus, decusque tuum apud eorum natos.

17 Dominique Dei nostri voluptatem consequamur,

mur, et opus nostrarum manuum perage.

PSAL. XCI.

QUI habitat in præsidio Supremi, is deget in Omnipotentis umbrâ.

2 Statuam Jovam mihi esse fiduciam, et arcem, meumque Deum; illi confidam.

3 Is enim te a laqueo venatorio, ab exitiali peste defendet.

4 Te alâ suâ proteget, subque pennis ejus tutus eris; ejus fidei scuto atque parmâ.

5 Non tu nocturnos terrores, non volucres interdium sagittas formidabis;

6 Non pestem in caligine pervadentem, non meridie grassantem lueam.

7 Etiam si tibi ad lævam mille, ad dexteram decem millia occumbant, non modo id te non attinget.

8 Verumetiam tuis ipsius oculis aspicias, et videbis impiorum pœnas.

9 Quoniam tu, Jova, mihi es fiducia; in supremo tuum tibi asylum collocasti.

10 Nihil tibi mali accidet, neque clades tuam domum accedet.

11 Nam de te suis mandabit angelis, ut te, quocunque perges, tueantur.

12 Qui te manibus su-

stineant, ne pedem ad lapides offendas.

13 Pardos pervades et aspides; leones conculcabis, et dracones.

14 Quoniam mei percupidus est, eum liberabo: eum protegam, qui meum nomen agnoscat;

15 Et ab eo invocatus exorabor: ei in adversis adero, eum liberans et honorans.

16 Eum ævi longitudine satiabo, meamque ei salutem præstabo.

PSAL. XCII.

CONvenit te, Jova, concelebrare, tuumque, ô Supreme, nomen cantare;

2 Tuam clementiam mane, tuam fidem noctu prædicando;

3 Decachordo atque nablo, citharæque modulamine.

4 Sic enim me, Jova, tuis operibus delectas, ut ad manuum facta tuarum lætus exclamem:

5 O quam magna facta tua, Jova, quam profundæ sunt cogitationes!

6 Hoc nesciunt stupidi, hoc non intelligunt insani;

7 Ideo germinare impios sicut herbas, et omnes flores maleficos, ut in perpetuum intendant; te in sempiternum eccellente, Jova.

Y 2

8 Nam

8 Nam certe tui hostes, Jova, nam certe tui hostes perituri sunt; et profligandi omnes malefici.

9 Cum interea extolles velut unicornis meum cornu, viridique deliburus oleo;

10 Pœnas hostium meorum, et infestantium me improborum et oculis cernam, et auribus audiam.

11 Boni vero ut palmæ floreant, ut cedri in Libano proficiant.

12 Sati in domo Jovæ, in Dei nostri atriis floreant.

13 Et adhuc in senio pingues virentesque fœtificabunt;

14 Ut feratur æquum esse Jovam meum numen, iniquitatis expers.

V E S P E R T.

P S A L. XCIII.

JOVA regnat excellentiâ vestitus; vestitus Jova, accinctusque viribus.

2 Ita mundum habitabilem condidit ut sit immobilis.

3 A jactis mundi fundamentis conditum est tuum solium, qui es ab omni æternitate.

4 Edant licet flumina, Jova, edant flumina sonitum, edant suum flumina strepitum:

5 Tu tot aquarum sonitibus, tam insignibus maris fragoribus insignior es in sublimi, Jova.

6 Oracula tua certissima sunt; domum tuam decet, Jova, diuturna sanctitas.

P S A L. XCIV.

DEUS ultor Jova, Deus ultor affulge.

1 Invehere terrarum arbiter; redde superbis præmium.

2 Quousque impii, Jova, quousque exultabunt impii?

3 Intoleranda verba proferunt, insolescentes omnes malefici.

4 Populum tuum, Jova, atterunt; tuum patrimonium affligunt.

6 Viduas et peregrinos interimunt, et pupillos occidunt:

7 Et id videre Jovam, id Jacobidarum Deum negant intelligere.

8 Intelligite, ô hominum stupidissimi et insani: Ecquando sapietis?

9 Scilicet aurium fator non audiet? aut oculorum formator non cernet?

10 Scilicet gentium punitor non pœnas sumet? qui scire docet homines.

11 Jova scit hominum cogitationes esse vanas.

12 Beatus homo quem tu,

tu, Jova, corrige, tuamque legem doces;

13 Ut securum reddas a malis temporibus, dum cavatur impiis fovea.

14 Non enim destituet Jova suum populum, non deferet suum patrimonium:

15 Quin ad justitiam redeat judicium, quam sequantur omnes homines truci.

16 Quis confurget mihi adversus malignantes? quis mihi cum maleficis concreditur?

17 Nisi Jova mihi succurreret, periculum esset ne apud inferos habitarem.

18 Sed cum mihi pedem labefieri cogito, tua mihi, Jova, adminiculatur clementia.

19 In tot mei pectoris solitudinibus, tua mihi consolatio recreat animum.

20 Nihil enim tibi commune est cum folio sceleratorum, qui facinora patrant ex instituto:

21 Coeuntes contra justas animas, et innocentem sanguinem condemnantes.

22 Sed mihi Jova praesidio est; mihi Deus meus numen est, cui confidam:

23 Qui illis injuriam rependet, et ob ipsorum improbitatem perdet eos, perdet eos Jova Deus noster.

M A T U T.

P S A L. XCV.

A Deste, cantemus Jovam; resonemus numen salutare nobis.

2 Interpellemus eum celebrando, et cantionibus resonando.

3 Etenim Deus magnus est Jova, et rex omnium maximus deorum.

4 Ejus in manu terrae penetralia; ejus sunt montium altitudines.

5 Ejus est mare quod ipse fecit, siccumque suis is manibus formavit.

6 Agite, veneremur supplices, flexis ante Jovam creatorem nostrum genibus.

7 Is enim Deus noster est, et nos ejus gubernationis populus, ejusque procurationis oves.

8 Ejus vocem si hodie audieritis, nolite indurare corda vestra, ut in illo jurgio, ut in die tentationis in solitudine.

9 Cum me tentavere majores vestri, cum me probavere, quamvis meum vidissent opus.

10 Quorum generis ego quadraginta pertæsus annos, dixi, homines esse scordes, meaque ignaros viæ.

11 Iratus igitur juravi,
non esse in meam requiem
perventuros.

P L A L. XCVI.

CAntate Jovam novo car-
mine: cantate Jovam
totus orbis terrarum.

2 Cantate Jovam, ejus
nomen commendantes, e-
jusque tutelam quotidie
prædicantes.

3 Ejus gloriam in genti-
bus, ejus miracula in om-
nibus narrate nationibus.

4 Nam maximus est Jo-
va, et laudabilissimus, om-
niumque deorum formida-
bilissimus.

5 Omnes enim cætera-
rum nationum dii deastri
sunt: at Jova cælorum
conditor est.

6 Quem penes est ma-
jestas, et autoritas, cujusque
in sacrario potentia est at-
que decus.

7 Tribuite Jovæ, ô po-
pulorum genera, tribuite
Jovæ gloriam atque poten-
tiam:

8 Tribuite Jovæ nomi-
ni gloriam, et munera fe-
rentes venite in ejus atria.

9 Veneramini Jovam
cum decenti sanctimonîa:
hunc contremiscite, uni-
versus orbis terrarum.

10 Dictitate per gentes,
Jova regnat; is qui mun-
dum condidit immobilem,

populos ex æquo judica-
turus.

11 Gaudeant cœli, ex-
ultetque tellus: intonet ma-
re, et quod eo continetur.

12 Gestiat et omnis a-
ger, et quicquid in eo con-
tinetur; tum omnes sylva-
rum arbores ovabunt in
conspectu Domini.

13 Venit enim Jova, ve-
nit judicatum terras; or-
bem juste et populos fide-
liter judicaturus.

P S A L. XCVII.

JOVA regnat, exultet tel-
lus, lætentur tot insu-
læ.

2 Nube circumdatus et
caligine, solum habet ex
justitiâ et æquitate aptum.

3 Eum præcedet ignis,
ejus hostes undique inflam-
mans.

4 Illustrârunt orbem e-
jus fulgura, quo viso, terra
concutitur.

5 Montes ut cera lique-
scebant adventu Jovæ, ad-
ventu Domini totius terræ.

6 Ejus prædicârunt ju-
stitiam cœli: ejus gloriam
viderunt omnes nationes.

7 Pudeat omnes simu-
lachricolas, de deastris glo-
riantes: eum veneramini
omnes dii.

8 Quo audito, gaudebat
Sion; lætabantur Judææ
puellæ, propter tua, Jova,
judicia.

9 Qui toto orbe terrarum summus, deorum omnium longe supremus es.

10 Odio habete malum, amatores Jovæ, qui piorum suorum vitas tuetur, eos ab impiorum manu defendens.

11 Lux feritur justis, et mente probis gaudium.

12 Gaudete justi in Jovâ, ejus sanctam celebrantes memoriam.

V E S P E R T.

P S A L. XCVIII.

CAntate Jovam novo carmine, quippe qui mira fecit.

2 Suâ sibi dexterâ, suo sacro brachio victoriam peperit.

3 Ostendit Jova suam victoriam, in oculis gentium suam patefecit justitiam :

4 Memor suæ erga domum Israëliticam mansuetudinis, atque fidei, spectantibus Dei nostri victoriam omnibus terrarum finibus.

5 Resonate Jovam, totus orbis; prorumpite, ovate, et cantate :

6 Cantate Jovam citharâ, citharâ, et canorâ voce :

7 Buccinis et tubæ sonitu personate ante regem Jovam.

8 Reboët et mare, et quod eo continetur; orbis et ejus habitatores :

9 Ipsi manibus plaudant omnes, simulque montes ovent in adventum Jovæ; qui venit judicatum terras :

10 Orbem juste, et populos judicaturus ex æquo.

P S A L. XCIX.

JOVA regnat, contremiscant licet populi; cherubis infidet, etsi commoveatur tellus.

2 Jova in Sione adeo magnus est, omnes ut populos superemineat.

3 Celebrabunt magnum istud et terribile nomen, quod sanctum est.

4 Regis quidem potentia jus amat: tu æquitatem constituis, tu jus, æquumque facis apud Jacobæos.

5 Extollite Jovam Deum nostrum, ejusque pedum subsellium veneramini, qui sanctus est.

6 Moses et Aharon ex ejus sacerdotibus, et Samuel ex ejus nomen invocantibus, Jovam invocantes exorabant;

7 Eosque ipse in columnâ nubis alloquebatur, conservantes oracula et institutionem ipsis ab eo traditam.

8 Tu, Jova Deus noster, exaudiebas eos, ab iis exoratus;

ratus ; tamen eorum facta ultus es.

9 Extollite Jovam Deum nostrum, eumque in sancto monte veneramini ; nam sanctus est Jova Deus noster.

P S A L. C.

Personate Dominum, totus orbis : servite Domino cum lætitiâ : venite in ejus conspectum cum modulis.

2 Cognoscite Dominum Deum esse : ab ipso, non a nobis ipsis facti sumus, ejus populus, ejusque pascui oves.

3 Ingredimini ejus portas cum commendatione, atria cum laudibus : eum celebrantes, ejus nomen collaudantes.

4 Nam bonus est Jova, perpetuæ clementiæ, et sempiternæ fidei.

P S A L. CI.

Clementiam, jusque causam, te, Jova, cantans.

2 Innocentiæ viam prudenter insitam.

3 Quando ad me venies, sincerâ me mente geram in meâ familiâ.

4 Non mihi nequitiam proponam : maleficientiam sic exosus, ut apud me non hæreat.

5 Perversa mens a me facesset, ignaro mali.

6 Detrahentes occulte alteri evertam.

7 Supercilium et animi elationem non feram.

8 Regionis fidelissimos quosque in oculis fero, quos mihi contubernales habeam.

9 Qui se gerit innocenter, is mihi ministrabit.

10 Non manebit domus meæ perfidiosus : non falsiloquus consistet ante meos oculos.

11 Mature evertam omnes regionis impios, ut excindam ex Jovæ civitate omnes maleficos.

M A T U T.

P S A L. CII.

O Jova, audi meas preces, et meam admitte querimoniam.

2 Noli tuum mihi vulnibus abdere, cum versor in angustiis : præbe mihi aurem, invocanti protinus exoratus.

3 Nam mea quasi fumus evanescit ætas, meaque membra veluti torris arescunt.

4 Cor mihi velut ista siccatur herba, immemori capiendi cibi.

5 Tam gemebunda est mea vox, ut mihi adhæreant ossa carni.

6 Re-

6 Refero pelicanum solitudinis; sum tanquam bubo vastitatum.

7 Pervigilo, qualis est solus in tecto passerulus.

8 Quotidianâ me ignominia afficiunt hostes mei, et in me debacchantes conjurant:

9 Adeo ut pulvere pro pane vescar, meamque portionem fletu diluam;

10 Ob tuam sævitiam atque iracundiam, qui me sublatum abjeceris.

11 Ætas mea umbræ modo inclinât, me herbæ ritu arescente.

12 At tua, Jova, qui manes æternus, sempiterna erit memoria:

13 Tu autem exurgens misereberis Sionis; nam tempus, nam ejus miserandi venit occasio.

14 Desiderant enim tui cultores ejus lapides, ejus miserti pulveris.

15 Ita gentes tuum, Jova, nomen; ita omnes terrarum reges tuam revere buntur gloriam:

16 Quum instauraverit Jova Sionem, in suâ conspicuus gloria,

17 Et sollicitorum preces non aspernatus, eorum orationem respexerit,

18 Scribetur hoc ad posteritatem, hominesque futuri Jovam collaudabunt:

19 Qui Jova de suo sublimi fano despexerit, de cœlis terras aspiciens,

20 Audiendo victorum gemitus, solvendo morti destinatos,

21 Ut Jovæ nomen in Sione, ut Jovæ laus Hierosolymis prædicetur,

22 Cum populi eodem, regnaque ad Jovam colendum convenerint.

23 Quem equidem meas vires in vitæ cursu affligentem, meum ævum decurantem,

24 Sic alloquor, Mi Deus, noli me in mediâ ætate tollere, tu qui annis sempiternus;

25 Olim terram fundâsti, cujusque manuum opus sunt cœli:

26 Et illi quidem peribunt, te permanente; omnesque tanquam indumentum inveterascent;

27 Vestis in modum, te mutante, obsolescent: tu autem immutabilis annorum es infinitorum.

28 Tuorum cultorum nati perdurabunt, eorumque stirps erit apud te stabilis.

PSAL. CIII.

Collauda, anima mea, Jovam; et totum meum pectus sacrum ejus nomen.

2 Collauda, anima mea, Jovam,

Jovam, tot ejus beneficiorum haud immemor;

3 Qui tuis tot vitiis ignoscens, tuos tot morbos sanat;

4 Qui vindicat ab interitu tuam vitam, clementiâ te et misericordiâ coronans;

5 Qui bonis tuas satiat maxillas, tuam quasi aquilæ juventam renovans.

6 Qui Jova æquum, justque facit omnibus fraude oppressis.

7 Qui suas Mosi vias, qui suam naturam ostendit Israëlitis.

8 Misericors et exorabilis Jova, irâ tardus, clementiâ multus:

9 Non perpetuo rixatur, non semper injuriæ memor est:

10 Non nos pro nostris peccatis tractat, non nos ut digna sunt nostra vitia remuneratur.

11 Quin quantum terras supereminet cœli, tantum excellit ejus erga ipsius reverentes clementia.

12 Quantum distat oriens ab occidente, tantum removet a nobis delicta nostra.

13 Ut miseretur filiorum pater, sic Jova sui reverentium.

14 Novit enim conditionem nostram, memor nos esse pulverem.

15 Hominis ætas similis est graminis: floret ut flos terrestribus;

16 Qui a vento invasus nusquam est, eumque suus amplius nescit locus.

17 At Jovæ clementia ab æterno durat in æternum erga ejus reverentes, et justitia erga natos nato- rum;

18 Erga ejus fœderis conservantes, et obeundorum ejus placitorum memores.

19 Qui Jova solum sibi composuit in cœlis, regno suo omnibus imperans.

20 Collaudate Jovam ejus angeli virtute præstantes, ejus exequentes jussa, auditis ejus mandatis.

21 Collaudate Jovam, omnis ejus exercitus, ejus ministri ejus facientes voluntatem.

22 Collaudate Jovam universa ejus opera, in universis ejus imperii locis: collauda, anima mea, Jovam.

V E S P E R T.

P S A L. CIV.

Collauda, anima mea, Jovam: Jova mi Deus, perquam magnus es, autoritate vestitus et majestate.

2 Qui, lumine quasi veste

ste indutus, cœlos tanquam velum intendis.

3 Tuas aulas in aquis contabulas, et, nubium vehiculo utens, venti alis incedis.

4 Facis tibi ex spiritibus nuncios, ex igne flammanti ministros.

5 Terram in suis basibus ita fundâsti, ut nullo commoveatur ævo.

6 Quam cum profundo tanquam veste operuisses, super montes stabant aquæ.

7 Quæ aquæ, te increpante, fugerunt, ad tui tonitruï sonum perterritæ.

8 Summos montes ascendunt, et in valles infra positas descendunt; in locum scilicet sibi a te destinatum.

9 Eis tu terminum statuisti, quem non transeant; neque terras iterum operiant.

10 Emitteris fontes in flumina, quæ montes intermeent:

11 Unde omnia terrestria bibant animalia, et onagri sitim extinguant.

12 Ad ea cœlestes habitabunt volucres, de mediis vocem frondibus emittentes.

13 Tu, montes ex tuis irrigans fornicibus, terram tuorum operum fructu exaturas.

14 Gramina pecudibus germinare facit, et herbas ad usum hominum;

15 Ut eliciat ex terrâ victum, et vinum, quod hominum exhilaret animos; et oleum, quo nireant facies, et panem, qui hominum corda sustentet.

16 Saturantur et arbores Jovæ, Libonî cedri ab eo satæ:

17 Ubi nidulentur aviculæ, et in pinis ædificans ciconia.

18 Montes ardui ibicibus, rupes cuniculis perfugio sunt.

19 Tu lunam statorum temporum causâ fecisti, solemque peritum occasûs sui.

20 Si tenebras inducis, fit nox, in quâ omnia sylvestria gradiuntur animalia:

21 Leones ad prædam frementes, et a Deo pabulum sibi petentes.

22 Oritur sol, sese recipiunt, inque suis lustris recubant.

23 Prodit homo ad opus munusque suum, usque ad vesperum.

24 O quam multa sunt opera tua, Jova! qui cuncta sapienter fecisti, cujus rerum plena tellus est.

25 Tum vastum illud, lateque patens pelagus; ubi natantia sunt innume-

ra, animantes minutæ simul et magnæ :

26 Illac eunt naves, cum balænâ illâ, quam Tu, ut in eo ludat, condidisti.

27 A te pendent omnia, ut eis suo tempore passum suppedites :

28 Quem, te dante, colligunt ; te manum aperiente, satiantur bonis.

29 Si faciem tuam abdis, conturbantur ; si eorum spiritum comprimis, expirant, et in suum pulverem redeunt.

30 Si spiritum tuum emittis, recreabuntur, et terræ faciem renovabis.

31 Durabit Jovæ gloria in æternum ; lætante Jovâ suis factis :

32 Cujus aspectu tellus concutietur, tactu montes fumabunt.

33 Canam Jovam dum vivam : cantabo Deum meum, donec ero :

34 Cui dum mea placeat oratio, in Jovâ lætabor.

35 Cum interea scelerati omnino ex orbe tollentur, et impii jam nusquam erunt : collauda, anima mea, Jovem. Halleluja.

M A T U T.

P S A L. CV.

Celebrate Jovam, ejus et nomen invocantes,

et opera ejus in populis demonstrantes.

2 Hunc canite, hunc cantate, tot ejus miracula meditantes.

3 Hujus in sancto nomine vos jactate, gaudentibus animis cupidorum Jovæ.

4 Studete Jovæ, ejusque potentia, ejus vultum requirentes continenter.

5 Recolite quæ edidit miracula, prodigia, et latus ab eo sententias :

6 O Abrahami stirps, ejus cultoris : O Jacobo prognati ejus electo.

7 Is Jova Deus noster est, cujus jura toto patent orbe terrarum :

8 Memor in æternum sui fœderis, rei quam in mille secula mandavit ;

9 Quod cum Abrahamo percussit, quod Isaaco jurejurando confirmavit ;

10 Idque Jacobo statuto, Israëlî pacto statuit æterno,

11 Promittens sese eis Chananæam daturum terram, eorum patrimonii sortem.

12 In quâ cum essent exigui numero, pauci, et ii peregrini ;

13 Cumque ex aliis gentibus ad alias, ex aliis regnis ad alias migrarent nationes ;

14 Non permisit eis a quoquam

quoquam injuriam fieri; quin eorum causâ animadvertit in reges.

15 Nolite meos unctos tangere, meisve nocere vatribus.

16 Deinde, cum in eâ regione famem excitâisset, fracto omni alimentorum adminiculo;

17 Præmisit illis hominem, in servitutem venditum Josephum:

18 Cujus pedes compedibus vexati, cujus anima tentata ferro est;

19 Usque ad id tempus, quo venit quod erat de eo decretum; eumque Jovæ jussu exploratum,

20 Rex hominum dominator eruendum, solvendumque curavit:

21 Et domûs suæ dominum, omniumque suarum facultatum gubernatorem constituit;

22 Ut et procures ejus arbitrato suo cogeret, et senatores erudiret.

23 Ergo venit Israël in Ægyptum, peregrinatus est Jacobus in terrâ Chamæâ.

24 Atque ille populum suum ita fœcundavit, ut eum supra ipsius hostes augeret;

25 Quorum animos ad populi sui odium convertit, et ad suos cultores circumveniendos.

26 Tum Mosem cultorem suum, et a se delectum Aharonem misit;

27 Qui apud illos mandata ab eo ostenta et prodigia ediderunt in terrâ Chamæâ.

28 Tum tenebrarum obscuritatem invexit, illis ejus mandata detrectantibus.

29 Mutavit illorum aquas in sanguinem, eorûmque pisces necavit.

30 Scatuit eorum terra ranis etiam in ipsorum penetralibus regum.

31 Jussit et insecta provenire, et pediculos in omnibus eorum finibus.

32 Eis pluvie loco grandinem, flammantesque immisit ignes in eorum terram.

33 Et eorum vites ficulque contudit, arboreseque finium eorum perfregit.

34 Jussit et locustas, bruchosque existere innumerales; qui omnes in eorum territorio herbas, terræque fruges perederunt.

35 Occidit et omnia in eorum regione primogenita, omnis eorum virilitatis primordium.

36 Atque ita suos aurum argentumque ferentes eduxit, nemine in eorum tribubus impedito:

37 Gaudentibus eorum
Z emi-

emigratione Ægyptiis, utpote eorum terrore perculsis.

38 Ille nubem explicuit in operimentum, ignemque ad noctu prælucendum.

39 Petentibus coturnices invexit, eosque cœlesti pane satiavit.

40 Cautem disclufit, unde, scatente lymphâ, manavit per deserta fluvius.

41 Meminerat enim quid Abrahamo cultori tuo sancte promississet.

42 Igitur populum suum cum lætitiâ, delectos suos cum cantu eduxit;

43 Eisque gentium aliarum terras, eis populorum laborem dedit possidendum;

44 Ut ejus decreta, legesque tuerentur et conservarent.

V E S P E R T.

P S A L. CVI.

Celebrate Jovam, qui bonus, qui æternæ est clementiæ.

2 Quis Jovæ virtutes, quis omnes fando laudes exprimat!

3 Beati qui jus tuentur, qui æquum faciunt omni tempore.

4 Memento mei, Jova,

pro tuo erga tuos favore: affice me tuâ salute:

5 Ut electorum tuorum bona videam, ut tuæ gentis voluptate fruar, cum tuâ glorians hæreditate.

6 Peccavimus cum majoribus nostris, vitiose et impie egimus.

7 Majores nostri in Ægypto tua miracula non rite perpenderunt, tuorumque tot beneficiorum immemores, in orâ maris rubri rebellârunt.

8 Et tamen eos propter suum nomen conservavit, ut suam ostenderet potentiam.

9 Increpitoque, et exiccato mari rubro, per profunda duxit tanquam per sylvam;

10 Et ab adversariorum manu defendit, ab hostium manu vindicavit:

11 Cum interim eorum hostes sic obruti fuerint aquis, ut ex eis ne unus quidem superfuerit.

12 Itaque illi ejus dictis credentes ejus cecinere laudes.

13 Sed ejus factorum protinus obliti, non expectato ejus consilio;

14 Capti cupidine in sylvis, Deum in solitudine tentârunt:

15 Qui eis ita postulata dedit, ut eis vitæ luem immiserit.

16 Item

16 Item inviderunt Mosi in castris, et Aharoni Jovæ sacro.

17 Itaque tellus hians Dathanem devoravit, Abiramique gregem obruit:

18 Et, incenso in eorum cœtum igne, impios flamma combussit.

19 Præterea fecêre vitulum in Horebo, conflatumque venerati sunt;

20 Gloriam suam ita permutantes cum herbivori bovis imagine:

21 Obliti sui conservatoris Dei, qui tam magna in Ægypto,

22 Tam mira in terrâ Chamæâ, tam horrenda ad mare rubrum fecerat.

23 Itaque statuit eos extinguere, nisi Moses ejus electus eum interpellâset in illâ strage, ut ejus sævitiam ab illorum internecione retraheret.

24 At illi tam elegantem terram aspernati sunt, ejus dictis non credentes:

25 Et, in suis murmurantes tabernaculis, Jovæ dicto audientes non fuêre.

26 Ergo ille manum illis attulit, eos per sylvas sternendo;

27 Eorumque progeniem per gentes dejiciendo, et eos dispergendo per terras.

28 Itemque, cum Baale Phegore copulati, mortuales polluxêre victimas:

29 Quibus eorum moribus irritato Deo, grassata in eos clades est;

30 Cum quidem extitit Phinees, ad cujus preces cohibita clades est;

31 Id quod ei justitiæ datum est, in omnem seculorum perennitatem.

32 Adhæc ei ad aquam jurgii moverunt iram, adeo ut Mosi nocuerit eorum culpâ:

33 Nam, per eos offensus animo, perperam verba fecit.

34 Non delevêre nationes, quas eis Jova jusserrat;

35 Sed cum cæteris gentibus permixti earum facta didicerunt:

36 Adeo ut earum statuas colerent, quæ eis fuêre detrimento; suosque filios et filias sacrificarent cacodæmonibus:

37 Atque infontem etiam funderent sanguinem, videlicet liberum suorum, quos Chananæorum immolavêre statuis, quo sanguine contaminata terra est.

38 Ad hunc modum suis factis polluti, et moribus meretricati sunt.

39 Iratus igitur suo populo Jova suam abhorruit hæreditatem;

40 Et illos, gentibus in potestatem traditos, inimicorum

micorum imperio subjecit :

41 A quibus hostibus vexati sunt, et sub eorum ditionem subjuncti.

42 Ille eos sæpè numero liberavit, cum ipsi suo consilio ei adversarentur, suæque culpâ attenuarentur :

43 Et in adversis respexit rebus, auditis eorum querelis.

44 Memorque fœderis quod ipsi cum eis intercedebat, reconciliatus est pro suâ singulari clementiâ ; et in eos misericordiam commovit omnium, apud quos erant captivi.

45 Serva nos, Jova Deus noster, et ex cæteris gentibus collige ; ut tuum sanctum celebremus nomen, in tuis nos laudibus jactantes.

46 Collaudetur Jova Deus Israëlitarum per omnem æternitatem, dicatque populus omnis, Amen.

M A T U T.

P S A L. CVII.

Celebra Jovam, qui bonus, qui æternâ est clementiâ.

2 Prædicent illum qui redempti sunt a Domino, quos ille vindicavit e manu opprimentium :

3 Et diversis ex terris, ex oriente, occidente, septentrione atque mari collegit :

4 Per sylvas et avia loca errabant, oppidum quod incolatur non inventientes ;

5 Famelici et sitibundi, animoque erant anxii.

6 In eâ angustîâ tum Jovam invocabant, et ille eos asserebat ex periculis :

7 Rectâ viâ eos eo deducebat, ut in oppidum venirent, quod habitetur.

8 Celebrant illi Jovæ clementiam et miracula apud hominum genus :

9 Qui satiaverit indigos, bonisque repleverit famelicos ;

10 Qui in tenebris et funestâ nocte sedent, miserîâ et ferro contriçti.

11 Quoniam supremi Dei dictis et consilio contumeliose adversati sint ;

12 Quorum ille mentes labore domat, quique jacent indefensi.

13 In eâ tum angustîâ Jovam invocabant, et ille eos asserebat ex periculis :

14 Nam eos ex tenebris et funestâ nocte eripuit, abruptis eorum vinculis.

15 Celebrant illi Jovæ clementiam et miracula apud hominum genus :

16 Qui ostia perruperit ærea, ferreaque claustra perfregerit.

17 Vesani

17 Vefani propter peccandi consuetudinem, propterque sua vitia torquentur :

18 Animo cibum omnem ahhorrentes, ad lethi portas appellebant.

19 In eâ tum angustîâ Jovam invocabant, et ille eos afferebat ex periculis :

20 Suoque jussu sanandos curabat, et ab interitu liberandos.

21 Celebrent illi Jovæ clementiam et miracula apud hominum genus ;

22 Faciantque grati animi sacrificia, ejus opera cum cantu narrantes.

23 Qui navibus in mare descendunt, negotia in vastis exercentes aquis ;

24 Ii Jovæ facta et miracula vident in profundo :

25 Nam ille suo jussu ventum excitat tempestuosum, quo fluctus maris attollente ;

26 Ascendunt in cœlum, descendunt in gurgites, animis in tanto malo fatiscientibus :

27 Vacillant et titubant ebriorum more, absumptâ omni eorum peritiâ.

28 Quod si in eâ angustîâ Jovam invocant, ille eos eripit ex periculis ;

29 Tempestatem tranquillans, illosque fluctus sedans :

30 Quâ illi tranquillitate læti, ab eo in optatum

ducuntur portum.

31 Celebrent illi Jovæ clementiam et miracula apud hominum genus ;

32 Eum in hominum cœtu extollentes, et in senum confessu collaudantes :

33 Qui fluvios in sylvam, aquarum scatebras in loca siticulosa ;

34 Terram fertilem in saltam redigit, ob scelus incolarum.

35 Qui solitudinem redit aquâ stagnantem, aridumque solum lymphis scatens ;

36 Ibiq; famelicos collocat, qui habitandum condant oppidum,

37 Agros conferant, vineas pangant fructuosum edituras proventum :

38 Atque eos ille multum fœcundans auget, nec minus eorum pecus ;

39 Cum oppressi, malorum necessitate et mœrore, fuissent diminuti ;

40 Etsi eos finat primum injuriis affici, et per devia, sentaque loca errare ;

41 Pauperes tamen a calamitate protegit, tractans eos tanquam famulos suos, tanquam oves suas.

42 Id quod videntes prohibe lætabuntur, cum omnis improbitas obmutescat.

43 Qui sapiet, hæc observabit, et intelliget beneficia Jovæ.

V E S P E R T.

P S A L. CVIII.

Composito sum animo, Deus, composito sum animo ad canendum atque cantandum meâ linguâ, quæ mea est gloria.

2 Expergiscere, nablum et cithara, expergiscar primo mane.

3 Celebrabo te apud nationes, Jova ; te apud populos cantabo :

4 Tuæ enim clementiæ magnitudo cælos exuperat, tua fides attingit æthera.

5 Evehere supra cælos, Deus, cujus gloria toto patet orbe terrarum :

6 Ut evadant tui dilecti, conserva nos istâ dexterâ, mihi exoratus.

7 Promisit Deus in suo fano, quo læter : Dividam Sichemam, vallemque Sochotha dimetiar.

8 Meus est Galiadus, meus Manasses, et Ephraïmus mei capitis firmamentum ;

9 Juda meum est imperium ; Moabus meæ lebes lotionis ; ad Idumæum jaci-am meum calceamentum ; in Palæstinam adorem fobabo.

10 Quis me ad urbem

fisset munitam ? quis me perducet ad Idumæum ?

11 Cum tu nos, Deus, rejeceris ; neque cum nostris proficiscare copiis.

12 Fer nobis auxilium contra periculum ; quando vana est humana defensio.

13 Per Deum fortia patrabimus, eo nostros protegente perduelles.

P S A L. CIX.

O Deus, mea laus, ne dissimula : nam impium perfidumque os in me aperitur :

2 Adversum me loquitur lingua mendax ; verbis circumfessus inimicis oppugnor immerito :

3 Pro amore meo infestor, itaque comprecatione usus :

4 Maloque pro bono, et odio pro meo amore afficior.

5 Præfice ei impium, eique Satan ad dexteram astet :

6 Cum judicabitur, abeat damnatus, ejusque preces ei sint crimini :

7 Sit ejus ætas brevis, ejus munus excipiat alius :

8 Sint ejus nati pupilli, et uxor vidua :

9 Errantesque mendicent ejus liberi, indigentes, utpote derelicti :

10 Irreriat creditor omnes

nes ejus facultates, ejusque labore parta diripiant alieni :

11 Ne sit qui eum benignitate prosequatur, ne sit qui ejus pupillorum miferescat :

12 Sit posteritas illius excidio obnoxia, in posterum deletorum nomine :

13 Recolatur ejus parentum culpa apud Jovam; nec ejus matris crimen oblietur :

14 Illosque semper habens propositos Jova, extirpet ex terris eorum memoriam.

15 Quandoquidem, exercendæ beneficentiæ immemor, hominem inopem, pauperem, animoque ægrum persequitur ad necem.

16 Et postquam infelicitatem amat, ea contingat ei; postquam felicitate non delectatur, faceffat ab eo.

17 Vestiebatur infelicitatis amictu, quæ ut aqua in ejus viscera, ut oleum in artus penetrabit :

18 Sit ei pro vestis amictu, proque cinctu jugiter cingendo.

19 Hæc merces a Jovâ meis adversariis eveniat, meæque vitæ perniciem cogitantibus.

20 Tu vero, Jova Domine, transige meum negotium propter tuum nomen; pro tuæ beneficentiæ bonitate.

21 Libera me, nam inops et pauper ego sum; cor in pectore faucium habens.

22 Ut inclinans umbra discedo, locustarum more stridens.

23 Genua mihi labant præ inediâ, meo corpore defectu pinguetudinis tabente.

24 Sumque illis probro, qui me spectantes motu capitis derident.

25 Succurre mihi, Jova mi Deus, conserva me pro tuâ clementiâ :

26 Ut sciatur hoc opus esse tuum; hoc te, Jova, fecisse.

27 Detestentur illi, tu faveas; eisque turpiter confutatis, tuus ego gaudeam.

28 Vestiantur adversarii mei ignominiâ, suæque turpitudinis pallio induantur.

29 Agam Jovæ gratias ingentes hoc ore, et eum in frequenti coronâ laudabo :

30 Nam pauperi dexter astabit, eum ab ejus vitæ condemnatoribus defendens,

M A T U T.

P S A L. CX.

AIT Jova Dominomeo,
Sede ad meam dexteram,
donec tuos hostes effecero
scabellum pedum tuorum.

2 Sceptrum tuæ potentiae
mittet ex Sione Jova;
dominare ergo inter hostes
tuos.

3 Quâ in die copias educes
tuas; aderit tibi tuus
populus, oblationibus
voluntariis te sanctissime
colens: ex utero auroræ
habebis rorem generationis
tuæ.

4 Juravit Jova, non mutaturus
sententiam, te sacerdotem
esse in æternum, ad rationem
Melchisedeci.

5 Dominus tibi dexteram
cum irascetur, reges obtruncabit.

6 Ulciscetur gentes cum
vastâ strage corporum; et
capita obtruncabit, quæ
multis regionibus præfunt.

7 Ex torrente bibet in viâ,
atque ideo caput extollet.

P S A L. CXI.

Celebrabo Jovam toto
corde in proborum
concilio, atque cœtu.

2 Magna sunt facta Jo-

væ, studenda quibuscunque
placent.

3 Ejus et opus auctoritatis
et majestatis est, et
justitia stat in æternum.

4 Famam sibi suis comparavit
miraculis, exorabilis et
misericors Jova.

5 Prædam dedit sui metuentibus,
memor semper suæ
pactionis.

6 Factorum suorum vim
suis ostendit, ut iis gentium
possessionem tribuat.

7 Ejus manuum opera
vera atque æqua sunt; fida
sunt ejus omnia mandata;

8 Fixa ad perpetuitatem,
in fide et æquitate
constituta.

9 Redimendos curavit
suos; sanxit in æternum
suum foedus; sanctum et
terribile nomen habens.

10 Sapientiæ caput est
Jovæ metus; recte sapiunt,
hæc quicunque præstant,
quorum laus æterna
manet.

P S A L. CXII.

BEatus homo qui Jovam
reverens, ejus præceptis
multum delectatur.

2 Potens in terris erit
ejus progenies: genus
proborum fortunabitur.

3 In ejus domo erunt
opes et divitiæ, ejus liberalitate
in perpetuum manente.

4 Justo lux oritur in tenebris, is mansuetus, misericors et liberalis est.

5 Vir bonus miseretur et commodat, sua verba judicio temperabit.

6 Nunquam enim commovebitur, eritque benefici hominis æterna memoria.

7 Malorum auditu non terrebatur, tutum animum habens Jovæ fiduciâ.

8 Adeo fixo animo est, ut nihil formidet, quin visurus sit hostium suorum poenas.

9 Dispersit largiens pauperibus; durat semper ejus liberalitas, ejusque cornu extolletur gloriose.

10 Id quod videntes impii sic ægre ferent; ut dentibus frendentes contabescant, eorumque cupiditas peribit.

PSAL. CXIII.

L Audate, ô Jovæ cultores; laudate Jovæ nomen.

2 Commendetur Jovæ nomen, deinceps in perpetuum.

3 Ab ortu solis ad occasum, laudabile Jovæ nomen est.

4 Excellit gentes omnes Jova; et majestas ipsius cœlo sublimior est.

5 Quis est Jovæ Deo nostro conferendus qui rebus summis præest, se tamen

ita demittit ut inspiciat quæcunque sunt in cœlo et in terrâ?

6 Is tenuem excitat ex pulvere, pauperem allevat ex fimo:

7 Eum inter præcipuos collocans, inter præcipuos suorum.

8 Sterili familiam conciliat; liberos, quibus mater gaudeat, condonat.

VESPERT.

PSAL. CXIV.

CUM Israëlitæ ex Ægypto, cum Jacobæa domus emigraret ex populo barbaro,

2 Judæi Deo fuere sanctitati, et Israëlitæ potestati.

3 Quo viso, mare fugit; et Jordanis retrocessit.

4 Montes arietum, colles ove natorum ritu exiluerunt.

5 Quid tibi acciderat, mare, ut fugeres; quid tibi, Jordanis, ut retrocederes?

6 Quid vobis, montes, ut arietum; quid vobis, colles, ut ove natorum ritu exiliretis?

7 Ad domini præsentiam contremisce, tellus, ad Dei Jacobæorum præsentiam;

8 Qui petram in aquæ stagnum,

stagnum, caudem in aquæ fontem convertit.

P S A L. CXV.

NE nobis, Jovæ, ne nobis, sed tuo nomini gloriam tribue; ob tuam benignitatem atque fidem.

2 Cur enim dicant Gentiles, Ubi, quæso, est Deus ipsorum?

3 Atqui Deus noster est in cœlis, quicquid ei libet faciens.

4 Illorum simulachra argentum, aurumque sunt, humanarum opus manuum.

5 Os habent, neque loquuntur; oculos habent, neque vident:

6 Aures habent, nec audiunt; nares habent, nec olfaciunt:

7 Manus habent, neque tangunt; pedes habent, nec ambulant; nihil suo guttore sonant.

8 Tales sunt qui ea faciunt, quicunque eis confidunt.

9 Vos, Israëlitarum, confidite Jovæ; quorum ille præsidium et propugnaculum est.

10 Vos domus Aharonis, confidite Jovæ; quorum ille præsidium et propugnaculum est.

11 Vos Jovæ reverentes, confidite Jovæ; quorum

ille præsidium et propugnaculum est.

12 Jovæ nostrum memor fortunabit, fortunabit Israëlitis domum, fortunabit Aharonis domum:

13 Fortunabit Jovæ reverentes, parvos juxta atque magnos.

14 Amplificabit Jovæ vos, vos, vestrosque natos.

15 Favorabiles estis Jovæ, cœli, terræque creatori.

16 Cœli cœlorum sunt Jovæ, terram dedit hominum generi.

17 Te, Jovæ, non mortui collaudabunt; nec ulli ad silentium digressi:

18 Sed nos Jovam commendabimus, deinceps in sempiternum. Halleluja.

M A T U T.

P S A L. CXVI.

AMO Jovam, qui meam supplicem vocem exaudiverit:

2 Quoniamque mihi aurem præbuit, ideo eum per omnem vitam invocabo.

3 Cum me mortis lora circumdarent, angoresque sepulchri invasissent:

4 Cum in periculum et solitudinem incidissem, Jovæ nomen invocavi: Obsecro, Domine, libera hanc animam:

5 Exorabilis iustusque Jova, Deus noster misericors.

6 Custos Jova simplicium, me conservavit afflictum.

7 Redi, anima mea, ad tuam quietem, postquam tibi Jova benefecit :

8 Siquidem tu animam meam a morte, oculos a lachrymis, et a casu liberavisti pedes.

9 Versabor apud Jovam in vivorum terris.

10 Credidi, ideoque loquar, at magnopere vexabar : atque in hâc trepidatione dixi, omnem hominem esse fallacem.

11 Quid Jovæ rependam, pro tot ejus adversum me meritis ?

12 Poculum sumam salutis ; Jovæ nomen invocans.

13 Jovæ mea vota solvam, idque ejus omni populo præsentem : qui suorum mortem piorum tanti ducat.

14 Euge, Jova, nam ego servus tuus ; ego servus tuus, sum ancillæ tuæ filius ; tu mea rupisti vincula.

15 Tibi sacrificium animi grati faciam ; Jovæ nomen invocans.

16 Jovæ mea vota solvam, idque ejus omni populo præsentem ; in atriis

templi Jovæ, in medio tui, Hierosolyma. Halleluja.

PSAL. CXVII.

LAudate Jovam, gentes omnes ; hunc celebrate, nationes omnes :

2 Jovæ enim erga nos beneficium cumulativius indies augetur, ejusque fides est æterna. Halleluja.

PSAL. CXVIII.

Celebrate Jovam, qui bonus, qui æternâ clementiâ est.

2 Dicant nunc Israëlitarum, Jovam esse bonum, ejusque clementiam esse æternam.

3 Dicat Aharonis domus, ejus æternam clementiam.

4 Dicant Jovæ reverentes, ejus æternam clementiam.

5 Jovam in periculis invocavi, Jova me exoratus explicuit.

6 Jovam habens, non metuo, ne quid mihi faciant homines.

7 Jovam habens defensorem, visurus sum inimicorum meorum poenas.

8 Jovæ præstat fidere, quam homini.

9 Jovæ præstat fidere, quam primatibus.

10 Omne genus gentes me obsederant, quas tamen Jovæ nomine excidi.

11 Obse-

11 Obsederant me etiam
atque etiam, quas tamen
Jovæ nomine excidi.

12 Obsederant me apum
more, quas tamen quasi
spinarum ignem extinctas,
Jovæ nomine excidi.

13 Tu me quidem im-
puleras ad cadendum, sed
mihi Jova succurrit.

14 Jova mea potentia
atque cantus, mihi saluti
fuit.

15 Ergo victoriæ cantu
bonorum domus personant:
Jovæ dextera fortiter facit.

16 Jovæ dextera excel-
lens; Jovæ dextera fortiter
facit.

17 Non moriar, sed vi-
vens Jovæ facta narrabo.

18 Castigavit me qui-
dem Jova, sed neci non de-
didit.

19 Aperite mihi justit-
iæ portas, ut per eas in-
grediar ad agendas Jovæ
gratias.

20 Hæc Jovæ porta est,
quâ boni ingrediuntur.

21 Gratias ago tibi, qui
mihi exoratus salutem at-
tuleris.

22 Lapis ab ædificato-
ribus improbatus, adhibi-
tus est ad caput anguli.

23 A Jovâ profectum est
hoc, quod nobis mirum
videtur.

24 Hanc diem Jova fe-
cit, in quâ lætabimur ex-
ultantes.

25 Eja Jova, serva age;
eja Jova, fave age.

26 Bene sit ei qui venit
in Jovæ nomine: fausta
vobis sumus ominati, ô Jo-
væ domestici.

27 Deus Jova nobis il-
luxit: alligate festam ho-
stiam: restibus ad atriæ cor-
nua.

28 Tibi, mi Deus, a-
gam gratias: te, mi Deus,
extollam.

29 Celebrate Jovam, qui
bonus, qui æternâ clemen-
tiâ est.

V. E S P E R T.

P S A L. CXIX.

A L E P H.

BEati qui bene morati,
ex Jovæ lege vivunt.

2 Beati qui ejus obeunt
oracula, toto corde studen-
tes ei.

3 Qui, sane nihil ini-
quum agentes, vivunt ad
ejus normam.

4 Tu sane instituta tradi-
disti diligenter servanda.

5 Utinam moribus sim
ad servanda tua decreta
comparatis.

6 Ita demum non fru-
stra ero, si omnia tua præ-
cepta spectabo.

7 Agam tibi sincerâ
mente gratias, cum tuas
justas sententias didicero.

8 Tua decreta servabo:
ne me desere omnino.

BETH.

BETH.

QUânam re purgabit adolefcens fuos mores? exequendis tuis verbis.

2 Tibi toto corde ftudui, ne me a tuis avoca præceptis.

3 In mente meâ habeo recondita tua dicta, ne quid in te peccem.

4 Tu, laudande Jova, doce me tua decreta.

5 His ego labiis enumeravi omnes oris tui ſententias.

6 Oraculorum tuorum ratione perinde oblector, ac ſummâ opulentiâ.

7 Tua mandata meditor, intuens in tua inſtituta.

8 Tuis decretis oblectabo me, tuorum dictorum haud immemor.

GIMEL.

Aſſice me tuum vitæ beneficio, ut tua dicta exequar.

2 Revela meos oculos, ut videam tuæ legis miracula.

3 Peregrinus in terris ego ſum: ne mihi ſubtrahe tua præcepta.

4 Mihi languet animus perenni tuarum ſententiarum cupiditate.

5 Detestabiles objurgâſti

ſuperbos, a tuis præceptis deerrantes.

6 Aolve a me probum atque contemptum, qui oracula tua obeo.

7 Quamvis contra me deliberantes ſedeant principes, tamen tuus ego tua decreta meditor:

8 Tamen oracula tua, meæ deliciæ, mihi ſunt pro conſiliariis.

DALETH.

HUMI proſtrata eſt anima mea; conſerva mihi vitam ex tuis promiſſis.

2 Mores meos expoſui, ut tu exorere mihi; doce me tua decreta.

3 In tuorum mandatorum ratione inſtrua me, et tua meditor miracula.

4 Mihi perfluit animus præ anxietate; erige me ut ferunt tua promiſſa.

5 Falsam viam a me remove, et mihi per gratiam largire tuam legem.

6 Viam veritatis elegi, tuas mihi ſententias proponens.

7 Adhæſi tuis oraculis, Jova, ne me fruſtra habueris.

8 Viam præceptorum tuorum curram, cum mihi mentem explicueris.

M A T U T.

H E.

Insitue me, Jova, in ratione tuorum decretorum; et ea prorsus exequar.

2 Erudi me in exequendâ tuâ lege; et eam obibo toto corde.

3 Dirige me per iter præceptorum tuorum; nam id mihi placet.

4 Effice mihi mentem propensam ad tua oracula, non ad avaritiam.

5 Averte meos oculos ab intuendâ nequitia, vitam mihi in tuo conservans instituto.

6 Præsta mihi tuo promissa tua, ut te reverear.

7 Aufer meum dedecus, quod exhorreo; nam tuæ sententiæ bonæ sunt.

8 Cum sim tuorum mandatorum cupidus, conserva mihi vitam pro tuâ justitiâ.

V A U.

Mihique tua contingant beneficia, Jova, tua defensio, ut fert tuum promissum.

2 Et dabo meo convictori responsum, tuâ fretus oratione.

3 Neve mihi prorsus ex ore eripias verum verbum,

qui a tuis sententiis pendeam.

4 Et tuam legem exequar jugiter in omnem perpetuitatem.

5 Atque ita expeditus incedam, quod tuis studeram mandatis.

6 Neque me de tuis apud reges oraculis loqui pudebit.

7 Meque tuis oblectabo præceptis, quæ amo.

8 Attollamque manus ad tua præcepta mihi dilecta, et tua decreta meditabor.

Z A I N.

Memento quid mihi tuo promiseris, quo mihi spem fecisti.

2 Quæ quidem mea consolatio est in meâ miseriâ, tuo promisso me conservante.

3 Arrogantes mihi magnopere illuserunt, neque tamen a lege tuâ despecto.

4 Memor tuarum sempiternarum, Jova, sententiarum, me consolor.

5 Horrore corripior ob impios tuæ legis desertores.

6 Cantilenæ mihi sunt tua decreta in peregrinationis meæ domicilio.

7 Recolo noctu nomen tuum, Jova, tuamque legem obo.

8 Hoc teneo, cum tua mandata exequar.

H E T H.

H E T H.

TU mihi conditio es,
Jova, cujus dictis parere statui.

2. Te coram oravi toto corde, miserere mei, ut promissisti.

3. Recogitavi meos mores, meos pedes ad oracula tua convertens.

4. Festino sine cunctatione ad obeunda tua præcepta.

5. Impiorum lora me implicant, non tamen legis oblitum tuæ.

6. De mediâ nocte surgo ad te celebrandum, ob tuas justas sententias.

7. Conjungo me cum omnibus tui reverentibus, tuaque mandata exequentibus.

8. Benignitate tuâ, Jova, plenus est orbis terrarum; doce me tua decreta.

T E T H.

BE NE facis mihi tuo cultori, Jova, ex tuo promisso.

2. Bonum sensum et scientiam doce me, qui tuis præceptis fidem habeo.

3. Priusquam vexarer, errabam; nunc tuis dictis pareo.

4. Tu bonus et beneficus, doce me tua decreta.

5. Connectunt contra me mendacium arrogantes, tua

mandata toto corde obeuntem.

6. Illorum cor quasi obestitate obtusum est, cum ego me tuâ lege oblectem.

7. Mihi vexari conducit, ut tua decreta discam.

8. Mihi utilior est oris tui disciplina, quam aureorum, argenteorumque milia.

V E S P E R T.

J O D.

MANUS tuæ me fecerunt atque condiderunt; erudi me ut discam tua præcepta.

2. Tui reverentes, me viso, lætabuntur; qui in tuo spem habeam promisso.

3. Scio, Jova, aequas esse tuas sententias; meque vere a te premi.

4. Sit mihi, quæso, tua clementia solatio, ut tu mihi tuo pollicitus es.

5. Contingat mihi misericordia, ut vivam; nam tua lex meæ sunt deliciae.

6. Pudeat superbos, qui mihi exitium falso machinantur: ego tua mandata meditabor.

7. Concilientur mihi, qui te verentur; tuaque nōrunt oracula.

8. Sit mea mens in tuis integra decretis, ne me pudeat.

C A P H.

ANimus mihi languet expectatione tuæ defensionis, in tuo promisso spem habenti.

2 Oculi mihi languent expectatione tuæ promissi, cogitanti ecquando sis me consolaturus.

3 Sum enim ut uter in fumario, haud immemor tamen tuorum decretorum.

4 Quodnam mihi tuo spatium statuitur? equando de meis infestis sumes supplicium?

5 Cavant mihi superbi scrobes, non sane ex tuâ lege.

6 Omnia tua præcepta vera sunt: succurre mihi, quem illi insectantur injuriâ.

7 Fere me humi conficiunt, neque tamen tua mandata defero.

8 Pro tuâ clementiâ conserva me, et oris tui oraculo parebo.

L A M E D.

IN æternum, Jova, tuum verbum permanet in cœlis.

2 Sempiternâ præditus es veritate, qui staturam terram condidisti.

3 Quæ quidem ex tuâ sententiâ stant hodie; nam omnia tibi serviunt.

4 Nisi tua mihi lex esset in deliciis, equidem in meâ perirem inopiâ.

5 Nunquam tuorum mandatorum obliviscar; nam per ea mihi vitam tu-eris.

6 Tuus sum, serva me; qui tuis studeo mandatis.

7 Imminebant impii meo exitio, at tua oracula perpendam.

8 Omnium interitura- rum rerum finem video; sed tuum præceptum perquam late patet.

M E M.

ADEO tuam, Jova, legem amo, ut hæc sit mea quotidiana meditatio.

2 Sapientiore me quam sunt hostes mei, reddit tua disciplina, quam perpetuo habeo.

3 Plus sapio quam mei doctores universi, quod oracula tua mea sunt meditatio.

4 Senes intelligentiâ supero, quod tua mandata teneo.

5 Ab omni viâ malâ continui meos pedes, ut tuis dictis paream.

6 De tuis sententiis non deflexi; quod tu me erudias.

7 Multo sunt verba tua meo palato et ori melle dulciora.

8 A tuis mandatis disco, ideoque omnes falsos mores odi.

M A T U T.

MATUT.

NUN.

Lucerna meo pedi sunt tua dicta, meoque lux itineri.

2 Juravi, id quod præstabo, me servaturum esse tua jura.

3 Crucior vehementer; Jova, medere mihi, ut fert tua promissio.

4 Mei oris liberalitatem gratam habe, Jova, et me tuas sententias doce.

5 Versor in perpetuo vitæ discrimine, neque tuæ legis obliviscor.

6 Mihi laqueum obtulerunt impii, neque tamen ex tuis mandatis aberravi.

7 Possedi oracula tua perpetuo, quæ sunt mei cordis gaudia.

8 Animum ad obeunda tua decreta applicui, in perpetuum prorsus.

SAMECH.

Male cogitantes odi, et tuam legem amo.

2 Tu mihi latebra et propugnaculum es, a cujus verbis pendeo.

3 Facecite a me, improbi, ut exequar Dei mei præcepta.

4 Sustine me oratione tuâ, ut vivam: neve meam expectationem frustrato.

5 Fulci me, ut conserver; et tuis decretis semper oblectabor.

6 Conculcâsti omnes a tuis recedentes decretis, quorum fallax sit calliditas.

7 Ut scoriam deles omnes terrarum impios, ideo tua amo decreta.

8 Horret mihi corpus tui pavore, tuas reformidanti sententias.

AIN.

JUS, æquumque facio; ne me permittes meis oppressoribus.

2 Accommoda me tuum cultorem ad bonum, ne mihi superbi faciant injuriam.

3 Oculi mihi languent expectatione tuæ defensionis, justæque promissionis.

4 Tracta me tuum, ut tua fert clementia; meque tua decreta doce.

5 Tuus ego sum, erudi me, ut sciam tua oracula.

6 Tibi, Jova, agendi tempus est, cum tua lex violatur.

7 Itaque tua præcepta plus quam aurum et topazion amo.

8 Itaque tuis omnibus mandatis prorsus recte utens,

tens, omnem falsam consuetudinem odi.

P H E.

Mira sunt oracula tua; ideo ea animo teneo.

2 Rudimenta tuorum dictorum rudes collustrant et erudiunt.

3 Quæ quidem hianti ore haurio; magnopere enim tua amo præcepta.

4 Respice me, et miserrere mei, pro tuâ erga tui nominis amantes æquitate.

5 Vestigia mea in tuis dictis constabili, ita nullum dominabitur in me maleficium.

6 Vindica me ab hominum injuriis, et tuis parebo mandatis.

7 Illustra tuum me tuo vultu, et tua me decreta doce.

8 Ravis aquæ manant oculi mei; quoniam non servatur tua lex.

Z A D E.

Justus es, Jova, rectæque sunt tuæ sententiæ.

2 Oracula quæ tradidisti æquissima sunt atque verissima.

3 Conficior indignatione, quod hostes mei tuorum dictorum sint immemores.

4 Probatissima est oratio tua, quam tuus ego diligo.

5 Parvus ego et con-

temptus, tua mandata non oblitus sum.

6 Justitia tua justitia est sempiterna, tuaque lex est ipsa veritas.

7 In adversis, periculisque deprehensus, habeo tua præcepta in deliciis.

8 Tuorum æquitas oraculorum æterna est; erudi me, et vivam.

V E S P E R T.

C O P H.

TOTO corde invoco, exaudi me, Jova, et tua tenebo decreta.

2 Te invoco, serva me; et tuis oraculis parebo.

3 Diluculum querelis præverto, a tuis dictis pendens.

4 Oculis vigilias anticipo, tuis dictis meditandis.

5 Vocem meam exaudi pro tuâ clementiâ, Jova, pro tuâ æquitate viam mihi custodi.

6 Propius me accesserunt, qui me sectantur consulto, qui a lege tuâ longe absunt.

7 Ades tu, Jova, cujus omnia præcepta vera sunt.

8 Jam diu de tuis oraculis hoc scio, te ea in perpetuum fundâsse.

R E S C H.

VIDE meam miseriam, et me libera; qui tuæ legis oblitus non sum.

2 Age

2 Age meam causam, neque afferre; et ex tuâ promissione conserva.

3 Abest salus ab impiis, quoniam tuis decretis non student.

4 Multâ prâditus es misericordiâ, Jova, conserva me pro tuâ æquitate.

5 Multi sunt qui me insectantur, mihiq; adversantur; neque tamen a tuis oraculis deflecto.

6 Videns perfidos crucior, quòd tuis dictis non parent.

7 Considera me tua mandata amare, Jova: pro tuâ clementiâ conserva me.

8 Tuorum dictorum caput est veritas, suntque tuæ omnes justæ sententiæ sempiternæ.

S C H I N.

ME principes insectati sunt immerito, qui mente tua dicta formido.

2 Lætor ego tuis verbis, perinde ac qui multam nactus est prædam.

3 Falsa odi atque detestator, amans tuam legem.

4 Septies quotidie te laudo, ob tuas justas sententias.

5 Multa pax est tuæ legis amatoribus, nec est eis impedimentum.

6 Expectavi tuam tutelam, Jova, tuaque præcepta executus sum.

7 Animo tua oracula teneo, ea multum amans.

8 Servavi tua mandata atque oracula; nam mei mores omnes tibi sunt expositi.

T A U.

Accedat in tuum conspectum oratio mea, Jova: ex tuo promisso erudi me.

2 Veniat in tuum conspectum mea supplicatio: defende me, ut pollicitus es.

3 Fundent mea labia tibi laudem, cum tua me decreta docueris.

4 Eloquatur lingua mea tua dicta, cujus omnia præcepta justa sunt.

5 Sit mihi tua manus auxilio, qui tua mandata elegi.

6 Cupidus sum tuæ defensionis, Jova; tuaque lex meæ sunt deliciæ.

7 Vivat hæc anima, ut te laudet; tuæque sententiæ me juvent.

8 Erro velut ovis perditâ; quære me tuum, qui tuorum præceptorum memoriam non deposui.

M A T U T.

P S A L. CXX.

JOVAM rebus in adversis invocavi, et exaudivit me.

2 Jova,

2 Jova, libera hanc animam a falsis labiis, a lingua perfidâ.

3 Quo præmio afficiêris, aut quid de te fiet, lingua fraudulenta? sagittis militaribus acutis donaberis, et carbonibus ferociter ardentibus.

4 Hei mihi! qui coactus inter Mefech peregrinor, habitans in Cedarianis tabernaculis.

5 Diutius habitavit anima mea cum pacis osoribus.

6 Ipse quidem studeo paci; at me pacis mentionem faciente, ad bellum inclinant.

P S A L. CXXI.

ATtollam oculos in montes, unde mihi venit auxilium.

2 Auxilium meum a Jovâ est, cœli, terræque creatore.

3 Non finet tuos labefieri pedes, non dormitabit custos tuus.

4 Scito non dormitatum neque dormitatum custodem Israëlitarum.

5 Jova tuus custos, Jova umbra tua, tibi dexter adest.

6 Te neque sol interdiu, neque luna noctu feriet.

7 Jova te ab omni malo, Jova tuam animam tuebitur.

8 Jova te et euntem et

redeuntem tuebitur, deinceps in sempiternum.

P S A L. CXXII.

DElectores eis, qui me sic adhortantur, Eamus in Jovæ domum.

2 Astabunt nostri pedes in tuis portis, Hierosolyma.

3 Hierosolyma est constructa, ut urbs sibi simul conjuncta.

4 Quo quidem tribus ascendunt, tribus Jovæ, ad testimonium Israëlitarum, ad Jovæ nomen celebrandum.

5 Illic enim sita sunt tribunalia judicialia, tribunalia domûs Davidis.

6 Orate pacem tuam, Hierosolyma; cujus amatores sospites sint.

7 Sit pax in tuo propugnaculo, felicitas in tuis palatiis.

8 Propter fratres, cognatosque meos tuæ paci consulam.

9 Propter domum Jovæ Dei nostri, tuo bono studebo.

P S A L. CXXIII.

AD te oculos attollo, ô cœlicola.

2 Et quidem ut servorum oculi dominorum manum, ut ancillæ oculi heræ manum; sic nostri Jovam Deum nostrum intuentur, dum misereatur nostri.

3 Mi-

3 Miserere nostri, Jova, miserere nostri, qui multo sumus contemptu saturi :

4 Quorum animi multâ sunt opulentorum derisione, fastuosorum contemptu saturi.

PSAL. CXXIV.

Nisi Jova nobis adfuisset, dicant Israëlitaë, nisi Jova nobis adfuisset, cum in nos confurgerent homines ;

2 Jampridem nos vivos devorassent, cum in nos arderent ira :

3 Jampridem nos aquæ inundassent, obrutos torrente :

4 Tumidæ superborum aquæ jampridem superassent animam nostram.

5 Agimus Jovæ gratias, qui nos non passus sit prædam esse dentibus illorum.

6 Vita nostra sicut avicula evasit aucupum laqueum ; rupto laqueo nos evasimus.

7 Nobis auxilium est in Jovæ nomine, cœli, terræque creatoris.

PSAL. CXXV.

QUI Jovæ confidunt, similes erunt Sionis montis, qui perpetuo manet immobilis.

2 Et montes Hierosolymam, et Jova suum popu-

lum circumdat hinc in sempiternum.

3 Non enim residebit impietatis sceptrum in iustorum sortem, ne iusti manus admoveant nequitiae.

4 Benefac, Jova, bonis, et mente rectis.

5 Qui vero ad suas pervertitates declinant, eos ducet Jova cum maleficis, salvis Israëlitis.

VESPERT.

PLAL. CXXVI.

CUM revocaret Jova Sionis captivos, videbamur nobis somniare.

2 Tunc et ora nostra risu, et linguæ cantu plenæ erant.

3 Tunc dictitabatur inter gentes, Jova his magna præstitit.

4 Jova nobis magna præstitit, id quod lætabamur.

5 Revoca, Jova, nostros captivos, annuum ritu meridiano.

6 Qui ferunt cum lachrymis, cum cantu mæsuri sunt.

7 Qui flendo it, carum semen ferens ; rediturus est cum cantu, suos ferens manipulos.

PSAL. CXXVII.

NISI Jova domum instruat, frustra laborant qui eam instruunt.

2 Nisi

2 Nisi Jova urbem custodiat, frustra vigilat custos.

3 Frustra et summo mane surgitis, et tarde residetis victu vescentes laborioso; adeo ille dilectis suis somnum conciliat.

4 Liberorum quidem hæreditas a Jova est; foetus ventris præmio datur ab eodem.

5 Quales sunt in manu viri fortis sagittæ, tales sunt juventutis nati.

6 Felices, qui talibus refertas habent pharetras; non illi frustrantur, cum disceptant cum adversariis in curiâ.

P S A L. CXXVIII.

Beati sunt quicunque Dominum reverentes vivunt ad ejus normam.

2 Tu enim labore manuum tuarum vesceris: beatus es, et bene tibi erit.

3 Uxor tua similis erit fecundæ vitis; in lateribus domus tuæ.

4 Liberi tui quasi olivarum plantæ; circum tuam mensam.

5 Sic quidem certe fortunabitur homo, Jovæ metuens.

6 Sic te fortunabit Sionius Jova, ut Hierosolymæ bonum videas per omnem vitam;

7 Videas et natorum tu-

orum natos; salvis Israëlitis.

P S A L. CXXIX.

Sæpe oppugnatus sum a pueritiâ, dicat Israëlita,

2 Sæpe oppugnatus sum a pueritiâ, neque tamen expugnatus.

3 Dorsum meum araverunt aratores, longos ducentes sulcos.

4 Jova justus abruptit impiorum lora.

5 Turpiter retro agantur omnes Sionis osores:

6 Sintque similes herbæ tectorum, quæ, priusquam evellatur, arescit:

7 Quæ neque messor manuum, neque manipulator sinum implet:

8 Neque dicunt viatores, Adhuc vobis Jovæ favor; fausta vobis precamur per Jovæ nomen.

P S A L. CXXX.

Ex profundo te invocavi, Jova: Domine, exaudi vocem meam.

2 Præbe aures attentas meæ voci supplici.

3 Si vitia acerbius observaveris, Jova; Domine, quis stabit?

4 Sed est in te facilitas, ut reverendus sis.

5 Jovam spero, illum expectat anima mea; in verbo ejus spem habeo.

6 Animo Dominum suspicio,

picio, a matutinis custodiis, ad alteras matutinas custodias.

7 Suspiciat Israëlita Jovam; nam in Jovâ est clementia, multumque præsidii.

8 Et is Israëlitam vindicaturus est ab omnibus ejus vitiis.

PSAL. CXXXI.

JOVA, neque animum effero, aut supercilium tollo:

2 Neque majora, aut magis ardua, quam pro me tracto;

3 Quin animum meum sic ad modestiam composui, ut est ablactatus erga matrem, quasi ablactatum habeam animum.

4 Suspice, Israëlita, Jovam hinc in sempiternum.

MATUT.

PSAL. CXXXII.

Memento, Jova, Davidis, et ejus tantæ molestiæ.

2 Qui Jovæ juravit, qui sic Jacobæorum Numini vovit:

3 Neque meæ domûs lectum subibo, neque cubicularem lectum inscendam;

4 Neque meis oculis

somnum, meis palpebris soporem concedam, nec requiem temporibus meis;

5 Quin Jovæ locum, quin Jacobidarum Numini domicilium, invenero.

6 Ecce autem id Ephratæ audivimus, id in sylvestribus agris invenimus.

7 Intremus in ejus domicilium, veneremur ejus pedum scamnum.

8 Surge, Jova, in tuam quietem; tuque, tuæque arca potentiæ.

9 Tui sacerdotes justitiâ vestiantur, tuique pii ovent.

10 Propter Davidem tuum, ne aversare uncti tui faciem.

11 Juravit Jova Davidi, fidem non revocaturus:

12 Ex ventris tui foetu imponam tuo folio.

13 Quod si servaverint tui nati meum foedus, et oracula quæ eos docuero; eorum quoque nati in perpetuum sedebunt tuo folio.

14 Delegit enim Jova Sionem sibi sedem, eam sibi expetivit, dicens:

15 Hæc erit mea sempiterna requies, hanc mihi habitandam concupivi:

16 Cujus et annonam foecundabo, et pauperes saturabo victu:

17 Et sacerdotes salute vestiam, et pii canendo ovabunt.

18 Ibi germinare faciam cornu Davidis, lucernam uncto meo componens.

19 Ejus hostes pudore circumfundam, cum interea ipse diadema floridum gestabit.

P S A L. CXXXIII.

O Quam suave, quamque jucundum est, habitare fratres simul!

2 Ut bonum unguentum quod ex capite in barbam, barbam inquam Aharonis, et vestimentorum oram defluit.

3 Ut ros Hermonius, qui defluit in montes Sionis.

4 Nam ibi Jova suam promisit abundantiam, et vitam semper duraturam.

P S A L. CXXXIV.

O Collaudate Jovam, omnes Jovæ cultores;

2 Qui noctu maneris in Jovæ domo; qui excubatis in atriis domus Dei nostri.

3 Attollite manus ad sanctuarium, Jovam colaudantes.

4 Faveat tibi Sionius Jova, coeli, terræque conditor.

P S A L. CXXXV.

Laudate Jovæ nomen, laudate, ô Jovæ cultores;

2 Qui statis in domo Jovæ, in atriis domus Dei nostri.

3 Laudate Jovam, qui tam bonus sit, cantate Jovæ suave nomen.

4 Nam Jacobæos Jova, Israëlitas sibi delegit in peculium.

5 Scio enim Jovam, dominumque nostrum omnium esse maximum deorum.

6 Quicquid ei libet, facit Jova in cœlis et in terris, in aquis et undis omnibus.

7 Nebulas excit ab ultimis terris; fulgura per pluviam facit; ex suis ventos cellis excitans.

8 Occidit Ægypti primogenita, tum hominum tum pecorum:

9 Missis in medio tui, Ægypte, ostentis, et prodigiis in Pharaonem, omnesque Pharaonios.

10 Multas occidit gentes, regesque potentes interfecit:

11 Sehonem Amorrhæorum, et Ogum Basanæ regem, omniaque regna Chanaanæ;

12 Et eorum terram possidendam, possidendam suis dedit Israëlitis.

13 Jova, tuum nomen æternum; Jova, tui memoria perennis est.

14 Patrocinabitur enim suo
suo

suo populo Jova, sui cultoribus reconciliatus.

15 Gentium signa argentum, aurumque sunt, humanarum opus manuum:

16 Os habent, neque loquuntur; oculos habent, neque vident:

17 Aures habent, nec audiunt, nec est in eorum ore spiritus.

18 Tales sunt qui ea faciunt, quicunque eis confidunt.

19 Vos, domus Israël, commendate Jovam: vos, domus Aharonis, commendate Jovam:

20 Vos, domus Levis, commendate Jovam: vos, Jovæ reverentes, commendate Jovam.

21 Commendetur Sionius Jova, habitator Hierosolymæ.

V E S P E R T.

PSAL. CXXXVI.

Celebrate Jovam, quia bonus, quia æternâ benignitate est.

2 Celebrate deorum Deum, quia æternâ benignitate est.

3 Celebrate dominorum Dominum, quia æternâ benignitate est.

4 Qui solus magna facit miracula, quia æternâ benignitate est.

5 Qui cœlos prudenter fecit, quia æternâ benignitate est.

6 Qui terram super aquas extendit, quia æternâ benignitate est.

7 Qui ingentia fecit luminaria, quia æternâ benignitate est:

8 Solem ad moderationem diei, quia æternâ benignitate est:

9 Lunam et stellas ad moderationem noctis, quia æternâ benignitate est.

10 Qui Ægyptum clade affecit primogenitorum, quia æternâ benignitate est:

11 Et ex eorum medio eduxit Israëlitas, quia æternâ benignitate est:

12 Forti manu, porrectoque brachio, quia æternâ benignitate est.

13 Qui mare rubrum in partes diffudit, quia æternâ benignitate est:

14 Et per ejus medium trajecit Israëlitas, quia æternâ benignitate est:

15 Impulitque Pharaonem et ejus copias in mare rubrum, quia æternâ benignitate est.

16 Qui suos per deserti loca duxit, quia æternâ benignitate est.

17 Qui magnos reges occidit, quia æternâ benignitate est:

18 Qui nobiles reges interemit,

teremit, quia æternâ benignitate est :

19 Schonem Amorraeorum regem, quia æternâ benignitate est :

20 Et Ogum Basanæ regem, quia æternâ benignitate est :

21 Eorumque terram dedit possidendam, quia æternâ benignitate est :

22 Possidendam suis Israëlitis, quia æternâ benignitate est.

23 Qui in humilitate nostrâ memor fuit nostri, quia æternâ benignitate est :

24 Nosque nostris eripuit adversariis, quia æternâ benignitate est.

25 Qui victum suppeditat omnibus animalibus, quia æternâ benignitate est.

26 Celebrate cœlestem Deum, quia æternâ benignitate est.

27 Celebrate dominorum Dominum, quia æternâ benignitate est.

P S A L. CXXXVII.

AD Babyloniam fluvios sedebamus, idque plorantes, cum recordaremur Sion ;

2 Suspensis in eâ regione citharis nostris ad salices.

3 Illic enim nostræ captivitatis et ejulationis au-

tores carmina nos lætitiâque poscebant : Canite nobis carmen aliquod Sionium.

4 Quo pacto canemus Jovanum carmen in alienâ terrâ ?

5 Si tui obliviscar, Hierosolyma, obliviscatur dextera mea artis musicæ.

6 Nisi tui sim memor, adhaereat lingua mea palato, nisi Hierosolymam ad nostræ lætitiæ caput adhibeam.

7 Reminiscere, Jova, Idumæorum, qui die Hierosolymæ dicebant, Evertite, evertite funditus eam.

8 O puella Babylon devatanda ; felix, qui tibi tua in nos merita rependet ;

9 Felix, qui correptos tuos infantes saxis allidet.

P S A L. CXXXVIII.

TE totâ mente celebrabo ; te apud divos cantabo.

2 Ad tuum sacrum fanum venerabor, tuumque celebrabo nomen, ob tuam benignitatem atque fidem ; qui promissa tua, tuumque nomen fecisti majora omnibus quæ de te prædicantur.

3 Me invocantem exaudivisti, meam animam fortiter evehens.

4 Te, Jova, celebrabunt terrarum

terrarum reges omnes, cum audiverint oris tui promissa :

5 Canentque Jovæ mores, cujus Jovæ tanta sit gloria.

6 Nam Jova etsi sit sublimis, humiles tamen respicit ; at sese efferentes e minus agnoscit.

7 Si in mediis verser periculis, tu me servabis, et hostium meorum hæc manum tuam obiciens, ipsâ me dexterâ defendes.

8 Dominus perficiet suam in me clementiam : tu, Jova, æternâ benignitate præditus es ; manuum itaque tuarum opera noli dererere.

M A T U T.

P S A L. CXXXIX.

JOVA, tu me exploratum cognitumque habes : tu me sedentem surgentemque nôsti, meam longe rationem perspicies :

2 Me gradientem cubantemque cingis ; omnesque meas rationes pervestigatas habes :

3 Adeo ut ne prolatam quidem meâ linguâ sententiam tu, Jova, pernoscas.

4 Tu me et a tergo et a fronte formâsti, mihi-

que manum ipsam admovisti.

5 Cujus rei cognitio adeo difficilis est et ardua, ut eam ego consequi non possim.

6 Quoniam declinem tuum Spiritum ? aut quo tuam fugiam præsentiam ?

7 Sive cœlum scandam, ibi tu es ; ave in orco cubam, tu ades :

8 Sumam auroræ alas, habitem in ultimo mari ;

9 Etiam illic tua me manus tenebit, tuaque dextera comprehendet.

10 Quod si me certe tenebris occultandum cogitem, ipsa mihi nox lumen est.

11 Ipsæ etiam tenebræ tibi non contenebrant ; ipsaque nox splendet ut dies, nullo tenebrarum lucisque discrimine.

12 Tu meos enim renes possides, qui me in meæ matris utero composueris.

13 Agam tibi gratias, quod tam abstrusa ratio mirifice in me adhibita est : mirifica sunt tua facta, id quod ego animo præclare recognosco.

14 Non te latuere mei artus, cum in abdito fierem, ingeniose contextus in imâ terrâ.

15 Mei rudimenta vidisti tuis oculis ; et mea membra, ne uno quidem

excepto, erant in tuo descripta codice:

16 Quæ in singulos dies formabantur, quum non extaret unum ex iis.

17 Vah! quanti apud me sunt tuæ rationes, Deus! quarum tanta summa est!

18 Quas si numerare velim, sunt arena numerosiores: iis autem numerandis invigilans adhuc de te cogito.

19 Nonne evertes impios, Deus? Faceffite a me, homines sanguinarij:

20 Nam de te nefarie loquuntur; adversarii tui abutuntur tuo nomine.

21 Nonne tuos ocores odi, Jova, tibi contrariis infensus?

22 Et quidem odio capitali odi, eos hostium numero habens.

23 Explora me, Deus, meam mentem noscitas: proba me, meos sensus noscitas.

24 Et vide an sim in pravâ vivendi viâ; meque in viam ducito durabilem.

P S A L. CXL.

Defende me, Jova, a malis hominibus; ab inhumanis hominibus me tuere:

2 Qui, animis male cogitantes, quotidie bella moluntur.

3 Acuerunt suos dentes

ut serpens, virus aspidis habentes sub labiis.

4 Tutare me, Jova, ab impiorum manibus: ab inhumanis hominibus tuere me, qui mea labefactare vestigia cogitant.

5 Absconderunt mihi laqueos atque funes superbi, tetenderunt secundum semitam retia; mihi ponentes offendicula.

6 Equidem Jovam meum, appello Deum, Auculta, Jova, vocem supplicationis.

7 Jova Domine, meæ firmamentum salutis; qui meum caput protegis, quandoque sumenda arma sunt.

8 Noli impios, Jova, voti reddere compotes; ne, si eis conata secundes, insolentant.

9 Eorum caput, qui me circumveniunt, obruat facinus, quod ipsorum labia moluntur;

10 Opprimantur carbonibus, in ignem deturbati, in specus unde non emergant.

11 Homo linguæ ne consistat in terris: inhumanus homo malo agatur in ruinam.

12 Scio Jovam inopum pauperumque litem et causam acturam esse.

13 Certe justî tuum celebrabunt nomen, habitabunt

bunt in tuo conspectu
probi.

PSAL. CXLI.

JOVA, te invoco, festina
ad me; ausculta vocem,
quâ te invoco.

2 Habeantur apud te
meæ preces pro sustinu, et
manuum extensio pro ferto
vespertino.

3 Impone, Jova, custo-
diam ori meo, serva meo-
rum labiorum ostium.

4 Ne sinas inclinari ani-
mum meum ad rem ma-
lam; ne quid moliar cum
impietate conjunctum, u-
tens operâ facinororum ho-
minum, ne eorum vescar
deliciis.

5 Me potius justî ver-
berent, quod beneficii loco
ducam, meque castigent.

6 Ne mihi tamen caput
lædant unguento suo præ-
stantissimo: precatione ad-
huc utar quum isti mihi
male struunt:

7 Eorum condemnatores
perâxosa præcipitentur lo-
ca, ut audiant quam sit o-
ratio mea suavis.

8 Membra nostra ad orci
fauces disperguntur, pe-
rinde ac si quis ligna findat
aut terram profcindat.

9 Atqui in te, Jovâ Do-
mine, conjectos oculos;
in te fiduciam habeo: no-
li vitam meam profunde-
re.

10 Tutare me ab injuriâ
laquei, quem in me ten-
dunt; et a maleficorum
tendaculis.

11 Decidant simul in
suos casses impii, dum in-
terim ego transeo.

VESPERT.

PSAL. CXLII.

VOCE meâ Jovam in-
vocabam; voce meâ
Jovæ supplicabam.

2 Apud hunc orationem
meam fundebam, apud
hunc angorem meum indi-
cans.

3 Animo meo sese in
me cruciante, tu quidem
viam meam nôsti: in semi-
tâ quâ ibam, abditur mihi
laqueus.

4 Ad dexteram intuens,
video nullum esse, qui me
agnoscat:

5 Perit mihi perfugium,
neque erat, qui meam vitam
curabat.

6 Ad te clamabam, Jo-
va, te meam fiduciam, te
meam appellans sortem in
terrâ viventium.

7 Attende meam queri-
moniam; nam magnopere
sum attenuatus.

8 Defende me a meis
infectis; sunt enim me po-
tentiores.

9 Educ ex clauastro hanc
animam, ad tuum cele-
brandum

brandum nomen : stipa-
bunt me iusti, cum tu sic
de me fueris meritis.

P S A L. CXLIII.

JOVA, audi meas preces;
ausculta meæ supplica-
tioni pro tuâ fide, et exau-
di me pro tuâ iustitiâ

2 Neve in ius mecum,
qui tuus sum, venito; nam
coram te nemo mortalium
absolvetur.

3 Hostis enim, hanc a-
nimam persequens, meam
vitam perfundat humi: me
ad tenebras redegit, in qua-
libus sunt perpetuo mor-
tui.

4 Itaque æstuat mihi a-
nimus; mihi mens penitus
attonita est.

5 Recolo adhuc prisca
tempora; recogito tua tot
opera, tuarum manum facta
contemplans.

6 Ad te manus pando,
animo te suspiciens, ut ter-
ra siticulosa.

7 Propera exaudire me,
Jova, animo deficientem:
ne mihi tuum vultum abde,
ut fiam, quales qui de-
scendunt in barathrum.

8 Nuncia mihi mature
tuam benignitatem, qui tibi
confido; ostende mihi quâ
viâ gradiar, qui ad te ani-
mum attollo.

9 Libera me a meis ho-
stibus, Jova, ad te eni-
n perfugio.

10 Doce me tuam exe-
qui voluntatem; tu qui
meus es Deus; deducat me
tuus bonus Spiritus per ju-
stitiæ solum.

11 Propter nomen tu-
um, Jova, conserva mihi
vitam; pro tuâ iustitiâ e-
ripe ex periculo hanc ani-
mam.

12 Et pro tuâ benigni-
tate evertet meos hostes, et
omnes vitæ meæ adversari-
os perde, quoniam tuus e-
go sum.

M A T U T.

P S A L. CXLIV.

Benedictus sit Jehova
rupes mea; qui me-
as manus ad certamen,
meos digitos ad pugnam
docet:

2 Spes mea, mea arx,
meum propugnaculum,
meus defensor, meus cly-
peus, cui confidam, qui
meum populum mihi sub-
jicit.

3 Jova, quid est homo,
ut ejus habeas rationem?
quid est homine natus, ut
eum ita cures?

4 Homo perinde ac ni-
hil est; cujus ætas, velut
umbra, prætereat.

5 Jova, inclina cœlos
tuos, et descende; tange
montes, et fumabunt.

6 Stringe

6 Stringe fulmen, quo eos dissipēs; mitte tuas sagittas, quibus eos disturbes.

7 Porrige manus tuas ex alto; libera me ex tantis aquis, ex manu generis alienorum;

8 Qui et os falsiloquum, et dexteram habent fallacem.

9 Deus te novo carmine canam, te decachordo cantabo nabo:

10 Qui dedisti regibus salutem, qui Davidem tuum a noxio asseruisti gladio.

11 Eripe et libera me ex manu generis alienorum; qui et os falsiloquum, et dexteram habent fallacem:

12 Ut nostri filii sint crescentibus similes plantis, in pueritiâ; nostræ filiæ, quasi angulares quædam columnæ, templi similitudine incisæ:

13 Penaria nostra alte referta sint ab aliâ annonâ in aliam: balantes nostræ millecuplis, decies millecuplis per vicos nostros fecibus augeantur:

14 Boves habeamus oneris ferentes: nulla strages, nullus abactus, nulla sit in vicis nostris ejulatio.

15 Beatus populus cum quo sic agitur: beatus populus, cujus Jova Deus est.

PSAL. CXLV.

EXtollam te, mi Deus rex, tuumque nomen in perpetua commendabo secula.

2 Te quotidie commendabo, tuumque nomen in perpetua laudabo secula.

3 Adeo magnus, adeo laudabilis est Jova, ejus ut sit inexplicabilis magnitudo.

4 Seculum seculo succedens tua facta prædicabit, tuasque virtutes indicabit.

5 Tuæ gloriosæ majestatis decorem, tuæque mira facta meditabor:

6 Tuorumque arduorum potentia facinorum dicetur; narrante me tuam magnitudinem.

7 Tuæ singularis bonitatis prædicabitur memoria, tuæque decantabitur justitia.

8 Exorabilis et misericors est Jova, ad iram tardus, clementiæque magnus.

9 Bonus est omnibus Jova, et in omnia sua opera præditus lenitate.

10 Celebrant te, Jova, omnia tua opera: tui te pii collaudant:

11 Tui regni gloriam dicentes, tuamque virtutem eloquentes;

12 Ad declarandas hominum generi tuas virtutes,

tes, tuique gloriosi majestatem regni.

13 Regnum tuum regnum est omnium seculorum; imperium tuum in omnem durat ætatem feriem.

14 Jova omnes et cadentes sustinet, et lapsos allevat.

15 Omnium oculi sunt in te coniecti, eisque tuo suo tempore pastum largiris;

16 Apertaque manu omnia viventia optatis factias.

17 Justus est Jova in suis omnibus institutis, benignus in suis omnibus factis.

18 Præfens adest Jova omnibus se invocantibus, omnibus qui eum fidenter invocant.

19 Voluntatem faciet eorum, qui eum reverentur; eosque quiritantes exaudiens conservabit.

20 Tuetur Jova omnes sui amantes, omnesque perdit impios.

21 Jovæ laudes eloquentur os meum, celebrentque omnia mortalia ejus sanctum nomen in omnem perpetuitatem.

P S A L. CXLVI.

LAuda, anime mi, Jovam; laudabo Jovam donec vivam: Deum meum cantabo, donec ero.

2 Nolite primatibus, nolite homine nato confidere, cui salus non est:

3 Qui cum spiritum efflat, et in suam revertitur humum, tum pereunt ejus conatus.

4 Felix qui præsidium habet in Deo Jacobæorum, in Jovam Deum intuens:

5 Qui cœli, terræque, maris et omnium quæ sunt in eis, conditor; qui fidem servat in perpetuum;

6 Qui jus reddit affectis injuriæ; qui victum dat famelicis.

7 Carcere victos Jova solvit; Jova cæcos illustrat;

8 Jova collapsos attollit; Jova justos amat;

9 Jova peregrinos tuetur; pupillos et viduas sublevar, et impiorum institutum evertit.

10 Regnet in sempiternum Jova Deus tuus, ô Sion, in perpetua secula.

V E S P E R T.

P S A L. CXLVII.

Collaudate Jovam; convenit enim Deum cantare nostrum; nam jucunda est laudationis elegantia.

2 Extruit Hierosolymam Jova, extorres congregatus Israëlitas:

3 Is est, qui sanat mente fractos, eorumque medetur doloribus :

4 Computat numerum stellarum, omnes appellans nominatim.

5 Magnus est Dominus noster, multarumque virium, et immensæ prudentiæ.

6 Sublevat humiles Jova, impios sternit humi.

7 Iterate Jovæ prædicationem ; cantate Deum nostrum citharâ :

8 Qui cœlum nubibus obducit, et parat telluri pluviam ; qui facit, ut proferant montes fœnum, et herbas ad usum hominum :

9 Qui suum bestiis pabulum dat, corvorum pulis clamantibus.

10 Illi non equi robur acceptum est, non viri cura placent.

11 Placent Jovæ, qui eum reverentur, ejus benignitatem suspicientes.

12 Commenda, Hierosolyma, Jovam ; lauda Deum tuum, Sion :

13 Nam tuarum claustra portarum confirmavit, tuos in te natos felicitans :

14 Tuis pacem finibus conciliat, te tritici polline saturans.

15 Simulac terræ mandatum dat, confestim currunt ejus dicta.

16 Dat nivem, tanquam

lanam ; pruina spargit, ut cinerem.

17 Jacit suam glaciem frustulatum, cui frigus ejus est tolerabile ?

18 Itemque ea dato liquefacit mandato, eoque suum revocante flatum fluit aqua.

19 Is sua dicta Jacobæis, sua placita et sententias Israëlitis indicavit.

20 Id quod non fecit ulli gentium, nec illæ jura nôrunt.

PSAL. CXLVIII.

Laudate Jovam cœlestem, laudate supremis in locis.

2 Hunc omnes ejus angeli, hunc universus ejus exercitus laudate.

3 Hunc sol et luna, hunc omni laudate siderum lumina.

4 Hunc cœlorum cœli, hunc aquæ laudate cœlestes.

5 Hæc Jovæ nomen collaudent, quo jubente creata sunt :

6 Quæque ipse statuit in perpetuum, præscriptâ lege non violandâ.

7 Laudate Jovam, terrestria ; cete et omnes undæ ;

8 Ignis et grando, nix et vapor, ventus procellosus ejus mandatum exequens ;

9 Mon-

9 Montes et colles omnes, arbores fructiferæ, cedrique omnes;

10 Ferae et pecudes omnes, reptilia et alites volucres;

11 Reges terrarum et nationes omnes, principes et terrarum gubernatores omnes;

12 Adolescentes simul et virgines, senes pariter et juvenes; callaudate Jovæ nomen: cujus unius cum adeo exaltatum nomen sit, ut ejus majestas terrâ, cœloque pateat.

13 Evehet tamen sui populi cornu, ad omnium piorum laudem suorum; videlicet Israëlitarum hominum, qui ei serviunt.

P S A L CXLIX.

CAnite Jovæ laudes novo carmine, in coetu piorum celebretur.

2 Latentur Israëlitaë in creatore suo, exultent Sionii in suo rege:

3 Ejus nomen saltationibus laudantes; cum tympanis, cytharisque cantantes.

4 Favet enim Jova suo populo, suos ornaturus humiles salute.

5 Exultent pii gloriose, in suis ovantes cubilibus:

6 Dei prædicationem in gutture, et gladium in manû habentes ancipitem:

7 Ad sumendum de gentibus supplicium, ad capiendas de populis poenas:

8 Ad eorum reges catenis, ad nobiles vinculis contrahendos ferreis:

9 Ad exercendum in eos judicium præscriptum; hæc quidem est omnium piorum dignitas.

P S A L. CL.

LAudate Deum in ejus sano; laudate in ejus potestatis æthere.

2 Hunc ex ejus virtutibus, hunc secundum ejus excellentem laudate magnitudinem.

3 Hunc tubæ clangore, hunc nablîs et citharis laudate.

4 Hunc tympanis et choris, hunc laudate fidibus et modulis.

5 Hunc vocalibus cymbalis, hunc tinnientibus laudate cymbalis.

6 Omnia Jovam laudent animantia. Halleluja.

ARTICULI RELIGIONIS.

1. *De Fide in sacrosanctam Trinitatem.*

UNUS est vivus et verus Deus, æternus, incorporeus, impartibilis, impassibilis, immentæ potentæ, sapientiæ ac bonitatis, Creator et Conservator omnium, tum visibilium tum invisibilium. Et, in unitate hujus divinæ Naturæ, tres sunt Personæ ejusdem essentiæ, potentæ ac æternitatis, Pater, Filius, et Spiritus Sanctus.

2. *De Verbo, sive Filio Dei, qui verus Homo factus est.*

Filius, qui est verbum Patris, ab æterno a Patre genitus, verus et æternus Deus, ac Patri consubstantialis, in utero beatæ Virginis, ex illius substantiâ, naturam humanam assumpsit: ita ut duæ naturæ, divîna et humana, integre atque perfecte in unitate personæ fuerint inseparabiliter conjunctæ, ex quibus est unus Christus, verus Deus et verus homo, qui vere passus est, crucifixus, mortuus,

et sepultus, ut Patrem nobis reconciliaret, essetque hostia, non tantum pro culpâ originis, verum etiam pro omnibus actualibus hominum peccatis.

3. *De Descensu Christi ad Inferos.*

Quemadmodum Christus pro nobis mortuus est, et sepultus; ita est etiam credendus ad inferos descendisse.

4. *De Resurrectione Christi.*

Christus vere a mortuis resurrexit, suumque corpus cum carne, ossibus, omnibusque ad integritatem humanæ naturæ pertinentibus, recepit: cum quibus in cælum ascendit, ibique residet, quoad extremo die ad judicandos homines reversurus sit.

5. *De Spiritu Sancto.*

Spiritus Sanctus, a Patre et Filio procedens, ejusdem est cum Patre et Filio essentiæ, majestatis, et gloriæ, verus ac æternus Deus.

De

ARTICULI RELIGIONIS.

6. *De divinis Scripturis, quod sufficiant ad Salutem.*

Scriptura sacra continet omnia, quæ ad salutem sunt necessaria, ita ut quicquid in eâ nec legitur, neque inde probari potest, non sit a quoniam exigendum, ut tanquam articulus fidei credatur, aut ad salutis necessitatem requiri putetur.

Sacræ scripturæ nomine, eos canonicos libros veteris et novi Testamenti intelligimus, de quorum auctoritate in ecclesiâ nunquam dubitatum est.

De Nominibus et Numero Librorum Canoniorum.

Genesis
Exodus.
Leviticus.
Numeri.
Deuteron.
Josuæ.
Judicum.
Ruth.
Prior liber Samuelis.
Secundus liber Samuelis.
Prior liber Regum.
Secundus liber Regum.
Prior liber Paralipomen.
Secundus liber Paralipomen.
Primus liber Esdræ,
Secundus liber Esdræ.
Liber Hester.
Liber Job.

Psalmi.

Proverbia.

Ecclesiastes vel Concionator.

Cantica Solomonis.

4 Prophetæ Majores

12 Prophetæ Minores.

Alios autem libros (ut ait Hieronymus) legit quidem ecclesia, ad exempla vitæ, et formandos mores: illos tamen ad dogmata confirmanda non adhibet, ut sunt,

Tertius liber Esdræ.

Quartus liber Esdræ.

Liber Tobie.

Liber Judith.

Reliquum libri Hester.

Liber Sapientie.

Liber Jesu filii Sirach.

Baruch Propheta.

Canticum trium Puerorum.

Historia Susannæ.

De Bel et Dracone.

Oratio Manassis.

Prior liber Macabæorum.

Secundus liber Macabæorum.

Novi Testamenti omnes libros (ut vulgo recepti sunt) recipimus, et habemus pro canonicis.

7. *De veteri Testamento.*

Testamentum vetus novo contrarium non est, quandoquidem tam in veteri Testamento quam in novo, per Christum, qui uni-

ARTICULI RELIGIONIS.

unicus est Mediator inter Deum et hominem, Deus et homo, æterna vita humano generi est proposita. Quare male sentiunt, qui veteres tantum in promissiones temporarias sperâsse confingunt. Quanquam lex a Deo data per Moſen (quoad Ceremonias et Ritus) Chriſtianos non astringat, neque civilia ejus præcepta in aliquâ republicâ neceſſario recipi debeant; nihilominus ab obedientiâ mandatorum (quæ moralia vocantur) nullus (quantumvis Chriſtianus) eſt ſolutus.

8. De tribus Symbolis.

Symbola tria, Nicænum, Athanaſii, et quod vulgo Apoſtolorum appellatur, omnino recipienda ſunt, et credenda; nam firmiſſimis ſcripturarum ſanctarum teſtimoniis probari poſſunt.

9. De Peccato Originali.

Peccatum originale non eſt (ut fabulantur Pelagiani) in imitatione Adami ſitum, ſed eſt vitium, et depravatio naturæ cujuſlibet hominis ex Adamo naturaliter propagati. Quâ

ſit, ut ab originali juſtitia quam longiſſime homo diſſet, ad malum ſuâ naturâ propendeat, et caro ſemper adverſus Spiritum concupiſcat; unde, in unoquoque nascentium, iram Dei atque damnationem meretur. Manet etiam in renatis hæc naturæ depravatio: Quâ ſit ut affectus carnis Græce *φρόνημα σαρκός* (quod alii ſapientiam, alii ſenſum, alii affectum, alii ſtudium carnis interpretantur) legi Dei non ſubjiciatur. Et quanquam baptizatis et credentibus nulla eſt condemnatio, peccati tamen in ſeſe rationem habere concupiſcentiam, et libidinem, fatetur Apoſtolus.

10. De Libero Arbitrio.

EA eſt hominis poſt lapſum Adæ conditio, ut ſe naturalibus ſuis viribus, et bonis operibus, ad fidem et invocationem Dei convertere, ac præparare non poſſit. Quare abſque gratiâ Dei (quæ per Chriſtum eſt) nos præveniente, ut velimus, et cooperante, dum volumus, ad pietatis opera facienda, quæ Deo grata ſunt, et accepta, nihil valemus.

ARTICULI RELIGIONIS.

11. *De Hominis Justificatione.*

Tantum propter Meritum Domini ac Servatoris nostri Jesu Christi per fidem, non propter opera et merita nostra, iusti coram Deo reputamur. Quare solâ fide nos justificari doctrina est saluberrima, ac consolationis plenissima; ut, in homiliâ de justificatione hominis, fufius explicatur.

12. *De bonis Operibus.*

Quamquam bona opera, quæ sunt fructus fidei, et justificationem sequuntur, peccata nostra expiare, et divini iudicii severitatem ferre non possunt; Deo tamen grata sunt, et accepta in Christo, atque ex verâ et vivâ fide necessario profluunt, ut plane ex illis æque fides viva cognosci possit, atque arbor ex fructu iudicari.

13. *De Operibus ante Justificationem.*

Opera quæ sunt ante gratiam Christi, et Spiritus ejus afflatum, cum ex fide Jesu Christi non prodeant, minime Deo grata sunt, neque gratiam (ut scholastici vocant) de con-

gruo merentur. Imo, cum non sunt facta, ut Deus illa fieri voluit et præcepit, peccati rationem habere non dubitamus.

14. *De Operibus Supererogationis.*

Opera, quæ Supererogationis appellant, non possunt sine arrogantia et impietate prædicari. Nam illis declarant homines, non tantum se Deo reddere, quæ tenentur, sed plus in ejus gratiam facere, quam deberent; cum aperte Christus dicat, cum feceritis omnia quæcunque præcepta sunt vobis, dicit, servi inutiles sumus.

15. *De Christo, qui solus est sine Peccato.*

Christus, in nostræ naturæ veritate similis per omnia factus est nobis, peccato solo excepto, a quo prorsus erat immunis, tum in carne, tum in Spiritu. Venit ut agnus, absque maculâ, qui mundi peccata, per immolationem sui semel factam, tolleret; et peccatum (ut inquit Johannes) in eo non erat: sed nos reliqui etiam baptizati, et in Christo regenerati, in multis tamen offendimus omnes. Et, si dixerimus, quod peccatum non

ARTICULI RELIGIONIS.

non habemus, nos ipsos seducimus, et veritas in nobis non est.

16. *De Peccato post Baptismum.*

NON omne peccatum mortale, post baptismum voluntarie perpetratum, est peccatum in Spiritum Sanctum, et irremissibile. Proinde lapsus a baptismo in peccata locus poenitentiae non est negandus; post acceptum Spiritum Sanctum possumus a gratia datâ recedere, atque peccare, denuoque per gratiam Dei resurgere, ac vitam corrigere: ideoque illi damnandi sunt, qui se, quamdiu hic vivant, amplius non posse peccare affirmant, aut vere resipiscantibus veniae locum denegant.

17. *De Prædestinatione, et Electione.*

PRÆdestinatio ad vitam est æternum Dei propositum, quo, ante jacta mundi fundamenta, suo consilio, nobis quidem occulto, constanter decrevit, eos, quos in Christo elegit ex hominum genere, a maledicto et damnatione liberare, atque (ut vasa in honorem efficta) per Chri-

stum ad æternam salutem adducere. Unde qui tam præclaro Dei beneficio sunt donati, illi Spiritu ejus, opportuno tempore, operante, secundum propositum ejus, vocantur, vocationi per gratiam parent, justificantur gratis, adoptantur in filios Dei, unigeniti ejus Jesu Christi imaginem efficiuntur conformes, in bonis operibus sancte ambulant, et demum ex Dei misericordia perveniunt ad sempiternam felicitatem.

Quemadmodum prædestinationis et electionis nostrae in Christo pia consideratio, dulcis, suavis, et ineffabilis consolationis plena est, vere piis, et his qui sentiunt in se vim Spiritus Christi, facta carnis, et membra quæ adhuc sunt super terram mortificantem, animumque ad coelestia et superna rapientem; tum quia fidem nostram de æternâ salute consequendâ per Christum plurimum stabilit, atque confirmat, tum quia amorem nostrum in Deum vehementer accendit: ita hominibus curiosis, carnalibus, et Spiritu Christi destitutis, ob oculos perpetuo versari prædestinationis Dei sententiam, perniciosissimum est præcipitium, unde illos Di-

ARTICULI RELIGIONIS.

abolus protrudit, vel in desperationem vel in æque perniciosam impurissimæ vitæ securitatem. Deinde promissiones divinas sic amplecti oportet, ut nobis in sacris literis generaliter propositæ sunt, et Dei voluntas in nostris actionibus ea sequenda est, quam in verbo Dei habemus luculenter revelatam.

18. *De obtinendâ aternâ Salute tantum in Nomine Christi.*

SUNT et illi anathematizandi, qui dicere audent unumquemque, in lege, aut sectâ quam profitetur, esse servandum, modo juxta illam et lumen naturæ accurate vixerit, cum sacræ literæ tantum Jesu Christi nomen prædicent, in quo salvos fieri homines oporteat.

19. *De Ecclesiâ.*

Ecclēsia Christi visibilis est cœtus fidelium, in quo verbum Dei purum prædicatur, et sacramenta, quoad ea, quæ necessario exigantur, juxta Christi institutum recte administrantur. Sicut erravit ecclesia Hierosolymitana, Alexandrina, et Antiochena; ita et erravit ecclesia

Romana, non solum quoad agenda, et ceremoniarum ritus, verum in his etiam, quæ credenda sunt.

20. *De Ecclesiæ Auctoritate.*

Habet ecclesia ritus sive ceremonias statuendi jus, et in fidei controversiis auctoritatem; attamen ecclesiæ non licet quicquam instituere, quod verbo Dei scripto adversetur, nec unum scripturæ locum sic exponere potest, ut alteri contradicat. Quare licet ecclesia sit divinorum librorum testis et conservatrix, attamen ut adversus eos nihil decernere, ita præter illos nihil credendum de necessitate salutis debet obtrudere.

21. *De Auctoritate Conciliorum Generalium.*

Generalia Concilia sine jussu et voluntate principum congregari non possunt, et, ubi convenerint, (quia ex hominibus constant, qui non omnes Spiritu et Verbo Dei reguntur) et errare possunt, et interdum errârunt, etiam in his quæ ad Deum pertinent: ideoque quæ ab illis constituuntur, ut ad salutem necessaria, neque robur habent

ARTICULI RELIGIONIS.

bent neque auctoritatem, nisi ostendi possint e sacris literis esse desumpta.

22. *De Purgatorio.*

DOctrina Romanensium de purgatorio, de indulgentiis, de veneratione et adoratione tum imaginum, tum reliquiarum, nec non de invocatione sanctorum, res est inutilis, inani ter conficta, et nullis Scripturarum testimoniis innititur; imo verbo Dei contradicit.

23. *De ministrando in Ecclesiâ.*

NON licet cuicumque sumere sibi munus publice prædicandi, aut administrandi sacramenta in ecclesiâ, nisi prius fuerit ad hæc obeunda legitime vocatus et missus. Atque illos legitime vocatos et missos existimare debemus, qui per homines, quibus potestas vocandi ministros, atque mittendi in vineam Domini publice concessa est in ecclesiâ, cooptati fuerint et asciti in hoc opus.

24. *De loquendo in Ecclesiâ* *Linguâ, quam Populus intelligit.*

Linguâ populo non intellectâ, publicas in ecclesiâ preces peragere,

aut sacramenta administrare, verbo Dei, et primitivæ ecclesiæ consuetudini, plane repugnat.

25. *De Sacramentis.*

Sacramenta a Christo instituta, non tantum sunt notæ professionis Christianorum, sed certa quadam potius testimonia, et efficacia signa gratiæ atque benignæ in nos voluntatis Dei, per quæ invisibiliter ipse in nos operatur, nostramque fidem in se non solum excitat, verum etiam confirmat.

Duo a Christo Domino nostro in Evangelio instituta sunt sacramenta; scilicet Baptismus, et Cœna Domini.

Quinque illa vulgo nominata sacramenta, scilicet confirmatio, pœnitentia, ordo, matrimonium, et extrema unctio, pro sacramentis Evangelicis habenda non sunt: ut quæ partim a pravâ Apostolorum imitatione profluxerunt, partim vitæ status sunt in scripturis quidem probati: sed sacramentorum eandem cum Baptismo et Cœnâ Domini rationem non habent, ut quæ signum aliquod visibile, seu ceremoniam, a Deo institutam, non habeant.

ARTICULI RELIGIONIS.

Sacramenta non in hoc instituta sunt a Christo, ut spectarentur, aut circumferrentur, sed ut rite illis uteremur, et, in his duntaxat qui digni percipiunt, salutarem habent effectum et operationem: qui vero indigne percipiunt, damnationem (ut inquit Paulus) sibi ipsis acquirunt.

26. *De Vi Sacramentorum, quod eam non tollat Malitia Ministrorum.*

Quamvis in ecclesiâ visibili bonis mali semper sunt admixti, atque interdum ministerio verbi et sacramentorum administrationi præsent, tamen cum non suo, sed Christi nomine agant, ejusque mandato et auctoritate ministrent, illorum ministerio uti licet, cum in verbo Dei audiendo, tum in sacramentis percipiendis. Neque per illorum malitiam effectus institutorum Christi tollitur, aut gratia donorum Dei minuitur, quoad eos qui fide et rite sibi oblata percipiunt; quæ propter institutionem Christi et promissionem efficacia sunt, licet per malos administrantur.

Ad ecclesiæ tamen disciplinam pertinet, ut in malos ministros inquiretur, accusenturque ab his,

qui eorum flagitia noverint; atque tandem justo convicti judicio deponantur.

27. *De Baptismo.*

Baptismus non est tantum professionis signum, ac discriminis nota, quâ Christiani a non Christianis discernantur; sed etiam est signum regenerationis, per quod, tanquam per instrumentum, recte baptismum suscipientes ecclesiæ inseruntur; promissiones de remissione peccatorum atque adoptione nostrâ in filios Dei per Spiritum Sanctum, visibiliter obsignantur, Fides confirmatur, et vi divinæ invocationis Gratia augetur.

Baptismus parvulorum omnino in ecclesiâ retinendus est, ut qui cum Christi institutione optime congruat.

28. *De Cœnâ Domini.*

Cœna Domini non est tantum signum mutuae benevolentiae Christianorum inter sese; verum potius est sacramentum nostræ per mortem Christi redemptionis.

Atque adeo, rite, digne, et cum fide sumentibus, panis quem frangimus est communicatio corporis Christi:

ARTICULI RELIGIONIS.

Christi: similiter poculum benedictionis est communicatio sanguinis Christi.

Panis et vini transubstantiatio in Eucharistiâ ex sacris literis probari non potest; sed apertis scripturæ verbis adversatur, sacramenti naturam evertit, et multarum superstitionum dedit occasionem.

Corpus Christi datur, accipitur, et manducatur in coenâ, tantum coelesti et spirituali ratione. Medium autem quo corpus Christi accipitur, et manducatur in coenâ, fides est.

Sacramentum Eucharistiæ ex institutione Christi non servabatur, circumferabatur, elevabatur, nec adorabatur.

29. *De Manducatione Corporis Christi, et quod impii illud non manducant.*

Impii, et fide vivâ destituti, licet carnaliter, et visibiliter (ut S. Augustinus loquitur) corporis et sanguinis Christi Sacramentum dentibus premant, nullo tamen modo Christi participes efficiuntur. Sed potius tantæ rei symbolum, seu Sacramentum ad judicium sibi manducant et bibunt.

30. *De utraq̃ue Specie.*

Calix Domini Laïcis non est denegandus: Utraque enim pars Dominici Sacramenti, ex Christi institutione et præcepto, omnibus Christianis ex æquo administrari debet.

31. *De unicâ Christi Oblatione in Cruce perfectâ.*

Oblatio Christi semel facta perfecta est Redemptionis, Propitiatio, et Satisfactio pro omnibus peccatis totius mundi, tam originalibus, quam actualibus. Neque, præter illam unicam, est ulla alia pro peccatis expiatio. Unde missarum sacrificia, quibus vulgo dicebatur, sacerdotem offerre Christum in remissionem poenæ aut culpæ, pro vivis et defunctis, blasphemata signenta sunt, et perniciosæ imposturæ.

32. *De Conjugio Presbyterorum.*

Episcopis, Presbyteris, et Diaconis nullo mandato divino præceptum est, ut aut celibatum voveant, aut a matrimoniâ abstineant. Licet igitur etiam illis, ut cæteris omnibus Christianis, ubi hoc ad pietatem magis facere judicaverint,

ARTICULI RELIGIONIS.

dicaverint, pro suo arbitratu matrimonium contrahere.

33. *De excommunicatis vitandis.*

QUI, per publicam ecclesiæ denunciationem, rite ab unitate ecclesiæ præcisus est et excommunicatus, is ab universâ fidelium multitudine (donec per poenitentiam publice reconciliatus fuerit arbitrio iudicis competentis) habendus est tanquam ethnicus et publicanus.

34. *De Traditionibus Ecclesiasticis.*

TRaditiones atque ceremonias easdem non omnino necessarium est esse ubique, aut prorsus consimiles. Nam ut variez semper fuerunt, et mutari possunt, pro regionum, temporum, et morum diversitate, modo nihil contra verbum Dei instituitur.

Traditiones et ceremonias ecclesiasticas, quæ cum verbo Dei non pugnant, et sunt auctoritate publicâ institutz atque probatz, quisquis privato consilio volens et datâ operâ publice violaverit, is, ut qui peccat in publicum

ordinem ecclesiæ, quique lædit auctoritatem magistratûs, et qui infirmorum fratrum conscientias vulnerat, publice (ut ceteri timeant) arguendus est.

Quælibet ecclesia particularis, sive nationalis, auctoritatem habet instituendi, mutandi, aut abrogandi ceremonias, aut ritus ecclesiasticos, humanâ tantum auctoritate institutos, modo omnia ad ædificationem fiant.

35. *De Homiliis.*

TOMUS secundus homiliarum, quarum singulos titulos huic articulo subjunximus, continet piâ et salutarem doctrinam, et his temporibus necessariam, non minus quam prior tomus homiliarum, quæ editæ sunt tempore EDVARDI Sexti: itaque eas in ecclesiis per ministros diligenter et clare, ut a populo intelligi possint, recitandas esse iudicavimus.

De Nominibus Homiliarum.

1. Of the right use of the Church.
2. Against Peril of Idolatry.
3. Of repairing and keeping clean of Churches.

4. Of

ARTICULI RELIGIONIS.

4. Of Good Works. First of Fasting.
5. Against Gluttony and Drunkenness.
6. Against Excess of Apparel.
7. Of Prayer.
8. Of the Place and Time of Prayer.
9. That Common Prayers and Sacraments ought to be ministred in a known Tongue.
10. Of the reverent Estimation of God's Word.
11. Of Alms-doing.
12. Of the Nativity of Christ.
13. Of the Passion of Christ.
14. Of the Resurrection of Christ.
15. Of the worthy Receiving of the Sacrament of the Body and Blood of Christ.
16. Of the Gifts of the Holy Ghost.
17. For the Rogation Days.
18. Of the State of Matrimony.
19. Of Repentance.
20. Against Idleness.
21. Against Rebellion.

36. *De Episcoporum et Ministrorum Consecratione.*

Libellus de consecratione Archiepiscoporum et Episcoporum, et de ordinatione Presbyterorum et Diaconorum, editus nu-

per temporibus EDVARDI Sexti, et auctoritate Parliamenti illis ipsis temporibus confirmatus, omnia ad ejusmodi consecrationem et ordinationem necessaria continet, et nihil habet, quod ex se sit aut superstitiosum, aut impium. Itaque quicumque juxta ritus illius libri consecrati aut ordinati sunt, ab anno secundo prædicti regis EDVARDI, usque ad hoc tempus, aut in posterum juxta eosdem ritus consecrabuntur, aut ordinabuntur, rite atque ordine, atque legitime statuimus esse et fore consecratos et ordinatos.

37. *De Civilibus Magistratibus.*

Regia majestas in hoc Angliæ regno, ac cæteris ejus dominiis, summam habet potestatem, ad quam omnium statuum hujus regni, sive illi ecclesiastici sint, sive civiles, in omnibus causis, suprema gubernatio pertinet, et nulli externæ jurisdictioni est subjecta, nec esse debet.

Cum regis majestati summam gubernationem tribuimus, quibus titulis intelligimus animos quorundam calumniatorum offendi, non damus regi-
bus

ARTICULI RELIGIONIS.

bus nostris, aut verba Dei, aut sacramentorum administrationem, quod etiam injunctioes ab ELIZABETHA Reginâ nostrâ nuper editæ apertissime testantur: sed eam tantum prærogativam, quam in sacris scripturis a Deo ipso omnibus piis principibus videmus semper fuisse attributam; hoc est, ut omnes status atque ordines fidei suæ a Deo commissos, sive illi ecclesiastici sint, sive civiles, in officio contineant, et contumaces ac delinquentes gladio civili coercerent.

Romanus pontifex nullam habet jurisdictionem in hoc regno Angliæ.

Leges regni possunt Christianos, propter capitalia et gravia crimina, morte punire. Christianis licet, ex mandato magistratûs, arma portare et bella administrare.

38. *De Facultatibus et Bonis Christianorum, quod non sint communia.*

Facultates et bona Christianorum non sunt communia, quoad jus et possessionem (ut quidam Anabaptistæ falso jaclant): debet tamen quisque de his quæ possidet, pro facultatum ratione, pauperibus eleemosynas benigne distribuere.

39. *De Jurjurando Hominis Christiani.*

Quemadmodum juramentum vanum et temerarium a Domino nostro Jesu Christo, et Apostolo ejus Jacobo, Christianis hominibus interdictum esse fatemur; ita Christianorum religionem minime prohibere censemus, quin, jubente magistratu, in causâ fidei et charitatis, jurare liceat, modo id fiat, juxta prophetæ doctrinam, in justitiâ, in judicio et veritate.

F I N I S.

BOOKS printed for W. BENT, Pater-noster-row.

I.

By the KING's AUTHORITY,
The true and only genuine Edition, signed by the Proprietor, (Price One Shilling) of

THE NEW WEEK's PREPARATION, for a worthy receiving the LORD's SUPPER, as appointed and recommended by the Church of England—With suitable Directions for a devout Behaviour during the Solemnity, and for Joining with the Minister in the Office of Administration—To which are added, Prayers for Morning and Evening, to be used either with a Family, or in Private; also Prayers for other Occasions.

The extraordinary Demand for this excellent Book, has lately induced some Booksellers to alter other Week's Preparations, that they might obtrude them upon the Public in its stead; therefore, to distinguish all such designed Impositions, you need only remember that this **NEW WEEK's PREPARATION** is the only one that ever was published by the King's Authority, and by the Author of the **New Whole Duty of Man**.

2.

THE NEW WEEK's PREPARATION, Part the Second, consisting of Meditations, Prayers, and Hymns, suitable for every Day in the Week after receiving the Lord's Supper. In which those Doubts and Scruples which are apt to disturb and render the Minds of devout Communicants uneasy, are clearly stated and finally removed. Price One Shilling.

3.

THE NEW WHOLE DUTY OF MAN; containing the Faith as well as Practice of a Christian; made easy for the Practice of the present Age, as the Old Whole Duty of Man was designed for those unhappy Times in which it was written; and supplying the Articles of the Christian Faith, which are wanting in that Book, though essentially necessary to Salvation. With Devotions proper on several Occasions, and a Help for the Reading of the Holy Scriptures.

This Book is highly necessary for all Families; and the genuine Editions are only to be had as above, in Octavo, large Twelves, and small Twelves, Price 6s. 4s. and 2s. 6d. The Octavo Edition embellished with a beautiful Set of Cuts, price 7s. 6d.

BOOKS printed for W. BENT, Pater-noster-row.

4.

The Third Edition, in Octavo, Price 6s.

The **HOLY BIBLE**, Digested, Illustrated, and Explained, by way of Question and Answer. In which the principal controverted Points are considered, and the Connection of Sacred and Profane History preserved.—Compiled chiefly from the Writings of the most eminent Historians, Divines, and Commentators, and illustrated with proper Maps—Designed for promoting Christian Knowledge in Families, and for the Use of Schools.

5.

The Sixth Edition, revised and corrected, Price 3s.

To which is now first prefixed the Life of the Author,

DIRECTIONS for the Profitable **READING** of the **HOLY SCRIPTURES**: Together with some Observations for confirming their Divine Authority, and illustrating their Difficulties. By the late Rev. William Lowth, B.D. Prebendary of Winchester.

6.

In Octavo, Price only 4s. 6d.

A SYSTEM of **PRACTICAL DUTIES**, Moral and Evangelical. By Thomas Stackhouse, A. M.

This Book contains the Fifth Part of Mr. Stackhouse's Body of Divinity, which has been greatly esteemed, and is essentially necessary to every Christian; it is therefore published separately, that every one might have an Opportunity of reading it at an easy Rate.

7.

A new Edition, embellished with Copper-plates,

THE RULE of **LIFE**: In select Sentences, collected from the greatest Authors, ancient and modern.

KNOW THYSELF. *Del. Orac.*

This Book has been long introduced into many Academies and Schools. The whole being a Picture of human Life, wherein the Passions, Follies, and Foibles of Mankind are delineated and expressed in their proper Colours; Virtue is set forth in the most amiable Light, and Vice exposed in its natural Deformity.

